

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ฉบับสมบูรณ์

โครงการ "มีอะไรในกอไผ่" กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า ตำบลบางหมาก

อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

โดย

นายวิลเลียม คงเรืองและคณะ

มีนาคม 2556

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า ตำบลบางหมาก

อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

คณะผู้จัดทำ

นายวิลเลียม	กองเรือ
นายเคียง	รักจันทร์
นางสายพิณ	มะลิแก้ว
นางจรุง	เกื้อสกุล
นายมนัส	หลังจะนุ้ย
นางกมลทิพย์	ธัญญพันธ์
นางเกาะรินยา	ศรีจันทร์

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

คำนำ

โครงการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่" ของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เริ่มดำเนินการเมื่อต้นปี 2554 โดยมีแนวคิดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ การคิด มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ผ่านการเรียนรู้เรื่องไผ่ป่า โดยสร้างการมีส่วนร่วมจาก การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กับครู ผู้บริหารและนักเรียน คนในชุมชน เข้ามาเป็นภูมิปัญญาถ่ายทอดความรู้ไผ่ป่า ผ่านการจัดการเรียนการสอนโดยนำ กระบวนการวิจัยมาปรับใช้ จากวิธีการสอนเดิมที่ต้องอยู่ในห้องเรียน ครูเป็นผู้บอกเล่า ถ่ายทอดความรู้ นักเรียนท่องจำ วัดและประเมินผลผ่านการสอบเก็บคะแนน เปลี่ยนเป็นการ เรียนรู้ในห้องเรียนชุมชน ครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ตามศักยภาพ เน้น วิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้อง กับนโยบายการจัดการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นต้น

แม้ว่าก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ คณะครูต้องพยายามทำความเข้าใจกับกระบวนการ จัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ต้องผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่าน กระบวนการผ่านการอบรม การเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายวิจัยโครงการอื่นๆ การจัดกระบวนการ เรียนการสอนแบบนี้ไม่่ง่ายนัก เพราะครูส่วนใหญ่ถนัดและเคยชินกับการสอนหนังสือแบบเดิม ในขณะที่บางคนก็ไม่เห็นด้วย มองว่าเป็นการเพิ่มภาระ ยุ่งยากในการจัดการ ไม่อยากนำเด็ก ไปเรียนนอกห้องเรียน หลายครั้งจึงสะดุดกันเอง อีกทั้งการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอยู่ ระหว่างการปรับตัว ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องนัก อย่างไรก็ตาม ครูหลายคนยังมองว่า หากทำอย่างเต็มที่เต็มกระบวนการจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชนมาก ทั้งยัง สอดคล้องกับนโยบาย การทำวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการปรับฐานของโรงเรียนและต้องใช้เวลา พอสสมควร ที่จะต้องร่วมกันเรียนรู้และแก้ปัญหาต่อไป

คณะวิจัยโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า

สิงหาคม 2556

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ที่จัดขึ้นในโรงเรียนเป็นการนำกระบวนการวิจัย เพื่อปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ อีกทั้งเพื่อเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการศึกษา “ไผ่ป่า” ที่ผ่านการวิเคราะห์คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ถึงความน่าสนใจที่มีในท้องถิ่น และนำมาสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นร่วมกัน มีโจทย์คำถาม กระบวนการศึกษาเรื่องไผ่ป่าจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมให้ของนักเรียนและครู โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า ตั้งแต่ อ.1 – ป.6

ระยะแรกในการดำเนินการต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกระบวนการวิจัย ที่ครูต้องพาเด็ก ทำ การเรียนรู้ภายในเพื่อสร้างพลังการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน หลอมรวมและทำให้ทุกคน เห็นเป้าหมายเดียวกัน ทำให้เกิดพลังในการทำงาน รวมถึงการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปสู่การบูรณาการงานวิจัยที่ทำสู่แผนการจัดการเรียนการสอน และการเพิ่มวิสัยทัศน์ด้วยการไปศึกษาดูงาน กรณีโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน อย่างโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้กลับมาประยุกต์ใช้การสอนของตนเอง และที่ขาดไม่ได้คือการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหาร ที่เป็นผู้ช่วยให้ครูได้มุ่งมั่นตั้งใจทำให้ถึงจุดหมาย การให้คำปรึกษา การกระตุ้น ติดตาม สอบถาม พร้อมคลายข้อสงสัยของผู้บริหารเป็นกำลังสำคัญที่ผลักดันให้เกิดความสำเร็จของโครงการนี้ เมื่อทางโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าจะประสบปัญหาการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งทั้งครู และผู้บริหาร ซึ่งช่วงรอยต่อและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท่านใหม่มีความสำคัญยิ่งต่อการ เดินงานโครงการ ต่อหรือไม่ แต่ด้วย ผอ.วิลเลียม คงเรือง มีวิสัยทัศน์และมองเห็นแนวทางดังกล่าวจะช่วยในการพัฒนา นักเรียนได้ จึงรับช่วงและผลักดันให้ครูดำเนินการต่อ พร้อมคอยประชุมติดตามความคืบหน้า

ผลที่ปรากฏ ที่เห็นชัดเจนคือเด็กที่มีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ สิ่งที่เกิดขึ้นคือเด็กเกิดการ เรียนรู้อย่างมีความสุข ยอยากเรียนวิชาวิจัย การมอบหมายงานกลุ่มงานเขียนในช่วงแรกถือเป็นงานที่ยาก แต่เมื่อเด็กถูกทำบ่อยๆ สิ่ง queเห็นชัดการคิดที่เด็กสามารถนำเสนอออกมาได้ ดังนั้นทักษะด้านอื่นๆ ทั้งการ ฟัง พูด อ่าน เขียน หากได้มีการบูรณาการต่อลงถึงสาระวิชาต่างๆ จะทำให้เด็กเกิดการฝึกฝนได้มากขึ้น ลำพังการจัดชั่วโมงวิจัยทุกวันอังคารในช่วงบ่ายอาจไม่เพียงพอหากจะเทียบกับเวลาในการสอนหนังสือ เพราะฉะนั้นสิ่งที่โครงการยังต้องพยายามดำเนินการต่อไปคือการพัฒนาศักยภาพเด็กผ่านแผนบูรณาการ

ส่วนของครูได้ทดลองเรียนรู้และปฏิบัติตามแผนกิจกรรมที่วางไว้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนจากผู้สอนสอนตามหนังสือ อยู่ในห้องเรียน เรียนแต่เนื้อหา เป็นครูที่เอื้อการเรียนรู้ตามขั้นตอน ที่มีการวางแผน ลงมือทำ สรุปผล และทำซ้ำ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดทักษะการคิด การฟัง การพูด การเขียน โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเรื่องต่างๆ รวมถึงการสื่อสารประชุมชี้แจงเป็นขั้นตอนสำคัญในการทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

จากวัตถุประสงค์กระบวนการศึกษาเรื่องไผ่ป่าจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมให้ของนักเรียนและครู โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า จากเวทีปิดโครงการที่มีการนำเสนอผลการวิจัย มีผู้ปกครองเข้ามาช่วยในชั้นเรียนที่ลูกตนเรียนอยู่มากขึ้น จากเดิมที่กิจกรรมที่โรงเรียนจะมีร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชนไม่บ่อย แต่จากโครงการวิจัยที่ดึงภูมิปัญญาซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นต้องเป็นครูสอน อาชีพการเก็บใบไผ่ การที่เด็กลงพื้นที่ไปสอบถามข้อมูลประวัติชุมชน จากคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน การจัดเวทีตรวจสอบข้อมูล การศึกษาหาความรู้จากตลาดนัดชุมชน การศึกษาเส้นทางใบไผ่ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนต้องเปิดประตูให้นักเรียนออกไปเรียนรู้ในชุมชน การเปิดประตูให้ผู้ปกครองและครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยสอนในโรงเรียน มากกว่าการมารับส่งลูกในเวลาเช้าและเย็น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นบันไดขั้นแรกที่จะเป็นการแสดงให้ชุมชนเห็นความเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนที่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจริง หากโรงเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญและสานต่อจากร่องรอยที่โครงการวิจัยได้วางไว้ แม้แต่องค์การบริหารส่วนตำบลบางหมากที่ได้รับทราบข้อมูลและมีแนวคิดในการส่งเสริมยับยั้งต่อเรื่องการอนุรักษ์ไผ่ป่าเพื่อเป็นอาชีพคนในชุมชน ที่โรงเรียนสามารถสร้างโอกาสให้แก่นักเรียนเพื่อเป็นฐานอาชีพต่อไปได้

สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรงจากโครงการ และผลทางอ้อม ตัวชี้วัดที่สำคัญคือ เมื่อได้เริ่มแล้ว และตระหนักเห็นผลชัด ประกอบการนโยบายการศึกษาปัจจุบันที่มีจุดเน้นการจัดการเรียนการสอนทักษะศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการอยู่ร่วมในสังคม และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงการวิจัย มีอะไรในกอไผ่ ได้บุกเบิกให้เด็กรู้จักค้นคว้าสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการฝึกการตั้งคำถาม ลงมือการสืบค้นความรู้ การสรุปองค์ความรู้ การนำเสนอและการสื่อสาร ส่วนหนึ่งคือภาพอนาคตที่วางการศึกษาต้องการเป็นสิ่งที่ท้าทายให้ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าขับเคลื่อนต่อไป เพื่อเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
สารบัญ	
บทที่ 1	
บทนำ	6
หลักการและเหตุผล	7
รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการ	12
รายชื่อทีมวิจัย	31
บทที่ 2	
สภาพบริบทที่เกี่ยวข้อง	35
ข้อมูลโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า	35
ประวัติความเป็นมา	36
บทที่ 3	
รายงานกิจกรรม	45
- ชั้นอนุบาล 1 – 3	46-54
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	55-67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	68-75

-	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	76-107
-	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	108-112
-	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	113-156
-	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	157-160
บทที่ 4		
	บทสรุป	161
บทที่ 5		
	บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	168
	ภาคผนวก	186

บทที่ 1

บทนำ

ชื่อโครงการเรื่อง : “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า
จังหวัดตรัง

แผนงาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สนองกลยุทธ์ สพท. ตรัง

ข้อ 1 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความสำนึกในการเป็น
ชาติไทย ระบอบประชาธิปไตย และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

สนองกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ข้อ 7 พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะโครงการ

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น และโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า
อ.กันตัง จ.ตรัง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายวิลเลียม คงเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูโรงเรียน
บ้านตะเคียนหลุบฟ้า

ทีมวิจัยรอง

นักเรียนโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าระดับปฐมวัย-ประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 117 คน

ระยะเวลาดำเนินการ

15 เดือน ตั้งแต่ 1 ก.ย.2553 - 31 ธ.ค. 2554 (ขอขยายเวลา31ธ.ค.55)

หลักการและเหตุผล

ย้อนไปในอดีตชุมชนตะเคียนหล้าอยู่ในหมู่ที่ 2 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ริมอำเภอกันตังทางทิศตะวันออก เป็นรอยต่อระหว่างอำเภอมืองตรังและอำเภอย่านตาขาว บ้านตะเคียนหล้าเป็นชุมชนเล็กๆ ที่เต็มไปด้วยประเพณีวัฒนธรรมของอิสลาม เนื่องจากคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้านนับถือศาสนาอิสลาม มีความรัก ความเอื้ออาทรให้แก่กัน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นป่ารกชัฏ เต็มไปด้วยต้นไม้และไม้ป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยของควายป่า และเสือ เนื่องจากมีหอย่อมบ้านตั้งอยู่ห่างๆ ไม่มีถนน การคมนาคมใช้บริการรถไฟสายตรัง-กันตัง สถานีรถไฟอยู่ที่บ้านพรใหญ่ ต้องเดินเท้าไปตามทางเล็กๆ ที่เต็มไปด้วยต้นไม้เพื่อขึ้นรถไฟเข้าเมือง การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเรียบง่าย ยึดหลักพออยู่พอกิน แหล่งอาหาร และรายได้มาจากป่าไม้ที่ขึ้นเนืองแน่นในชุมชน

ปัจจุบันชุมชนตะเคียนหล้าแยกจากหมู่ที่ 2 เป็นหมู่ที่ 6 การคมนาคมสะดวก มีถนนลาดยาง เป็นเส้นทางหลักของหมู่บ้าน สามารถใช้เป็นทางผ่านไปสู่อำเภอเมือง อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง ผู้คนไป-มาสะดวกสบาย พื้นที่ส่วนใหญ่เปลี่ยนสภาพจากป่าไม้เป็นสวนยางพารา ประชากรจากต่างถิ่นเข้ามาอยู่มากขึ้น ประเพณีวัฒนธรรมประสมประสานระหว่างไทยพุทธกับไทยอิสลาม การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไปแทบไม่เหลือร่องรอยในอดีต หมู่สาวไปทำงานในโรงงาน ละทิ้งอาชีพเก็บใบไม้ไผ่และหาหน่อไม้ขาย ทั้งที่เคยเป็นอาชีพที่บรรพบุรุษทำเลี้ยงชีพกันมาในอดีต ประเพณีวัฒนธรรมเปลี่ยนไป ความรัก ความเอื้ออาทรหดหาย

โรงเรียนบ้านตะเคียนหล้า ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีแผนงานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง (สพป. ตรัง) เขต 2 ในข้อที่ 2 คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความสำนึกในการเป็นชาติไทย ระบอบประชาธิปไตย และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการสนองกลยุทธ์ของสถานศึกษา ข้อ 7 พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทางโรงเรียนจึงคิดที่จะทดลองนำกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาปรับใช้กับการเรียนการสอนกับนักเรียน โรงเรียนบ้านตะเคียนหล้า ระดับปฐมวัย-ประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 117 คน เพื่อที่จะตอบสนองกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความสำนึกในการเป็นชาติไทยระบอบประชาธิปไตย และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผ่านมามีกระบวนการเรียนการสอนที่แยกเป็นกลุ่มสาระ เน้นการเรียนรู้จากหนังสือ และเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานักเรียน ที่ไม่บรรลุบรรลุกลยุทธ์ของสถานศึกษาเท่าที่ควร แต่เมื่อผู้บริหารได้มีโอกาสในการเรียนรู้บทเรียนการจัดการเรียนการสอนผ่าน

กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จากโรงเรียนไทรงาม ซึ่งเห็นผลการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ของครู และผู้บริหาร จึงเกิดความสนใจที่ทดลองนำแนวคิด ประสบการณ์มาปรับใช้ กับการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการวิจัย และการลงไปศึกษาเรื่องราวของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู และสมาชิกในชุมชน เพื่อให้บรรลุกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความสำนึกในการเป็นชาติไทยระบอบประชาธิปไตย และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเลือก ประเด็น “ไผ่ป่า” เป็นประเด็นการศึกษา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และชุมชน การศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนแล้ว ยังเป็นการรวบรวมองค์ความรู้เรื่องไผ่ป่า และเป็นโครงการที่สานสายใยความรัก ความรู้ ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคี และความสุข ระหว่างครอบครัว ผู้ปกครอง ครู นักเรียนและบุคคลอื่น ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนดี คนเก่ง อยู่ท่ามกลางความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

โจทย์วิจัย

กระบวนการศึกษาเรื่องไผ่ป่าจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมให้ของนักเรียนและครู โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้าตั้งแต่ อ.1 – ป.6 ได้อย่างไร

โจทย์วิจัยรอง

1. การศึกษาเรื่องของไผ่ป่าจะสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้อย่างไร
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่ามีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และชุมชน
2. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ
3. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์และคุณค่าของไผ่ป่า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลเชิงวิจัย

1. เกิดองค์ความรู้ในเรื่องการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยผ่านกระบวนการวิจัย
2. เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า

ผลเชิงพัฒนา

1. เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน ชุมชน ผ่านการศึกษาเรื่องไผ่ป่า
2. ครู เกิดความเข้าใจ ทักษะกระบวนการวิจัยที่นำไปจัดปรับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการวิจัย
4. นักเรียน และสมาชิกในชุมชนตระหนักถึง คุณค่าของไผ่ป่า และนำไปสู่การอนุรักษ์

ขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมวิจัยของโครงการ

ขั้นตอนวิจัย จะดำเนินการในวิชาวิจัยทุกวันอังคาร เวลา 13.00-16.00 น

กิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน อบรม “พลังกลุ่ม งาน และความสุข”

งบโรงเรียน วิทยากรจากเสมสิกขาลัย (เป็นกิจกรรมนำเข้าก่อนเริ่มกระบวนการ)

กิจกรรม “เทคนิควิเคราะห์หลักสูตรสู่การจัดทำแผนบูรณาการเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม”

งบโรงเรียน (วิทยากร คือ อ.ชาตรี สำราญ)

กิจกรรมที่ 1 เวทีเตรียมความพร้อม ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการ
(2 ครั้ง ครั้งละ 1 ช่วงชั้น)

กิจกรรมที่ 2 ค่ายเสริมทักษะนักวิจัยน้อย (2 ครั้ง ครั้งละ 1 ช่วงชั้น)

กิจกรรมที่ 3 วางแผนลงพื้นที่ค้นหาประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านและที่มาของโรงเรียน
“บ้านตะเคียนหลบฟ้า” (ป.5-6)

กิจกรรมที่ 4 ทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นและลองนำเสนอในชั้นเรียน (ป.5-6)

กิจกรรมที่ 5 ลงพื้นที่ค้นหาชื่อบ้านและ “ตำนานโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า”

กิจกรรมที่ 6 ทดลองนำเสนอ “ตำนานโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า”

- กิจกรรมที่ 7 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- กิจกรรมที่ 8 เวทีตรวจสอบข้อมูล “ตำนานโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า
- กิจกรรมที่ 9 วางแผนค้นหาสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า (ชั้นป.3-4)
- กิจกรรมที่ 10 ทดลองเก็บข้อมูลสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า จากคนใกล้ตัว
- กิจกรรมที่ 11 ลงพื้นที่ค้นหาสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า
- กิจกรรมที่ 12 ทดลองนำเสนอข้อมูลสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า (เบื้องต้น)
- กิจกรรมที่ 13 ลงพื้นที่ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม
- กิจกรรมที่ 14 เวทีนำเสนอและตรวจสอบข้อมูล “ตำนานและสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า”
- กิจกรรมที่ 15 วางแผนเก็บข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่” (ช่วงชั้นที่ 1 และ ช่วงชั้นที่ 2 2 ครั้ง)
- กิจกรรมที่ 16 “เที่ยวไปในป่าไผ่ใกล้โรงเรียน”
- กิจกรรมที่ 17 ทดลองสอบถามข้อมูลไผ่ป่าจากคนใกล้ตัว
- กิจกรรมที่ 18 ทดลองนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียน
- กิจกรรมที่ 19 วางแผนลงพื้นที่เก็บข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่”
- กิจกรรมที่ 20 ลงพื้นที่ค้นหา “มีอะไรในกอไผ่ป่าที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า” (ทุกชั้น)
- กิจกรรมที่ 21 “ไผ่ป่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หล่อเลี้ยงชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง ไร่ กิน เล่น หลากหลาย”
- กิจกรรมที่ 22 ทดลองนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น “มีอะไรในกอไผ่” (ตามความเหมาะสมของช่วงชั้น)
- กิจกรรมที่ 23 เก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- กิจกรรมที่ 24 กิจกรรมเสริม “หมั่นเพียรสร้างอาชีพ เร่งรีบตั้งกองทุน”
- กิจกรรมที่ 25 “น้องจำ .. มาดูซิ มีอะไรในกอไผ่”
- กิจกรรมที่ 26 สร้างการมีส่วนร่วม “จากกอไผ่นำไปสู่การอนุรักษ์ตระหนักในคุณค่า”
- กิจกรรมที่ 27 “นำไผ่ปามาลองทำ ลองกิน ลองใช้ ลองแต่ง”
- กิจกรรมที่ 28 สรุปลองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่
- กิจกรรมที่ 29 วางแผนเตรียมนำเสนอ “มีอะไรในกอไผ่”

กิจกรรมที่ 30 เวทีนำเสนอ “มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า”

กิจกรรมที่ 31 ถอดบทเรียนการดำเนินงาน งวดละ 1 ครั้ง

กิจกรรมที่ 32 ศึกษาดูงาน (ระหว่างดำเนินการ 1 ครั้ง)

กิจกรรมที่ 33 จัดทำรายงานและการเงินโครงการ

กิจกรรมที่ 34 ประชุมทีมวิจัยเดือนละ 1 ครั้ง

กิจกรรม “เทคนิควิเคราะห์หลักสูตรสู่การจัดทำแผนบูรณาการการเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม” งบโรงเรียน (วิทยากร คือ อ.ชาตรี สำราญ)

หมายเหตุ ทุกครั้งก่อนจะทำกิจกรรมใดๆ ครูและนักเรียนจะร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ เตรียมตัววางแผน ลงมือทำ และกลับมาสรุปร่วมกันทุกครั้ง และสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทาง ตลอดการทำโครงการ สำหรับชั้นอนุบาล จะมีการ วาดรูปจากกอไผ่ เกมส์ กิจกรรมเข้าจังหวะ ระบายสี ใผ่ เขียนคำง่ายๆ ร้องเพลงเกี่ยวกับใผ่ ฟังนิทาน เล่านิทาน หรือการละเล่น ระหว่างดำเนินกิจกรรม ทุกกิจกรรม

คณะครู จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถม 1	14	คน	นักเรียนชั้นประถม 2	12	คน
นักเรียนชั้นประถม 3	12	คน	นักเรียนชั้นประถม 4	17	คน
นักเรียนชั้นประถม 5	16	คน	นักเรียนชั้นประถม 6	19	คน
รวม				90	คน
ชั้นอนุบาล 1	13	คน	ชั้นอนุบาล 2	14	คน
รวม	27	คน	รวมทั้งสิ้น	117	คน

รายละเอียดขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงาน (ให้กับนักเรียนช่วงชั้นที่1)

วัตถุประสงค์

- เพื่อทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน
- เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- เพื่อบอกกล่าวสร้างการรับรู้และขอความร่วมมือผู้ปกครอง

วิธีการ

ประชุมครู ผู้ปกครอง นักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 โดยผู้อำนวยการ ผู้รับผิดชอบ

โครงการ ชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
ให้กับคณะครูและนักเรียน เปิดให้มีการสอบถามแลกเปลี่ยน

สถานที่

ห้องประชุมโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

เวลา

ครึ่งวัน

ผู้ร่วมเวที

ครู นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้ปกครอง สกว. และที่ปรึกษา รวม 60 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจตรงกัน
- แบ่งงาน แบ่งหน้าที่
- ได้แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม
- ผู้ปกครองเข้าใจ ให้ความร่วมมือ

กิจกรรมที่ 2 ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงาน (ให้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2)

วัตถุประสงค์

- เพื่อทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน
- เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- เพื่อบอกกล่าวสร้างการรับรู้และขอความร่วมมือผู้ปกครอง

วิธีการ ประชุมครู ผู้ปกครอง นักเรียน ร่วมกัน โดยผู้อำนวยการ ผู้รับผิดชอบโครงการ
ชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ให้กับคณะ
ครูและนักเรียน เปิดให้มีการสอบถามแลกเปลี่ยน

สถานที่ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า

เวลา ครึ่งวัน

ผู้ร่วมเวที ครู นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้ปกครอง สกว. และที่ปรึกษา รวม 60 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจตรงกัน
- แบ่งงาน แบ่งหน้าที่
- ได้แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม
- ผู้ปกครองเข้าใจ ให้ความร่วมมือ

กิจกรรมที่ 3 ค่ายเสริมทักษะนักวิจัยน้อย (2 ครั้ง ครั้งละ 1 ช่วงชั้น)

วัตถุประสงค์

- เพื่อฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน
- เพื่อฝึกการตั้งคำถาม และการบันทึกข้อมูล
- เพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

วิธีการ ออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้กับนักเรียน เชิญวิทยากร พี่เลี้ยง ที่ปรึกษา
ร่วมทำกิจกรรม ครูร่วมกิจกรรม สังเกต และบันทึกพฤติกรรมนักเรียน สิ่งที่เกิดขึ้น
ระหว่างทำกิจกรรม (จัด 2 ครั้ง แบ่งครั้งที่ละช่วงชั้น ครั้งละ 75 คน)

วันเวลาสถานที่ 2 วัน 1 คืน ณ สวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า

ผู้ร่วมเวที ครู นักเรียน พี่เลี้ยง ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง (บางส่วน) รวม 140 คน แบ่ง 2 ครั้ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ผ่านกิจกรรม
- นักเรียนสามารถตั้งคำถาม และจดบันทึกอย่างง่ายได้
- เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและสามารถวางแผนร่วมกันได้

กิจกรรมที่ 4 วางแผนลงพื้นที่ ค้นหาประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านและชื่อโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

วัตถุประสงค์

- เพื่อวางแผนลงพื้นที่ค้นหาประวัติความเป็นมาของชื่อบ้าน และชื่อโรงเรียน
- เพื่อเตรียมตัวเตรียมความพร้อม เตรียมคำถาม

วิธีการ

ครูผู้รับผิดชอบ ประชุมทบทวน ระดมวัตถุประสงค์ร่วมกัน ช่วยกันระดมคำถาม
ช่วยกันบอกแหล่งข้อมูล วางแผนการทำงานจริง

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน ชั้น ป.5 -6 พี่เลี้ยง รวม 45 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- กำหนดวันเวลา แหล่งข้อมูล วางแผนลงพื้นที่
- เตรียมตัว เตรียมพร้อม

กิจกรรมที่ 5 ทดลองไปเก็บข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

- เพื่อทดลองให้นักเรียนไปสอบถามประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านและชื่อโรงเรียนจากคนในครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน
- เพื่อทดลองสอบถาม และบันทึกข้อมูล
- เพื่อทราบปัญหา

วิธีการ ทดลองให้นักเรียนไปสอบถามประวัติความเป็นมาจากคนในครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน เพื่อประสิทธิภาพของนักเรียน จากนั้นนำเสนอในห้องเรียน ครูสังเกตวิธีการ ผล บันทึกข้อมูลรายบุคคล สรุปผลร่วมกันสะท้อน ปัญหาอุปสรรค และวางแผนลงพื้นที่จริง

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน ชั้น ป.5 -6 รวม 45 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ข้อมูลเบื้องต้น
- ได้รู้ว่าคุณนักเรียนมีความสามารถหรือไม่อย่างไร
- เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 6 ลงพื้นที่ค้นหาชื่อบ้านชื่อโรงเรียน “ค้นหาดำเนินบ้านตะเคียนหลบฟ้า”

วัตถุประสงค์

- เพื่อสอบถามประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านและชื่อโรงเรียน
- เพื่อทดลองสอบถาม และบันทึกข้อมูล

วิธีการ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม รับผิดชอบ สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต บันทึกข้อมูล โดยลงพื้นที่ตาม
หอย่อมบ้านที่มีแหล่งข้อมูลอยู่ 9 กลุ่ม ครูเป็นพี่เลี้ยง คอยกระตุ้น สังเกต และบันทึกพฤติกรรมรายบุคคล

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน ชั้นป.5 -6 พี่เลี้ยง รวม 45 คน

ระยะเวลาทำกิจกรรม 2 ครั้ง (1 เดือน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านและชื่อโรงเรียน
- ได้ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การสังเกต การจดบันทึก การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- ครูรู้พฤติกรรม จุดเด่น จุดอ่อน ของนักเรียนรายบุคคล เมื่อออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน

กิจกรรมที่ 7 ทดลองนำเสนอ “ตำนานบ้านตะเคียนหลบฟ้าที่มาของโรงเรียน”

- วัตถุประสงค์
- เพื่อนำสิ่งที่ได้จากการลงพื้นที่มานำเสนอ
 - เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค

วิธีการ นักเรียนแบ่งกลุ่มรวบรวมเรียบเรียงข้อมูล นำเสนอในชั้นเรียน (ทั้งโดยการบอกเล่า รายงาน หน้าชั้น และความเรียง) ครูให้ความเห็นและเสนอแนะ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 คณะครู และผู้บริหาร สกว. ที่ปรึกษา

สถานที่ ในชั้นเรียน ครึ่งวัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนแต่ละคน
- ทราบข้อมูลเบื้องต้นของประวัติความเป็นมาชื่อบ้านและชื่อโรงเรียน
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 8 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ - เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

วิธีการ นักเรียนและครู แบ่งกลุ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 คณะครู รวม 45 คน

สถานที่ ในพื้นที่ 1 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนมากขึ้น
- สามารถนำเสนอ/ บอกเล่าได้
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 9 เวทีตรวจสอบข้อมูล “ตำนานบ้านตะเคียนหลบฟ้าที่มาของโรงเรียน”

- วัตถุประสงค์**
- เพื่อร่วมตรวจสอบและเติมเต็มข้อมูล
 - เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน

วิธีการ นักเรียนและครูวางแผนการจัดเวทีตรวจสอบเติมเต็มข้อมูล โดยต้องมีการสรุปข้อมูลเตรียมนำเสนอ ล่วงหน้า และเชิญผู้รู้ คนเฒ่าคนแก่ แหล่งข้อมูล เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมรับฟัง และเติมเต็มในเวที

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียน คณะครู ผู้รู้ แหล่งข้อมูล ผู้ปกครอง สกว. ที่ปรึกษา จำนวน 120 คน

สถานที่ ห้องประชุมโรงเรียน ครึ่งวัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน
- สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่าง คนในชุมชน นักเรียน และคณะครู
- เกิดการรับรู้และตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 10 วางแผนค้นหาสิ่งดี ๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า

- วัตถุประสงค์
- เพื่อร่วมกันกำหนดหัวข้อ คำถาม และวางแผนการลงพื้นที่ค้นหาสิ่งดี ๆ และ ภูมิปัญญา โดยให้น้ำหนักไปที่เรื่องของไม้ป่า
 - เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น ของแหล่งข้อมูล ของสถานที่ที่จะไปหาข้อมูล
 - กำหนดวันเวลาสถานที่ในการลงพื้นที่

วิธีการ ครูและนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดหัวข้อ ป ร ะ เ ต้ น คำถาม แหล่งข้อมูล สถานที่ ในการลงพื้นที่สอบถามเรื่องของดีและภูมิปัญญาของชุมชน โดยเน้นข้อมูลไม้ป่า ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 คณะครู สกว. ที่ปรึกษา รวม 40 คน

สถานที่ ในพื้นที่ ในชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน
- สามารถนำเสนอ/ บอกเล่าได้
- สามารถวางแผนทางในการจัดทำแผนที่เดินดินเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของดี ภูมิปัญญา ไม้ป่า
- มีแนวทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 11 ทดลองเก็บข้อมูลของดีบ้านตะเคียนหลบฟ้าจากคนใกล้ตัว

วัตถุประสงค์

- เพื่อทดลองให้นักเรียนไปสอบถามเกี่ยวกับสิ่งดีๆ ที่มีในชุมชน เช่น ภูมิปัญญา ในการหาอยู่หากิน ทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สถานที่สำคัญในชุมชน สิ่งดีๆ ที่เคยมีในอดีต การละเล่น เป็นต้น
- เพื่อทดลองสอบถาม และบันทึกข้อมูล
- เพื่อทราบปัญหา

วิธีการ ทดลองให้นักเรียนไปสอบถามเรื่องราว สิ่งดีๆ ที่เคยมี และยังมีอยู่ในชุมชน จากคนใน ครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน จากนั้นนำเสนอในห้องเรียน ครูสังเกตวิธีการ ผล บันทึกข้อมูลรายบุคคล สรุปผลร่วมกัน สะท้อน ปัญหาอุปสรรค และวางแผนลงพื้นที่จริง

กลุ่มเป้าหมาย ครู นักเรียน ชั้นป.3 -4 รวม 40 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ข้อมูลสิ่งดีๆ ศักยภาพในชุมชนเบื้องต้น
- ได้รู้ว่ามีนักเรียนมีความสามารถหรือไม่อย่างไร
- เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป
- มีแนวทางมีข้อมูลเบื้องต้นในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลอย่างจริงจัง

กิจกรรมที่ 12 ลงพื้นที่ค้นหาของดีภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า

- วัตถุประสงค์
- เพื่อสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ของดีและภูมิปัญญา โดยเฉพาะเรื่องของไม้ป่า
 - เพื่อจัดทำแผนที่เดินดินเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ที่อยู่ของภูมิปัญญา และป่าไผ่
 - เพื่อสร้างความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจร่วมกัน

วิธีการ ครูและนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดหัวข้อ ประเด็น คำถาม แหล่งข้อมูล สถานที่ ในการลงพื้นที่สอบถามเรื่องของดีและภูมิปัญญาของชุมชน ครูสังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนรายบุคคล แบ่ง 8 กลุ่ม

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 คณะครูที่รับผิดชอบ สกว.

สถานที่ ในพื้นที่ ในชุมชน 3 ครั้ง (1 เดือน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของดี ภูมิปัญญา และไฟฟ้า
- นักเรียนสามารถเรียบเรียงนำเสนอ/ บอกเล่าเบื้องต้นได้
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป
- สร้างความภาคภูมิใจ

กิจกรรมที่ 13 ทดลองนำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า (เบื้องต้น)

- วัตถุประสงค์
- เพื่อทดลองนำเสนอสิ่งข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่
 - เพื่อร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เติบโต
 - เพื่อสร้างการรับรู้และความภาคภูมิใจในถิ่นเกิดร่วมกัน

วิธีการ ครูและนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ร่วมกันสรุปและเตรียมพร้อมสำหรับการนำเสนอ
สิ่งที่ได้จากการลงพื้นที่ ให้กับเพื่อนนักเรียนและคณะครู รับรู้ เติบโต

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียน คณะครู สกว.100 คน

สถานที่ โรงเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของดี ภูมิปัญญา และไฟฟ้า
- นักเรียนสามารถเรียบเรียงนำเสนอ/ บอกเล่าเบื้องต้นได้
- รู้จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียน ในการทำงานร่วมกัน
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 14 ลงพื้นที่ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์

- เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติมส่วนที่ยังขาด
- เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

วิธีการ นักเรียนและครูบางกลุ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ฝึกทักษะสุจริต

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 คณะครู 8 กลุ่ม

สถานที่ ในพื้นที่ 2 ครั้ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน
- สามารถนำเสนอ/ บอกเล่าได้
- สามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 15 เวทีนำเสนอและตรวจสอบข้อมูล (ตำนานและสิ่งดีๆ บ้านตะเคียนหลบฟ้า)

- วัตถุประสงค์
- เพื่อร่วมตรวจสอบและเติมเต็มข้อมูล
 - เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และคนในชุมชน
 - เพื่อสร้างความรัก ความภาคภูมิใจในถิ่นเกิด

วิธีการ นักเรียนและครูที่รับผิดชอบวางแผนการจัดเวทีตรวจสอบเติมเต็มข้อมูล โดยมีการสรุปข้อมูลเตรียมนำเสนอล่วงหน้าและเชิญผู้รู้คนเฒ่าคนแก่ แหล่งข้อมูลเพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมรับฟังและเติมเต็มในเวที

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียน คณะครู ผู้รู้ แหล่งข้อมูล ผู้ปกครอง สกว. จำนวน 150 คน

สถานที่ ลานธรรม หน้าโรงเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน ได้
- สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่าง นักเรียน ครู และคนในชุมชน
- เกิดการรับรู้และตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน
- เกิดความรัก ห่วงแหน ภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิดและให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาในชุมชน
- รับฟังข้อเสนอแนะ และสามารถวางแผนทางแก้หรือวิธีปัญหาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมที่ 16 วางแผนเก็บข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่”

วัตถุประสงค์

- เพื่อทราบวัตถุประสงค์ของการทำงานช่วงต่อไป
- เพื่อวางแผนสืบค้นข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่”
- เพื่อเตรียมหัวข้อ ประเด็น สิ่งที่ยากรู้ก่อนลงพื้นที่
- เพื่อทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้น

วิธีการ นักเรียนทุกชั้น ครูทุกคน ประชุมร่วมกัน อาจแบ่งเป็น 2 ครั้ง คือช่วงชั้นที่ 1 1 ครั้ง

ช่วงชั้นที่ 2 1 ครั้ง (หรือแต่ละห้องอาจเตรียมความพร้อมกันเอง) แล้วแบ่งงาน หรือประเด็นหัวข้อที่เหมาะสมกับช่วงชั้น ไปหาข้อมูลจากคนข้างบ้านด้วยตัวเองก่อน(เช่น ลำต้น ใบ ราก หน่อ ดอก การเจริญเติบโต การนำมาใช้ประโยชน์ (เช่น เป็นอาหาร การค้าขาย เครื่องมือประกอบอาชีพ การละเล่น นิทาน บทร้องวิธีการ ฯลฯ) และช่วยกันบอกแหล่งข้อมูล

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน ช่วงชั้นที่1 และ 2 รวม 2 ครั้ง พี่เลี้ยง ที่ปรึกษา รวม 130 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และสามารถเก็บข้อมูลเบื้องต้นได้
- กำหนดวันเวลา ในการนำข้อมูลมาบอกเล่าในชั้นเรียน
- เตรียมตัว เตรียมพร้อม เตรียมคำถาม

กิจกรรมที่ 17 ทดลองนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น (จากการทดลองสัมภาษณ์จากคนใกล้ตัว-ใกล้บ้าน)

วัตถุประสงค์

- เพื่อทดลองให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลจากการไปสอบถามการใช้ประโยชน์จากไผ่ป่า
- เพื่อทราบจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหา ของนักเรียนแต่ละคน
- เพื่อหาวิธีการแก้ไข

วิธีการ ทดลองให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการไปสอบถามนำเสนอในห้องเรียน ครูสังเกต
ชี้จุดอ่อน จุดเด่น และให้นักเรียนผลัดกันวิเคราะห์การนำเสนอ อาจมีกิจกรรมแทรกที่สร้าง
ความสนุกสนานและเรียนรู้ไปพร้อมกันวิธีการ ผล บันทึกข้อมูลรายบุคคล สรุปผล ปัญหา
อุปสรรค และวางแผนลงพื้นที่จริง

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน (นำเสนอทีละช่วงชั้น) รวม 2 ครั้ง สกว. ที่ปรึกษา ครั้งละ 60 คน
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบข้อมูลเบื้องต้น
- ได้รู้่านักเรียนสามารถสอบถาม บันทึก และนำเสนอได้หรือไม่ เพียงใด
- เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 18 ลงพื้นที่สืบหา “มีอะไรในกอไผ่” ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า

ไผ่ป่า.. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้, กิน, เล่นหลากหลาย

- วัตถุประสงค์**
- เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไผ่ป่า
 - เพื่อให้ทราบการนำส่วนต่างๆของไผ่ป่ามาบริโภค วิธีการปรุงและการนำส่วน
ต่างๆ ของไผ่ป่ามาทำของเล่นของใช้ในอดีตถึงปัจจุบันจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - เพื่อฝึกทักษะการซักถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึก
 - เพื่อให้ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะทำกิจกรรม

วิธีการ ครูนักเรียนแบ่งกลุ่ม ลงพื้นที่ตามแหล่งข้อมูลที่ได้ประสานไว้ล่วงหน้า นักเรียน ค้นหาการใช้
ประโยชน์ของไผ่ป่า การดำเนินชีวิตจากอดีตถึงปัจจุบันของคนในชุมชนที่อาศัยการเลี้ยงปากท้อง รายได้จากไผ่
ป่า จาก พ่อ แม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น คนใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ ใบไผ่ คนกินหน่อไม้ คน
หาขาย คนนำไม้ไผ่ไปใช้ประโยชน์โดยการจักสาน หรือทำเครื่องมือประกอบอาชีพ คนทำของเล่นจากไผ่ รวม
ไปถึงการเจริญเติบโต การขยายพันธุ์ นิทาน บทขับร้อง คำกลอน เป็นต้น ลงพื้นที่กลุ่มละ 3 ครั้ง (เพราะ
ต้องฝึกถาม ฝึกจด ฝึกเรียบเรียง ฝึกวิเคราะห์) แบ่งงานหรือประเด็นหัวข้อที่เหมาะสมกับช่วงชั้นไปหาข้อมูล

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนทุกชั้น ครูทุกคน ประชุมร่วมกัน แบ่งทีมลงพื้นที่ทีมละ 3 ครั้ง (1 เดือน)

สถานที่ แหล่งข้อมูลคือคนในชุมชน ใกล้โรงเรียน ป่าไผ่ของโรงเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนสามารถรวบรวมองค์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไฟได้
- นักเรียนสามารถฝึกทักษะกระบวนการคิด ถาม สังเกต รับฟัง จัดบันทึก และ

วิเคราะห์แยกแยะ

กิจกรรมที่ 19 ทดลองนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น “มีอะไรในกอไผ่?”

วัตถุประสงค์

- เพื่อทดลองให้นักเรียนนำเสนอข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับไฟ
- เพื่อทราบจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหา ของนักเรียนแต่ละคน
- เพื่อหาวิธีการแก้ไข

วิธีการ ทดลองให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการไปสอบถามนำเสนอในห้องเรียน ครูสังเกต ชี้จุดอ่อน จุดเด่น และให้นักเรียนผลัดกันวิเคราะห์การนำเสนอ อาจมีกิจกรรมแทรกที่สร้างความสนุกสนานและเรียนรู้ไปพร้อมกัน

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน (นำเสนอทีละช่วงชั้น) รวม 2 ครั้ง สกว. ที่ปรึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้องค์ความรู้เบื้องต้น
- ได้รู้ว่าคุณสมบัติสามารถสอบถาม บันทึก และนำเสนอได้หรือไม่ เพียงใด
- สามารถหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 20 กิจกรรมเสริม “หมั่นเพียรสร้างอาชีพ เร่งรีบตั้งกองทุน”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนนำประโยชน์จากกอไผ่มาสร้างอาชีพ และส่งเสริมการออม
- เพื่อฝึกการออกแบบการคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ งานอิสระ

วิธีการ ให้นักเรียนใช้เวลาว่างเก็บใบไม้แห้ง หน่อไม้ อาหารแปรรูป (แกงหน่อไม้ หน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง) และทำของเล่นของใช้จากต้นไผ่ขาย ครูหาตลาดให้ (ขายในตลาดนัดชุมชน ตลาดนัดโรงเรียน) สำหรับชั้นอนุบาล- ประถมศึกษาปีที่3 ให้พ่อ แม่ ช่วย เก็บนำเงินตั้งเป็นกองทุนของโรงเรียน และฝากธนาคาร

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 117 คน ครู 12 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เพื่อฝึกออกแบบสร้างสรรค์ ความคิด จิตนาการ แบบอิสระ
- ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกลอง
- เพื่อสามารถนำภูมิปัญญาที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาใช้ประโยชน์หรือต่อยอดได้
- สร้างการมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 21 “น้องจำ.. มาดูซิ มีอะไรในกอไผ่”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนรุ่นพี่ถ่ายทอดความรู้ให้รุ่นน้อง
- เพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกัน
- เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

วิธีการ นักเรียนรุ่นพี่สอนความรู้เกี่ยวกับให้รุ่นน้องเกี่ยวกับวิธีที่เก็บใบไม้แห้ง หาหน่อไม้ แปรรูป หน่อไม้ เรียนรู้ควบคู่ (แกงหน่อไม้ หน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง) และทำของเล่นของใช้จากต้นไผ่ รักษาสืบทอดรุ่นต่อรุ่น (ชั่วโมงวิจัย)

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 คณะครู

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
- เพื่อสร้างสรรค์งานจากต้นไผ่

กิจกรรมที่ 22 กิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม “จากกอไผ่ป่านำไปสู่การอนุรักษ์ตระหนักในคุณค่า”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนปลูกต้นไผ่ป่าในเนื้อที่ว่างของโรงเรียน ชุมชน และไม่ทำลายไผ่ป่าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
- เพื่อรักษาความสมดุลเพื่อให้นักเรียนปลูกต้นไผ่ป่าในเนื้อที่ว่างของโรงเรียนชุมชน และไม่ทำลายไผ่ป่าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

วิธีการ ร่วมกันปลูกไผ่ป่าในพื้นที่ที่ไม่ใช้ประโยชน์ของโรงเรียนและร่วมกันอนุรักษ์ไผ่ป่าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 117 คน ครู นักการ 12 คนผู้

ปกครองผู้นำ 160 คนนัก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ทำกิจกรรมร่วมกันอนุรักษ์ไผ่ป่าที่หายาก
- สามารถสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน ชุมชน
- เป็นแปลงตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 23 “นำไผ่ป่ามาลองทำ ลองกิน ลองใช้ ลองแต่ง”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนทดลองนำไผ่มาใช้ประโยชน์ แบบภูมิปัญญาท้องถิ่นประโยชน์จากไผ่ป่า เช่น การประกอบอาหาร การทำของเล่น เครื่องจักสาน เครื่องมือประกอบอาชีพ และอื่นๆ
- เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกการทำงานกลุ่ม
- เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง
- เพื่อครูทราบจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหา ของนักเรียนแต่ละคน

วิธีการ ให้ครูและนักเรียนร่วมกันทดลองนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทดลองทำ ทดลองกินทดลองใช้ลองแต่งเป็นกิจกรรมแทรกระหว่างเรียนปกติ เพื่อบูรณาการการเรียนรู้ การสอน ตลอดระยะเวลาที่ทดลองทำ

วิจัย (เรียงความ คำกลอน เพลง นิทาน บทร้อง) โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญแต่ละด้านเป็นผู้ถ่ายทอด และคำแนะนำเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครอง และผู้นำในท้องถิ่น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบข้อมูลเบื้องต้น
- ได้รู้่านักเรียนสามารถสอบถาม บันทึก และนำเสนอได้หรือไม่ เพียงใด
- เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 24 ลงพื้นที่ ข้อมูลเพิ่มเติม “ดูซิ.. ยังมีอะไรในกอไผ่”

วัตถุประสงค์

- เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติมส่วนที่ยังขาด
- เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

วิธีการ นักเรียนและครูบางกลุ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ฝึกทักษะสุจริต

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียนกลุ่มที่ยังมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ คณะครู

สถานที่ ในพื้นที่ 2 ครั้ง แหล่งข้อมูลอาจเป็นผู้รู้คนเก่า หรือคนใหม่ที่เพิ่งค้นพบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน
- สามารถนำเสนอ/ บอกเล่าได้
- ความภาคภูมิใจ รัก และหวงแหน สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 25 สรุปรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไฟ

วัตถุประสงค์

- เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไฟ
- เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

วิธีการ นักเรียนและครู ช่วยกันรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับไฟ และการใช้ประโยชน์จากไฟ เป็นเอกสาร ครบถ้วน สมบูรณ์ ฝึกทักษะสุจริต นักเรียน ครู ที่ปรึกษา สกว.

สถานที่ โรงเรียน เป็นเวลา 1 เดือน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับไฟและการนำไฟใช้ประโยชน์ ที่ถูกต้อง ชัดเจน
- สามารถนำเสนอได้
- ความภาคภูมิใจ รัก และหวงแหน สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 26 กิจกรรม “นำไฟป่ามาลองทำ ลองกิน ลองใช้ ลองแต่ง”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนทดลองนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทดลองทำ ทดลองกิน ทดลองใช้ ลองแต่ง (เรียงความ คำกลอน เพลง นิทาน บทร้อง) โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญแต่ละด้าน เป็นผู้ถ่ายทอดและให้คำแนะนำ
- เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกการทำงานกลุ่ม
- เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง
- เพื่อครูทราบจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหา ของนักเรียนแต่ละคน

วิธีการ ให้นักเรียนทดลองนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทดลองทำ ทดลองกิน ทดลองใช้ ลองแต่ง (เรียงความ คำกลอน เพลง นิทาน บทร้อง) โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญแต่ละด้าน เป็นผู้ถ่ายทอดและให้คำแนะนำ
เวลา/สถานที่ วันวิจัย ณ ห้องครัวโรงเรียน สำนักสงฆ์ ป่าใหญ่เฉลิมพระเกียรติ ฯลฯ ตามความเหมาะสม ชั่วโมงวิจัย

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน (นำเสนอทีละช่วงชั้น) รวม 2 ครั้ง สกว. ที่ปรึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบข้อมูลเบื้องต้น
- ได้รู้ว่าคุณครูสามารถสอบถาม บันทึก และนำเสนอได้หรือไม่ เพียงใด
- เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 27 วางแผนเตรียมเวทีนำเสนอเทศกาล “มีอะไรในกอไผ่”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้คุณครูนักเรียน เตรียมความพร้อม วางแผนเวทีมีอะไรในกอไผ่

วิธีการ ครู นักเรียน ที่ปรึกษา สกว. ร่วมกันวางแผน ก่อนที่จะมีเวที “มีอะไรในกอไผ่”

เวลา/สถานที่ โรงเรียน หรือสำนักงาน หรือป่าใหญ่เฉลิมพระเกียรติ ฯลฯตามความเหมาะสม
เวลา 1 เดือน

ผู้ร่วมกิจกรรม ครู นักเรียน (นำเสนอทีละช่วงชั้น) สกว. ที่ปรึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- วิธีดำเนินงานขั้นตอน สำหรับเวทีนำเสนอข้อมูล
- แนวทางในการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 28 เวทีนำเสนอ “เทศกาลมีอะไรในกอไผ่”

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ให้นักเรียนนำเสนอผลจากการศึกษา “มีอะไรในกอไผ่”
- เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกการทำงานกลุ่ม
- เพื่อนำเสนอแนวทางบูรณาการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

วิธีการ ครู นักเรียน ที่ปรึกษา สกว. ร่วมกันวางแผน ก่อนที่จะมีเวที “มีอะไรในกอไผ่” ในเวทีเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องนักเรียนนำเสนอผลงานที่เป็นชิ้นงาน โดยการวางแผนคล้ายงานออกบูธเกี่ยวกับไผ่ เน้นการใช้

ประโยชน์ เช่น การนำไม้มาใช้เป็นอาหารเป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ การละเล่น เครื่องประดับ งานฝีมือ มีกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมเวที กับนักเรียน ครู ชุมชน เช่น แข่งกันสาน แข่งขันออกแบบ แข่งกันเล่น แข่งกันแต่งกลอน เป็นต้น

เวลา/สถานที่ สนามโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า

ผู้ร่วมกิจกรรม อ.ชาตรี สำราญ อ.สมเจตนา มุณีโมไนย และบุคลากรทางการศึกษา วิพากษ์แสดงความเห็น วงเสวนา แลกภายนอก เพื่อนครูหรือนักเรียนโรงเรียนอื่น เขตพื้นที่การศึกษา ผู้รู้ภูมิปัญญา ผู้ปกครอง ครู นักเรียน สกว. ที่ปรึกษา รวม 250 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ รับผิดชอบ พัฒนาศักยภาพตัวเอง
- สร้างการยอมรับให้เพื่อนนักเรียน ครู ผู้เกี่ยวข้อง
- นำไปสู่การเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป
- ได้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กิจกรรม 28 ถอดบทเรียนการดำเนินงาน 2 ครั้ง (งวดละครั้ง)

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
- เพื่อทบทวนการดำเนินการ
- เพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน
- เพื่อให้ได้องค์ความรู้การนำกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใช้ในการเรียนการสอน

วิธีการ วางกระบวนการในการถอดบทเรียนแต่ละช่วง เชิญที่ปรึกษา ผู้รู้ทำกระบวนการใช้สถานที่นอกพื้นที่

ผู้ร่วมกิจกรรม ทีมวิจัย ที่ปรึกษา พี่เลี้ยง วิทยากร รวม 20 คน จัด 2 ครั้ง ครั้งละ 2 วัน

อ.ชาตรี สำราญ อ.สมเจตนา มุณีโมไนย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้รูปแบบวิธีการทำงานที่เหมาะสม

- แก้ไขปัญหาทางออกร่วมกัน
- ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าที่ครูกับนักเรียนและชุมชนช่วยกันรวบรวม

กิจกรรมที่ 29 ศึกษาดูงาน

วัตถุประสงค์

- เพื่อหาประสบการณ์ วิธีการใหม่ๆ จากพื้นที่วิจัยที่ประสบความสำเร็จ
- เพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการดำเนินโครงการ

วิธีการ

ประสานสถานที่ในการดูงานที่เหมาะสมกับประเด็นเช่น พื้นที่วิจัยภาคอีสานโรงเรียนลำปลายมาศ

ผู้ร่วมกิจกรรม ทีมวิจัย พี่เลี้ยง รวม 14 คน 6 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้แนวคิด ประสบการณ์แลกเปลี่ยนการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- นำมาประยุกต์หรือปรับใช้ประโยชน์ได้จริงในบริบทโรงเรียน
- สร้างเครือข่ายการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 30 ประชุมทีมวิจัย (เดือนละครั้ง)

วัตถุประสงค์

- เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคการทำงาน
- เพื่อเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม

วิธีการ ประชุมทีมวิจัยอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบความก้าวหน้าของโครงการ
- ร่วมกันหาทางออกทางแก้ปัญหา
- วางแผนการทำงานร่วมกันทุกระยะ

กิจกรรมที่ 31 จัดทำรายงานการเงินและรายงานฉบับสมบูรณ์

วัตถุประสงค์

- เพื่อรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงาน

วิธีการ นักเรียนและครู ช่วยรวบรวมข้อมูล จากการดำเนินงานทั้งหมด เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ นำส่งสกว.

ผู้ร่วมกิจกรรม นักเรียน ครู ที่ปรึกษา สกว.

สถานที่/เวลา โรงเรียน เป็นเวลา 1 เดือน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้รับความรู้เกี่ยวกับไฟและรายงานการดำเนินงานพร้อมวิเคราะห์โครงการ
- สามารถสรุปกระบวนการทดลองนำกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเรียนการสอนได้

รายชื่อทีมวิจัย

1. นายวิลเลียม คงเรือง	หัวหน้าโครงการ
2. นายเคียง รักจันทร์	ทีมวิจัย
3. นางสาวพิณ มะลิแก้ว	ทีมวิจัย
4. นางจรุง เกื้อสกุล	ทีมวิจัย
5. นายมนัส หลั่งเจนนัย	ทีมวิจัย
6. นางกมลทิพย์ ธีบุญพันธ์	ทีมวิจัย
7. นางเกะรินยา ศรีจันทร์	ทีมวิจัย

ที่ปรึกษา

1. นายสำเริง สุวรรณพงศ์	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2
2. นางสมคิด ศรีแก้ว	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต2
3. นางสาวญาณิศา ขวัญทอง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต2
4. นายเกษม สีส่อน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ต.บางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง
5. นายสุรินทร์ เผือกแสง	ประธานคณะกรรมการการศึกษา
6. นายสิน วุ่นพันธ์	คณะกรรมการการศึกษา

7. นายสมัย ลิบก	คณะกรรมการการศึกษา
8. นายสนั่น เพชรสนั่น	คณะกรรมการการศึกษา
9. นายมะฤทธิ์ อรรถสงเคราะห์	คณะกรรมการการศึกษา
10. นางจำเนียร โตะหลัง	คณะกรรมการการศึกษา

ประวัตินักวิจัย

1. นายวิลเลียม คงเรือง

วันเดือนปีเกิด	7 ตุลาคม 2499
ที่อยู่	เลขที่ 184/15 ถนนน้ำผุด ต.ทับเที่ยง อ.เมือง จ.ตรัง 92000
โทรศัพท์	086-2953163
การศึกษา	ปริญญาโท ศึกษาศาสตรบัณฑิต เอกบริหารการศึกษา
ประสบการณ์	งานบริหาร 6 ปี อายุการปฏิบัติราชการ 32 ปี
ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

2. นายเคียง รักจันทร์

วันเดือนปีเกิด	28 พฤษภาคม 2497
ที่อยู่	58/5 หมู่ 1 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.ตรัง
โทรศัพท์	081-6060374
การศึกษา	ปริญญาตรี (คบ.) เอกพลศึกษา
ประสบการณ์	รับราชการ 31 ปี สอนวิทยาศาสตร์ ป.4-6 10 ปี สอนวิชา สปช. 15 ปี
ปัจจุบัน	ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

3. นางสาวพิน มะลิแก้ว

วันเดือนปีเกิด 11 ตุลาคม 2496

ที่อยู่ 1/1 หมู่ ต.บางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง

โทรศัพท์ 081-1251959

การศึกษา ปริญญาตรี (คบ.) เอกประถมศึกษา

ประสบการณ์ รับราชการ (สอนปฐมวัย) 36 ปี

ปัจจุบัน ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

4. นางจรง เกื้อสกุล

วันเดือนปีเกิด 5 กันยายน 2502

ที่อยู่ 200/23 หมู่ 10 หมู่บ้านศรีตรัง ต.โคกหล่อ อ.เมือง จ.ตรัง

โทรศัพท์ 081-6778460

การศึกษา ปริญญาตรี (คบ.) เอกสังคมศึกษา

ประสบการณ์ รับราชการ 30 ปี

ปัจจุบัน ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

5. นายมนัส หลั่งเจนนัย

วันเดือนปีเกิด 20 มกราคม 2505

ที่อยู่ 62 หมู่ 4 ต.บางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง

โทรศัพท์ 089-2921523

การศึกษา ปริญญาตรี (คบ.) เอกคณิตศาสตร์ โทฤษฎีศาสตร์

ประสบการณ์ รับราชการ (สอนวิชาคณิตศาสตร์) 17 ปี

ปัจจุบัน ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

6. นางกมลทิพย์ ัญญพันธ์

วันเดือนปีเกิด	20 กรกฎาคม 2501
ที่อยู่	18/47 ถ.เพลินพิทักษ์ อ.เมือง จ.ตรัง 92000
โทรศัพท์	089-7266458
การศึกษา	ปริญญาตรี (ศษ.บ.)
ประสบการณ์	รับราชการ 31 ปี
ปัจจุบัน	ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

7. นางเกาะรินยา ศรีจันทร์

วันเดือนปีเกิด	19 มิถุนายน 2509
ที่อยู่	19/1 หมู่ 6 ต.บางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง
โทรศัพท์	084-6897840
การศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประสบการณ์	ครูพี่เลี้ยง 6 ปี
ปัจจุบัน	ตำแหน่งครูพี่เลี้ยง โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

บทที่ 2

สภาพบริบทที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

ที่ตั้ง

โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า ตั้งอยู่เลขที่ 133/1 หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง รหัสไปรษณีย์ 92110 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ขนาด : เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียน 141 คน

เขตบริการ : ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6

สภาพชุมชน

โรงเรียนตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีประชากร 940 คน 215 ครัวเรือน ข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2556

อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับหมู่ที่ 7 ตำบลควนปริง อำเภอมือ จังหวัดตรัง

ทิศใต้ติดต่อกับหมู่ที่ 2 ตำบลคลองขี้ล้อม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออกติดต่อกับหมู่ที่ 11 อำเภอมือและหมู่ที่ 10 ตำบลทุ่งค่ายอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตกติดต่อกับหมู่ที่ 2 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก ประกอบด้วย ชุมชนตะเคียนหลบฟ้า ชุมชนสะพานธง ชุมชนพรุกำหวาน ชุมชนมะพลับหวาน ชุมชนบ้านตะเคียนหลบฟ้าเป็นชุมชนหนึ่งของหมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจเป็นที่ตั้งของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า และสำนักสงฆ์ ตะเคียนหลบฟ้า

ชุมชนบริเวณรอบๆโรงเรียนมีลักษณะกระจายอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อาชีพหลักของชุมชนคือรับจ้าง กรีดยาง รับจ้างทำงานในโรงงานและทำเกษตร รายได้โดยเฉลี่ย ประมาณคนละ 15,000 บาท/ปี

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และศาสนาพุทธในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปคือ พิธีเข้าสู่นิต การละหมาด งานบวช งานแต่ง งานศพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย

การเดินทางและเส้นทางการคมนาคมมีความสะดวก ในชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถไปศึกษาได้หลายแห่ง

ภายในชุมชนไม่มีแหล่งเสื่อมโทรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพที่แน่นอน มีบ้างที่ออกไปประกอบอาชีพต่างถิ่น ทั้งบุตรหลานไว้กับปู่ย่าตายาย ส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนของเด็กบ้างเป็นส่วนน้อย ภายในชุมชนมีแหล่งบริการทางเทคโนโลยีของสถานศึกษาและศูนย์บริการที่สะดวกในการเดินทางไปศึกษา หากความรู้ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำนักเรียนไปศึกษา หรือเชิญมาเป็นวิทยากรสอนในโรงเรียน

ชุมชนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพแต่อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยียังมีน้อยไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน ผู้ปกครองส่วนหนึ่งมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเส้นความยากจนมาตรฐานและมีภาวะว่างงานน้อย จึงเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษา แต่ผู้ปกครองบางส่วนก็ยังใช้จ่ายเงินเกินรายได้ ไม่มีเงินออมและภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้ผู้ปกครองต้องใช้จ่ายสำหรับค่าครองชีพสูงกว่าเดิมทำให้บางครอบครัวมีรายได้ไม่พอจ่าย ส่งผลต่อการศึกษาของบุตรหลาน

ปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้สถานศึกษามีสภาพเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัวมากขึ้น กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ในขณะที่สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค คือ ผู้ปกครองส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาภาคบังคับ 15 ปี นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมีมากเกินไป แต่นโยบายกระจายอำนาจการศึกษา นักการเมืองท้องถิ่นมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา

ประวัติความเป็นมาโรงเรียน

โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนตั้งอยู่ที่ เลขที่ 133/1 หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

เริ่มก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2513 โดยได้รับความร่วมมือจากพระภิกษุสัทย์ ญาณธโร ซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์ตะเคียนหลบฟ้า ในขณะนั้น พร้อมด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก

อำเภอกันตัง และประชาชนหมู่ที่ 11 ตำบลโคกหล่อ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เจ้าหน้าที่หัวหน้าคนงานรถไฟสถานีบ้านพรุใหญ่ ร่วมมือกันจัดตั้งขึ้น

ระยะแรกที่เปิดเรียนก็ใช้ศาลาโรงธรรมของสำนักสงฆ์เป็นอาคารเรียนชั่วคราว ซึ่งมีลักษณะหลังคามุงจาก พื้นดินไม่มีฝาผนัง เนื้อที่ 54 ตารางเมตร และได้ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2513 โดยนายเฉลียว รัตนวิชา ซึ่งเป็นนายอำเภอกันตัง ในสมัยนั้นเป็นผู้ดำเนินการและนายวิวัฒน์ สุทธิอินทร์ ข้าราชการบำนาญเป็นผู้สอนเป็นปฐมฤกษ์ มีครู 1 คน ทำหน้าที่รักษาการตำแหน่งครูใหญ่และครูผู้สอน คือ นายมนู มณีรัตน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2541 จึงได้ลาออกก่อนครบเกษียณ 2 ปี ด้วยเหตุผลเพื่อพักผ่อน และได้มีผู้บริหารโรงเรียนคนต่อมาคือ นายณณันท์ เสรีรักษ์ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ และต่อมาในปีการศึกษา 2542 ก็มีการเปลี่ยนผู้บริหาร คือ นางสาวนภวรรณ ศรีใส จนถึงเดือนกันยายน 2551 และมีผู้บริหารคนใหม่มารับตำแหน่ง คือ นายชัยศักดิ์ โพธิ์พิชญกุล จนถึงปัจจุบันผู้บริหารคือนายวิลเลียม คงเรืองเข้ามารับตำแหน่งเมื่อ ปี พ.ศ. 2554

จากการที่ได้มีการเริ่มต้นในการจัดตั้งโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า ในเวลาต่อมาโรงเรียนก็พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดีขึ้นตามลำดับ ในปี 2514 ได้รับงบประมาณ 105,000 บาท สร้างอาคารเรียนถาวร 1 หลัง ตามแบบ ป.1 ก. ขนาด 3 ห้องเรียน 1 มุข ในบริเวณตรงข้ามกับสำนักสงฆ์ ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ โดยนายอำเภอกันตังในสมัยนั้น เป็นผู้อนุมัติในการจัดสร้างในพื้นที่เกือบ 50 ไร่ ต่อมาในปี 2519 ได้รับงบประมาณของสภาตำบลให้ต่อเติมอาคารเรียนหลังเดิมเพิ่มอีก 1 ห้องเรียน เป็นเงิน 66,380 บาท เสร็จเมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2519 ทำให้มีห้องเรียนเพียงพอแก่นักเรียนในสมัยนั้น และได้รับงบประมาณสร้างบ้านพักครูอีก 1 หลัง

ต่อมาในปี 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแผนการศึกษาใช้หลักสูตรใหม่เปิดการศึกษาภาคบังคับ ป.1 - ป.6 ทำให้โรงเรียนมีนักเรียนเพิ่มขึ้น ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ ในปีงบประมาณ 2516 โรงเรียนได้รับงบประมาณเป็นเงิน 91,000 บาท ให้สร้างโรงฝึกงานแบบ อก.ตร. อีก 1 หลัง เสร็จและเปิดใช้เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2523

ในปีงบประมาณ 2524 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนตามแบบ อก.ตร. อีก 1 หลัง จำนวน 4 ห้องเรียนเสร็จ และใช้เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2524 ในปีงบประมาณ 2526 หน่วยงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.ตรัง) ได้ทำการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และมีระบบประปาบาดาลในเวลาต่อมา ทำให้โรงเรียนมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ โรงเรียนเข้าโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (กศ.พช.) และในปีงบประมาณ 2533 ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณจากกรมการประมงขุดบ่อเลี้ยงปลาจำนวน 1 บ่อ พื้นที่ 2 ไร่ โรงเรียนดำเนินกิจกรรมโครงการประมงโรงเรียน และส่งเข้าประกวดได้รับรางวัลที่ 2 ในระดับภาคใต้ได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท ในปี พ.ศ. 2536 และในปี พ.ศ. 2540 โรงเรียนได้รับบ่อเลี้ยงปลา อีก 1 บ่อ จากงบประมาณของกรมการประมง โรงเรียนอยู่ในโครงการปฏิรูปการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2540 ได้รับงบประมาณปรับปรุงโรงเรียนให้เป็น

ปัจจุบันและมีห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง และในปีงบประมาณ 2543 โรงเรียนได้รับงบประมาณ จัดสร้างสนามกีฬาอเนกประสงค์ 1 สนาม เป็นเงิน 100,000 บาท สำหรับกีฬาวอลเลย์บอล และตะกร้อ

ปี พ.ศ. 2544 ถึง ปีปัจจุบัน โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้าได้ทำการเปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 มีบุคลากรในโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 7 คน พนักงานบริการ จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 1 คน และนักเรียน จำนวน 141 คน

วิสัยทัศน์

“โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า จัดการศึกษาได้มาตรฐาน เน้นคุณธรรม นำความรู้ คู่เศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้บรรยากาศที่ร่มรื่น และการบริหารแบบมีส่วนร่วม”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปฐมวัย – ป.6) แก่ประชากรวัยเรียนทั้งในเขตบริการและนอกเขตบริการอย่างทั่วถึง
2. พัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล
3. จัดกระบวนการเรียนการสอน โดยสอดแทรกแนวเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระ
4. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ ร่มรื่น สวยงาม และเป็นแหล่งเรียนรู้
5. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

เป้าประสงค์

1. ด้านสิทธิและโอกาสทางการศึกษา
 - 1.1 เด็กอายุ 0 – 5 ปี ในเขตบริการของโรงเรียน ได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 ประชากรในวัยเรียนทุกคนในเขตบริการและนอกเขตบริการได้รับโอกาสในการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัย (อนุบาล 3 ขวบ) ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ด้านคุณภาพการศึกษา

2.1 ผู้เรียนทุกคน ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ทั้งใน ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา

2.2 ครูทุกคนพัฒนาตนเองและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับดี

3. ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

3.1 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เน้นการใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา โดยยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล

3.2 สถานศึกษาได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากการร่วมมือของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น

ภารกิจ

การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจึงมีภารกิจดังนี้ คือ

1. จัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษา อายุ 3-5 ปี เข้าเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึง อนุบาลปีที่ 2 เด็กทุกคนในเขตบริการและนอกเขตบริการ บริเวณใกล้เคียง ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตามวัยการเรียนรู้มีความสุข พร้อมทั้งจะเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับอายุย่างเข้าปีที่ 7 ถึงย่างเข้าปีที่ 1-6 หรือจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน ในเขตบริการ นอกเขตบริหาร โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทุก

คนให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ตลอดจนเน้นปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้อื่น ปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความเป็นไทยตามวัยของการเรียนรู้

กลยุทธ์การจัดการศึกษา

จากการ SWOT สถานภาพของสถานศึกษา ผลปรากฏว่าโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า อยู่ในสถานภาพที่เอื้อและแข็ง ฉะนั้นกลยุทธ์ที่ใช้จึงอยู่ในลักษณะส่งเสริม สร้างความเจริญเติบโตและความถนัด มีทั้งสิ้น 7 กลยุทธ์ ดังนี้คือ

1. สร้างโอกาสให้เด็กอายุ 0 – 5 ปี ในเขตบริการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างทั่วถึง
2. เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาทั้งระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา
3. พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ
4. พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ
6. เสริมสร้างความเข้มแข็งระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
7. พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลจำนวนนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
		ชาย	หญิง	
อนุบาล ๓ ขวบ	๑	๑๑	๑	๑๒
อนุบาล ๑	๑	๑๐	๓	๑๓
อนุบาล ๒	๑	๖	๖	๑๒
รวมอนุบาล	๓	๒๗	๑๐	๓๗
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๑	๑๐	๙	๑๙
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๑	๓	๙	๑๒
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๑	๙	๗	๑๖
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑	๕	๖	๑๑
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๑	๔	๘	๑๒
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๑	๒	๗	๙
รวมระดับชั้นประถมศึกษา	๖	๓๓	๔๖	๗๙
รวมทั้งสิ้น	๙	๖๐	๕๖	๑๑๖

ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2556

จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

ปีการศึกษา 2556 มีจำนวนบุคลากรทั้งหมด ดังนี้คือ

ที่	ชื่อ - สกุล	การศึกษา	วิชาเอก	ตำแหน่ง	สอนประจำชั้น
1	นายวิลเลียม คงเรือง	ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต บริหารการศึกษา	-	ผู้บริหารฯ	-
2	นางสายพิน มะลิแก้ว	คบ.	ประถมศึกษา	ครู	อนุบาล 1, อนุบาล 2
3	นางนันทน์ภัส บรรรสาร	วท.บ.	วิทยาการ คอมพิวเตอร์	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 1
4	นายธีรวิทย์ สีสุข	คบ.	คอมพิวเตอร์ศึกษา	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 2
5	นางจรุง เกื้อสกุล	ศษ.บ.	สังคมศึกษา	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 3
6	นางกมลทิพย์ ธัญญพันธ์	ศษ.บ.	ประถมศึกษา	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 4
7	นายเคียง รักจันทร์	คบ.	พลศึกษา	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 5
8	นายมนัส หลังเจนนัย	คบ.	คณิตศาสตร์	ครู	ประถมศึกษาปีที่ 6
9	นางเกาะรินยา ศรีจันทร์	ปวช.	-	ครูพี่เลี้ยงเด็ก	อนุบาล 3 ขวบ
10	นางสาวสุกนิดา คงจันทร์	วท.บ	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการ อาหาร		ประจำวิชา ป. 4-6
11	นายสัมพันธ์ ชันแก้ว	ม. 6	-	พนักงานบริการ	-

อาคารสถานที่

ที่	อาคารและสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1	อาคารเรียน	2 หลัง	รวม 9 ห้อง
2	อาคารอเนกประสงค์	1 หลัง	
3	ห้องส้วม	2 หลัง	ขนาด 6 ที่นั่ง
4	สนามกีฬาอเนกประสงค์	1 สนาม	
5	สนามฟุตบอล	1 สนาม	
6	บ่อปลา	2 บ่อ	
7	อาคารศูนย์เด็กเล็ก	1 หลัง	

การจัดการเรียนการสอน

สภาพสถานภาพปัจจุบันของโรงเรียน มีกฎหมายกำหนดให้โรงเรียน/สถานศึกษามีสภาพเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัวมากขึ้น ให้กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น กว่าเดิม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ในขณะที่สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค คือ ผู้ปกครองส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาภาคบังคับ 15 ปี นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมีมากเกินไป แต่นโยบายกระจายอำนาจการศึกษา บางอย่างก็ยังเป็นนักการเมืองท้องถิ่นมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีส่วนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพิ่มเติมแต่น้อย

เป้าหมายทางการศึกษาก็เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะ ตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาต่างๆ และนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถถ่ายทอดโดยการเขียนหรือสื่อสารออกมาได้อย่างถูกต้อง

วิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะยึดตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งด้านวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ ยึดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้งความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง แนวทางการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของแต่ละวิชาซึ่งในแผนการจัดการเรียนรู้จะมีกำหนดเป้าหมายการสอน วัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่เรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลและการวัดผล โดยเน้นยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และด้วยวิธีการที่หลากหลาย ที่ผู้เรียนเรียนแล้วสนุก เกิดความสุข เกิดความรู้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐาน

สภาพบริบทของนักเรียน

นักเรียนของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้าส่วนใหญ่เป็นลูกหลานของชุมชนที่นี่ ซึ่งพ่อแม่ของเด็กหลายคนก็เคยได้เข้าเรียนที่โรงเรียนมาก่อน ด้านความสนใจในการเรียนรู้พบว่า ในระดับชั้นปฐม และช่วงชั้นที่ 1 คือชั้น ป.1-ป.3 เด็กยังมีความสนใจ ตั้งใจเรียนกับสิ่งที่ครูสอน

ข้อมูลไผ่ป่า

ไผ่ป่ามีอยู่เยอะในอดีต ที่บ้านตะเคียนหลุบฟ้าก่อนที่ชาวบ้านจะหันมาปลูกยางพารา ไผ่ป่าจะถูกโค่นถอนทำลายทิ้ง มีเพียงบางส่วนที่เหลือปลูกไว้ข้างๆเขตแดนตนเอง ลักษณะของไผ่ป่าเป็นพืชมิเนื้อไม้แข็ง ความสูงแล้วแต่ชนิด จะมีเหง้าอยู่ใต้ดิน ลำต้นตรง มีข้อ และปล้องชัดเจน ปล้องภายในกลวง ลักษณะใบ ออกสลับรูปใบหอก ปลายเรียวแหลม โคนมน ขอบใบสากคาย เหมือนขนหรือหนามเล็กๆ จับแล้วจะรู้สึกคันตามผิวที่สัมผัส หากลูบตามใบจะรู้สึกนึ่ม การออกดอกจะออกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง ไผ่ป่าเป็นพืชที่เจริญเติบโตเร็วไม่นานก็ให้ผลผลิตได้ และมีการแตกหน่อขยายพันธุ์ได้ง่าย จึงมีเจ้าของสวนบางรายไม่นิยมให้ในสวนตนเองมีกอไผ่ เพราะกลัวจะแย่งธาตุอาหารในดินกับพืชเศรษฐกิจที่ตนปลูก จึงนิยมขุดออก

ความสำคัญของไผ่ป่าต่อวิถีชีวิตคนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า ส่วนใหญ่ไผ่ป่าจะสัมพันธ์เป็นแหล่งอาหาร ในช่วงที่ไผ่ออกหน่อจะมีคนออกหาหน่อไผ่ป่ามากินและขายเป็นรายได้ในช่วงนั้น มีการตัดไม้มาเพื่อใช้ประโยชน์บ้าง แต่เนื่องจากไผ่ป่าลำต้นจะไม่ใหญ่มากนิยมเอามาใช้งานทั่วไป ส่วนใบก็จะมีการเก็บไปไปขายบ้าง

ด้านความเชื่อ พบว่าคนนิยมปลูกไผ่ตั้งแต่สมัยโบราณเพราะเชื่อว่า หากปลูกต้นไผ่เอาไว้ภายในบริเวณบ้าน ก็จะช่วยให้อาชีพทุกคนภายในบ้านนั้นไม่คดโกง หรือเอารัดเอาเปรียบใคร ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไรก็ตั้งใจทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรม ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ก็มีพื้นฐานจากลักษณะของต้นไผ่นั้นเอง ต้นไผ่นั้นเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว แตกกิ่งก้านสาขาที่เหยียดตรง และเรียบเนียน ส่วนด้านในของปล้องไผ่แต่ละ ส่วนด้านในของปล้องไผ่แต่ละปล้องก็จะมีเนื้อไม้สีขาวบริสุทธิ์ ชาวจีนเชื่อกันว่า ไผ่เสริมมงคลในบ้าน เป็นคนมุ่งมั่นตั้งใจจริง มีปัญญาเลิศ มีเหตุผล ซื่อตรง และกตัญญูรู้คุณ

บทที่ 3

รายงานกิจกรรม

รายงานกิจกรรมโครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า แยกเป็นตารางกิจกรรมแต่ละชั้นเรียน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย “มีอะไรในกอไผ่” ของชั้น อนุบาล 1-3

ครูผู้รับผิดชอบ นางสาวพิน มะลิแก้ว

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
1	น้องจ๋ามาดูจิมีอะไรในกอไผ่	- เพื่อให้ให้นักเรียนรุ่นพี่ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนรุ่นน้อง - เพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกัน - เพื่อทำกิจกรรมต่างร่วมกัน	- นักเรียนรุ่นพี่และภูมิปัญญาชาวบ้าน สอนวิธีเก็บไผ่ป่าและหาหน่อไผ่	- นักเรียนสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน - นักเรียนสร้างงานจากต้นไผ่	1. นำนักเรียนลงพื้นที่ป่าไผ่พบนักเรียนรุ่นพี่ และภูมิปัญญาชาวบ้าน 2. ให้นักเรียนเรียนรู้วิธีเก็บไผ่ และวิธีหาหน่อไผ่จากนักเรียนรุ่นพี่ และภูมิปัญญาชาวบ้าน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
2	หมั่นแน้เยียรสร้างอาชีพเร่รับตั้งกองทุน	- เพื่อให้ให้นักเรียนนำประโยชน์จากไผ่ปามาสร้างอาชีพและส่งเสริมการออม - เพื่อฝึกออกแบบการคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการ	- นักเรียนนำประโยชน์จากไผ่ปามาสร้างอาชีพและส่งเสริมการออม ออกแบบการคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการ	- นักเรียนมีทักษะการสังเกตและการใช้ประสบการณ์เดิม - นักเรียนสร้างรายได้จากต้นไผ่ - นำความรู้จากภูมิปัญญามาใช้ในการหารายได้เสริม	1. นำนักเรียนลงพื้นที่ป่าไผ่ 2. แนะนำให้นักเรียนเรียนรู้วิธีเก็บไผ่ และวิธีหาหน่อไผ่ ฝึกให้นักเรียนเก็บไผ่ และหาหน่อไผ่ วิธีป้องกันโรคที่เกิดจากการทำหน่อไผ่ให้สดโดยการล้างและแช่น้ำสะอาดทันทีที่ใช้ทักษะการสังเกตและประสบการณ์เดิม 3. นำหน่อไผ่ที่ทำได้ไปขายแม่ครัว คุณครูและภารโรงและนำไปให้ผู้ปกครอง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
3	สร้างการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ นำไปสู่การอนุรักษ์ตระหนักในคุณค่า	- เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปลูกฝังไปในพื้นที่ว่างของโรงเรียนและร่วมกันอนุรักษ์ป่า - เพื่อฝึกออกแบบการคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการ	- นักเรียนและครูร่วมกันปลูกฝังไปในสวนป่าของโรงเรียน และร่วมกันอนุรักษ์ป่าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ	- นักเรียนทำกิจกรรมอนุรักษ์ป่าร่วมกัน - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครูกับนักเรียน - สร้างความตระหนักให้กับนักเรียน	1. นำนักเรียนลงพื้นที่ป่าไม่ 2. นำนักเรียนชั้นอนุบาลดูแลต้นไม้ต้นเล็กๆบริเวณสวนป่าช่วยกันพรพรวนดินใส่ปุ๋ย 3. สร้างความตระหนักให้กับนักเรียน ให้เห็นคุณค่าของป่าโดยไม่ โดยให้เด็กแต่ละกลุ่มดูแลต้นไม้ต้นเล็กๆของกลุ่มตนเอง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
4	วางแผน นำไม่ป่ามาลองกินลองใช้ ลองแต่ง (ประกอบอาหาร)	- เพื่อให้นักเรียนวางแผนนำไม่ป่ามาใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำไม่ป่ามาลองกินลองใช้ - นักเรียนทำลองกิน ลองใช้	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไม่ป่าในการนำมาเป็นอาหาร - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - ค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน	1. สันทนาการกับนักเรียนเรื่องการนำไม่ป่ามาใช้ประโยชน์(ประกอบอาหาร)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. สันทนาการเกี่ยวกับอาหารจากหน่อไม้ที่ครูให้นักเรียนไปถามจากพ่อแม่และภูมิปัญญาชาวบ้านมีดังนี้ - แกงเลียงหน่อไม้กุ้งสด แกงกะทิหน่อไม้ ต้มกะทิหน่อไม้ ยำหน่อไม้ ตำหน่อไม้ ชุบหน่อไม้ แกงลาวใส่หน่อไม้ แกงโปลลาใส่หน่อไม้ แกงกะทิไก่ใส่หน่อไม้คอง ผัดไข่หน่อไม้คอง ห่อหมกหน่อไม้ หน่อไม้บั้ง (หน่อไม้ทรงเครื่อง) ต้มจิตพญู ไก่หน่อไม้ หน่อไม้ชุบแป้งทอด ไข่เจียวหน่อไม้ ฯลฯ - ผู้ปกครองได้เขียนวิธีทำมาให้ด้วย 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าจะทำอาหารอะไรจากหน่อไม้ให้นักเรียนเลือกตั้งนี้ - แกงเลียงหน่อไม้กุ้งสด - หน่อไม้ชุบแป้งทอด - ไข่เจียวหน่อไม้ 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนประกอบอาหาร บอกวัตถุประสงค์และแบ่งหน้าที่เตรียมอุปกรณ์ - แกงเลียงหน่อไม้กุ้งสด หน่อไม้สับ กุ้งสด กะปิ เกลือ น้ำ น้ำตาล - หน่อไม้ชุบแป้งทอด หน่อไม้สับต้มให้หายขม แป้งทอดกรอบ น้ำมัน น้ำจิ้มไก่ เกลือ น้ำ น้ำตาล - ไข่เจียวหน่อไม้ หน่อไม้สับต้มให้หายขม น้ำมัน น้ำปลา น้ำตาล ไข่ไก่ ซอสพริก ซอสมะเขือเทศ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
5	นำไผ่ปามาลองกิน ลองใช้ ลองแต่ง (ประกอบอาหาร)	- เพื่อให้ให้นักเรียนนำไผ่ปามาใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาลองทำ ลองกิน ลองใช้	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไผ่ป่าในการนำมาเป็นอาหาร - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - ค้นพบจุดเด่น จุดอ่อนของนักเรียน	1. สันทนากับนักเรียนเรื่องการนำไผ่ปามาใช้ประโยชน์(ประกอบอาหาร)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. ให้นักเรียนร่วมกันทำอาหารจากหน่อไม้ที่นักเรียนเลือกและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบดังนี้ - กลุ่มที่ 1 แกงเลียงหน่อไม้กุ้งสด น่องจีน น่องหอม น่องบัว น่องแก้ว น่องพริก น่องทิพย์ - กลุ่มที่ 2 หน่อไม้ชุบแป้งทอด น่องเพชร น่องมอส น่องซี น่องดั่ง น่องหวาน น่องแฉม น่องนิก น่องพิลิม(หญิง) - กลุ่มที่ 3 ไข่เจียวหน่อไม้ น่องพิลิม(ชาย) น่องดั่ง น่องมายด์ น่องนัส น่องไอร์ น่องเซียร์ 1.ให้นักเรียนประกอบอาหาร 2.เพื่อเฝ้าช่วยกันชิมและฝึกวิจารณ์เกี่ยวกับรสชาติอาหารที่ปรุงและให้ดอกไม้ 5 ดอกน้อยมาก 4 ดอกน้อยปานกลาง 3 ดอกต้องปรับปรุง 3.มอบหมายการบ้านให้นักเรียนไปคิดชื่อของไข่และวิธีทำ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
6	วางแผนนำไม่ปามา ลองใช้ลองแต่ง	- เพื่อให้ให้นักเรียนวางแผนนำไม่ปามาใช้ประโยชน์(ทำของใช้) - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม - เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาลองทำลองใช้	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไม่ปามาเป็นของใช้ - ค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม	1. สอนทบทวนกับนักเรียนเรื่องการทำไม่ปามาใช้ประโยชน์(ทำของใช้) แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. สอนทบทวนเกี่ยวกับของใช้ที่ครูให้นักเรียนไปถามจากพ่อแม่และภูมิปัญญาชาวบ้าน นักเรียนนำเสนอชื่อของใช้ดังนี้ - ไม่พาย ไม่เสียบลูกริ้น ตะเกียบ มูสิ่ แข่งปลาหนึ่ง ไม่เท้า ขน้า แก้อ้อ แจกัน กระบอกใส่เกลือ กระบอกใส่ช้อน กระบอกใส่ช้อนไม้จิ้มฟัน สุ่ม ไซ ค้อมไม้โก่ ไม้กวาด ตะกร้า โต๊ะ ตอกบิต ไม้ตักบั้งไก่ ไม้ขัดกระทะ คันเบ็ด คันแร้ว ค้างผัก ตะแกรงตากปลา ฟาก ช้อง กรรณก ฝาบ่าน ร้วบ้าน ไม้พื้น โพงพาง แหหล่น หลาว ไม้สอย กระดัง กระซอน แพ ฯลฯ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าจะทำอะไรจากไม่ปามาเรียนเลือกดังนี้ - ไม่พาย ไม่เสียบลูกริ้น ตะเกียบ แจกัน กระบอกใส่เกลือ กระบอกใส่ช้อน กระบอกใส่ช้อน ไม้จิ้มฟัน ตอกบิต ไม้ตักบั้งไก่ ไม้ขัดกระทะ คันเบ็ด คันแร้ว ค้างผัก ตะแกรงตากปลา ฟาก แหหล่น 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนทำของใช้ บอกวัตถุประสงค์อุปกรณ์และแบ่งหน้าที่เตรียมอุปกรณ์

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
7	นำไผ่ปามา ลองใช้ ลอง แต่ง (ทำของ ใช้)	- เพื่อให้ให้นักเรียนนำไผ่ปามาใช้ประโยชน์(ทำของใช้)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาลองทำลองใช้	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไผ่ปาในการนำมาเป็นของใช้ - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - ค้นพบจุดเด่น จุดอ่อนของนักเรียน	1. สันทนาการกับนักเรียนเรื่องการนำไผ่ปามาใช้ประโยชน์(ทำของใช้)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. ให้นักเรียนร่วมกันทำของใช้จากไผ่ปาที่นักเรียนเลือกและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบดังนี้ - กลุ่มที่ 1 น้องชิน น้องอม น้องบิว ประดิษฐ์ไม้พาย ไม้เสียบลูกชิ้น ตะเกียบ - กลุ่มที่ 2 น้องแก้ว น้องพิงค์ น้องทิพย์ ประดิษฐ์แจกัน กระบอกใส่เกลือ กระบอกใส่ช้อน - กลุ่มที่ 3 น้องเพชร น้องมอส น้องซี น้องดวง ประดิษฐ์ไม้จิ้มฟัน ดอกบิด ไม้ดับบั้งไก่ - กลุ่มที่ 4 น้องหวาน น้องแอม น้องนิก น้องฟิล์ม(หญิง) ประดิษฐ์ดอกบิด ไม้ดับบั้งไก่ - ไม่ติดภาระหะ - กลุ่มที่ 5 น้องฟิล์ม(ชาย) น้องตัง น้องเชียร์ ประดิษฐ์ต้นไม้ดัดกระหะ - เปิด คันทัวร์ ค้างผัก - กลุ่มที่ 6 น้องมายด์ น้องมัส น้องไอร์ น้องเชียร์ ประดิษฐ์ตะแกรงตากปลา ฟาก แหส 3. ให้นักเรียนประดิษฐ์ของใช้ 4. เพื่อนๆช่วยกันฝึกวิจารณ์เกี่ยวกับความสวยงามของของใช้และให้ดอกไม้ 5 ดอกสวยงาม 4 ดอกสวยงามกลาง 3 ดอกต้องปรับปรุง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
8	วางแผนนำไผ่ป่ามา ลองใช้ ลองแต่ง (ของเล่น)	- เพื่อให้ให้นักเรียนวางแผนนำไผ่ป่ามาใช้ประโยชน์ (ทำของเล่น) แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาลองทำ ลองเล่น	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไผ่ป่าในการนำมาเป็นของเล่น - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - ค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน	1. สนทนากับนักเรียนเรื่องการทำไผ่ป่ามาใช้ประโยชน์ (ทำของเล่น) แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. สนทนากับนักเรียนที่ใช้ครูให้ไปเรียนไปถามจากพ่อแม่และภูมิปัญญาชาวบ้าน นักเรียนนำเสนอชื่อของใช้ดังนี้ - ลูกกลม ฉับโป่ง ว้าว ทองโยง ไม้ขวิด รถลาก ไม้วิ่งผลัด ไม้ตีเกราะ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าจะทำของใช้จากไผ่ป่า นักเรียนเลือกดังนี้ - ลูกกลม ฉับโป่ง ว้าว ทองโยง ไม้ขวิด รถลาก ไม้วิ่งผลัด ไม้ตีเกราะ 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนทำของเล่น บอกวัตถุประสงค์และแบ่งหน้าที่เตรียมอุปกรณ์

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
9	นำไผ่ป่ามา ลองใช้ ลอง แต่ง (ทำของ เล่น)	- เพื่อให้ให้นักเรียนนำไผ่ป่ามาใช้ประโยชน์(ทำของเล่น)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น - เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูนำความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาลองทำ ของเล่น	- นักเรียนรู้ประโยชน์ของไผ่ป่าในการนำมาเป็นของเล่น - สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม - ค้นพบจุดเด่น จุดอ่อนของนักเรียน	1. สนทนากับนักเรียนเรื่องการนำไผ่ป่ามาใช้ประโยชน์(ทำของเล่น)แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. ให้นักเรียนร่วมกันทำของเล่นจากไผ่ป่าที่นักเรียนเลือกและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบดังนี้ - กลุ่มที่ 1 น้องชิน น้องอม น้องบิว ประดิษฐ์ลูกกลม - กลุ่มที่ 2 น้องแก้ว น้องพิงค์ น้องทิพย์ ประดิษฐ์ตัวโป้ง - กลุ่มที่ 3 น้องเพชร น้องมอส น้องจี น้องต๋วง ประดิษฐ์ไม้ขีด - กลุ่มที่ 4 น้องหวาน น้องแนน น้องนิก น้องพิล์ม(หญิง) ประดิษฐ์ไม้วิ่งผลัด - กลุ่มที่ 5 น้องพิล์ม(ชาย) น้องตัง น้องเชียร ประดิษฐ์ไม้ไถเกราะ - กลุ่มที่ 6 น้องมายุค น้องนัส น้องไอร่ น้องเจียร์ ประดิษฐ์ว่าว 3. ให้นักเรียนประดิษฐ์ของเล่น 4. เพื่อนๆช่วยกันพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับความสวยงามของของเล่นและให้ดอกไม้ 5 ดอกสวยงามมาก 4 ดอกสวยงามปานกลาง 3 ดอกต้องปรับปรุง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
10	สรุปรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า	- เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า - เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนสมบูรณ์ - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูช่วยกันรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า	- นักเรียนได้องค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า - ความสามารถในการนำเสนอ - ความภูมิใจ รักและหวงแหนสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น - สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	1. นักเรียนและครูช่วยกันรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า 2. นำความรู้มาจัดทำหนังสือเพื่อสร้างองค์ความรู้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
11	วางแผนเตรียมเวทีนำเสนอ "มีอะไรในกอไผ่"	- เพื่อให้ให้นักเรียนเตรียมความพร้อมนำเสนอผลงานทั้งหมด - เพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่และรูปแบบวิธีการนำเสนอ - เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง - เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	- นักเรียนและครูร่วมกันสนทนากิปรายวิธีการนำเสนอผลงานการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่" - ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสรุปแบบการนำเสนอผลงานการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่"	1. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนากิปรายวิธีการนำเสนอผลงานการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่" 2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสรุปแบบการนำเสนอผลงานการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่"	-

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
12	เวทีนำเสนอ “เทศกาลมี อะไรในกอไผ่”	- เพื่อให้ให้นักเรียนนำเสนอผลจากการศึกษา “มีอะไรในกอไผ่” - เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมสร้างจิตสำนึก ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกการทำงานกลุ่ม - เพื่อนำเสนอแนวทางบูรณาการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ครู นักเรียน ที่ปรึกษา สกว. ร่วมกันวางแผน ก่อนที่จะมีเวที “มีอะไรในกอไผ่” ในเวทีเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องนักเรียนนำเสนอผลงานที่เป็นชิ้นงาน โดยการวางแผนคล้ายงานออกบูธเกี่ยวกับไผ่ เน้นการใช้ประโยชน์ เช่น การนำไผ่มาใช้เป็นอาหาร เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ การละเล่น เครื่องประดับ งานฝีมือ มีกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมเวที กับนักเรียน ครู ชุมชน เช่น แข่งกันสาน แข่งขัน ออกแบบ แข่งกันเล่น แข่งกันแต่งกลอน เป็นต้น	- นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ - รับผิดชอบ พัฒนาศักยภาพตัวเอง - สร้างการยอมรับให้เพื่อนนักเรียน ครู ผู้เกี่ยวข้อง - นำไปสู่การเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป - ได้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	1. นักเรียนแต่ละชั้นจัดทำชิ้นไม้ จัดนิทรรศการ การแสดงผลงานจากไผ่ป่า กิจกรรมสาธิต 2. แขกผู้มีเกียรติพร้อมกัน 3. นายวิสิทธิ์ ตั้งปอง นายอำเภอท่านตั้ง กล่าวเปิดงาน 4. นักเรียนชั้นอนุบาลต้นกระบี่ “กอไผ่” และ “ เพลงดอกผักบุ้ง ” เปิดงาน 5. กิจกรรมสาธิตของนักเรียนแต่ละชั้นบนเวที - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิถีชีวิตของการเก็บไปไผ่ป่า - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การปรุงอาหาร ผักกระเพราหน่อไม้ - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การทำถังขยะจากไผ่ - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประดิษฐ์เรือไม้ไผ่ - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำไม้กวาดไผ่ - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่าประวัติไผ่ป่า และประวัติเตียนหลบฟ้า 6. กิจกรรมเสวนาของบุคลากร ผู้รู้ภูมิปัญญาเกี่ยวกับทอผ้า 7. ร่วมรับประทานอาหารเที่ยงเล็กน้อย

ประมวลกิจกรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1

ครูผู้รับผิดชอบ นางนันทน์ภัส บรรณสาร

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย “มีอะไรในกอไผ่” ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1

ครูผู้รับผิดชอบ นางนันทนภัล บรรสาร

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
1	ประชุม ชี้แจง นักเรียน	- เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ ดำเนินงานของโครงการ - เพื่อกำหนดเนื้อหา ขอบเขต รวมทั้ง คำถามหรือข้อสงสัยที่จะ ศึกษาหาข้อมูล	1.ครูเตรียมนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ประชุมกับนักเรียนที่ร่วมวิจัย 2.ครูประชุมชี้แจงนักเรียนว่า ปีนี้เราจะทำ โครงการวิจัยเรื่องอะไร จะเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่องใดบ้าง มีกิจกรรม แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ ไหน ไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันใด เวลาไหน จะเรียนรู้อย่างไร มีวิธีการ ใดบ้าง นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง กำหนดระยะเวลา ที่เรียนนานเท่าไร ไปและกลับอย่างไร มีใคร เกี่ยวข้องบ้าง มีข้อจำกัดบ้าง 3.ครูประเมินผลโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียน ร่วมกันสรุปความรู้จากการประชุมในวันนั้นแล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน	เมื่อนักเรียนได้ฟังเกิดความรู้สึก ดีใจ ตื่นเต้นในการที่จะได้ เรียนรู้นอกห้องเรียน ต่าง พอใจมากยิ่งขึ้นและตอบคำถามทุกคน ร่วมรับฟังอย่างตั้งใจและ ร่วมสนทนาซักถาม รายละเอียดต่างๆอย่างมี ความสุขทีเดียว น้องนิวเป็น เด็กที่อยู่ไม่นิ่ง ไม่ชอบเรียน กลับนั่งฟังอย่างมีสมาธิ สนใจ สิ่งที่ครูบอกกล่าว ต่างก็ยก ให้ถึงวันเวลานั้นเร็วไว ปัญหา นักเรียนรู้สึกดีใจจนเสียง ดังขึ้นเพราะต่างคนต่างพูด	ให้นักเรียนทุกคน เงียบแล้วครูจึง ค่อยพูดต่อ หากนักเรียนคน ใดฝ่าฝืนพูด แทรกขึ้นมา จะต้องมี บทลงโทษเพื่อไม่ เพื่อนทำตามโดย อาจจะพูดหาก นักเรียนคนหนึ่ง คนใดไม่เชื่อฟัง ส่งเสียงดัง จะ ไม่ได้เข้าร่วม กิจกรรมทุก กิจกรรมเลย	นักเรียนทุกคนรับทราบและนั่ง เรียบร้อยเมื่อมีข้อสงสัยจึงยกมือ ก่อนถามครู ซึ่งเด็กนักเรียนทุก คนต่างชอบฟังพอใจกับโครงการนี้ สามารถสรุปใจความสำคัญได้ว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำกิจกรรม ในโครงการ “มีอะไรในกอไผ่” เรียนในวันพฤหัสบดีทุกสัปดาห์ ซึ่ง มีกิจกรรมที่หลากหลายให้ร่วมทำ กัน มีแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวตาม ธรรมชาติ สื่อที่ใช้ คือไผ่ป่า นักเรียนทุกคนต้องเรียนทั้งในและ นอกห้องเรียน ซึ่งจะมีผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วน ร่วมกับนักเรียน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข
2	ประชุมชี้แจง ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้อง	-เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ผู้เกี่ยวข้อง -เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน -เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึกรักและห่วงแหนต่อโรงเรียน	1.ครูนัดผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญาชาวบ้านและผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมและรับทราบแนวทางในการปฏิบัติ 2.ครูชี้แจงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและขอความร่วมมือ ที่จะใช้กระบวนการวิจัยตามโครงการมีอะไรในกอไผ่ ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง มีกิจกรรม แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ไหน ไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวัน เวลาไหน จะเรียนรู้อย่างไร มีวิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไร มีใครไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ้าง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างไร และขอความร่วมมือผู้ปกครองพบครูประจำชั้นเดือนละครั้ง ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะเรื่องอะไรบ้าง 3.ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมสรุปแนวปฏิบัติและข้อตกลงร่วมกัน	ผู้ปกครองเข้าใจและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ยินดีที่จะไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและครูเมื่อทางโรงเรียนต้องการ ผู้ปกครองโรงเรียนต้องการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับครูและนักเรียน <u>ปัญหา</u> ผู้ปกครองที่มีบุตร 2 คนก็แยกไปพร้อมกับชั้นเรียนอื่นบ้าง บางส่วนไม่มาประชุม ทำให้ผู้ปกครองเหล่านั้นไม่รู้ไม่เข้าใจการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยท้องถิ่น	ทำหนังสือวาระการประชุมผู้ปกครองในครั้งนี้นักเรียน ชี้แจงผู้ปกครองหรือคุยช่วงเวลาที่มาให้นักเรียนกลับบ้าน หรือหาโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียน สรุปผลการจัดกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้กระบวนการท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ นั้น มีผู้ปกครองที่ยินดีให้ความร่วมมือและลงพื้นที่ไปช่วยดูแลนักเรียนด้วย เช่น แม่ของน้องแอ๋ แม่ของน้องฟาง แม่ของน้องพีร์ แม่ของน้องซี และคุณยายของน้องฟางซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการเก็บไข่ไก่ ทุกคนล้วนยินดีช่วยเหลือ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
3	มาทำความรู้จักกับไฟ	-เพื่อให้เด็กเรียนรู้จักส่วนประกอบหรือโครงสร้างของไฟ -เพื่อสร้างกระบวนการคิดแบบมีส่วนร่วม	1.ครูพานักเรียนไปห้องคอมพิวเตอร์เพื่อไปค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของไฟว่ามีอะไรบ้าง 2.ครูแจกกระดาษให้นักเรียนวาดภาพไฟที่เคยเห็นว่ามีลักษณะอย่างไร	ไม่ทราวจักส่วนใหญ่ คือ ไฟป่า ไฟตุง ไฟสีสุก และสามารถบอกประโยชน์จากส่วนต่างๆของไฟได้ โดยนักเรียนวาดภาพพร้อมระบายสีได้สวยงาม ปัญหา 1.นักเรียนนั่งไม่เรียบร้อย 2.ส่งเสียงดัง 3.ใช้กระดาษเปลือง	1.ตักเตือนบ่อยครั้งและหักคະแนม 2.จำกัดกระดาษคนละ 2 แผ่น ถ้าใช้เกินกว่านี้ต้องจำหน่าย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถวาดภาพและบอกประโยชน์ของส่วนต่างๆของไฟได้ทุกคนเพราะส่วนใหญ่ทางครอบครัวคุ้นเคยกับไฟมานาน จึงทำให้เด็กเรียนรู้ความรูเดิมของไฟอยู่ก่อนแล้ว

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
4	ของเล่นจากไม้แผ่น	1.เพื่อให้ นักเรียนกล้า แสดงออก นำเสนอข้อมูล ในทาง สร้างสรรค์ 2.เพื่อให้ นักเรียนรู้จัก จำแนก ประเภทวัสดุที่ ทำของเล่น	1.ให้นักเรียนเข้าแถวเป็น ระเบียบเรียบร้อย 2.ทำข้อตกลงร่วมกันใน ห้องเรียนก่อนนำไปห้อง คอมพิวเตอร์ 3.นั่งตามเลขที่ของตัวเอง เครื่องละ ๑ คน แต่ไม่มี การเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ 4.คุณครูค้นหาข้อมูลของ เล่นที่ทำจากไม้แผ่นให้ นักเรียนดูแล้วฉายสไลด์ให้ดู 5.แจกกระดาษให้นักเรียน จดบันทึกชื่อของเล่นต่างๆ ให้มากที่สุดหรือสามารถ เพิ่มเติมจากงานนี้ได้	นักเรียนได้รู้ประโยชน์และ คุณค่าของไม้แผ่น และสามารถ ดัดแปลงของเล่นใกล้ตัวทำ จากไม้แผ่นได้ เกิดการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ การค้นหา ข้อมูล การลงมือทำของเล่น จะให้นักเรียนสามารถ แสดงออกทางความคิดได้ อย่างอิสระ <u>ปัญหา</u> 1.นักเรียนค้นหาข้อมูลไม่เป็น 2.อินเตอร์เน็ตช้า การดึง ข้อมูลต้องใช้เวลานาน 3.ใช้เวลาในห้องคอมพิวเตอร์ มากเกินไปงานจึงไม่เสร็จ สมบูรณ์	1.คุณครูต้องค้นหา ข้อมูลให้ 2.ใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์เพียง เครื่องเดียว เพื่อลด การดึงข้อมูล ร่วมกัน 3.ให้นักเรียน กลับไปทำที่บ้าน สำหรับคนที่เสร็จ ไม่ทันเวลาหรืองาน ออกมาไม่สวย	1.เวลา 13.30 น. คุณครูบอกกับนักเรียนว่า วันนี้จะพาไปห้อง โลกอินเตอร์เน็ตเกี่ยวกับไม้ เด็กต่างดีใจมาก แต่ก่อนไป ต้องทำข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งข้อตกลงของนักเรียนมีดังนี้ -ไม่ส่งเสียงดัง -นั่งเรียบร้อย ไม่เดินไปมา -ตั้งใจเรียน บทลงโทษ คือ ออกจากห้องคอมพิวเตอร์ จากนั้นนักเรียนเดินเป็นแถวเรียบร้อยไปห้องคอมพิวเตอร์ 1.ให้นักเรียนนั่งดูสไลด์ผ่านเครื่องโปรเจคเตอร์ ทุกคนต่างตื่นเต้น และพร้อมกับการสอนแนะนำการค้นหาข้อมูลจาก google เมื่อ เรียนในระดับชั้นต่อไปจะได้มีความรู้เพิ่มเติม 2.หาชื่อของเล่นจากไม้แผ่นที่มีภาพและเนื้อหาประกอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันอ่านพร้อมกัน 3.คุณครูแจกกระดาษคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนเขียนชื่อของเล่นต่างๆ 4.ตอนจะกลับห้องให้นักเรียนช่วยกันทบทวนชื่อของเล่นจากไม้แผ่น ที่พอจะจำได้และวิธีการเล่น ซึ่งแต่ละคนก็เสนอชื่อของเล่นดังนี้ - หอยโข่ง - คันธนู - หนังสติ๊ก - ว้าว - จี๊ปโป่ง - ระนาด - รถของเล่น - ที่ฝึกเด็กเดิน - ไม้ตะบอง - เครื่องเคาะจังหวะ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
5	ชื่องานจาก ผู้	1.เพื่อให้นักเรียนได้รู้จัก ดัดแปลงรายการอาหาร ใหม่ๆ 2.เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รู้ ประโยชน์ของหน่อไม้ป่า 3.เพื่อให้เด็กนักเรียนได้บันทึก ข้อมูลที่ค้นหาและนำเสนอ เรื่องราวได้ 4.เพื่อให้เด็กนักเรียนเสนอ ความคิดตนเอง	1.ครูชวนนักเรียนพูดคุยเรื่องทั่วไปของไม่ จากนั้นถามถึงส่วนใดของไม้ที่สามารถนำมา รับประทานได้บ้าง นักเรียนตอบคำถาม เหมือนกันว่า หน่อ ใช้ในการประกอบ อาหาร 2.ครูติดกระดุมแผ่นใหญ่ไว้ที่กระดานดำ โจทย์วันนี้ก็คือ “บอกชื่อรายการอาหารที่ ทำจากไม้” เด็กๆ ลิสต์กันเดี๋ยวกับโจทย์และ พร้อมจะตอบคำถามทันที 3.ก่อนจะตอบคำถามนักเรียนต้องตั้ง ข้อตกลงกันมาก่อนเพื่อให้เกิดความ เรียบร้อย - ยกมือก่อนตอบทุกครั้ง - ห้ามตอบซ้ำกัน - หากส่งเสียงดังจะมีบทลงโทษ ซึ่งกฎระเบียบเหล่านี้นักเรียนเป็นผู้ตั้งขึ้นมา เอง 4.ครูจะเป็นผู้เขียนลงในกระดานแผ่นใหญ่ เพราะนักเรียนเขียนไม่คล่อง	เด็กๆ ได้ใช้ทักษะชีวิต การ ดำรงชีวิตความเป็นอยู่เรื่องอาหาร การกินจากบ้านเป็นแนวทาง ตอบคำถาม ซึ่งเมื่ผู้เสนอมา รับประทานทั้งนั้น ยกตัวอย่าง - แกงกะทิไก่กับหน่อไม้ป่า - แกงเลียงหน่อไม้ - ต้มกะทิหน่อไม้ - น้ำพริกกับหน่อไม้ต้ม - ผัดหน่อไม้ - แกงส้มหน่อไม้คอง - ยำหน่อไม้ - ผัดเผ็ดหน่อไม้ - หน่อไม้ชุบแป้งทอด - ซุปหน่อไม้ ปัญหา นักเรียนบางคนคิด รายการอาหารที่ทำจากหน่อไม้ ไม่ได้คิดไม่ออกเนื่องจากไปจำกับ เพื่อนและน้องนิว ทำตัวผิด ข้อตกลงส่งเสียงดัง และไม่เชื่องฟัง	1.ให้เพื่อนช่วยคิด หรือสอบถามเพื่อน ใกล้ๆ 2.ต้องลงโทษตาม กฎข้อตกลงที่ให้ไว้	นักเรียนได้รู้จักรายการ อาหารที่ทำจากหน่อไม้ เพิ่มขึ้นอีกเยอะ รายการ อาหารแต่ละอย่างน่า รับประทานทั้งนั้น แสดงให้ เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ บ้านที่ใช้ได้ประโยชน์จากไม้ อยู่น้อย วันนี้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มี จำนวนทั้งหมด ๑๐ คน ได้แสดงให้เห็นถึงการมีน้ำใจ ต่อผู้อื่น เมื่อเพื่อนคิดไม่ ออก ตอบไม่ได้ ก็จะแสดง ความมีน้ำใจต่อกัน ช่วยกัน คิด

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
6	ของใช้จากผ้า	1.ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 2.รู้จักนำของใกล้ตัวมาดัดแปลงใช้ให้เกิดประโยชน์	1.จัดกิจกรรมนิพนธ์เรียนรู้โดยครูพูดเกริ่นนำของใช้บางอย่างที่พามาจากไม้ไผ่ โดยการค้นหาคำอธิบายจากอินเทอร์เน็ตอย่างเป็นตัวอย่าง 2.จากนั้นนักเรียนแต่ละคนก็เสนอของใช้ที่มักเรียนเคยเห็นหรือใช้อยู่ที่บ้านมาคนละ 1 อย่าง 3.ครูจะเขียนชื่อสิ่งของนั้นให้บนกระดานและบอกประโยชน์การใช้งานด้วย 4.ครูแจกกระดาษ A4 คนละ 1 แผ่น พร้อมสีชอล์ก สีไม้ให้นักเรียนวาดภาพของใช้ที่ตัวเองเสนอพร้อมเขียนชื่อของใช้และประโยชน์ใช้สอย	1.ความรู้ที่แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน 2.ความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าพูด 3.การคิดวิเคราะห์ จ้าแนกประเภทวัสดุที่ทำการ 4.การช่วยเหลือกันในการทำงาน	1.คุณครูบอกให้เขียนตาม 2.แจกกระดาษวาดภาพแผ่นใหม่เพื่อให้ชิ้นงานออกมาสวย	1.ทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อความเรียบร้อย 2.ยกมือก่อนตอบ โดยเรียงตามเลขที่ในห้อง หากนักเรียนคนใดยังคิดไม่ออกให้ผ่านไปก่อนและคำตอบจะต้องไม่ซ้ำกัน คุณครูเขียนให้บนกระดานดำ ดังนี้ คนที่ ๑ ทำราวตากผ้า คนที่ ๒ ทำเบ็ดตกปลา คนที่ ๓ ทำกระท่อม คนที่ ๔ แคร่ที่นั่งหรือเตียง คนที่ ๕ ทำกระบอกรู้ คนที่ ๖ ทำตามไม้กวาด คนที่ ๗ ทำแข่งใส่ของ คนที่ ๘ กระดัง คนที่ ๙ ผาฉมิง คนที่ ๑๐ ทำที่ตากปลา บางคนเพิ่มเติม -ทำพัด -ทำที่สอยผลไม้ -ทำไม้เสียบลูกชิ้น -มัดป้ไวย่าง -ตัดกล้วยและใส่ปลา -ทำบันได -ทำเล้าไก่ -ทำตะกร้า 3. นักเรียนวาดภาพพร้อมระบายสีให้สวยงามและเขียนชื่อของใช้ บอกประโยชน์ใช้สอย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
7	อาชีพเก็บใบ ทุเรียนไปขาย	1.เพื่อให้ให้นักเรียน สอบถาม สืบค้น สัมภาษณ์ สืบค้น เรื่องราวเกี่ยวกับ "ทุเรียน" 2.เพื่อให้ให้นักเรียน "ได้รู้ ได้เห็นและ บอกเล่านำเสนอ เรื่องราวอาชีพนี้" อย่างถูกต้อง 3.เพื่อให้ให้นักเรียน ได้ปฏิบัติเก็บใบ ทุเรียนด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี	1.เมื่อสัปดาห์ที่แล้วครูได้สอบถามนักเรียนถึงเรื่องราวอาชีพในครอบครัวของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 10 คน แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อ เด็กหญิงเบญจทิศา พิมพ์ต้นหรือน้องพวง ทางครอบครัวได้สร้างรายได้เสริมโดย การเก็บใบทุเรียนไปขายซึ่งเหมาะแก่การศึกษาหาความรู้และเกี่ยวข้องโดยตรงกับ โครงการนี้ จึงชักชวนน้องพวงเป็นกรณีศึกษาให้เพื่อนๆในห้องเรียนได้รับทราบ เป็นข้อมูลเบื้องต้น และได้ให้นักเรียนพวงไปติดต่อกับคุณแม่คือ นางวรรณวิสา ช่วยอินทร์ และคุณยาย คือ นางลลิตา ช่วยอินทร์ มาช่วยเล่าประสบการณ์ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กๆและได้รับการตกลงจากภายนอกของน้องพวง 2.ในสัปดาห์นี้ครูได้นัดหมายกับภูมิปัญญาคือ นางลลิตา ช่วยอินทร์ มีอาชีพ เก็บใบทุเรียน ซึ่งเป็นยายของเด็กหญิงเบญจทิศา พิมพ์ต้นหรือน้องพวง เวลา 13.00 น. ที่ต้องนัดหมายในเวลารายหนึ่งเนื่องจากช่วงเช้ายายจะต้องไปเก็บใบ ก่อน ฉะนั้นช่วงบ่ายจึงเป็นเวลารว่าง ระหว่างรอยายหรือจะเรียกง่ายกว่า โต๊ะก็(นับถือศาสนาอิสลาม)มาสาธิตวิธีการเก็บใบทุเรียนนักเรียนจึงต้องตั้ง ข้อตกลงร่วมกันโดยนักเรียนเป็นผู้เสนอการศึกษาข้อตกลงและบทลงโทษเพื่อไม่ให้ เกิดปัญหาระหว่างทำกิจกรรม เด็กมีความตื่นตัวที่จะได้ออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งเราเลือกสถานที่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน บริเวณใกล้โรงเรียนมีกอ ทุเรียนจำนวนมากสามารถเดินทางด้วยเท้าได้สะดวกและปลอดภัย นักเรียนใส่ ชุดพลศึกษาเรียบร้อยทุกคน หากแต่งกายไม่เรียบร้อยอาจเกิดอันตรายได้ ซึ่งเด็กๆ ก็สงสัยว่าอันตรายที่ว่ามันคืออะไร ต้องรอคำตอบจากภูมิปัญญา	วันนี้นอกจากเด็กๆจะได้รับ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ การเก็บใบทุเรียนแล้ว ยังได้รู้จักอาชีพเสริมอีก อาชีพหนึ่งที่ไม่ได้พบเห็น มากนักและยังได้ใกล้ชิด ธรรมชาติ สนุกสนาน จน เด็กๆอยากมาเรียนรู้แบบ นี้อีก ปัญหา 1.เด็กนักเรียนไม่ได้จด บันทึกเป็นข้อความเพราะ เขียนไม่คล่อง 2.ครูภูมิปัญญามีความใจ ดีและครู เนื่องจากไม่ คุ้นเคยกัน 3.มีนักเรียน 2 คน คือ น้องนิว น้องเบียร์ นักเรียนชายในห้องไม่อยู่ใน กฎข้อตกลง ชุกชนมาก	1.ให้วาดภาพและ เขียนเนื้อหาหลักๆ เป็นขั้นตอน ก่อนหลัง 2.ครูผู้สอนควรทำ ความรู้จักกับครู ภูมิปัญญาก่อน หน้าเพื่อสร้าง ความคุ้นเคย 3.ลงโทษตามกฎหมายที่ วางไว้	นักเรียนสามารถทำตาม ข้อตกลงได้และสร้าง ความคุ้นเคยกับครู ภูมิปัญญาได้อย่างรวดเร็ว มีการตั้งคำถามเรื่องที่จะ เรียนรู้เกี่ยวกับการเก็บ ใบทุเรียนสามารถหาที่ การรับฟัง เป็นผู้ที่ ได้ใจได้ใจ เด็กสามารถมาเรียนรู้แบบ นี้อีก

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ภาพกิจกรรม
7 (ต่อ)	อาชีพเก็บไข่ไก่ ป้าชาย	3.เวลา 13.25 น. โต๊ะก็เอายางของน้องฟาง) ก็เดินทางมาถึงหน้าชั้นเรียน ป.1 เด็กนักเรียนออกมาเข้าแถวเพื่อเตรียมพร้อมกับการเดินทางเก็บไข่ไก่ป่า เด็กๆกล่าวคำทักทายสวัสดิ์และเริ่มออกเดินทางไปยังบริเวณโรงเรียน เวลาผ่านไป 5 นาทีเราก็มายังก่อนป่าระหว่างทางนักเรียนเดินเป็นแถวเรียบร้อย สีสันมีความสุขที่ออกมาพบธรรมชาตินอกห้องเรียนนอกกรั้วโรงเรียน โต๊ะก็เริ่มอธิบายถึงประเภทของไข่ที่จะมากับว่าต้องเป็นไข่ป่าเท่านั้น เพราะจะได้ไปตามขนกที่พ่อค้าต้องการ เด็กๆสงสัยก็เริ่มถามคำถาม โต๊ะก็เล่าว่า พ่อค้าจะนำไปหย่อนนมบะจ่างจึงต้องเป็นไข่ป่าเท่านั้น โดยเลือกใบสวย สีเขียว ไม่มีรูเด็ดจากไข่ไข่ไปจะมีข้อต่อระหว่างกัน ซึ่งโต๊ะก็สาธิตให้เด็กๆดูเป็นตัวอย่างและใช้เวลาไม่นานก็เก็บได้อย่างรวดเร็ว จำนวน ไข่ควรระวังอย่าให้บาดเจ็บ อุปกรณ์ที่ต้องเตรียมในการเก็บไข่ไก่ คือ มีดงอ (พริ้ว) พลาสเตอร์พันแผล กระสอบ และเสื้อแขนยาว - กางเกงขายาว รองเท้าบูท หมวก 4.นักเรียนแต่ละคนลองปฏิบัติตาม เก็บที่ต่ำๆเพราะตัวเล็กค่อยๆเก็บไข่ไก่เพราะกลัวโดนบาดเจ็บ	

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
8	คิดอย่างสร้างสรรค์ด้วยมุมมอง	1. เพื่อให้ให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้ในชีวิตประจำวันในรูปแบบต่างๆมาคิดออกแบบชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ออกแบบและสร้างชิ้นงานตามความต้องการของตนเอง 3. เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงศักยภาพทางความคิดอย่างอิสระได้เต็มที่	ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง กอไผ่ว่ามีประโยชน์อะไรบ้าง ส่วนใดบ้างที่สามารถนำมาสร้างชิ้นงานต่อยอดเป็นของที่ใช้ประโยชน์ได้ แล้วครูแจกกระดาษ A4 คนละ ๑ แผ่น ให้นักเรียนคิดงาน ๑ ชิ้นใน ๓ หัวข้อ คือ ของกิน ของใช้ ของเล่น พร้อมทั้งเขียนรายละเอียดดังนี้ บอกชื่อชิ้นงาน วัสดุอุปกรณ์บอกลำดับขั้นตอนการทำ ประโยชน์ของงาน วาดภาพประกอบมาส่งคุณครูพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน	นักเรียนยังเขียนไม่คล่อง กระดาษที่ส่งงานมาจึงได้รายละเอียดไม่ครบถ้วน ถ้าถามปากเปล่าสามารถอธิบายได้ตามความคิดของนักเรียน คุณครูจึงให้ทำเป็นการบ้านเพื่อให้นักเรียนได้สอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ปัญหา -นักเรียนเขียนไม่คล่อง สะกดคำไม่ถูก -นักเรียนบอกขั้นตอนการทำงานยังไม่ถูกต้อง -นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน	-ให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นใหม่กลับไปทำใหม่ที่บ้าน เพื่อให้ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้สร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน เป็น การสานสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวด้วย แต่ยังคงยึดชิ้นงานที่ตนเองคิดในห้องเรียน เพื่อสอบถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจหรือ ขาดหายไปของขั้นตอนการทำงาน -คำศัพท์ที่นักเรียนเขียนไม่ถูกต้อง ผู้ปกครองจะได้ช่วยชี้แนะ -ให้นักเรียนที่กล้าแสดงออกออกมาเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างให้เพื่อนคนอื่นๆต่อไป	นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นของตนเองผ่านทางกระดาษเป็นภาษา ทำให้ทราบว่านักเรียนคนใดอ่อนการเขียน และได้เห็นศักยภาพจินตนาการของนักเรียนแต่ละคนอย่างชัดเจน แต่ผลงานที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ยังต้องปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
9	นักประดิษฐ์ ตัวน้อย	1.เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ ถ่ายทอดความคิดแปลก ใหม่หรือจินตนาการ เกี่ยวกับฝันของตนเอง ตนเองผ่านผลงาน 2.สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างครอบครัว 3.เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ใช้ กระบวนการคิด อย่าง เป็นขั้นตอน ในงานที่ สร้างอย่างอิสระ	คุณครูได้ตั้งใจให้นักเรียนคิดทำ อะไรก็ได้เกี่ยวกับไม้ไผ่ เช่น ของเล่น ของใช้ ของกิน ซึ่งเลือกมา 1 รายการ โดยที่นักเรียนจะต้องบอก ชื่องาน บอกขั้นตอนวิธีการทำ และวาดภาพประกอบมาส่งคุณครู และนัดวันเวลาที่จะทำร่วมกับ ผู้ปกครอง	นักเรียนและผู้ปกครองได้ให้ความ ร่วมมือ มาร่วมทำกิจกรรม ดังกล่าวโดยได้ทำในหัวข้อที่ นักเรียนเป็นผู้เลือกด้วยตนเอง ปัญหา 1.ผู้ปกครองบางท่านไม่สามารถ มาร่วมกิจกรรมกับนักเรียนได้ 2.ระยะเวลาที่ทำกิจกรรมยาวนาน มากกว่าที่กำหนดไว้	1.ให้นักเรียนที่ไม่มี ผู้ปกครองมาร่วมทำ กิจกรรมมาเข้ากลุ่ม กับเพื่อนคนอื่น 2.ยืดเวลาออกไปจาก ที่กำหนดไว้จนงาน เสร็จทุกคน	นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยมีผู้ปกครอง เป็นผู้ช่วยซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความ สนุกสนานบนความรู้ อุปกรณ์ทุกอย่างแต่ ละครอบครัวหามาเอง ซึ่งโจทย์ที่ว่าทำอะไร ก็ได้กับไม้ไผ่แต่ละครอบครัวก็ทำออกมาไม่ ซ้ำกัน ยกตัวอย่าง เด็กหญิงกนกพรณ รักยืนกับคุณแม่ทำยาหม่องไม้ไผ่มาแพรว้าว้าว ด.ช.อดิศักดิ์ ชูแก้วกับคุณตาทำที่ตากปลา เค็ม ด.ญ.พรณิภา ทวีสุวรรณกับคุณแม่ทำ กึ่งผัดหน่อไม้ป่า ด.ญ.อติศา ร่ายากับคุณ พ่อทำทองโย่ง ได้ใช้เวลาตั้งแต่ 13.00 น. - 16.00 น. จากกิจกรรมทำให้เห็นความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทร ระหว่าง ผู้ปกครองกับนักเรียนและเพื่อนด้วยกัน ส่วนใหญ่นักเรียนจะคอยช่วยเหลือของหรือ อุปกรณ์ให้ผู้ปกครองเพราะนักเรียนยังเด็ก เกินไป

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
10	ละครสั้น “วิธีคนเก็บ ไปไม่ปา”	1. เพื่อฝึกความกล้าแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ถ่ายทอดเรื่องราวและเสนอข้อมูลที่ได้เรียนรู้ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงานเป็นทีมและเสนอผลงาน	1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนทั้งหมด 10 คน ช่วยกันพบพจนานุกรมเรื่องราวชีวิตของคนเก็บไปไม่ปาช่วยกันแต่งเข้าจนนำไปขยาย ซึ่งแต่ละคนช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์โดยเขียนในกระดาษคำ 2. เขียนเป็นบทละครสั้นใช้เวลาแสดงบทเวทีประมาณ 10 นาที โดยกำหนดตัวละครตัวละคนขึ้นมาให้นักเรียนได้แสดงกันทุกคน ตัวละครแต่ละตัวมีบุคลิกภาพตามนักเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนได้แสดงอย่างเป็นธรรมชาติและง่ายต่อการจำบทละคร ภาษาที่ใช้ในบทละครก็เป็นภาษาถิ่น 3. นัดซ้อมบทละครในช่วงบ่ายก่อนโรงเรียนเลิกทุกวันและมีผู้ปกครองมาร่วมแสดงกับนักเรียนซึ่งกว่าจะได้ผู้ปกครองมาร่วมแสดงก็ต้องพูดชักชวน โน้มน้าวอยู่นาน แต่ผู้ปกครองก็เต็มใจเป็นอย่างดีนั่นก็คือ นางวรรณวิสา ช่วยอินทร์ เป็นแม่ของเด็กหญิงเชษฐิศา จิมรัตน์ (น้องพาง)	การนำเสนอในที่ประชุมย่อย ณ อาคารเรียน 2 โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า ในวันพฤหัสบดีที่ มกราคม 2556 การประเมินโดยภาพรวมการแสดงละครของนักเรียนยังไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นธรรมชาติ ปัญหา - นักเรียนลืมบทพูดของตัวเองละคร เพราะว่าตื่นเต้นในที่ประชุม - ไม่ใคร่ฟังยังไม่ดี บางจังหวะเสียขาดหายไปทำให้เสียอารมณ์ในการรับฟัง รับชม - นักแสดงยืนตัวแข็งไม่เป็นธรรมชาติ	ต้องหมั่นฝึกซ้อมให้มากกว่านี้ เพราะต้องใช้ในวันเวทีปิดโครงการ	นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 แสดงละครสั้นเรื่อง “วิธีคนเก็บไปไม่ปา” โดยนักเรียนได้รวมแสดงกับครูภูมิปัญญาด้านการเก็บไปไม่ปาชายซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนเอง มาร่วมแสดงด้วยโดยเมื่อหาบทละครก็เป็นชีวิตจริงของทำน เริ่มเวลาต้นนอนตอนเช้าว่าต้องทำอะไรบ้าง เตรียมตัวอย่างไร ใช้อุปกรณ์ใดบ้างในการเก็บไปไม่ไปทั้งหมดก็คนเดินทางอย่างไร เก็บที่ไหนเก็บไปไม่ไปลักษณะอย่างไร เก็บจำนวนเท่าไร ต้องทำอย่างไรก่อนจะนำไปขาย นำไปขายที่ไหนได้ราคาเท่าไรซึ่งจะมีบทพูดในละครแต่ละตัวแล้ว นักเรียนแต่ละคนมีความพร้อมการแสดงแตกต่างกันอาจมีบางคนพูดติดขัด จำบทไม่ได้พูดแข็งๆไม่เป็นธรรมชาติ แต่ก็สร้างความน่ารัก อารมณ์ขันตามประสาเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปไม่น้อย

ที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
11	ปฐมนิเทศ วิทย	1. เพื่อให้แก่นักเรียนนำเสนอองค์ความรู้ต่างๆเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย 2. เพื่อให้แก่นักเรียนสามารถสอบถาม สืบค้น สืบค้นในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้เองได้ 3. เพื่อให้แก่นักเรียนรู้จักวางแผนการทำงานและทำงานอย่างมีระบบ 4. เพื่อให้แก่นักเรียนรู้จักนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในชีวิต 5. เพื่อให้แก่นักเรียนสามารถจัดนิทรรศการแสดงผลงานได้ 6. เพื่อให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน 7. เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยท้องถิ่นสู่ชุมชนและสังคม 8. เพื่อสร้างความกล้าแสดงออกของนักเรียนในทางที่ถูกต้องและสร้างสรรค์	1. ประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องและกำหนดวันเวลา และสถานที่ในการใช้เป็นเวทีปิด 2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในเวทีปิด 3. เก็บรวบรวมผลงานและจัดนิทรรศการ 4. เตรียมสถานที่และเชิญแขกผู้มีเกียรติให้มาร่วมงาน 5. ประเมินผลการจัดงานปิดเวทีวิจัย	นักเรียนสามารถแสดงผลงานการจัดนิทรรศการผลงานที่ได้รวบรวมตลอดโครงการ นำเสนอองค์ความรู้ในเวทีปิด รูปแบบที่หลากหลาย ชุมชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ชุมชนภายนอกมีส่วนร่วมรับรู้และให้การสนับสนุน ปัญหา การจัดเวทีที่ต้องอาศัยความร่วมมือหลายฝ่าย ทางโรงเรียนมีบุคลากรน้อยการประสานงานและจัดกิจกรรมจึงค่อนข้างมีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเป็นกิจกรรมได้อย่างเต็มที่	ต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	ชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจให้มีความสำคัญกับภูมิปัญญา เข้ามาช่วยกิจกรรม ดูแลและให้ความช่วยเหลือกับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนกล้าแสดงออกเต็มศักยภาพตามความเหมาะสม

ประมวลกิจกรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้รับผิดชอบ นายธีรวิทย์ สีสุข

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย “มีอะไรในกอไผ่” ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบ นายธีรวิทย์ สีสข

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
1	ของเล่นที่ได้จากไม้ รถมอเตอร์ไซด์	1. ให้นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆของไม้ 2. ให้นักเรียนรู้จักประโยชน์ของไม้ 3. ให้นักเรียนรู้จักวิธีการทำของเล่น 4. ให้นักเรียนรู้จักการใช้ของเล่นอย่างปลอดภัย 5. นำสิ่งของเหลือใช้มาทำของเล่น	1. ครูชวนนักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับส่วนต่างๆของต้นไม้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกส่วนต่างๆของต้นไม้ได้บ้าง 2. จากนั้นครูพูดคุยเรื่องต้นไม้ ตั้งคำถามว่านักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกันบอก จากนั้นนักเรียนสรุปมาเช่น ว่า ปลูกต้นไม้ รักษาต้นไม้ รดน้ำต้นไม้ และของเล่น 3. ครูตั้งคำถามว่า ถ้าให้นักเรียนทำของเล่นได้บ้าง นักเรียนจะทำอะไรได้บ้าง โดยให้นักเรียนลองคิดและบอกสิ่งที่นักเรียนอยากทำ ซึ่งรถมอเตอร์ไซด์ เป็นของเล่นที่นักเรียนอยากทำมากที่สุด 4. ครูนำผลสรุปที่ได้จากข้อตกลงนักเรียนมาวางแผนเชิงปฏิบัติการมาให้ความรู้แก่นักเรียน	1. นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆของไม้ 2. นักเรียนรู้จักวิธีการใช้ของเล่นอย่างปลอดภัย 3. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ 4. นักเรียนรู้จักขั้นตอนการทำของเล่น 5. นำสิ่งของเหลือใช้มาทำของเล่น 6. สามารถนำเสนองานได้		1. นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆของไม้ 2. นักเรียนรู้จักวิธีการใช้ของเล่นอย่างปลอดภัย 3. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ 4. นักเรียนรู้จักขั้นตอนการทำของเล่น 5. นำสิ่งของเหลือใช้มาทำของเล่น 6. สามารถนำเสนองานได้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
1.2	ชื่อเล่นที่ได้จากไฟรัศ กระบอง	ครั้งที่ 2 ครูแนะนำวิทยากรให้นักเรียนรู้จักแล้วเชิญวิทยากรเริ่มทำการสอน อุปกรณ์ในการทำ รถกระบอง เช่น ไขควง ค้อน มีด เลื่อย เกี่ยวกับวิธีการใช้งานอย่างปลอดภัย หลังจากนั้นก็บอกถึงสอนให้นักเรียนรู้จักอุปกรณ์ในการทำ เช่น กระบองนม ไม้ไผ่ ยางในรถจักรยานยนต์ ยางเส้น จากนั้นวิทยากรสอนเกี่ยวกับการทำเริ่มต้นเอากระบองมาเจาะรูด้วยไขควง ตอกด้วยค้อนต้องเจาะตรงกลางพอดีหาก ไม้พอตึงจะทำให้ลื้อแกว่งต่อไปใช้เลื่อยตัดไม้เพื่อทำเพลายาวประมาณ 20 เซนติเมตร ไม้ไผ่อีกท่อนยาว 50 เซนติเมตรทำคันทันบังคับ และไม้ไผ่อีกท่อนยาว 1.5 เมตรเพื่อคันทันรถ ต่อมาเหลาไม้ให้กลมยาวพอประมาณทำแกนล้อในขณะนี้นักเรียนทำ ครูจะคอยควบคุมและย้ำให้นักเรียนคำนึงเกี่ยวกับความปลอดภัยตลอดพอได้ส่วนประกอบทุกชิ้นวิทยากรก็สาธิตการประกอบ 1. นำกระบองมาใส่แกนล้อ ใส่เพลาล้อ แล้วประกอบกระบองอีกลูกกับแกนล้อ ใช้ยาเส้นมัดที่แกนล้อทั้งสองด้านป้องกันการหลุดของกระบอง 2. ใช้ยางในรถจักรยานยนต์ ตัดเป็นเส้นๆมัดเพลาล้อติดกับคันรถ 3. ใช้ยางในรถจักรยานยนต์ ตัดเป็นเส้นๆมัดคันทันบังคับติดกับคันรถ จากนั้นวิทยากรให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ แล้วนำไปทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อย แล้วให้นักเรียนเอารถไปเล่น	ปัญหา 1. นักเรียนบางคนชวนเพื่อนเล่นไม่สนใจเมื่อวิทยากรสอน 2. นักเรียนบางคนทำไม่ได้ 3. นักเรียนไม่กล้าตั้งคำถาม 4. ในบางขั้นตอนของการใช้เครื่องมือไม่สามารถให้นักเรียนทำเองได้ 5. ในบางขั้นตอนของการมัดไม่สามารถให้นักเรียนทำเองได้เพราะนักเรียนมัดไม่แน่นทำให้หลวมรถไม่สามารถเล่นได้		

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
1.3	ของเล่นที่ได้จากไม้ รถมอเตอร์	-เพื่อสรุปความรู้ที่ได้จากการทำของเล่น -เพื่อฝึกการคิด การเขียน การนำเสนอ	ครั้งที่ 3 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่วิทยากรสอนโดยเขียนในกระดาษแผ่นใหญ่พร้อมตกแต่งให้สวยงาม			

ภาพกิจกรรม ทำของเล่นที่ได้จากไม้ “รถมอเตอร์” โดยมีผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรสอนเด็กๆ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	ปัญหา	สรุปกิจกรรม
2	อาหารที่ได้จากไข่ ผัก กะเพรา หมูอ่อม	1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆของไข่ มาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักขั้นตอนและวิธีการปรุงอาหาร 3. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักการใช้เครื่องมือที่ใช้ปรุงอาหาร 4. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักผักชนิดต่างๆและรู้ถึงประโยชน์ของผัก	1. ครูชวนนักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อดังนี้ ลำต้น ใบ หมอไม้ จากนั้นบอกถึงลักษณะ และการนำมาใช้ประโยชน์และสรุปลงในสมุด 2. จากนั้นครูพูดคุยเรื่องหน่อไม้ ตั้งคำถามว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกันบอก จากนั้นนักเรียนสรุปมาเช่น ต้ม ผัด แกง ทอด และดอง 3. ครูตั้งคำถามว่านักเรียนอยากทำอาหารอะไรบ้าง ที่ใช้หน่อไม้เป็นส่วนประกอบในอาหาร นักเรียน ช่วยกันบอกจากที่นักเรียนสรุปมาเช่น ต้มจืด(ลาวจิม) ผัดผักรวมนิโตร แกงไก่หน่อไม้ ห่อหมก ขุบแป้งทอด ผัดกะเพราหน่อไม้ 4. ครูตั้งคำถามว่า ถ้าให้นักเรียนทำอาหารเอง นักเรียนจะทำอาหารอะไรได้บ้าง โดยให้นักเรียนลงคะแนนอาหารที่นักเรียนอยากทำ ซึ่งผัดกะเพราหน่อไม้เป็นอาหารที่นักเรียนอยากทำมากที่สุด 5. ครูนำผลสรุปที่ได้จากข้อตกลงให้นักเรียนมาวางแผนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำอาหารที่มีหน่อไม้เป็นส่วนประกอบให้กับนักเรียน	1. นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของไข่มาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ 2. นักเรียนรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือที่ใช้ปรุงอาหารและการบำรุงรักษา 3. นักเรียนรู้จักผักชนิดต่างๆ และรู้ถึงประโยชน์ของผัก 4. นักเรียนรู้จักขั้นตอนและวิธีการปรุงอาหาร 5. สามารถนำเสนอเล่าเรื่องได้	1. นักเรียนบางคนชวนเพื่อนเล่นไม่สนใจเมื่อวิทยากรสอน 2. นักเรียนบางคนไม่สามารถได้ 3. นักเรียนไม่กล้าตั้งคำถาม	

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
2.1	ครั้งที่ 2 ครูแนะนำวิทยากรให้นักเรียนรู้จักแล้วเชิญวิทยากรเริ่มทำการสอน อุปกรณ์ในการปรุงอาหาร เช่น กระดาษไฟฟ้า ทับพี มีด จาน กระดาษแข็ง หลังจากนั้นก็บอกถึงสอนให้นักเรียนรู้จักผักต่างๆ ที่นำมาปรุง ผักกะเพราหน่อไม้เช่น กระเทียม หน่อไม้ต้มสุก หรือหน่อไม้ดองก็ได้ น้ำมันพืช น้ำมันหอย รสดี น้ำตาล ซอสมะเขือเทศ เกลือ จากนั้นวิทยากรสอนเกี่ยวกับการเด็ดใบกะเพรา วิทยากรบอกว่าจะเริ่มปรุงอาหารโดยเริ่มจากเสียบปลั๊กกระทะไฟฟ้า ให้อุ่นใส่น้ำมันพืช ตีกระเทียมให้แตกใส่กระทะพะ พ้อมี กลิ่นกระเทียมหอม ใส่หน่อไม้ก่อนผัดไปสักพักก็ใส่ ใบกะเพรจากนั้นปรุงรสใส่ น้ำมันหอย รสดี น้ำตาล ซอสมะเขือเทศ เกลือพอเหมาะแล้วชิมรสหากขาดสิ่งใดสามารถเติมแต่งตามต้องการ ตักใส่จาน ให้นักเรียนชิมทุกคน จากนั้นวิทยากรให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ แล้วนำไปทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อย				

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
2.2	ครั้งที่ 3 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่วิทยากรสอนโดยเขียนในกระดาษแผ่นใหญ่พร้อมตกแต่งให้สวยงาม				

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	ปัญหา	สรุปกิจกรรม
3	ของใช้ที่ได้จาก ไข่ รังไก่	1. ให้นักเรียนรู้จักส่วน ต่างๆของไข่มาใช้ ประโยชน์ในวันต่างๆ 2. ให้นักเรียนรู้จักขั้นตอน และวิธีการทำรังไก่ 3. ให้นักเรียนรู้จักการใช้ เครื่องมือช่างที่ถูกต้องและ ปลอดภัย 4. ให้นักเรียนรู้จักเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. นำสิ่งของเหลือใช้มาทำ ให้เกิดประโยชน์อีกครั้ง 6. เพื่อปลูกจิตสำนึกใน การรักษาความสะอาด	1. ครูชวนนักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของ ต้นไข่ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกส่วนต่าง ๆ ของ ต้นไข่ดังนี้ ลำต้น ใบ หน่อไม้ จากนั้นบอกถึง ลักษณะ และการนำมาใช้ประโยชน์และสรุปลงใน สมุด 2. จากนั้นครูพูดคุยเรื่องต้นไข่ ตั้งคำถามว่า สามารถทำอะไรของไข่ได้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกัน บอก จากนั้นนักเรียนสรุปมาเช่น แก้ว รังบ้าน รังไก่ กรงนก และแจกัน 3. ครูตั้งคำถามว่า ถ้าให้นักเรียนทำของใช้ นักเรียนจะทำอะไรได้บ้าง โดยให้นักเรียน ลงคะแนนของใช้ที่นักเรียนอยากทำ รังไก่ เป็นของ ใช้ที่นักเรียนอยากทำมากที่สุด 4. ครูนำผลสรุปที่ได้จากข้อตกลงนักเรียนมา วางแผนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้กับนักเรียน	1. นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของไข่ มาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ 2. นักเรียนรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือ ที่ใช้อย่างปลอดภัย 3. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างอย่างมี ประโยชน์ 4. นักเรียนรู้จักขั้นตอนการทำรัง ไก่ 5. นำสิ่งของเหลือใช้มาทำให้เกิด ประโยชน์อีกครั้ง 6. สามารถนำเสนอเล่าเรื่องได้	1. นักเรียนบางคนสนใจเมื่อ เพื่อนเล่นไม่สนใจเมื่อ วิทยากรสอน 2. นักเรียนบางคนไม่ สามารถอธิบายได้ 3. นักเรียนไม่กล้าตั้งคำถาม 4. ในขั้นตอนของการใช้ เครื่องมือไม่สามารถให้ นักเรียนทำเองได้ 5. ในบางขั้นตอนไม่สามารถ ให้นักเรียนทำเองได้เพราะ ไม่มีความคมมากให้ นักเรียนทำอาจจะบาดเจ็บ นักเรียนได้	

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	ปัญหา	สรุปกิจกรรม
	ครั้งที่ 2	ครูแนะนำวิทยากรให้นักเรียนรู้จักแล้วเชิญวิทยากรเริ่มทำการสอน อุปกรณ์การทำรังเก้ เช่น ค้อน มีด เลื่อย เกี่ยวกับวิธีการใช้งานอย่างปลอดภัย หลังจากนั้นก็สอนให้นักเรียนรู้จักอุปกรณ์ในการทำเช่น ไม้ไผ่ กะลามะพร้าว จากนั้นวิทยากรสอนเกี่ยวกับการทำเริ่มต้นโดยการตัดไม้ไผ่ 1 ท่อนยาวประมาณ 1.5 เมตรใช้มีดผ่าผ่าเป็นสี่เหลี่ยมจากนั้นเอากะลามะพร้าวตัวลงไปที่ไม่ใช่ไม้ไผ่ที่ผ่าไว้ให้ช่องไม้ไผ่แฉกพอไม่ให้แฉกออกมาต้องการจากนั้นผ่าไม้ไผ่ท่อนยาวเป็นเส้นเล็กเหลาให้บางประมาณ 5 เส้นแล้วเอามาสานจากข้างล่างขึ้นจนเต็มความยาวของซี่ไม้ไผ่ วิทยากรอธิบายว่ารังเก้สามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้างนอกจากให้ไก่ไข่เช่น จัดดอกไม้ ถึงขยะ โคมไฟ จากนั้นวิทยากรให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ แล้วนำไปทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อย			

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
	ครั้งที่ 3	ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่วิทยากรสอนโดยเขียนในกระดาษแผ่นใหญ่พร้อมตกแต่งให้สวยงาม			

รายงานกิจกรรมของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยครูจรง เกื้อสกุล

โครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ สกว. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น) และได้อนุมัติงบประมาณโครงการตามที่ได้เสนอ กิจกรรมโครงการนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อเด็กมาก ทำให้เด็กเกิดทักษะในการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างอิสระรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา กล้าตัดสินใจ และเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชน เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ทำให้เด็กมีทักษะชีวิต

การดำเนินกิจกรรมของโครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการการวิจัยท้องถิ่น ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูเป็นผู้สอน นักเรียนเป็นผู้ฟัง แล้วนำคำสั่งไปปฏิบัติมาเป็นครูผู้คอยอำนวยความสะดวกในการคิดค้นความรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และกล้าตัดสินใจ ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้โจทย์หลักคือ จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ตารางกิจกรรมที่ดำเนินการในงวดที่ 2

ที่	กิจกรรม	วันที่
1	“ทดลองเก็บข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลาบฟ้า จากคนใกล้ตัว”	23 มิถุนายน 2554
2	ลงพื้นที่ ค้นหาสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลาบฟ้า	7 กรกฎาคม 2554
3	ทดลองนำเสนอข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลาบฟ้า	14 กรกฎาคม 2554
4	ทดลองนำเสนอข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลาบฟ้า	21 กรกฎาคม 2554
5	กิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม	28 กรกฎาคม 2554
6	ลงพื้นที่สืบหา มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลาบฟ้า ไผ่ป่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้กิน เล่น ขาย หลากหลาย	22 กันยายน 2554
7	ทดลองนำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลาบฟ้า	29 กันยายน 2554
8	ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม	8 พฤศจิกายน 2555
9	นำไผ่ปามาลองทำเป็นของเล่น	14 พฤศจิกายน 2555
10	ทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ “นำไผ่ปามาลองทำเป็นของเล่น”	22 พฤศจิกายน 2555
11	นำไผ่ปามาลองทำเป็นของใช้	29 พฤศจิกายน 2555

12	ทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ “นำไผ่ปามาทำเป็นของใช้”	6 ธันวาคม 2555
13	นำไผ่ปามาทำเป็นของกิน	13 ธันวาคม 2555
14	นำไผ่ปามาทำเป็นของกิน	20 ธันวาคม 2555
15	ทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ “นำไผ่ปามาทำเป็นของกิน”	27 ธันวาคม 2555
16	ทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ “นำไผ่ปามาทำเป็นของกิน”	10 มกราคม 2556
17	สรุปรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า	7 มีนาคม 2556
18	วางแผนเตรียมเวทีนำเสนอ “มีอะไรในกอไผ่”	14 มีนาคม 2556
19	เวทีนำเสนอ “เทศกาลมีอะไรในกอไผ่”	21 มีนาคม 2556

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 “ทดลองเก็บข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า จากคนใกล้ตัว”

วันพฤหัสบดีที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2554

ผู้เข้าร่วม

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
2. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรุง เกื้อสกุล
3. วิทยากร นางลิกิอ ลิบยก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแหล่งข้อมูลเบื้องต้นของสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า ในด้านต่างๆ
2. เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ
3. เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และชุมชน
4. เพื่อฝึกทักษะการใช้คำถามเพื่อสืบค้นข้อมูล จากการสอบถาม/สัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูล
5. เพื่อฝึกทักษะการรวบรวมข้อมูล สรุปองค์ความรู้ และนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการลงพื้นที่
6. เพื่อ ทราบปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการลงพื้นที่
7. เพื่อร่วมตรวจสอบและเติมเต็มข้อมูล เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม รับผิดชอบ ในการสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกตและบันทึกข้อมูล
2. ลงพื้นที่ตามสถานที่ได้ตกลงกันไว้ คือไปบ้านนางลิกิอ ลิบยก ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง
3. ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต และบันทึกข้อมูล
4. ครูคอยสังเกต ชี้แนะ กระตุ้นนักเรียน และบันทึกพฤติกรรมนักเรียน สิ่งที่เกิดขึ้น

ฝึกหัดก่อน เพราะเดี๋ยวทำไม่ได้

- ❖ ครู นักเรียน ปรึกษากัน จะฝึกหัดบ๊ะจ่าง วันพฤหัสบดีที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 และกำหนดทำขนมบ๊ะจ่างวันพฤหัสบดีที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - ❖ นักเรียนทุกคนดีใจมาก กล่าวขอบคุณและลากลับโรงเรียนอย่างเบิกบานใจ
 - ❖ ทุกคนไหว้และขอบคุณ คุณลิกิ๊อ ลิบยก และเดินทางกลับโรงเรียนด้วยความเรียบร้อยตามข้อตกลง
 - ❖ แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า
5. นักเรียนกลับโรงเรียน แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนนา

สรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

1. การกล้าคิด กล้าแสดงออกในการสอบถาม สัมภาษณ์
2. การเป็นผู้ฟัง ผู้พูด และผู้บันทึก ที่ดี
3. การทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม
4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู วิทยากร และนักเรียน
5. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพในชุมชน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2 ลงพื้นที่ ค้นหาสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า

วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ผู้ร่วมงาน

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 11 คน
2. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	นางจรุง เกื้อสกุล
3. ครูภูมิปัญญา	นางลิกิ๊อ ลิบยก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไผ่ป่า
2. เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไผ่ป่ามาทำของกิน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. เพื่อฝึกทักษะการการคิด ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จัดบันทึกและการวิเคราะห์
4. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการดำเนินงาน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม รับผิดชอบ ในการสอบถาม สังเกต เรียนรู้ และบันทึกข้อมูล
2. ลงพื้นที่ตามสถานที่ได้ตกลงกันไว้ คือเขื่อนน้ำลิกิ๊อ ลิบยก มาสอนการเก็บใบไผ่ที่ป่าไผ่ใน

- โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้าและสอนวิธีห่อขนมบ๊ะจ่างให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
3. ครูคอยสังเกต ชี้แนะ กระตุ้นนักเรียน และบันทึกพฤติกรรมนักเรียน สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมกิจกรรม
 4. นักเรียนกลับโรงเรียนและร่วมกันสรุปกิจกรรมเป็นองค์ความรู้ หรือเรียงความสั้นๆ และนำเสนอโดยตัวแทนกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง (หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาได้)

รายละเอียดและการดำเนินกิจกรรม

1. ละลายพฤติกรรมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ด้วยการร้องเพลงและเคลื่อนไหวประกอบท่าทางเพลงอาหารดีและมีประโยชน์
2. ให้นักเรียนลงพื้นที่บริเวณป่าไผ่ของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้าและปฏิบัติตามข้อตกลง 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ร่วมกันคิด	ข้อ 2 ตั้งใจสอบถาม
ข้อ 3 บันทึกข้อมูลให้แม่นยำ	ข้อ 4. ไม่ทำตัวเหลวไหล
3. แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ ทีมถาม ทีมบันทึก และทีมผู้ช่วย
4. นำนักเรียนไปบริเวณป่าไผ่ของโรงเรียน พร้อมนำลิกอ ลิบยก เพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมค้นหาสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า จากนางลิกอ ลิบยก
 - ❖ นักเรียนทักทายสวัสดิ์ คุณลิกอ ลิบยก
 - ❖ คุณลิกอ ลิบยก ยิ้มด้วยความภูมิใจ และบอกให้ทุกคนตามมา ไปป่าไผ่กันนะ
 - ❖ เด็กชายวตล รักยืน : ไปเก็บใบไผ่ใช้ไหมครับ
 - ❖ คุณลิกอ ลิบยก : ใช่ อยากเก็บไหม
 - ❖ เด็กชายวตล รักยืน : ครับ ปิดเทอมผมจะได้เก็บขายบ้าง
 - ❖ คุณลิกอ ลิบยก : OK เอาละ ทุกคนดูวิธีการเก็บใบไผ่ และทำตามนะ
 - ❖ ทุกคน : OK ทุกคนดูวิธีการเก็บใบไผ่ และทำตาม
 - ❖ เด็กชายนิธิศักดิ์ : ผมเก็บไม่ถึงครับ
 - ❖ ทุกคน : หัวเราะ แกล้งครับ
 - ❖ เด็กหญิงสุดธิดา : ฉันช่วยดึงให้ แล้วเธอเก็บนะ
 - ❖ เด็กชายนิธิศักดิ์ : ขอบคุณครับ
 - ❖ ครู : ดีมากค่ะ ทุกคนต้องช่วยเหลือกัน
 - ❖ คุณลิกอ ลิบยก : เอาละ เด็กๆมานั่งตรงนี้มาฝึกห่อขนมบ๊ะจ่างกัน
 - ❖ ครู นักเรียน สังเกต และฝึกห่อขนมบ๊ะจ่างกัน
 - ❖ หลายคนบ่นว่ายาก ใบไผ่แตกแล้ว
 - ❖ คุณลิกอ ลิบยก และครู ให้กำลังใจ ไม่เป็นไร ใบไผ่เยอะเยอะ
 - ❖ เด็กๆมีกำลังใจฝึกห่อขนมบ๊ะจ่าง ประมาณ ครึ่งชั่วโมง ก็สามารถทำได้
 - ❖ ครู นักเรียน ประทับใจกัน กำหนดทำขนมบ๊ะจ่างวันพฤหัสบดีที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - ❖ นักเรียนทุกคนดีใจมาก กล่าวขอบคุณ อย่างเบิกบานใจ
 - ❖ ทุกคนไหว้และขอบคุณ คุณลิกอ ลิบยก และกลับขึ้นเรียนด้วยความเรียบร้อยตามข้อตกลง
 - ❖ แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า
 - ❖ ครูให้นักเรียนไปศึกษาการทำขนมบ๊ะจ่าง จากใครก็ได้ และให้เตรียมอุปกรณ์ เครื่องปรุงขนมบ๊ะจ่าง มาในวันพฤหัสบดีที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 พวกเขาจะทำขนมบ๊ะจ่าง

ร่วมกันทั้งโรงเรียน

❖ นักเรียนทุกคนตั้งใจมาก ร้องไชโย

สรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

1. การใช้ใบไม้ให้เป็นประโยชน์
2. การเป็นผู้ฟัง ผู้พูด และผู้บันทึก ที่ดี
3. การทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม
4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู วิทยากร และนักเรียน
5. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพในชุมชน

ปัญหาและอุปสรรค

- การห่อขนมบ๊ะจ่างยาก เพราะใบไม้จะแตก ฉีกขาดง่าย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ต้องพยายามฝึกห่อหลายๆครั้ง
- ต้องตั้งใจ สังเกตดีๆ ใจเย็นๆ และอดทน

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 3 ทดลองนำเสนอข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนทลพฟ้า

วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ป่า
2. เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไม้ป่ามาทำของกิน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. เพื่อฝึกทักษะการการคิด ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จดบันทึกและการวิเคราะห์
4. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

ผู้เข้าร่วม

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
3. วิทยากรท้องถิ่น นางลือ ลิบยก

วิธีการ

เชิญวิทยากรท้องถิ่น นางลือ ลิบยก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านบริเวณใกล้โรงเรียนมาให้
ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไม้ป่าในการทำของกิน (ขนมบ๊ะจ่าง)

รายละเอียดของกิจกรรม

1. เชิญวิทยากรท้องถิ่น นางลือ ลิบยก ภูมิปัญญาชาวบ้าน มาสาธิตการทำขนมบ๊ะจ่าง
 - ❖ สวัสดิ์ศรีบ สวัสดิ์ค๊ะ คุณน้า (นักเรียนทำความเคารพ คุณน้า นางลือ ลิบยก)
 - ❖ คุณน้าลือ ลิบยก ยิ้มด้วยความภูมิใจ และถามว่านักเรียนเตรียมอุปกรณ์มาครบไหม
 - ❖ เด็กชายนิธิตักดี แซ่ลิว : ครบครับ
2. วัสดุ และอุปกรณ์ที่นักเรียนเตรียมขึ้นมา ดังนี้
 - ❖ ใบไม้กลุ่มละ 50 ใบ (เช็ดด้วยผ้าให้สะอาด)

- ❖ ข้าวเหนียว 1 กิโลกรัม แขน้าดำไว้ 1 คัน
- ❖ เชือกฟางฉีกเป็นเส้นเล็ก พอเหมาะสำหรับมัดขนมบ๊ะจ่าง
- ❖ หม้อนึ่ง 1 เถา
- ❖ เตาก๊ส (สามารถใช้งานได้ดี)
- ❖ ช้อนโต๊ะ จำนวน 5 คัน
- ❖ น้ำตาลแดง ครึ่งกิโลกรัม
- ❖ ถาด 2 ใบ และ ถ้วยใส่น้ำตาลแดง 4 ใบ

ขั้นตอนการขนมบ๊ะจ่าง (นางลิกิ๊อ ลิบยก สาธิต)

- ขั้นตอนที่ 1 ตัดใบไม้เป็น 2 ท่อน ใส่ข้าวเหนียวที่เตรียมมา แล้วห่อขนมบ๊ะจ่างเป็นรูปทรงสามเหลี่ยม
 - ขั้นตอนที่ 2 มัดขนมบ๊ะจ่างด้วยเชือกฟางเส้นเล็กที่เตรียมไว้เป็นพวงหลายเส้น (1 เส้นต่อ 1 ลูก) จนหมดเชือก 1 พวง ต้องทำขนมบ๊ะจ่าง 10-15 ลูก
 - ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้หลายพวงก็นำไปใส่หม้อนึ่ง แล้วนึ่งประมาณ 3 ชั่วโมง
 - ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบว่าขนมสุกหรือไม่ สังเกตว่าขนมจะไม่เป็นเม็ดข้าวเหนียว จะเป็นเนื้อเดียวใสเหมือนแก้ว
 - ❖ นักเรียน วิทยากร และครู : ร่วมกันห่อขนมบ๊ะจ่างด้วยความตั้งใจ
 - ❖ นักเรียนทุกคนดีใจมาก สนุกมาก ภูมิใจที่มีผลงานเป็นของตนเอง และกล่าวขอบคุณ วิทยากร
3. นักเรียนกลับเข้าชั้นเรียนและร่วมกันสรุปขั้นตอนการทำขนมบ๊ะจ่าง เป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานในชั้นเรียนในวันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ (เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้)

1. ได้ความรู้เรื่องประโยชน์ (ภาษาไทย สุขศึกษา การงานอาชีพ และวิทยาศาสตร์)
2. กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับของกินจากไม้ป่าได้ (ภาษาไทย)
3. มีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ การงานอาชีพ

วิทยาศาสตร์ และ ศิลปะ)

4. มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ การงานอาชีพ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ)
5. ประหยัดเงินโดยสามารถทำของกินเอง (สังคมศึกษา การงานอาชีพ และสุขศึกษา)

ปัญหาและอุปสรรค

- ❖ การห่อขนมบ๊ะจ่างยาก เพราะใบไม้จะไม่แตก ฉีกขาดง่าย
- ❖ มีนักเรียนไม่สามารถห่อขนมบ๊ะจ่างได้ จำนวน 3 คน ได้แก่ เด็กหญิงนฤมาศ อรัมย์ยอง เด็กหญิงรุ่งฤดี รอดแข็ง และเด็กชายวายุภาเกตุ ครูควรให้โอกาสและช่วยเหลือ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ❖ ครูควรฝึกห่อขนมบ๊ะจ่างจำลอง โดยใส่ดินน้ำมันแทนข้าวเหนียวจนมีทักษะก่อน
- ❖ ให้นักเรียนห่อไม่เป็นได้ฝึกห่อใหม่ ต้องพยายามฝึกห่อหลายๆ ครั้ง
- ❖ ต้องตั้งใจ สังเกตดีๆ ใจเย็นๆ และอดทน

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 4 ทดลองนำเสนอข้อมูลสิ่งดีๆ ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า

วันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ผู้เข้าร่วม

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
2. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ นางจรุง เกื้อสกุล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค
2. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอผลงาน
3. เพื่อบอกขั้นตอนการทำบ๊ะจ่างได้
4. เพื่อฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน อย่างมีมารยาท

วิธีการ

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูล และร่วมกันนำเสนอผลงาน

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

1. ละลายพฤติกรรมและสร้างการมีส่วนร่วม ร้องเพลงและเคลื่อนไหวประกอบท่าทางเพลง โอ้ทะเลแสนงาม
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน
3. นักเรียนสรุปผลงานเป็นของตนเอง

สรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

- ◆ การทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการกลุ่ม
- ◆ การช่วยเหลือในการทำงาน
- ◆ การมีจิตอาสา
- ◆ การกล้าแสดงออก ครูควรให้โอกาสและให้เวลากับนักเรียน
- ◆ การช่วยเหลือกันและกัน
- ◆ การเป็นผู้นำ และผู้ตาม
- ◆ การนำเสนอผลงาน

ปัญหาและอุปสรรค

- การนำเสนอบางกลุ่มต้องปรับปรุงการเว้นวรรคเมื่อจบประโยค การอ่านคำควบกล้ำ
- ไม่มั่นใจในการนำเสนอผลงาน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ควรอ่าน ศึกษา และทำความเข้าใจข้อมูลให้แม่นยำ เพื่อจะได้นำเสนอได้คล่องแคล่ว
- ให้นักเรียนที่ไม่มั่นใจในการนำเสนอผลงาน ได้ฝึกนำเสนอบ่อยๆ

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม
วันพฤหัสบดีที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ผู้เข้าร่วม

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของดีในชุมชน
2. เพื่อทราบประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อ ภูมิปัญญาในการทำมาหากินในชุมชน
3. เพื่อฝึกทักษะการคิด ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จัดบันทึกและการวิเคราะห์
4. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการ

ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดหัวข้อ ประเด็น คำถาม แหล่งข้อมูล สถานที่ ในการลงพื้นที่สอบถามเรื่องของดีและภูมิปัญญาของชุมชน โดยเน้นข้อมูลไผ่ป่า ครู สังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

1. นำนักเรียนไปบ้านลุงนิตย์ รองเดช ให้เด็กสอบถามเรื่องราวสิ่งดีๆ ที่เคยมีในชุมชน
 - ❖ ภูมิปัญญาในการทำมาหากิน
 - ❖ ทรัพยากรที่อยู่ตามธรรมชาติในหมู่บ้าน
 - ❖ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของบ้านตะเคียนหลบฟ้า
 - ❖ ประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อ
 - ❖ สถานที่สำคัญในชุมชน
2. บันทึกข้อมูล
3. สรุปข้อมูลเป็นกลุ่ม
4. นำมาอภิปราย สรุปผลในห้องเรียนร่วมกัน
5. นำเสนอผลงาน

สรุปความรู้ที่เด็กได้รับจากลุงนิตย์

❖ ภูมิปัญญาในการทำมาหากิน งานหลักคือทำสวนยางพารา งานรองเก็บใบไผ่ หาหน่อไม้ หาไข่มดแดง เก็บผักที่มีตามธรรมชาติยอดมะม่วงหิมพานต์ ยอดรกช้าง(กระทกรก) ใบหมากหมก ยอดโดน เห็ดเสม็ด เห็ดยอมน เห็ดกอ เห็ดแครง เห็ดปลวก ไปขายตามตลาด

❖ ทรัพยากรที่อยู่ตามธรรมชาติในชุมชน ต้นไผ่ป่า(แหล่งอาหาร รายได้) ป่ากฐินณรงค์ กฐินเทพา (แหล่งเห็ดเสม็ด) ห้วยหนองคลองบึง (แหล่งสัตว์น้ำ)

❖ ข้อมูลทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง แยกมาจากหมู่ที่ 2 ตำบลบางหมาก ชื่อบ้านตั้งชื่อตามต้นตะเคียนทองที่ปลายหลบฟ้า อาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับหมู่ที่ 2 ตำบลบางหมาก และหมู่ที่ 7 ตำบลควนปริง ทิศตะวันออกติดต่อ

กับหมู่ที่ 11 ตำบลโคกหล่อ หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งค่าย ทิศตะวันตกติดกับหมู่ที่ 2 ตำบลบางหมาก ทิศใต้ติดกับหมู่ที่ 3 ตำบลคลองขี้ล้อม

❖ ประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อ ชุมชนตะเคียนหลาบฟ้าที่ประชากรทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม ประเพณีวัฒนธรรมบางอย่างเหมือนกันและต่างกัน แต่คนในชุมชนก็อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขแต่คนมุสลิมที่มีอายุเกิน 50 ปี จะเชื่อไสยศาสตร์มากกว่าวิทยาศาสตร์

❖ สถานที่สำคัญในชุมชน

1. สำนักสงฆ์ตะเคียนหลาบฟ้า
2. มัสยิด 2 หลัง
3. โรงเรียน 1 โรง
4. แหล่งน้ำประปา 2 แหล่ง

ผลที่นักเรียนได้รับ

- ❖ ความรู้
- ❖ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ครู ลูกนิตย์
- ❖ การทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการกลุ่ม
- ❖ การช่วยเหลือในการทำงาน
- ❖ การมีจิตอาสา
- ❖ การกล้าแสดงออก ครูควรให้โอกาสและให้เวลากับเด็ก
- ❖ การช่วยเหลือกันและกัน(เล่าเรื่องราวที่ลูกนิตย์เล่า)
- ❖ การเป็นผู้นำ และผู้ตาม
- ❖ การออกมาเสนอผลงาน

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรม ลงพื้นที่สืบหา มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า ไผ่ป่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้
กิน เล่น ขยาย หลากหลาย

วันพฤหัสบดีที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2554

ผู้เข้าร่วม

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
3. วิทยากร นายนิธย์ รongเดช และ นางนงลักษณ์ รongเดช

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไผ่ป่า
2. เพื่อเรียนรู้การนำส่วนต่างๆ ของไผ่ป่ามาใช้ประโยชน์ทั้งในอดีตถึงปัจจุบันจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อฝึกการซักถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึก
4. เพื่อสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

วิธีการ

นำเด็กลงพื้นที่ไปหาความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ป่า โดยการนำมาทำของกิน ของเล่น ของใช้และการขยายพันธุ์

สถานที่

◆ บ้านของนายนิธย์ รongเดช และ นางนงลักษณ์ รongเดช

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเลือกหัวหน้า รองหัวหน้ากลุ่ม สร้างข้อตกลงในการลงพื้นที่
 2. นำนักเรียนไปบ้านของนายนิธย์ รongเดช และ นางนงลักษณ์ รongเดช ให้แต่ละกลุ่มสอบถามเกี่ยวกับไผ่ป่า เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ การนำมาทำของกิน ของเล่น ของใช้และการขยายพันธุ์
- เด็กจดบันทึก

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. นักเรียนได้ความรู้และสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของไผ่ป่า
 - นำหน่อไผ่มาทำอาหาร แกง ผัด ต้ม ทอด ยำ ห่อหมก ห่อปิ้ง
 - นำหน่อไผ่สดไปขาย แบ่งเพื่อนบ้าน
 - นำหน่อไผ่ไปถนอมอาหารโดยการดอง ต้มและตากแห้ง
 - นำใบไผ่ไปขาย ทำของใช้ (เบาะ กั้นฝาบ้าน มุงหลังคา) ของกิน (ห่อขนมบ๊ะจ่าง ขนมตูปี้บี้ ขนมถั่วต๋อย ขนมเขากวาย)
 - นำต้นไผ่ไปทำด้ามไม้กวาด ไม้กวาด ไม้ตักปิ้งปลา ไม้ปิ้งไก่ ไม้เสียบลูกชิ้น ตอกบิด คันเบ็ด กรรงก รั้วบ้าน ฝาบ้าน ไม้กวาด แหวน ไม้เสียบต้มยำ ไม้เสียบอ้อย ค้างผัก คัน

- แล้ว กระบอกใส่ช้อน ไม้ขัดกระทะ ตะกร้า รังไก่ ตะเกียบ แก้วน้ำ ค้อมไก่ ไซ สุ่ม แคร่ โต๊ะ เก้าอี้ บุงกี ไม้พื้น โพงพาง แหวนหลาว ไม้สอย ตะแกรง ฟาก และ กรับ ฯลฯ
- นำรากไม้ไผ่ มาต้ม นำน้ำต้มมาดื่มเป็นยาเย็น ลดไข้ ขับปัสสาวะ รักษาอาการร้อนใน
 - นำดอกไม้ไผ่ มาใส่แจกันกระบอกไม้ไผ่ประดับตกแต่งบ้าน อาหารนก ไก่
 - นำกิ่ง ก้านไม้ไผ่ มาตกแต่งบ้าน ตกแต่งแจกันไม้ไผ่ ตกแต่งกรงนก ทำว่าว ทำไม้เสียบอ้อยควั่น
 - เด็กมีทักษะในการจดบันทึกมากขึ้น
 - เด็กกล้าแสดงออก แย่งกันนำเสนอ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไผ่ป่าได้
 - นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วม

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมทดลองนำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้า

วันพฤหัสบดีที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2554

ผู้เข้าร่วม

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรง เกื้อสกุล
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทดลองนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่
- 2) เพื่อร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ และเติมเต็ม
- 3) เพื่อสร้างการรับรู้และความภาคภูมิใจในถิ่นเกิดร่วมกัน
- 4) เพื่อฝึกทักษะการคิด ซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จดบันทึกและการวิเคราะห์
- 5) เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการ

ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการลงพื้นที่ และเตรียมนำเสนอผลงานให้เพื่อนๆ คณะครู รับรู้ และเติมเต็ม

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

- 1) เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “กอไผ่” เพื่อเตรียมความพร้อม
- 2) นักเรียนแบ่งกลุ่ม สร้างข้อตกลง ในประเด็นการนำเสนอ
- 3) ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้าเกี่ยวกับ สถานที่ สำคัญ ของดี ภูมิปัญญา และไผ่ป่า
- 4) ครูเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนขาดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
- 5) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอีกครั้งเกี่ยวกับข้อมูลของดี ภูมิปัญญา บ้านตะเคียนหลบฟ้า เกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของดี ภูมิปัญญา และไผ่ป่า

ผลที่นักเรียนได้รับ

- ❖ ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของดี ภูมิปัญญา และไผ่ป่า

- ❖ นักเรียนสามารถเรียบเรียงข้อมูลและนำเสนอผลงานได้
- ❖ รู้จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียน ในการทำงานร่วมกัน
- ❖ สามารถวางแผนแนวทางแก้ปัญหา
- ❖ วิธีแก้ปัญหาในโอกาสต่อไป

ปัญหา/อุปสรรค ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

ผู้เข้าร่วม

1. ครู 2 คน คือ นางจรุง เกื้อสกุล และนางสาวสุกัญดา คงจันทร์
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
3. วิทยากร จำนวน 1 คน คือนางลิเหยาะ แดงหยั่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ป่า
2. เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆ ของไผ่ป่ามาบริโภค วิธีการปลูก การทำของเล่น และของใช้ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. เพื่อฝึกทักษะการคิด ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จดบันทึกและการวิเคราะห์
4. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการ

นำนักเรียนลงพื้นที่ไปหาความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ ชาวบ้าน เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ป่า ทั้งของกิน ของเล่น ของใช้ และการขยายพันธุ์ โดยไปบ้านคุณยายลิเหยาะ แดงหยั่ง จากการเสนอของเด็กหญิงนฤมาทค์ อรัมย์ย่อง และเพื่อนทุกคนก็เห็นด้วย

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

ก่อนไปนักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 3 กลุ่ม และมีข้อตกลงร่วมกันว่าจะช่วยกันตั้งคำถามและบันทึกข้อมูล

- ◆ เด็กชายนิธิต์ศักดิ์ แซ่ลิว เสนอข้อตกลง ต้องร่วมแรงร่วมใจกันถามและจดบันทึก
- ◆ เด็กหญิงรุ่งฤดี รอดแข็ง เสนอข้อตกลง ต้องเดินแถวอย่างมีระเบียบ
- ◆ เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนืด เสนอข้อตกลง ต้องเดินอย่างระมัดระวัง เพราะทางเดินเป็นหลุม และข้างทางเป็นป่า
- นำนักเรียนไปบ้านของนางลิเหยาะ แดงหยั่ง เพื่อให้นักเรียนสอบถามเรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ป่า ทั้งของกิน ของเล่น ของใช้และการขยายพันธุ์ นักเรียนจดบันทึก
- ◆ เมื่อไปถึงบ้านคุณยายนักเรียนทักทายสวัสดีคุณยายพร้อมกัน
- ◆ เด็กหญิงนฤมาทค์ อรัมย์ย่อง พวกเรามาหาความรู้เรื่องไผ่ป่าจากยายค่ะ
- ◆ ยายยิ้มด้วยความภูมิใจ และบอกให้ทุกคนนั่งตามสบาย อยากรู้เรื่องอะไรบ้าง
- ◆ เด็กชายนิธิต์ศักดิ์ แซ่ลิว : อยากรู้จักต้นไผ่ป่าครับ
- ◆ ยาย : ยิ้มและชวนนักเรียนไปที่ต้นไผ่ และให้นักเรียนชี้ส่วน ต่างๆ ของต้นไผ่ และบอกลักษณะรูปร่าง สี

- ❖ ครู : เมื่อนักเรียนชี้ส่วนต่างๆของต้นไผ่ ครูออกเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษควบคู่กับภาษาไทยให้นักเรียนพูดตาม ดังนี้ ต้นไผ่ bamboo ดังนี้ ราก root ลำต้น stem ใบ leaf ดอก flower หน่อไม้ bamboo shoot
- ❖ เด็กชายวศล รักยืน : ประโยชน์จากไผ่ป่ามีอะไรบ้างครับ
- ❖ เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียต : โทษหรืออันตรายจากไผ่ป่ามีอะไรบ้างคะ
- ❖ เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนิด : ชาวบ้านมีรายได้จากไผ่ป่าบ้างหรือไม่
- ❖ เด็กขายนิจศักดิ์ แซ่ลิว : อะไรบ้าง ที่ทำรายได้ให้ชาวบ้าน
- ❖ เด็กชายปิยทัศน์ เป้นไทย : เราจะรักษาต้นไผ่ป่าอย่างไร
- ❖ เด็กชายศิวพล รอดภัย : เราจะใช้ส่วนใดปลูกเพื่อจะได้มีต้นไผ่หลายๆ
- ❖ เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักษ์ทอง : พวกหนูอยากทำของเล่น ยายช่วยสอนพวกหนูได้ไหม
- ❖ ยายยิ้มด้วยความภูมิใจ และตอบตกลง
- ❖ นักเรียนทุกคนดีใจมาก กล่าวขอบคุณและลากลับโรงเรียนอย่างเบิกบานใจ
- นักเรียนกลับโรงเรียน สรุปข้อมูลและร่วมกันเขียนชื่อของเล่นที่ทำจากไผ่ป่าและวาดภาพของเล่นจากจินตนาการของนักเรียน ครูให้นักเรียนเลือกทำของเล่นที่นักเรียนชอบมากที่สุด ซึ่งนักเรียนเลือกทำอ้อโป๊ะหรือจับโป่ง
- จากการวางแผนการทำอ้อโป๊ะหรือจับโป่ง นักเรียนได้เสนอให้นางลิเหาะ แดงหยั่ง เป็นผู้มาสอน โดยเด็กหญิงนฤมาศ อรัญย่อง เป็นผู้อสาไปเชิญ นางลิเหาะ แดงหยั่ง
- ครูให้นักเรียนวางแผนเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ ที่จะทำอ้อโป๊ะ หรือจับโป่ง โดยให้นำมาในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2555

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

- 1) ได้ความรู้เรื่องประโยชน์จากไผ่ป่า
- 2) กล้าพูด กล้าแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไผ่ป่าได้
- 3) ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ
- 4) มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน

ความรู้ที่นักเรียนนำเสนอ (บูรณาการกับสาระต่างๆ)

ประโยชน์จากไผ่ป่า

- 1) ราก ใช้ทำเป็น เชื้อเพลิง แฉกกัน และใช้ปลูกกล้วยไม้
- 2) ลำต้น ใช้ทำเป็นของใช้ โดยทำเป็น ที่ตากปลา ที่ตากผ้า ที่ตากยางแผ่น แคร่ โต๊ะ เก้าอี้ คันเบ็ด ฝาบาน ช่าง รั้วบ้าน ไม้สอย ค้างผัก กระบอกลใส่ช้อน ไม้เสียบ ไม้กวาด ไม้ยั้งข้าว ตะเกียบปิ้งก็ คันแร้ว กรงนก รังไก่ ไช ค้อมไก่ แหวน หลาว แพน กรับ ถึงขยะ ไม้เท้า ขน้า ทำเป็นของเล่น โดยทำเป็นวาว อ้อโป๊ะหรือจับโป่ง กำหมุน ทองโย่ง รถลาก ฯลฯ
- 3) กิ่งก้าน ใช้ทำเป็นที่เสียบอ้อยควั่น ตกแต่งกรงนก ตกแต่งแจกัน
- 4) ใบ ใช้ห่อบะด่าง ห่อขนมถั่วต๋อย ห่อข้าวต้มน้ำอุ่น ทำเปียว มุงขน้า ฯลฯ
- 5) ดอก ใช้เป็นอาหารนก
- 6) หน่อไม้ ใช้เป็นอาหาร โดยนำหน่อไม้มา แกง ต้ม หรือ ผัด กับกุ้ง หมู ไก่ หรือเนื้อต่างๆ หรือ ลวกกินกับน้ำพริก และสามารถนำไปดองซึ่งเป็นการถนอมอาหารไว้กินได้นานๆ และทำเป็นของกินเล่น ของขบเคี้ยว โดยนำมาชุบแป้งทอด หรือฉาบน้ำตาล

โทษ (อันตราย)จากไผ่ป่า (สาระภาษาไทย สุขศึกษา)

- ใบ และ หน่อ ทำให้ ระคาย คัน
- ลำต้น ถ้าตัดไม่ระมัดระวังจะติดเข้าตา โดนขา บาดมือได้ เพราะสามียายเคยโดนต้นไผ่แทงที่

ขา บาดเจ็บต้องรักษาเป็นเดือน
รายได้จากไม้ป่า (สารภาษาไทย คณิตศาสตร์ และการงานอาชีพ)

- การขายหน่อ
- การขายใบ
- การขายลำต้น

การขยายพันธุ์ (สาระวิทยาศาสตร์)

- ปลุกด้วยตา และ ราก (เหง้า)

ปัญหาและอุปสรรค

- มีนักเรียนบันทึกข้อมูลไม่ทัน แต่สามารถสรุปข้อมูลสั้นๆ ได้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ครูและเด็กๆ ช่วยกันสรุปข้อมูลสั้นๆ โดยสรุปรวบรวมข้อมูลภายในกลุ่ม

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมนำไม้ปามาลองทำเป็นของเล่น

วันพุธที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

ผู้เข้าร่วม

- 1) ครู 2 คน คือ นางจรุง เกื้อสกุล และนางสาวสุนิดา คงจันทร์
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
- 3) วิทยากร จำนวน 1 คน คือนางลิเหยาะ แดงหยั่ง

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ป่า
- 2) เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไม้ปามาทำของเล่น ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- 3) เพื่อฝึกทักษะการการคิด ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ จัดบันทึกและการวิเคราะห์
- 4) เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการ

เชิญวิทยากรท้องถิ่น นางลิเหยาะ แดงหยั่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านบริเวณใกล้โรงเรียนมาให้ความรู้ เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไม้ป่าในการทำของเล่น (ซึ่งเดิมได้นัดหมายนักเรียนและวิทยากรจะจัดกิจกรรมนี้ในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 แต่ติดประชุมครูเรื่องการเตรียมพร้อมในการจัดเวทีปิดโครงการ)

รายละเอียดของกิจกรรม

1) เชิญวิทยากรท้องถิ่น นางลิเหยาะ แดงหยั่ง มาสาธิตการทำอ้อเปียะ หรือจับโป่ง ให้ นักเรียนซักถาม สังเกตวิธีการทำ และสัมภาษณ์ นักเรียนทำผลงาน คนละ 1 ชิ้น และนำผลงานไปใช้โดยแข่งกันยิง เป้า (เก่งจริงยิงให้ถูกจุดสำคัญ)

➡ สวัสดิ์ศรีบับ สวัสดิ์ค๊ะ คุณยาย (นักเรียนทำความเคารพคุณยายลิเหยาะ แดงหยั่ง)

➡ ยายยิ้มด้วยความภูมิใจ และถามว่านักเรียนเตรียมอะไรมาบ้าง

➡ เด็กชายนิธิต์ดี แซ่ลิว : ผมนำไม้ไผ่ปากรับ

➡ เด็กชายศิวพล รอดภัย : ผมนำเลื่อยมาครับ

- ➡ เด็กหญิงณัฏฐา ศรัณย์ : หนูนำลูกพลามาค่ะ
- ➡ เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง : พ่อเลือกตัดไม้ไผ่ที่แก่มาให้หนูค่ะ
พอบอกว่าถ้าไม้ไผ่อ่อนเกินไป มันแตกง่าย
- ➡ เด็กชายนิธิศักดิ์ แซ่ลี้ : มันเหนียว และ ใช้งานได้ไม่นานด้วยครับ
- ➡ ยาย (ยิ้มแล้วพูดว่า) : เก่งมากลูกๆ นำอุปกรณ์ มาครบทุกอย่าง
- ➡ ยาย (ยิ้มแล้วพูดว่า) : ยายจะสอนไปทำไป ลูกๆสังเกตวิธีการทำ
อย่างตั้งใจ ถ้าสงสัยให้ถามได้ ไม่ต้องกลัว

ขั้นตอนที่ 1 ตัดไม้ไผ่ ยาวประมาณ 2 คืบ เพื่อทำกระบอกรับโป่ง (เด็กชายวัดลอบอกว่าคืบเป็นหน่วยวัดที่ไม่มาตรฐาน ต้องวัดเป็นนิ้ว เซนติเมตร คงจะยาวประมาณ 10 นิ้ว) ขณะตัดให้ระวังเศษไม้ไผ่อย่าดังเด็ดขาด เพราะอันตรายมาก ถ้ายังมีเปลือกไม้หรือเศษไม้ติดอยู่ ให้ตัดด้วยเลื่อยจนขาด (วิทยากรอธิบายอย่างชัดเจน ด้วยความเป็นห่วงมาก เพราะอุบัติเหตุย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าไม่ระมัดระวัง) แล้ววิทยากรได้ให้นักเรียนทุกคนทำชิ้นงานในขั้นตอนที่ 1 โดยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ให้นักเรียนเลื่อยไม้ไผ่ของตนเองทีละคน นักเรียนทำชิ้นงานด้วยความเบิกบาน และเพลิดเพลิน แต่ละกลุ่มคอยดูแลช่วยเหลือกัน

ขั้นตอนที่ 2 ตัดไม้ไผ่ทำไม้ยิงและที่สวมไม้ยิง ไม้ยิงยาวประมาณ 12 นิ้ว ที่สวมไม้ยิง ยาวประมาณ 4 นิ้ว ไม้ยิง 1 อัน สามารถนำมาผ่าเป็น 4 อัน แบ่งได้ 4 คน ในกลุ่มเดียวกัน นักเรียนทำชิ้นงานของตนเองอย่างตั้งใจ และระมัดระวัง

ขั้นตอนที่ 3 นำไม้ยิงที่ผ่าแล้วมาเหลาให้กลมขนาดเท่ากับรูที่จับ โดยใส่ในรูจับได้พอดี ดอกเบาๆ ให้แน่น ไม่หลวม ถ้าหลวมเล็กน้อยให้เอาเศษไม้ไผ่แซมและดอกเบาๆ ให้แน่น แลกเปลี่ยนกันในกลุ่มทดสอบดูว่าหลุดหรือไม่ นักเรียนทำชิ้นงานของตนเองอย่างตั้งใจ และระมัดระวัง

ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบผลงาน โดยวางลูกพลากที่ปากกระบอกรับโป่ง แล้วใช้ที่จับจับโป่งทุบลูกปลาใส่รูกระบอกรับโป่ง แล้วยิงด้วยไม้ยิงแรงๆ ไปที่เป้าที่เตรียมไว้ ระวังห้ามยิงบริเวณที่มีคนหรือมีของที่แตกง่าย (วิทยากรอธิบายอย่างชัดเจน ด้วยความเป็นห่วงมาก เพราะอุบัติเหตุย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาถ้าไม่ระมัดระวัง)

- นักเรียนแข่งขันกันยิงเป้า : เก่งจริงยิงให้ถูกจุดสำคัญ โดยแบ่งเป็น 2 ทีม
- เด็กชายวายุ ภาเกตุ : ถ้าไม่มีลูกปลา เราจะยิงกับอะไรครับ
- เด็กชายนิธิศักดิ์ แซ่ลี้ : ผมทราบครับ พ่อผมเคยใช้กระดาดขี้เปือก ปั่นกลมๆ แล้วยิงครับ
- ครู : เรามาลองใช้กระดาดขี้เปือกแล้วปั่นกลมๆ ยิงดูนะคะ
- นักเรียนและยาย(ยิ้ม) : ชอบตกลง
- นักเรียน วิทยากร และครู : ร่วมกันสรุปการใช้กระสุนกระดาดใช้ได้ แต่เสียงไม่ดัง กังวานและแรงที่พุ่งไปยังเป้า จะไม่แรงเหมือนลูกปลา
- นักเรียนทุกคน : กล่าวขอบคุณวิทยากร
- นักเรียนทุกคน : พวกเราดีใจ และภูมิใจมากที่มีผลงานเป็นของตนเอง

2) นักเรียนกลับเข้าชั้นเรียนและร่วมกันสรุปขั้นตอนการทำ “โอโป๊ะหรือจับโป่ง” เป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน

3) ครูให้การบ้านนักเรียนสรุปผลงานเป็นของตนเองส่ง วันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน 2555

และนัดหมายนักเรียนนำเสนอผลงานในชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

ได้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษจากไม้ป่า

- 1) กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับของเล่นจากไม้ป่าได้
- 2) มีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ

3) มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน

4) ประหยัดเงินโดยสามารถทำของตนเอง

ความรู้ที่นักเรียนได้รับ

1) วิธีการเลือก ตัดไม้ไผ่ มาทำ “อีโป๊ะหรือจับโป่ง”

2) ขั้นตอนการทำ “อีโป๊ะหรือจับโป่ง”

3) ปัญหา อุปสรรค ในการทำ “อีโป๊ะหรือจับโป่ง”

4) ข้อควรระวัง วิธีป้องกันอันตรายจากไฟ

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า
“นำไผ่ปามาลองทำเป็นของเล่น”

วันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

ผู้เข้าร่วม

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจุง เกื้อสกุล
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
- 3) วิทยากรท้องถิ่น นางลิเหยาะ แดงหยั่ง

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำของเล่นจากไผ่ป่า
- 2) เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไผ่ปามาทำของเล่น ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- 3) เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอ
- 4) เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 5) เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
- 6) เพื่อฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

วิธีการ

- 1) นักเรียนนำเสนอผลงานเรื่องการทำของเล่น “จับโป้ง” จากไม้ไผ่ป่า
- 2) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการทำของใช้จากไม้ไผ่ป่า

รายละเอียดของกิจกรรม

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และคัดเลือกกลุ่มที่รายงานได้ดี ยอดเยี่ยมที่สุด เป็นตัวแทนของชั้นเรียน เพื่อนำเสนอผลงานหน้าอาคารเรียน 2 ของทุกชั้น

กลุ่มที่ 1 มี 4 คน คือ

- เด็กชายศิวพล รอดภัย - รายงานได้ดี เสียงชัดเจน (ได้ 5 คะแนน)
- เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย - รายงานด้วยน้ำเสียงดี ไพเราะ ออกเสียง ร และ ล ไม่ถูกบางคำ (ได้ 4 คะแนน)
- เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียด - รายงานด้วยน้ำเสียงไม่สม่ำเสมอ ออกเสียง ร และ ล ไม่ถูกต้อง (ได้ 3 คะแนน)
- เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักษ์ทอง - รายงานได้ดี เสียงชัดเจน (ได้ 5 คะแนน)

กลุ่มที่ 2 มี 4 คน คือ

- เด็กขายนิธศักดิ์ แซ่ลิว - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน แต่ยังไม่คล่องแคล่ว (ได้ 4 คะแนน)
- เด็กชายวายุ กาเกตุ - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา รายละเอียดไม่ชัดเจน เท่าที่ควร (ได้ 3 คะแนน)
- เด็กหญิงณัฏมาศ อรัมย์่อง - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ รายละเอียดไม่ชัดเจน (ได้ 3 คะแนน)

- ➡ เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง - รายงานน้ำเสียงชัดเจน แต่เสียงเบาไม่ตั้งใจผู้ฟัง (ได้ 4 คะแนน)

กลุ่มที่ 3 มี 3 คน คือ

- ➡ เด็กชายวศล รักเย็น - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน คล่องแคล่วไพเราะ (ได้ 7 คะแนน)
- ➡ เด็กชายรุ่งฤดี รอดแข็ง - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา รายละเอียดไม่ชัดเจนเท่าที่ควร (ได้ 4 คะแนน)
- ➡ เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนืด - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ (ได้ 4 คะแนน)

ผลการรายงานทั้ง 3 กลุ่ม ได้คะแนน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้คะแนน	17	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน
กลุ่มที่ 2 ได้คะแนน	14	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน
กลุ่มที่ 3 ได้คะแนน	15	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน

สรุปชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่งตัวแทนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงานในระดับชั้นหน้าอาคารเรียน 2

2) นักเรียนกลับเข้าชั้นเรียน เริ่มวางแผนการทำของใช้จากไม้ไผ่ป่า โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วเขียนชื่อของใช้ที่ทำจากไม้ไผ่ป่าเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในกระดาชบุรีฟ ดังนี้

ถังขยะ โต๊ะ เก้าอี้ ตะเกียบ รั้ว พัดลม ฝ้ายบ้าน ประตู กระชอน ไม้กวาด ตะกร้า แจกัน ชั้นวางของ กรรณก เตียง ราว ที่ตากปลา กระจาด ที่รองหม้อ ไม้ขีดหม้อ ราวตากผ้า ราวตากยาง ชุมนไก่ คอกวัว ผนัง แคร่ และไม้ จัมนฟัน ฯลฯ ภาษาอังกฤษจำนวน 17 คำ ดังนี้ bin table chair chopsticks gate fan wall window door hut broom basket vast shelf birdcage bed kite

3) นักเรียนฝึกเขียนคำศัพท์ชื่อของใช้ที่ทำจากไม้ไผ่ป่าเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4) นักเรียนนำเสนอผลงาน

5) ครูให้นักเรียนเลือกทำของเล่นที่นักเรียนชอบมากที่สุด ซึ่งนักเรียนเลือกทำถังขยะ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ ในชั้นเรียนและที่บ้าน เพราะในแต่ละวันที่โรงเรียนจะมีขยะจำนวนมาก

6) จากการวางแผนการทำถังขยะ นักเรียนได้เสนอให้ นายสาโรจน์ แป้นไทย เป็นวิทยากร เป็นผู้มาสาธิตวิธีการทำถังขยะ โดยเด็กชายปิยะทัศน์ แป้นไทย เป็นผู้อาสาไปเชิญวิทยากรมาสอน ในวันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

7) ครูให้นักเรียนวางแผนเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ ที่จะทำถังขยะสำหรับใส่ขยะในห้องเรียน โดยให้เตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ มาในวันพฤหัสบดีที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2555

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ (เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ต่างๆ)

- 1) ได้ความรู้เรื่องประโยชน์จากไม้ไผ่ (สาระการงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา)
- 2) กล้าพูด กล้าแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไม้ไผ่ได้ (สาระภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ)
- 3) ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ (สาระการงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และคณิตศาสตร์)
- 4) มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ความรู้ที่นักเรียนนำเสนอ

- 1) วิธีการเลือกไม้ไผ่ มาทำ “อโปะหรือจับโป่ง”
- 2) ขั้นตอนการทำ “อโปะหรือจับโป่ง”
- 3) ปัญหาอุปสรรค ในการทำ “อโปะหรือจับโป่ง”
- 4) ข้อควรระวัง วิธีป้องกันอันตรายจากไม้

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมนำไม้ปามาสองทำเป็นของใช้

วันพฤหัสบดีที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 พ.ศ. 2555

บุคคลที่ร่วมกิจกรรม

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรง เกื้อสกุล
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
- 3) วิทยากรท้องถิ่น นายสาโรจน์ แป้นไทย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำถังขยะจากไม้ปา
- 2) เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไม้ปามาทำของใช้ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- 3) เพื่อฝึกทักษะการการคิด การซักถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึกและการวิเคราะห์
- 4) เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ

วิธีการ

เชิญผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านบริเวณใกล้ๆ โรงเรียนมาให้ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นไม้ปาในการทำของใช้

รายละเอียดของกิจกรรม

- 1) เชิญวิทยากร มาให้ความรู้เกี่ยวกับของใช้ที่ทำจากไม้ปาและสาธิตวิธีการทำถังขยะจากต้นไม้ปา
นักเรียนสามารถซักถาม สัมภาษณ์ สังเกตขั้นตอน และทำชิ้นงาน กลุ่มละ 1 ชิ้น
- 2) เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย ได้เชิญวิทยากรท้องถิ่น นายสาโรจน์ แป้นไทย ภูมิปัญญา
ชาวบ้านมาสาธิตการทำถังขยะจากไม้ปา
 - ครูและนักเรียน : ทำความเคารพคุณนายสาโรจน์ แป้นไทย
สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ
 - วิทยากร (ยิ้ม) : สวัสดีนักเรียนทุกคน นักเรียนเตรียมอะไรมาบ้าง
 - เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย : ผมนำไม้ปาครับ
 - เด็กชายศิวพล รอดภัย : ผมนำเลื่อยมาครับ
 - เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักษ์ทอง : หนูนำไม้ไผ่มาค่ะ
 - เด็กหญิงรุ่งฤดี รอดแข็ง : หนูนำไม้ดอกมาค่ะ
 - ครูจรง เกื้อสกุล : ครูก็เตรียมถุงดำมาให้ทุกกลุ่มแล้วค่ะ
 - เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง : พ่อเลือกตัดไม้ไผ่ที่แก่มาให้หนูค่ะ พ่อบอกว่าถ้าไม้ไผ่
อ่อนเกินไป มันแตกง่าย
 - วิทยากร : ยิ้มและพูดว่าถูกต้องครับ และของคนอื่นไม้ไผ่แก่ไหม
 - เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนืด : แก่ค่ะ
 - ทุกคนตอบว่า : “แก่ครับ แก่ค่ะ”
 - วิทยากร : นักเรียนรู้ไหม ถ้าใช้ไม้ไผ่ไม่แก่มาทำของใช้ จะเป็นอย่างไร
 - เด็กชายวศล รักยีน : มันเหี่ยว และ ใช้งานได้ไม่นานด้วยครับ
 - วิทยากร : เก่งมาก ลูกๆ นำสิ่งของ อุปกรณ์ มาครบทุกอย่าง
แล้วใช้ไหมเด็กๆ อุปกรณ์ที่เตรียมมีอะไรบ้างละ

- เด็กชายวายุ กาเกต : ไม่ไผ่ครับ
- เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียต : เลื่อยค่ะ
- เด็กหญิงรุ่งฤดี รอดแข็ง : นี้อตค่ะ
- เด็กหญิงนฤมาศ อรัมย์ยอง : ทุ้งคำค่ะ
- วิทยากร : เก่งมากลูกๆ อุปกรณ์ครบหรือยัง ลองสำรวจดูซิว่าขาดอะไรอีกบ้าง
- เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย : ส่วนครับ
- วิทยากร : ยืมและพูดว่า เก่งมาก นี่ไงส่วน เป็นเครื่องมือที่ต้อง

ใช้อย่างระมัดระวัง ใช่ว่าจะรู ถ้าเจอกับตะปูจะทำให้ ไม่ไผ่แตกง่าย
 นำจึงได้เตรียมส่วนมา และน้ำจะเจาะ รูให้ทุกกลุ่มเอง น้ำจะสอนและทำไปด้วย
 ให้ลูกๆสังเกตวิธีการทำอย่างตั้งใจ ถ้าสงสัยให้ถามทันที

ขั้นตอนที่ 1 ตัดไม้ไผ่ ยาวประมาณ 20 นิ้ว จำนวน 4 ท่อน และเจาะรูหัวท้าย และตรงกลาง เพื่อทำตัวถัง
 ขณะตัดให้ระมัดระวังไม้ไผ่อย่าตึงเด็ดขาดเพราะอันตรายมาก ถ้ายังมีเปลือกไม้หรือเศษไม้ติดอยู่ ให้ตัดด้วยเลื่อยจนขาด
 (วิทยากรอธิบายอย่างชัดเจน ด้วยความเป็นห่วงมาก เพราะอุบัติเหตุย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าลูกๆไม่ระมัดระวัง)
 แล้ววิทยากรได้ให้นักเรียนทุกคนทำชิ้นงานในขั้นตอนที่ 1 โดยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ให้นักเรียนเลื่อยไม้ไผ่ของ
 ตนเองทีละคน นักเรียนทำชิ้นงานด้วยความเบิกบานและเพลิดเพลิน แต่ละกลุ่มคอยดูแลช่วยเหลือกัน โดยทำเป็นตัวถัง
 2 ด้านๆละ 2 อัน โดยทำเป็นรูปกากบาทและยึดด้วยน็อตตรงกลาง 1 ตัว และขันให้แน่น

ขั้นตอนที่ 2 ตัดไม้ยาวประมาณ 12 นิ้ว ที่จำนวน 4 ท่อน และเจาะรูหัวท้าย และตรงกลาง เพื่อทำเป็น
 ฐานบน 2 ท่อน และฐานล่าง 2 ท่อน โดยนำตัวถังมายึดด้วยน็อตกับฐานทั้งหัว และท้าย แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามที่
 วิทยากรสอน

ขั้นตอนที่ 3 ตัดไม้ยาวประมาณ 14 นิ้ว ที่จำนวน 1 ท่อน และเจาะรูหัวท้าย เพื่อทำเป็นตัวยึดฐานล่าง
 และนำมายึดด้วยน็อตกับฐานบนที่ตรงกลางทั้ง 2 ด้าน ทุกกลุ่มปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และระมัดระวัง

ขั้นตอนที่ 4 นำส่วนเจาะรูฐานบน 2 รู ห่างกันประมาณ 6 นิ้ว ทั้ง 2 ด้าน (เท่ากับความกว้างของหูตุ้ม)
 ใส่ในน็อตในรู โดยขันให้แน่น และให้น็อตโผล่ เพื่อแขวนตุ้มคำประมาณ 1 นิ้ว

ขั้นตอนที่ 5 นำตุ้มคำมาแขวนที่น็อตที่โผล่มาทั้ง 2 ด้าน และทดสอบความแข็งแรง

- ▶ เด็กชายนิธิต์ดี แซ่ลั่ว : ของกลุ่มผมแข็งแรงครับ
- ▶ ทุกคนตอบว่า : ของกลุ่มผมแข็งแรงครับ ของกลุ่มหนูแข็งแรงค่ะ
- ▶ นักเรียนทุกคน : กล่าวขอบคุณวิทยากร
 ดีใจ และภูมิใจมาก ที่มีผลงานเป็นของตนเองทุกคน
- ▶ ครู และนักเรียน : ขอบคุณวิทยากร

3) นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการทำ “ถังขยะ” เป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ส่งตัวแทนนำเสนอ
 ผลงานในชั้นเรียน ในวันพฤหัสบดีที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2555

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ (เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้)

- 1) ได้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษจากไม้ป่า (สาระภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาฯ การงานอาชีพฯ)
- 2) กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับของใช้จากไม้ป่าได้ (สาระภาษาไทย วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพฯ)
- 3) ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ (สาระภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การงานอาชีพฯ ศิลปะ)
- 4) มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน (สาระภาษาไทย วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพฯ และ ภาษาอังกฤษ)
- 5) ประหยัดเงิน โดยสามารถทำของใช้เอง (สังคมศึกษาฯ การงานอาชีพฯ)

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 12 กิจกรรมทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลาบฟ้า

“นำไผ่ป๋ามาลองทำเป็นของใช้”

วันพฤหัสบดีที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2555

ผู้ร่วมงาน

1. ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไผ่ป่า
2. เพื่อทราบถึงการนำส่วนต่างๆของไผ่ป๋ามาทำของเล่น ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอ
4. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน
5. เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
6. เพื่อฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

วิธีการ

1. นักเรียนนำเสนอผลงานเรื่องขั้นตอนการทำของใช้ “ถังขยะ” จากไม้ไผ่ป่า หน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนนำเสนอผลงานระดับชั้นเรียน รวมทุกชั้นเรียน หน้าอาคารเรียน 2
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการทำของกินจากไม้ไผ่ป่า

รายละเอียดของกิจกรรม

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และคัดเลือกกลุ่มที่รายงานได้ดี ยอดเยี่ยมที่สุด เป็นตัวแทนของชั้นเรียน เพื่อนำเสนอผลงานหน้าอาคารเรียน 2 ของทุกชั้นเรียน

กลุ่มที่ 1 มี 3 คน คือ

1. เด็กชายวฒล รัญญิน	- รายงานได้ดี ไพเราะ เสียงชัดเจน ถูกต้อง (ได้ 6 คะแนน)
2. เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักษ์ทอง	- รายงานด้วยน้ำเสียงดี ไพเราะ ชัดเจน ถูกต้อง (ได้ 6 คะแนน)
3. เด็กชายศิวพล รอดภัย	- รายงานได้ดี น้ำเสียงชัดเจน ถูกต้อง (ได้ 6 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดีเยี่ยม เขียนสวย มีภาพประกอบทุกขั้นตอน ตกแต่งได้งดงามมาก ทำงานเรียบร้อย *

กลุ่มที่ 2 มี 4 คน คือ

1. เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย	- รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน ไพเราะ (ได้ 5 คะแนน)
2. เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียด	- รายงานด้วยน้ำเสียงดัง รายละเอียดไม่ชัดเจน เท่าที่ควร (ได้ 4 คะแนน)

3. เด็กชายวายุ กาเกตุ - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ (ได้ 3 คะแนน)
4. เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนิด - รายงานด้วยน้ำเสียงเบาไม่ตั้งใจผู้ฟัง (ได้ 4 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดี เขียนสวย มีภาพประกอบทุกขั้นตอน ตกแต่งได้งดงามและทำงานเรียบร้อย *

กลุ่มที่ 3 มี 4 คน คือ

1. เด็กชายนิตศักดิ์ แซ่ลิว - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน คล่องแคล่วไพเราะ (ได้ 5 คะแนน)
2. เด็กชายรุ่งฤดี รอดแข็ง - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา รายละเอียดไม่ชัดเจน (ได้ 4 คะแนน)
3. เด็กหญิงนฤมาศ อรัมย์ - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ (ได้ 3 คะแนน)
4. เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจนแต่น้ำเสียงไม่ตั้งใจผู้ฟัง (ได้ 4 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดี เขียนสวย มีภาพประกอบทุกขั้นตอน ตกแต่งได้ดี *

ผลการรายงานทั้ง 3 กลุ่ม ได้คะแนน ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ได้คะแนน	18	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน
กลุ่มที่ 2	ได้คะแนน	16	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน
กลุ่มที่ 3	ได้คะแนน	16	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	20	คะแนน

สรุปชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่ง ตัวแทนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงานในระดับชั้น

2. นักเรียนกลับเข้าชั้นเรียน เริ่มวางแผนการทำของกินจากไม้ไผ่ป่า โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วเขียนชื่อของกินที่ทำจากไม้ไผ่ป่าเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษในกระดาษขรุขระ ดังนี้
 ถังขยะ โต๊ะ เก้าอี้ ตะเกียบ รั้ว พัดลม ฝ้ายบ้าน ประตู กระช้อม ไม้กวาด ตะกร้า แจกัน ชั้นวางของ กรรณก
 เตียง วัว ที่ตากปลา กระจาด ที่รองหม้อ ไม้ขีดหม้อ ราวตากผ้า ราวตากยาง ช้อนไม้ คอกวัว ขน้า แคร่ และไม้
 จิ้มฟัน ฯลฯ ภาษาอังกฤษจำนวน 17 คำ ดังนี้ bin table chair chopsticks gate fan wall
 window door hut broom basket vast shelf birdcage bed kite

3. นักเรียนฝึกเขียนคำศัพท์ชื่อของกินที่ทำจากไม้ไผ่ป่าเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำอาหารที่ทำจากไม้ไผ่ป่ามาเป็นการบ้าน

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ (เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ต่างๆ)

1. ได้ความรู้เรื่องประโยชน์จากไม้ไผ่ (สาระการงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา)
2. กล้าพูด กล้าแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไม้ไผ่ได้ (สาระภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)
3. ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ (สาระการงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์

สุขศึกษา และคณิตศาสตร์)

4. มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ความรู้ที่นักเรียนนำเสนอ

1. ขั้นตอนการทำถังขยะ
2. ปัญหา อุปสรรค ในการทำถังขยะ
3. ข้อควรระวัง วิธีป้องกันอันตรายจากไฟ

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม
กิจกรรมที่ 13 กิจกรรมนำไม้ป่ามาทำเป็นของกิน
วันพฤหัสบดีที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2555

ผู้ร่วมงาน

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อบอกส่วนต่าง ๆ ของต้นไผ่
2. เพื่อบอกวิธีการนำหน่อไม้มาทำเป็นอาหารที่หลากหลาย
3. เพื่อฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน
4. เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
5. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน

วิธีการ

1. ทบทวนเรื่องส่วนต่าง ๆ ของต้นไผ่ และวิธีการทำอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป่า
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 2-3 คน และร่วมกันเลือกอาหารที่ชอบ
3. นักเรียนร่วมกันวางแผนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำอาหาร
4. มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาขั้นตอนการทำอาหารจากบุคคลในครอบครัว

รายละเอียดกิจกรรม

1) ครูนำนักเรียนไปที่สวนไผ่ป่าเพื่อศึกษาทบทวนส่วนต่าง ๆ ของต้นไผ่ แล้วให้นักเรียนช่วยกันชี้ส่วนต่าง ๆ ของต้นไผ่ bamboo ดังนี้ ราก root ลำต้น stem ใบ leaf ดอก flower และหน่อไม้ bamboo shoot พร้อมอธิบายลักษณะรูปร่าง สี และบอกการนำมาใช้ประโยชน์ ครูบอกประโยชน์ของหน่อไม้ แล้วมาสรุปผลงานเป็นกลุ่มในชั้นเรียน

2) ครูพูดคุยเรื่องประโยชน์ของหน่อไม้ โดยตั้งคำถามว่า เราจะทำอะไรได้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นนักเรียนสรุปมา เช่น ต้ม ผัด แกง ทอด และดอง โดยครูพยายามให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ กล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์

■ เด็กชายวายุ กาเกตุ	: แกงกะทิครับ
■ เด็กชายนิธิศักดิ์ แซ่ลิ้ว	: ผัดกับไข่ ผัดกับกุ้งครับ
■ เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง	: ต้มกะทิกับชะอมค่ะ
■ เด็กชายวตล รักอิน	: เจียวกับไข่ครับ
■ เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย	: ทำเป็นหน่อไม้ดองแล้วแกงส้มกับปลาครับ
■ เด็กชายศิวพล รอดภัย	: ผัดกะเพราหน่อไม้
■ เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนืด	: ผัดกับไข่ ผัดกับกุ้งค่ะ
■ เด็กหญิงรุ่งฤดี รอดแข็ง	: ไข่เจียวใส่หน่อไม้และชะอมค่ะ
■ เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียด	: หน่อไม้ลวกกินกับน้ำพริกค่ะ
■ เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักษ์ทอง	: หน่อไม้ชุบแป้งค่ะ
■ เด็กหญิงณัฏฐา อรัมย์ย่อง	: แกงไตปลาหน่อไม้กับปลาอย่างค่ะ
■ ตัวแทนกลุ่ม	: เขียนชื่ออาหารบนกระดานทั้งหมด 11 รายการ

3) ครูตั้งคำถามว่านักเรียนอยากทำอาหารอะไรบ้าง โดยใช้หน่อไม้เป็นส่วนประกอบในอาหาร นักเรียนช่วยกันตอบ สรุปทั้งหมด จำนวน 11 รายการ

4) ครูให้นักเรียนร่วมกันทำอาหารเป็นกลุ่ม นักเรียนจะทำอาหารอะไรก็ได้ตามความถนัด โดยให้นักเรียนปรึกษารื้อกันในกลุ่ม สรุปอาหารที่นักเรียน ทั้ง 4 กลุ่ม จะทำคือ หน่อไม้ชุบแป้งทอด ผัดหน่อไม้กับกุ้ง หน่อไม้กับแกงไก่ และไข่เจียวหน่อไม้หอม

- กลุ่มที่ 1 ทำหน่อไม้ชุบแป้งทอด - กลุ่มที่ 2 ผัดหน่อไม้กับกุ้ง
- กลุ่มที่ 3 ทำหน่อไม้กับแกงไก่ - กลุ่มที่ 4 ไข่เจียวหน่อไม้หอม

5) ครู และนักเรียนร่วมกันวางแผนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำอาหาร ที่มีหน่อไม้เป็นส่วนประกอบ เด็กชายวศล รักยืน ได้เสนอ นางอ่อน ลิบยก มารดาของเขา มาเป็นวิทยากร ทุกคนตกลงตามที่เพื่อนเสนอ

6) การบ้านให้นักเรียนไปศึกษาขั้นตอนการปรุงอาหาร และขั้นตอนทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยจากบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน ผู้รู้ในชุมชน หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และจากอินเทอร์เน็ต

7) ให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์และเครื่องปรุง ในการปรุงอาหารมาในวันพฤหัสบดีที่ 10 มกราคม พ.ศ.2556

8) ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในวันนี้ โดยเขียนในกระดาษแผ่นใหญ่พร้อมตกแต่งให้สวยงามสิ่งที่ได้เด็กได้ในกิจกรรมนี้

1. นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของไผ่มาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ
2. นักเรียนรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือที่ใช้ปรุงอาหารและการบำรุงรักษา
3. นักเรียนรู้จักผักชนิดต่างๆและรู้ถึงประโยชน์ของผัก
4. นักเรียนรู้จักขั้นตอนและวิธีการปรุงอาหาร
5. สามารถนำเสนอเล่าเรื่องได้

ปัญหาและอุปสรรค ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 14 กิจกรรมนำไผ่ปามาทำเป็นของกิน

วันพฤหัสบดีที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2555

ผู้ร่วมงาน

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน
3. วิทยากร จำนวน 1 คน คือ นางอ่อน ลิบยก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสามารถนำหน่อไม้มาทำเป็นอาหารที่หลากหลาย
2. เพื่อบอกขั้นตอนและวิธีการปรุงอาหาร
3. เพื่อสามารถใช้เครื่องมือที่ใช้ปรุงอาหาร
4. เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
5. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน

วิธีการ

เชิญผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านบริเวณใกล้ๆ โรงเรียนมาให้ความรู้และสาธิตการปรุงอาหารจากหน่อไม้

ไผ่ป่า

รายละเอียดของกิจกรรม

1) เชิญวิทยากร มาให้ความรู้เกี่ยวกับของกินที่ทำจากหน่อไม้ไผ่ป่าและสาธิตวิธีการทำอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป่า นักเรียนสามารถซักถาม สัมภาษณ์ สังเกตขั้นตอน และทำชิ้นงาน กลุ่มละ 1 ชิ้น

2) เด็กชายวศล รักยืน ได้เชิญวิทยากรท้องถิ่น นางอ่อน ลิบยก ภูมิปัญญาชาวบ้านมาสาธิตการทำอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป่า

- ครูและนักเรียน : ทำความเคารพคุณน้าอ่อน ลิบยก สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ
- วิทยากร (อิม) : สวัสดีเด็กๆทุกคน แต่ละกลุ่มทำอาหารอะไรกัน และได้เตรียมอุปกรณ์ เครื่องปรุงมาหรือยังคะ
- ครู : ตัวแทนรายงานที่ละกลุ่มตามลำดับนะคะ
- เด็กชายวศล รักยืน : กลุ่มที่ 1 แกงกะทิไก่กับหน่อไม้ น้ำของมาครบครับ
- เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียด : กลุ่มที่ 2 ผัดหน่อไม้กับกุ้ง น้ำของมาครบค่ะ
- เด็กชายนิธศักดิ์ แซ่ลิว : กลุ่มที่ 3 ทำหน่อไม้ชุบแป้งทอด น้ำของมาครบครับ
- เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย : กลุ่มที่ 4 ทำไข่เจียวหน่อไม้หั่นซอย น้ำของมาครบครับ
- วิทยากร : เก่งมากค่ะ ให้แต่ละกลุ่มเตรียมเครื่องปรุงให้พร้อม น่าจะสาธิตให้ดูทีละกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้สังเกต และสามารถนำไปทำกินเองได้ เด็กๆ ว่าดีไม๊คะ
- นักเรียนทุกคน : ดีมากครับ ดีมากค่ะ
- แล้ววิทยากรเริ่มสาธิตขั้นตอนการปรุงอาหารทีละอย่าง เริ่มจากกลุ่มที่ 1-4 โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ซึ่งนักเรียนสามารถทำได้ เนื่องจากได้ไปศึกษามาจากพ่อแม่ หรือคนในครอบครัวแล้วและบางคนก็เป็นพ่อครัว แม่ครัว ที่บ้านอยู่แล้ว

3) นักเรียนเตรียมสรุปขั้นตอนการทำอาหารเป็นกลุ่ม และส่งตัวแทนนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

ในวันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2556

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

1. ได้ความรู้วิธีการและขั้นตอนการปรุงอาหารจากหน่อไม้
2. กล้าพูด กล้าแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับของกินจากไผ่ป่า
3. ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ
4. มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน
5. ประหยัดเงิน โดยสามารถทำของกินเอง

ปัญหาและอุปสรรค

- กระทะที่ใช้ทอดหน่อไม้ชุบแป้งทอด ไม่ร้อน จึงทำให้ของทอดไม่กรอบ
- การหั่นหน่อไม้สำหรับแกงไม่น่ารับประทาน ควรหั่นเป็นรูปสี่เหลี่ยมพอเหมาะ
- การเจียวไข่กับหน่อไม้ แดก ไม่น่ากิน ควรกลับด้าน เมื่อไข่ด้านนั้นสุกแล้ว ไม่ควรกลับด้านหลายครั้ง จึงทำให้ไข่ แดก และไม่น่ารับประทาน

ข้อเสนอแนะ

- ควร ตรวจสอบ และจัดเตรียมอุปกรณ์ทุกชิ้นให้พร้อมที่จะใช้งาน
- ควรสนใจศึกษา เรียนรู้ ก่อนปฏิบัติกิจกรรม ทุกครั้ง

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 15 กิจกรรมทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนทลป้า
“นำไผ่ป้ามาทำเป็นของกิน”

วันพฤหัสบดีที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2555

ผู้เข้าร่วม

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นางจรุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปขั้นตอนการทำอาหารจากหน่อไม้ได้
2. เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
3. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน
4. เพื่อฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

วิธีการ

ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการทำอาหารเป็นกลุ่ม

สถานที่ โรงเรียน (ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกับร้องเพลง “อาหารดีนั้นมีประโยชน์” เพื่อเตรียมความพร้อม
2. สร้างข้อตกลง ประเด็นการสรุปและรวบรวมข้อมูลขั้นตอนการทำอาหารจากหน่อไม้
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอขั้นตอนการทำอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป้า
4. ครูเพิ่มเติมในส่วนที่เด็กขาดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
5. ครูและเด็กร่วมกันสรุปอีกครั้งเกี่ยวกับขั้นตอนการทำอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป้า

ผลที่นักเรียนได้รับ

- ❖ การนำหน่อไม้มาประกอบอาหาร
- ❖ นักเรียนสามารถเรียบเรียงขั้นตอนการทำอาหาร
- ❖ รู้จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียน ในการทำงานร่วมกัน
- ❖ สามารถวางแผนทางแก้ปัญหา
- ❖ วิธีแก้ปัญหาในโอกาสต่อไป

ปัญหา/อุปสรรค ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 16 กิจกรรมทดลองนำเสนอข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า
“นำไผ่ปามาทำเป็นของกิน”

วันพฤหัสบดีที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556

ผู้ร่วมงาน

1. ครูประจำชั้น นางจรุง เกื้อสกุล
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำของกินจากไผ่ป่า
2. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอ
3. เพื่อครูได้สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมของนักเรียน
4. เพื่อฝึกทักษะการทำงานแบบกระบวนการ
5. เพื่อฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
6. เพื่อสามารถการทำอาหารรับประทานเองได้

วิธีการ

นักเรียนสรุปขั้นตอนการทำของกินจากไผ่ป่าเป็นกลุ่ม และส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

รายละเอียดของกิจกรรม

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และคัดเลือกกลุ่มที่รายงานได้ดี ยอดเยี่ยมที่สุด เป็นตัวแทนของชั้นเรียน เพื่อนำเสนอผลงานหน้าอาคารเรียน 2 ของทุกชั้นเรียน

กลุ่มที่ 1 นำเสนอขั้นตอนการแกงกะทิไก่กับหน่อไม้ มีผู้ร่วมงาน 3 คน ดังนี้

1. เด็กชายวศล รักเย็น	รายงานได้ดี ไพเราะ เสียงชัดเจน ถูกต้อง
(ได้ 10 คะแนน)
2. เด็กหญิงจันทร์ทิมา รักทอง	รายงานด้วยน้ำเสียงดี ไพเราะ ชัดเจน ถูกต้อง
(ได้ 10 คะแนน)
3. เด็กชายศิวพล รอดภัย	รายงานได้ดี น้ำเสียงชัดเจน ถูกต้อง
(ได้ 9 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดีเยี่ยม เขียนสวย และตกแต่งได้งดงามมาก *

กลุ่มที่ 2 นำเสนอขั้นตอนการผัดหน่อไม้กับกุ้ง มีผู้ร่วมงาน 3 คน ดังนี้

1. เด็กหญิงสมฤทัย แก้วละเอียด	- รายงานด้วยน้ำเสียงดัง รายละเอียดถูกต้อง
แต่น้ำเสียงไม่ชัดเจน รล ควบกล้ำ (ได้ 8 คะแนน)
2. เด็กชายวายุ กาเกตุ	- รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ
(ได้ 7 คะแนน)
3. เด็กหญิงสุดธิดา ทองหนืด	- รายงานน้ำเสียงเบา ไม่สนใจผู้ฟัง
(ได้ 7 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดีเยี่ยม เขียนสวย และตกแต่งได้งดงาม *

กลุ่มที่ 3 นำเสนอขั้นตอนการทำหน่อไม้ซุบแบ่งทอด มีผู้ร่วมงาน 3 คน ดังนี้

1. เด็กชายวศอล รักยีน - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน คล่องแคล่ว
ไพเราะ (ได้ 9 คะแนน)
2. เด็กชายนิธิศักดิ์ แซ่ลิว - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจน คล่องแคล่ว
ไพเราะ (ได้ 9 คะแนน)
3. เด็กหญิงรัตติยาภรณ์ หนูแข็ง - รายงานด้วยน้ำเสียงชัดเจนแต่น้ำเสียง
ราบเรียบ(ได้ 8 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดี เขียนสวย และ ตกแต่งได้พอใช้ *

กลุ่มที่ 4 นำเสนอขั้นตอนการทำไข่เจียวหน่อไม้ห่อหุ้ม มีผู้ร่วมงาน 3 คน ดังนี้

1. เด็กชายรุ่งฤดี รอดแข็ง - รายงานด้วยน้ำเสียงดี รายละเอียดไม่ชัดเจน
เล็กน้อย (ได้ 8 คะแนน)
2. เด็กหญิงนฤมาทศ อรัญย่อง - รายงานด้วยน้ำเสียงเบา ไม่มั่นใจ
(ได้ 7 คะแนน)
3. เด็กชายปิยทัศน์ แป้นไทย - รายงานด้วยน้ำเสียงดัง แต่ออกเสียง ร ล ได้
ดีกว่า ทุกครั้ง (ได้ 8 คะแนน)

* การสรุปผลงาน ดี เขียนสวย ตกแต่งได้พอใช้ *

ผลการรายงานทั้ง 3 กลุ่ม ได้คะแนน ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ได้คะแนน	29	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	30	คะแนน
กลุ่มที่ 2	ได้คะแนน	22	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	30	คะแนน
กลุ่มที่ 3	ได้คะแนน	25	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	30	คะแนน
กลุ่มที่ 4	ได้คะแนน	23	คะแนน	จากคะแนนเต็ม	30	คะแนน

สรุปชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่ง ตัวแทนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงานในระดับชั้น

2. ครูชี้แนะการนำเสนอที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนปรับปรุงตนเอง และบอกคะแนนการนำเสนอของแต่ละ

คน

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

1. ได้ความรู้เรื่องการทำของกินจากไม้ป่า
2. กล้าพูด กล้าแสดงออก และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการทำอาหารจากหน่อไม้ได้
3. ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกระบวนการ
4. มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน

ปัญหา/อุปสรรค

- ◆ มีนักเรียนจำนวน 3 คน ที่นำเสนอเสียงเบา ไม่มั่นใจ ได้แก่ เด็กชายวายุ กาเกตุ
เด็กหญิงสุดธิตา ทองหนืด และ เด็กหญิงนฤมาทศ อรัญย่อง

ข้อเสนอแนะ

- ◆ การนำเสนอควรออกเสียงให้ดังพอเหมาะ ทุกคนสามารถได้ยิน น้ำเสียงต้องชัดเจน
- ◆ เนื้อหาสาระที่รายงานต้องชัดเจน ถูกต้อง
- ◆ การนำเสนอต้องเน้นเสียงในส่วนที่สำคัญ
- ◆ ต้องนำเสนออย่างมั่นใจ และพูดมีทางเสียง

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 17 กิจกรรมสรุปรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า
วันพฤหัสบดีที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2556

ผู้เข้าร่วม

- 1) ครูประจำชั้น นางจรุง เกื้อสกุล
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่า
- 2) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์
- 3) เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง
- 4) เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

วิธีการ นักเรียนและครูช่วยกันรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับตำนานชื่อบ้าน ชื่อโรงเรียน ไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

- 1) นักเรียนและครูช่วยกันรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับตำนานชื่อบ้าน ชื่อโรงเรียน ไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า
- 2) นำความรู้มาจัดทำหนังสือ เพื่อสร้างองค์ความรู้

ผลที่นักเรียนได้รับ

- 1) นักเรียนได้องค์ความรู้เกี่ยวกับตำนานชื่อบ้าน ชื่อโรงเรียน ไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่า
- 2) ความสามารถในการนำเสนอ
- 3) ความภูมิใจ รักและหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- 4) สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ปัญหา/อุปสรรค ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 18 กิจกรรม วางแผนเตรียมเวทีนำเสนอ "มีอะไรในกอไผ่"

วันพฤหัสบดีที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2556

ผู้เข้าร่วม

- 3) ครูประจำชั้น นางจรุง เกื้อสกุล
- 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมวางแผนนำเสนอผลงานทั้งหมด
- 2) เพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่และรูปแบบวิธีการนำเสนอ
- 3) เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง
- 4) เพื่อให้ครูทราบจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

วิธีการ นักเรียนและครูร่วมกันสนทนากิปรายวิธีการนำเสนอผลงาน

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนากิปรายวิธีการนำเสนอผลงานการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่"
- 2) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสรุปรูปแบบการนำเสนอผลงานการวิจัย

"มีอะไรในกอไผ่"

ผลที่นักเรียนได้รับ

- 1) นักเรียนได้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับตำนานชื่อบ้าน ชื่อโรงเรียน ไผ่ป่า ประโยชน์จากไผ่ป่าที่ถูกต้อง ชัดเจน
- 2) มีความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- 3) สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

บันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 19 กิจกรรมเวทีนำเสนอ "เทศกาลมีอะไรในกอไผ่"

วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2556

ผู้เข้าร่วม

- 1) นักเรียน จำนวน 113 คน
 - 2) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 80 คน
 - 3) ผู้บริหารและคณะครู จำนวน 30 คน
 - 4) แขกผู้มีเกียรติ จำนวน 35 คน
- รวมทั้งหมด จำนวน 258 คน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้นักเรียนนำเสนอผลจากการศึกษา "มีอะไรในกอไผ่"

- 2) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกการทำงานกลุ่ม
- 3) เพื่อนำเสนอแนวทางบูรณาการการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

วิธีการ ครู นักเรียน ที่ปรึกษา สกว. ร่วมกันวางแผน ก่อนที่จะมีเวที “มีอะไรในกอไผ่” ในเวทีเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องนักเรียนนำเสนอผลงานที่เป็นชิ้นงาน โดยการวางแผนคล้ายงานออกบูธ เกี่ยวกับไผ่ เน้นการใช้ประโยชน์ เช่น การนำไผ่มาใช้เป็นอาหาร เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ การละเล่น เครื่องประดับ งานฝีมือ มีกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมเวที กับนักเรียน ครู ชุมชน เช่น แข่งกันสาน แข่งขันออกแบบ แข่งกันเล่น แข่งกันแต่งกลอน เป็นต้น

เวลา/สถานที่ สนามโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

ผู้ร่วมกิจกรรม

- ◆ บุคลากรทางการศึกษา
- ◆ วิทยากรแสดงความเห็น
- ◆ วงเสวนา
- ◆ แยกภายนอก
- ◆ เพื่อนครูหรือนักเรียนโรงเรียนอื่น
- ◆ เขตพื้นที่การศึกษา
- ◆ ผู้รู้ภูมิปัญญา
- ◆ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน
- ◆ เจ้าหน้าที่ สกว. ที่ปรึกษา
- ◆ รวมประมาณ 250 คน

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

- 1) นักเรียนแต่ละชั้นจัดทำส้มไม้ไผ่ จัดนิทรรศการ การแสดงผลงานจากไผ่ป่า กิจกรรมสาธิต
- 2) แยกผู้มีเกียรติพร้อมกัน
- 3) นายวิสิทธิ์ ตั้งปอง นายอำเภอกันตัง กล่าวเปิดงาน
- 4) นักเรียนชั้นอนุบาลเต้นระบำ”กอไผ่” และ ” เพลงดอกผักบุ้ง”เปิดงาน
- 5) กิจกรรมสาธิตของนักเรียนแต่ละชั้นบนเวที
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิธีชีวิตของการเก็บใบไผ่ป่า
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การปรุงอาหาร ผัดกระเพราหน่อไม้
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การทำถังขยะจากไม้ไผ่
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประดิษฐ์เรือไม้ไผ่
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำไม้กวาดไม้ไผ่
 - ◆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่าประวัติไผ่ป่า และประวัติตะเคียนหลบฟ้า
- 6) กิจกรรมเสวนาของบุคลากร ผู้รู้ภูมิปัญญาเกี่ยวกับทำวิจัย
- 7) ร่วมรับประทานอาหารเที่ยง
- 8) เลิกงาน

ผลที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้รับ

- ◆ นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ รับผิดชอบ พัฒนาศักยภาพตัวเอง
- ◆ สร้างการยอมรับให้เพื่อนนักเรียน ครู ผู้เกี่ยวข้อง
- ◆ นำไปสู่การเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป
- ◆ ได้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

ประมวลกิจกรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

ครูผู้รับผิดชอบ นางกมลทิพย์ ธีญญพันธ์

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย “มีอะไรในกอไผ่” ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

ครูผู้รับผิดชอบ นางกมลทิพย์ ธีญญพันธ์

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
1.	ประชุมชี้แจงนักเรียน	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ 2. เพื่อกำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการศึกษาเนื้อหา ขอบเขต รวมทั้งคำถามหรือข้อสงสัยที่จะศึกษาข้อมูล 3. เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน	1. ครูประชุมชี้แจงนักเรียนว่า เราจะทำโครงการวิจัยเรื่องอะไร จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ไหน จะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันไหน เวลาใด จะเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องมีการเตรียมตัวอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละครั้งใช้เวลาานเท่าไร และมีใครเกี่ยวข้องกับการเรียนบ้าง 2. ครูประเมินผลโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียน ร่วมกันสรุปความรู้จากการประชุมในวันนี้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน	นักเรียนมีความรู้สึกตื่นเต้นดีใจที่จะได้ไปเรียนนอกห้องเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนุกสนาน ให้ความสนใจ และร่วมพูดคุยสนทนากันอย่างมีความสุข นักเรียนหลายคนกล่าวว่า ครูจะพาไปเมื่อไร นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากไปเรียนเร็วๆ	-	นักเรียนรับทราบวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมความจำเป็นในการเรียน สามารถบอกความรู้สึกบอกความต้องการและสรุปได้ว่าในวันพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทุกคนจะต้องเรียนรู้เรื่อง “มีอะไรในกอไผ่” โดยใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียนซึ่งมีไผ่ป่าขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้ปกครองเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการไปทำกิจกรรมแต่ละครั้งอาจมีผู้ปกครองไปร่วมและช่วยดูแลนักเรียนด้วย ในการลงพื้นที่แต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวในการจดบันทึกข้อมูล ในการเรียนเรื่อง “มีอะไรในกอไผ่” นี้จะบูรณาการกับกลุ่มสาระต่างๆ ตามความเหมาะสม ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งนักเรียนจะมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้น

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
2.	ประชุมชี้แจง ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้อง	1. เพื่อทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของ โครงการแก่ผู้ ที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อสร้างการมี ส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน 3. เพื่อให้ชุมชนเกิด ความรู้สึกรักหวงแหน ต่อโรงเรียน	1. ครุภัณฑ์มาพบผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญาและ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมและรับทราบ แนวทางในการปฏิบัติ 2. ครูชี้แจงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและขอความ ร่วมมือที่จะใช้กระบวนการวิจัยตามโครงการ “มืออะไรในกอไผ่” ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใน นักเรียนจะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวัน เวลาไหน จะเรียนรู้อย่างไร มีวิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไร มีใครไปทำ กิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ้าง ผู้ปกครองจะมี ส่วนร่วมและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างไร และ ขอความร่วมมือผู้ปกครองพบครูประจำชั้น เดือนละครั้ง และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ เสนอแนะหรือเพิ่มเติมรายละเอียดในการจัด กิจกรรม “มืออะไรในกอไผ่” ให้แก่นักเรียน 3. ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมสรุปแนวปฏิบัติและ ข้อตกลงร่วมกัน	ผู้ปกครองเข้าใจและยินดีให้ความร่วมมือ ในการเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ผู้ปกครอง ยินดีที่จะไปร่วมกิจกรรมกับนักเรียนและ ครูเมื่อทางโรงเรียนต้องการ มีผู้ปกครอง เสนอให้จัดกิจกรรมในช่วงบ่าย เพราะ ในช่วงเช้าผู้ปกครองจะต้องกรีดยางทำให้ ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองเห็นด้วยในการจัดกิจกรรม ดังกล่าวและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เต็มที่ ปัญหา ผู้ปกครองที่มีบุตร 2 คนจะแยกไปประชุม กับชั้นเรียนอื่นบ้าง ทำให้ผู้ปกครอง เหล่านั้นได้รับทราบข้อมูลและ รายละเอียดในการทำโครงการ “มืออะไร ในกอไผ่” ไม่ละเอียดพอ	ชี้แจงและพูดคุยกับ ผู้ปกครองในการ ประชุมครั้งต่อไป หรือหาเวลาพูดคุย กับผู้ปกครองในช่วง ที่มารับนักเรียนกลับ บ้าน	ในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ การวิจัยท้องถิ่นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้น ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการจัด กิจกรรมและมีความยินดีใน การให้ความร่วมมือและลง พื้นที่ไปช่วยดูแลนักเรียนด้วย และผู้ปกครองพร้อมที่จะ ช่วยเหลือและเป็นข้อมูลในการ เรียนรู้ของนักเรียน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
3.	ค่ายเสริมทักษะนักวิจัยน้อย	1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้วิธีการหาข้อมูลที่ต้องการ จากการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลงมือปฏิบัติจริง 2. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม	1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ร่วมกันเล่นเกมพื้นบ้าน เพื่อฝึกความสามัคคีกันระหว่างพี่กับน้อง 2. นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยใช้เพลงรวมเงิน กลุ่มละ 5 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม สร้างกติกาของกลุ่ม - เชื้อฟุ้งหัวหมากกลุ่ม -ไม่ทะเลาะกัน -ช่วยกันทำงานในกลุ่ม -รับผิดชอบต่อน้ำที่ของตัวเอง -ห้ามส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น -ส่งงานตามเวลาที่กำหนด -รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น -เชื้อฟุ้งคุณครู -ไม่พูดนอกเรื่อง -ไม่เดินไปกลุ่มอื่น 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับไปป่าตามหัวข้อที่จับฉลากได้ 4. นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่ม 5. นักเรียนทุกคนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นอย่างดี มีความสามัคคีกัน มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือกัน ช่วยกันเสนอและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มความสามารถ และแสดงความสามารถป้องกันไม่แพ้ได้ นักเรียนมีความสนุกสนานและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมาก ช่วยกันเขียน ช่วยกันบันทึก นักเรียนกล้าแสดงออก	ครูต้องบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล พยายามให้นักเรียนทุกคนได้พูดคุย แสดงความคิดเห็น และฝึกพูดด้วยเรื่องง่ายๆ เริ่มจากเรื่องใกล้ตัวก่อน โดยครูคอยกระตุ้นถาม ชวนคุยและให้กำลังใจ ครูต้องพยายามหลอมพฤติกรรมของนักเรียน ไม่ให้มีการรังเกียจกันในกลุ่ม เพื่อน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรัก ความสามัคคีกันมากขึ้น	ในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มในครั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความรักใคร่สามัคคีกันระหว่างพี่กับน้อง และร่วมมือกันทำกิจกรรมช่วยกันเสนอแนะและแสดงความเห็นอย่างเต็มที่ ความสามารถนักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและทำตามกติกาของกลุ่มได้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
4.	เรือไม่ไฟ (ทำของเล่น จากไม้ปา)	1. เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการประดิษฐ์ของเล่นจากไม้ไฟ 2. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม 3. เพื่อให้ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามข้อตกลงได้ 4. เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี ความมีน้ำใจระหว่างนักเรียน	1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ได้แกด.ช. ชาย วิทยุ นาศรี ด.ช. สุรเชษฐ์ เป็นไทย ด.ช. สรภัญญะ เพ็ชรสนั่น และ ด.ช. ชนาวีร์ ปราณสุข ได้ตัดสินใจจะทำเรือไม้ไฟ 2. นักเรียนได้เตรียมอุปกรณ์ในการทำเรือ ดังนี้ * ไม้ไฟ * โฟม * ไม้ไผ่ตกล้อม * ยางวง * สายไฟ * ถ่านไฟฉาย * มอเตอร์ 3. นักเรียนช่วยกันตัดไม้ไฟมา 2 ชิ้นพอขนาด เหล่าให้เกลี้ยง 4. ตัดไม้ไฟให้โค้งรวมปลายทั้ง 2 ด้าน มัดด้วยยางวง 5. ตัดไม้ไฟแฉกเป็นชิ้นสั้นๆ 3 ชิ้น นำมาวางที่กลางเรือ และที่ตอนปลายทั้ง 2 ด้าน เพื่อไม่ให้เรือหุบ 6. นำโฟมมาตัดให้เท่ากับขนาดของเรือ แล้วนำมาประกบกับตัวเรือ 7. นำมอเตอร์ สายไฟ และถ่านมาติดกับเรือแล้วตกแต่งให้สวยงาม วิธีเล่นคือ * นำสายไฟมาต่อกับถ่าน * นำไปวางในน้ำเรือก็จะแล่นไปบนผิวน้ำ	นักเรียนมีความสนุกสนาน มีความสามัคคีกัน มีน้ำใจคอยช่วยเหลือกันช่วยกัน สามารถคิดและวางแผนได้ว่าจะทำเรือไม้ไฟได้อย่างไร เพราะในครั้งแรกเมื่อนำเรือไปวางบนน้ำ เรือไม่เคลื่อนที่ เด็กๆ จึงช่วยกันคิดว่าเราจะแก้ไขตรงไหน อย่างไร เพื่อให้เรือสามารถแล่นได้		ในการทำเรือไม้ไฟครั้งนี้ เด็กให้ความสนใจและให้คนมีความร่วมมือเป็นอย่างดี ทุกคนมีความสนุกสนาน ได้ใช้ทักษะในการคิดและการตัดสินใจ เด็กๆ สามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี เป็นอย่างดีจนกระทั่งชิ้นงานสำเร็จ ทำให้เพื่อนเกิดความสนใจและอยากทำบ้าง

ประมวลกิจกรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

ครูผู้รับผิดชอบ นายเคียง รักษ์จันทร์ และ นางสาวสุนิดา คงจันทร์

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย “มีอะไรในกอไผ่” ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

ครูผู้รับผิดชอบ นายเคียง รักษ์จันทร์ และ นางสาวสุภนิตา คงจันทร์

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
1	ประชุมชี้แจงนักเรียน นักเรียน	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการ ๒. เพื่อกำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการศึกษา เนื้อหา ขอบเขต รวมทั้งคำถามหรือข้อสงสัยที่จะศึกษาข้อมูล ๓. เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน	๑. ครูประชุมชี้แจงนักเรียนว่า เราจะทำโครงการวิจัยเรื่องอะไร จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ไหน จะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันไหน เวลาใด จะเรียนรู้รู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องการเตรียมตัวอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละครั้งใช้เวลานานเท่าไร และมีใครเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้บ้าง ๒. ครูประเมินผลโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้จากการประชุมในวันนี้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน	นักเรียนมีความรู้สึกตื่นเต้นดีใจที่จะได้ไปเรียนนอกห้องเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนุกสนาน ให้ความสนใจ และร่วมพูดคุยสนทนากันอย่างมีความสุข นักเรียนหลายคนถามว่า ครูจะพาไปเมื่อไร นักเรียนเกิดความอยากไปเรียนเร็ว ๆ	นักเรียนรับทราบวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม ความจำเป็นในการเรียน สามารถบอกความรู้สึก บอกความต้องการและสรุปได้ว่าในวันพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทุกคนจะต้องเรียนรู้เรื่อง “มีอะไรในกอไผ่” โดยใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียน ซึ่งมีป่าขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้ปกครองเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการไปทำกิจกรรมแต่ละครั้งอาจมีผู้ปกครองไปร่วมและช่วยดูแลนักเรียนด้วย ในการลงพื้นที่แต่ละครั้ง นักเรียนจะต้องเตรียมตัวในการจดบันทึกข้อมูล ในการเรียนเรื่อง “มีอะไรในกอไผ่” นี้จะบูรณาการกับกลุ่มสาระต่างๆ ตามความเหมาะสม ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง นักเรียนจะมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้น

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
2	ประชุมชี้แจง ผู้ปกครองและ ผู้เกี่ยวข้อง	๑. เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ๒. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ๓. เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึกรักหวงแหนต่อโรงเรียน	๑. ครูนัดหมายผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมและรับทราบแนวทางในการปฏิบัติ ๒. ครูชี้แจงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและขอความร่วมมือที่จะใช้กระบวนการวิจัยตามโครงการ “มีอะไรในกอไผ่” ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง แพลงเรียนรู้อยู่ที่ไหน นักเรียนจะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันเวลาไหน จะเรียนรู้อย่างไร มีวิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไร มีใครไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ้าง ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างไร และขอความร่วมมือผู้ปกครองพบครูประจำชั้นเดือนละครั้ง และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอแนะหรือเพิ่มเติมรายละเอียดในการจัดกิจกรรม “มีอะไรในกอไผ่” ให้แก่นักเรียน ๓. ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมสรุปแนวปฏิบัติและข้อตกลงร่วมกัน	ผู้ปกครองเข้าใจและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ผู้ปกครองยินดีที่จะไปร่วมกิจกรรมกับนักเรียนและครูเมื่อทางโรงเรียนต้องการ มีผู้ปกครองเสนอให้จัดกิจกรรมในช่วงบ่าย เพราะในช่วงเช้าผู้ปกครองจะต้องกรีดยางทำให้ไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองเห็นด้วยในการจัดกิจกรรมดังกล่าว และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเต็มที่	ในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ นั้น ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมและมีความยินดีในการให้ความร่วมมือและลงพื้นที่ไปช่วยดูแลนักเรียนด้วย และผู้ปกครองพร้อมที่จะช่วยเหลือและเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ของนักเรียน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
3	ค่ายเสริมทักษะ นักวิจัยน้อย	๑. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วิธีการ หาข้อมูลที่ต้องการ จาก การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลง มือปฏิบัติจริง ๒. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ในการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนมี ระเบียบวินัยและดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ตาม ข้อตกลงได้ ๔. เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ระหว่างนักเรียน	๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ร่วมกัน เล่นเกมพื้นบ้าน เพื่อฝึกความสามัคคี ระหว่างพี่กับน้อง ๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยใช้เพลงรวมเงิน กลุ่มละ ๕ คน นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือก หัวหน้ากลุ่ม สร้างกติกาของกลุ่ม ๑. เชื้อฟุ้งหัวหน้า ๒. ไม่ทะเลาะกัน ๓. ช่วยกันทำงานในกลุ่ม ๔. รับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตัวเอง ๕. ห้ามส่งเสียงดังรบกวน กลุ่มอื่น ๖. ส่งงานตามเวลาที่กำหนด ๗. รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๘. เชื้อฟุ้ง คุณครู ๙. ไม่พูดนอกเรื่อง ๑๐. ไม่เดินไปกลุ่มอื่น ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นและ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับไข้ป่าตามหัวข้อที่จับ ฉลากได้ ๔. นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่ม ๕. นักเรียนทุกคนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จาก การนำเสนอของแต่ละกลุ่ม	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นอย่างดี มีความ สามัคคีกัน มีน้ำใจคอยช่วยเหลือกันช่วยกันเสนอและแสดงความคิดเห็น อย่างเต็มความสามารถ และสามารถสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับไข้ป่าได้ นักเรียนมีความสนุกสนานและให้ความสนใจในการทำกิจกรรมมาก ช่วยกันเขียน ช่วยกันบันทึก นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก ปัญหา นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เช่น เด็กชายวิสุทธิ์ เด็กหญิง เมธาวี เด็กหญิงอริรัตน์ รับฟังเพื่ออย่างเงียบๆ และมีเพื่อนบางคนไม่ อยากเข้ากลุ่มกับนักเรียนเหล่านี้ แต่บางคน เช่น เด็กชายชาญวิทย์ เด็กชายสรภัญญะ เด็กชายอนุรักษ์ เด็กชายรัชชานนท์ เด็กชายภูวนนท์ ชอบพูดคุยเสียงดังขณะที่เพื่อนกำลังทำงานและนำเสนอ วิธีแก้ปัญหา ครูต้องบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล พยายามให้ นักเรียนทุกคนได้พูดคุยแสดงความคิดเห็น และฝึกพูดด้วยเรื่องง่ายๆ เริ่ม จากเรื่องใกล้ตัวก่อน โดยครูคอยกระตุ้นถาม ชมเชยและให้กำลังใจ ครู ต้องพยายามหลอมพฤติกรรมของนักเรียน ไม่ให้มีการรังเกียจกันในกลุ่ม เพื่อน เพื่อให้นักเรียนมีความรัก ความสามัคคีกันมากขึ้น	ในการเรียนรู้ โดย ใช้ กระบวนการกลุ่มในครั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมเป็นอย่างดี มีความรัก ใคร่สามัคคีกันระหว่างพี่กับ น้อง และร่วมกันทำ กิจกรรมช่วยกันเสนอแนะและ แสดงความเห็นอย่างเต็มที่ ความสามารถ นักเรียนเรียน สามารถทำงานกลุ่มและทำ ตามกติกาของกลุ่มได้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
4	ค้นหา "ตำนานบ้านตะเคียนหลุบฟ้า"	๑. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วิธีการหาข้อมูลที่ต้องการ จาก การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลงมือปฏิบัติจริง ๒. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ระเบียบวินัยและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามข้อตกลงได้ ๔. เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี ความมีน้ำใจระหว่างนักเรียน	๑. การเตรียมตัวให้นักเรียนก่อนลงพื้นที่เรียนรู้ - ฝึกการตั้งคำถาม การเตรียมคำถาม และการเตรียมตัวจุดบันทึก - ฝึกทักษะการแบ่งกลุ่ม การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม - ฝึกการเรียนรู้ในการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตาม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและเตรียมตัวในการเป็นผู้เขียน ผู้พูด ผู้ฟังและผู้ดูที่ดี โดย - นักเรียนทุกคนรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทในการเขียน การพูด การฟังและการดูที่ดี - นักเรียนฝึกเขียนและฝึกอ่านเป็นรายบุคคล - นักเรียนฝึกนำเสนอ ๓. นักเรียนสรุปแบบปฏิบัติเป็นข้อตกลงที่จะใช้ร่วมกันในการทำกิจกรรม	นักเรียนมีความเข้าใจในวิธีที่ตั้งคำถาม สามารถตั้งคำถามในหัวข้อที่กำหนดได้ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามข้อตกลงของหมู่คณะ นักเรียนได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทที่ดีในการเขียน การพูด การฟังและการดู นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ปัญหา นักเรียนบางคนชอบพูดคุยเสียงดังและหยอกล้อกันในตอนที่เพื่อนกำลังทำกิจกรรม เช่น เด็กชายอนุรักษ์ และเด็กหญิงเพ็ญภาวี วิธีแก้ ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมและดูแลนักเรียนให้อยู่ในกติกาที่ตกลง	๑. นักเรียนเรียนรู้วิธีการตั้งคำถามจากการฝึกทักษะผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ - กิจกรรม ๒๐ คำถาม โดยครูจะซ่อนของอย่างหนึ่งไว้ในกระเป๋า ให้นักเรียนตั้งคำถามต่างๆ เพื่อให้ทราบว่าของชิ้นนั้นคืออะไร เช่น เป็นของใช้ไหม รับประทานได้ไหม ทำด้วยไม้ใช้ไหม ขยายได้ไหม เอามาจากไหน น้ำหนักเท่าใด ฯลฯ ถ้าหากใครสามารถหาคำตอบได้ก่อนครบ ๒๐ คำถาม จะได้รางวัล ทำซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง นักเรียนก็จะสามารถตั้งคำถามได้เก่งขึ้น - นักเรียนแบ่งกลุ่มฝึกตั้งคำถามของจริงที่คิดว่านักเรียนไม่รู้จัก เช่น ใช้ส้อม ตันเล็บครุฑ แล้วให้นักเรียนตั้งคำถาม เช่น ตันไม้มีชื่อต้นอะไร เอามาจากไหน ชื่อมาหรือไม่ ราคาเท่าไร รับประทานได้หรือไม่ ใช้อะไรได้บ้าง มีส้อมอะไร ปลูอย่างไร ลักษณะใบเป็นอย่างไร ฯลฯ - ฝึกตั้งคำถามจากภาพ โดยครูให้นักเรียนดูภาพแล้วให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามจากภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถหาความรู้จากภาพด้วยการตั้งคำถาม - เมื่อผ่านทักษะเกี่ยวกับการตั้งคำถามจนนักเรียน

				รวมกัน คือ ไม่ส่งเสียงดังรบกวน ผู้อื่น	สามารถตั้งคำถามได้ดีแล้ว ครูจึงกำหนดหัวข้อเรื่องในการตั้งคำถามเพื่อเตรียมลงพื้นที่ไปหาข้อมูลจากครูภูมิปัญญาโดยกิจกรรมแรก คือ ค้นหาตำนานบ้านตะเคียนเหลบฟ้าให้นักเรียนตั้งคำถามในหัวข้อ ประวัติของบ้านตะเคียนเหลบฟ้า ๒. นักเรียนสามารถกำหนดทิศทางคำถามของกลุ่มเพื่อให้มีระเบียบวินัย มีความปลอดภัยและสามารถทำงานต่างๆได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ๓. นักเรียนมีความรักความสามัคคีภายในกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีความสุข
--	--	--	--	---	---

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
5	ทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นและลงนำเสนอในชั้นเรียน	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ข้อมูลที่ต้องการ จากการศึกษา การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลงมือปฏิบัติจริง ๒. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถบันทึกข้อมูลต่างๆ ได้	๑. ให้นักเรียนขึ้นบรรยายที่ ๕ จำนวน ๑๐ คน เตรียมตัวก่อนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบ้านตะเคียนหลับฟ้า โดยให้นักเรียนช่วยกันระดมคำถามและช่วยกันบอกแหล่งข้อมูลที่จะไปหาความรู้เกี่ยวกับประวัติของบ้านตะเคียนหลับฟ้า ๒. ทดลองให้นักเรียนไปสอบถามประวัติความเป็นมาจากคนในครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน ๓. ให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้นิพนธ์เรียน ครูสังเกตและบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล ๔. ให้นักเรียนนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสรุปสรุปร่วมกัน สะท้อน ปัญหาอุปสรรค และวางแผนลงพื้นที่จริง	นักเรียนสามารถตั้งคำถามในหัวข้อที่กำหนดให้ได้ นักเรียนสามารถบอกแหล่งข้อมูลที่จะไปเก็บข้อมูลจริงได้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจในการช่วยกันตั้งคำถาม และให้ความร่วมมือในการกลับไปสอบถามผู้ปกครอง นักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสอบถามมานำเสนอและบอกเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ ให้เพื่อนฟังได้	๑. นักเรียนสามารถกลับไปสอบถามประวัติความเป็นมาของบ้านตะเคียนหลับฟ้าจากบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้บ้านได้ ๒. นักเรียนสามารถเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากบุคคลใกล้ตัวได้ ๓. นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลร่วมกันและเตรียมความพร้อมในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไปได้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
6	ลงพื้นที่ค้นหา "ตำนานบ้านตะเคียนหลาบฟ้า"	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ข้อมูลที่ต้องการจากการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลงมือปฏิบัติจริง ๒. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถบันทึกข้อมูลต่างๆ ได้	๑. ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ คน เตรียมตัวลงพื้นที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับตำนานบ้านตะเคียนหลาบฟ้าจากชาวบ้านในชุมชนรอบๆโรงเรียน ก่อนออกเดินทางครูให้นักเรียนทบทวนคำถามที่เตรียมไว้และข้อตกลงเกี่ยวกับรายละเอียดของการลงพื้นที่ เช่น ต้องเตรียมอะไรไปบ้าง สมุดบันทึกมีความจำเป็นหรือไม่ เมื่อไปถึงแล้วจะทำอย่างไร จะปฏิบัติตัวอย่างไรเมื่อไปพบกับผู้ใหญ่ จะถามคำถามอย่างไร ใช้เวลามากน้อยแค่ไหน ฯลฯ ๒. ตัวแทนนักเรียนนำตัวของคุณและมอบของที่ระลึกให้กับครูภูมิปัญญา ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลบันทึกคำตอบบอกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการลงพื้นที่ครั้งนี้ และหาข้อตกลงร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป	เมื่อไปถึงเด็กหญิงอังศวรา เพ็ชรสนั่น ตัวแทนนักเรียนเป็นผู้บอกวัตถุประสงค์แก่ตาชิต ศรีเรือน นักเรียนทุกคนรู้สึกตื่นเต้น แต่เมื่อได้นั่งพักสักครูและตาชิตได้ชวนเด็กๆพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ทำให้เด็กทุกคนตื่นเต้นลง เด็กๆเริ่มถามคำถามที่เตรียมมาและคิดได้ใหม่ต่ออนัน เช่น ตาชิตอะไร อายุเท่าไร บ้านเดิมอยู่ไหน อยู่หมู่บ้านนี้มาตั้งแต่เมื่อไร ทำไมหมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่าบ้านตะเคียนหลาบฟ้า นักเรียนช่วยกันจดบันทึกข้อมูลที่ได้ฟังและช่วยกันซักถามอย่างสนุกสนาน เมื่อการเล่าตำนานบ้านตะเคียนหลาบฟ้าของตาชิตจบลง เด็กๆได้กล่าวขอบคุณและตัวแทนนักเรียนได้มอบของที่ระลึกให้แก่ตาชิตเพื่อเป็นการขอบคุณ	นักเรียนทราบประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านตะเคียนหลาบฟ้าตามที่ตาชิตเล่าให้ฟังดังนี้เมื่อ ๕๐ ปีมาแล้วมีผู้คนอพยพมาจากบ้านพรุใหญ่และบ้านโคกพลา สมัยนั้นยังไม่มีโรงเรียนมีแต่สำนักสงฆ์ เด็กๆต้องเดินเท้าไปเรียนหนังสือที่สำนักสงฆ์ ต่อมาเมื่อพระจุลฑาลำดวนมาจากอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ได้มาตั้งสมณาริได้ต้นตะเคียนต้นหนึ่งซึ่งขึ้นอยู่ในป่ารก มีลำต้นสูงมาก ๆ มีความประหลาดว่าปลายยอดของต้นตะเคียนต้นนั้นมีลักษณะม้วนเหมือนสร้อยไข่มุกวนและได้ขึ้นไปบนฟ้า และมีใบเพียง ๒-๓ ใบ อยู่ที่ปลายยอด ต่อมาได้เกิดไฟป่าขึ้นอย่างรุนแรง และได้เผาไหม้ป่าบริเวณนั้นแต่ต้นตะเคียนไม่ได้ถูกไฟเผาทำให้ชาวบ้านให้ความเคารพ ศรัทธาและบูชาแม่ตะเคียน ต่อมาได้มีการทรง ผู้คนก็นับถือแม่ตะเคียน หมอผีเกิดความอิจฉาแม่ตะเคียนมาก จึงจับวิญญาณของแม่ตะเคียนไปถ่วงน้ำ ต้นตะเคียนจึงโศกโศกมาเกิดเสียดังมาก เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ และต่อมาหลวงพ่อท่านก็ได้ให้ชาวบ้านช่วยกันก่อตั้งสำนักสงฆ์บ้านตะเคียนหลาบฟ้า และโรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า โดยมี นายมนู มณีรัตน์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นคนแรก ส่วนสำนักสงฆ์นั้นยังสร้างไม่เสร็จ หลวงพ่อท่านก็ได้อาพาธอย่างรุนแรง ท่านได้เดินทางกลับไปบ้านเกิดที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

				ปัญหา
				๑. นักเรียนไม่กล้าถาม ๒. นักเรียนพูดคุ้ยเสียดังแนวทางแก่ ๑. ครูคอยให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนกล้าพูดกล้าถาม ๒. ทบทวนมารยาทในการฟังและพูด ๓. มีมาตรการหรือบทลงโทษสำหรับนักเรียนที่ฝ่าฝืนข้อตกลง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
7	ทดลองนำเสนอ “ตำนาน โรงเรียนบ้าน ตะเคียนหลบ ฟ้า”	๑. เพื่อให้นักเรียนสามารถระลึกเรื่องราวและนำมาบอกเล่าได้ ๒. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถบันทึกข้อมูลเป็นเรื่องราวได้ครบถ้วน ๔. เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี ความมีน้ำใจ	๑. เมื่อกลับจากการลงพื้นที่ในวันต่อมาคือวันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเตรียมนำเสนอเรื่องราวที่ได้จากการลงพื้นที่ ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยใช้กลุ่มเดิม ฝึกเล่ารอบวงเกี่ยวกับเรื่องราวที่สืบค้นมา โดยเล่าเรื่องต่อกันเพื่อทบทวนความจำและความรู้ที่ได้มาจากการไปบ้านตาจิต เป็นการเล่าเรื่องตามที่นักเรียนสามารถจำได้ เช่น ตาจิตเล่าว่า..... แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ ๑ คนมาเล่าซ้ำเพื่อทบทวนข้อมูลอีกครั้ง ครูคอยช่วยเหลือและ	นักเรียนให้ความสนใจและช่วยกันเล่าเรื่องตามที่ตนเองจดบันทึกไว้ได้อย่างสนุกสนาน นักเรียนบางคนขอเล่าเรื่องเป็นภาษาถิ่น เพราะสามารถเล่าได้ดีกว่า แต่บางคนก็จำเรื่องราวที่ไปฟังมาไม่ได้ทำให้ไม่สามารถเล่าให้เพื่อนฟังได้ ปัญหา นักเรียนบางคนจำเรื่องไม่ได้ เล่าไม่เป็นและถนัดที่จะบอกเล่าเป็นภาษาถิ่น	เมื่อกลับจากการลงพื้นที่ในวันรุ่งขึ้น ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปข้อมูลในส่วนของความรู้ พร้อมทั้งวาดภาพเล่าเรื่องราวที่ได้จากการเรียนรู้ นักเรียนสามารถบันทึกเรื่องราวตำนานบ้านตะเคียนหลบฟ้า ซึ่งเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน

		ระหว่างเรียน	เพิ่มเติมข้อมูลให้นักเรียนเล่าไม่ครบ ๓. นักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้ แล้วช่วยกันบันทึกคำตอบจากคำถามที่เตรียมไว้แล้วบันทึกและรายงานผลเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล	แนวทางแก้ไข ให้นักเรียนเล่าเรื่องเป็นภาษาสั้นตามความถนัด โดยครูคอยช่วยเพิ่มเติมข้อมูล ซึ่งการให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้เด็กเรียนที่จำเรื่องราวไม่ได้ เขียนไม่เพียงพอที่จะได้และบันทึกเป็น โดยสังเกตจากการทำงานของเพื่อนในกลุ่ม และใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้เด็กเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนกว่า
--	--	--------------	--	--

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
8	เวทีตรวจสอบข้อมูล “ตำนานบ้านตะเคียนหลบฟ้าที่มาของโรงเรียน”	๑. เพื่อตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูล ๒. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	๑. ในวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ หลังจากให้นักเรียนได้ช่วยกันสรุปความรู้ที่บันทึกได้จากการออกไปค้นหาตำนานบ้านตะเคียนหลบฟ้าให้นักเรียนและครูได้วางแผนการจัดเวทีตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูล ๒. นักเรียนช่วยกันเสนอว่าพจนานุกรมที่	นักเรียนจะจัดเวทีตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูลในวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยจะเชิญ ยายจืด แดงน้อย, ตาปิ่น แดงน้อย, ตาซิด ศรีเรือง, ตาเลี่ยม ลิบยก และผู้ปกครองของแต่ละคนมาร่วมตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูล โดยที่จะจัดการนำเสนอในรูปแบบของการเล่าเรื่องราวโดยใช้ตัวละคร ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะได้มีส่วนร่วมในการแสดงทุกคน	นักเรียนตั้งใจฝึกซ้อมการแสดงอย่างเต็มที่ ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นักเรียนบางคนอาสาหนึ่งสัปดาห์ไปมอบให้กับบุคคลที่จะเชิญมาร่วมงาน และรับคำตอบรับว่าจะมาร่วมงานได้หรือไม่กลับมาบอกเพื่อนๆ และครู ในวันงานเด็กๆ ช่วยกันจัดสถานที่เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ผู้ปกครองจะมา เมื่อถึงเวลานักเรียนรู้สึกตื่นเต้นและประหม่าที่ต้องแสดงละครให้ผู้ปกครองของตนเองดู บางคนก็กลัวว่าจะแสดงไม่ได้ ครูต้องคอยให้กำลังใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความรู้สึกกล้า แต่ในที่สุด

			ตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูลในวันไหน เชิญใครบ้างมาร่วมรับฟังและเพิ่มเติมโน เวที จะเตรียมการนำเสนออย่างไร ใคร เป็นผู้นำเสนอบ้าง ๓. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อมูลเพื่อเตรียม นำเสนอล่วงหน้า	นักเรียนบางคนบอกว่าผู้ปกครองของตนไม่ สามารถมาได้ เพราะต้องไปทำงาน เช่น ผู้ปกครอง ของเด็กหญิงอังตราและเด็กหญิงเพญญา เด็กหญิงกมลชนกเลยเสนอว่าให้คนอื่นมาแทนได้ ใหม่ เด็กทั้งสองคนบอกว่าจะกลับไปถามดูว่าใคร จะมาได้บ้าง ในส่วนของการแสดงซึ่งเด็กๆจะต้อง ตกลงกันว่าใครจะแสดงเป็นอะไรนั้นค่อนข้างจะ วุ่นวาย เพราะตัวละครบางตัวมีคนอยากเล่น ๒-๓ คน ทำให้แย่งกัน บางตัวก็ไม่มีใครอยากเล่น เด็กหญิงกมลชนกเสนอว่าให้คนอื่นมาแทนได้ ใหม่ เด็กทั้งสองคนบอกว่าจะกลับไปถามดูว่าใคร จะมาได้บ้าง ในส่วนของตัวละครเด็กๆช่วยกันคิด ว่าคนไหนเหมาะที่จะเล่นบทไหน ในที่สุดก็ตกลง กันได้ แม้ว่าบางคนจะไม่ได้เล่นบทที่อยากเล่นแต่ สุดท้ายเด็กๆก็เข้าใจว่าตัวละครทุกตัวมี ความสำคัญเหมือนกัน ไม่ว่าตัวไหนก็ทำให้เด็กๆได้ มีส่วนร่วมในการแสดงครั้งนี้	การแสดงบทบาทสมมติในครั้งนี้ก็ผ่านไปได้ด้วยดี ด้านเนื้อหาที่ นำมาแสดงนั้น ผู้ปกครองต่างก็ช่วยกันให้รายละเอียดเพิ่มเติมใน บางส่วน เช่น ยายชิตบอกว่าต้นตะเคียนนั้นเป็นตะเคียนทอง ปัจจุบันมีต้นเล็กที่หลวงเตี้ยปลูกไว้ข้างศาลาเจ้าแม่ ถ้าเด็กๆ อยากเห็นของจริงก็สามารถไปดูได้ ตาเลี่ยมถามเด็กว่าเคยเห็น รูปต้นตะเคียนต้นนี้ไหม เด็กๆพร้อมใจกันตอบว่าเคยเห็นใน ห้องพักครูที่โรงเรียน ตาเลี่ยมบอกว่านั่นเป็นรูปที่หลวงพ่อก่านลับ ได้ถ่ายคู่กับต้นตะเคียนตั้งแต่สมัยที่ท่านจุติมาที่หมู่บ้านนี้ ตา เลี่ยมเสริมว่านางไม้ที่สิงอยู่ในต้นตะเคียนนั้น สวยงามมาก และให้ หอยแมน ชาวบ้านมาขอหอยกันทุกวันแล้วก็ถูกหอยกินทุกคน จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่ว ผู้ปกครองบางคนก็สงสัยว่าทำไม หลังจากที่นางตะเคียนถูกจับไปซึ่งต้นตะเคียนจึงตาย ยายชิตก็ได้ อธิบายให้ฟังว่า นายมีอหอยกระธนูนางตะเคียนมากที่ให้หอยแมน จึงไปขอความช่วยเหลือจากพระจุล ซึ่งเป็นกุมารจันทิที่โรงพระ หมื่นรามไม่ให้นางจับนางตะเคียนไปซึ่งไว้ ทำให้ไปหอยไม่ได้ ผู้คนก็ เลื่อมศรัทธาในตัวนางตะเคียน หลังจากนั้นก็ต้นตะเคียนนั้นก็โดน ฟ้าผ่า ตายยืนต้น หลังจากที่ได้ข้อมูลเพิ่มเติมพอสมควรและ เหมาะสมแก่เวลา นักเรียนก็กล่าวขอบคุณผู้ปกครองที่มาร่วม ตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูลจนได้ข้อมูลที่ดีชัดเจนขึ้น
--	--	--	--	---	--

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
9	วางแผนค้นหา สิ่งดีๆ ภูมิ ปัญหามาน ตะเคียนหลบ ฟ้า	๑. เพื่อร่วมกันกำหนดหัวข้อ คำถาม และวางแผนการลงพื้นที่ค้นหา สิ่งดีๆ และภูมิปัญญา โดย ให้นำนักไปที่เรื่องของไม่ ป่า ๒. เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น ของแหล่งข้อมูล ของสถานที่ที่จะไปหา ข้อมูล ๓. เพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการลงพื้นที่	๑. หลังจากที่ได้ตรวจสอบและเติมเต็ม ข้อมูล ดำเนินบ้านตะเคียนหลบฟ้า นักเรียนได้ช่วยกันสรุปคำถามบ้าน ตะเคียนหลบฟ้าใหม่ตามข้อมูลที่ได้รับ เพิ่ม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันประชุมเพื่อ กำหนดหัวข้อ ประเด็น คำถาม แหล่งข้อมูล สถานที่ ในการลงพื้นที่ สอบถามเรื่องของดีและภูมิปัญญาของ ชุมชน โดยเน้นข้อมูลไม่ป่า	นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงคำถาม บ้านตะเคียนหลบฟ้าด้วยความ สนุกสนาน เด็กหญิงศิริวรรณถาม ว่าครูสรุปได้ไหม เพื่อนๆบอกว่าได้ จะได้เห็นภาพด้วย เด็กๆจึงช่วยกัน วาดรูป หลังจากวาดรูปเสร็จทุกคน คุยกันว่าเมื่อได้รู้คำถามบ้าน ตะเคียนหลบฟ้าแล้ว เราควร ศึกษาเรื่องอะไรต่อดี เด็กๆช่วยกัน เสนอ จนสรุปได้ว่าจะค้นคว้าเรื่อง ของดีและภูมิปัญญาของชุมชนต่อ โดยตกลงกันว่าจะไปหาข้อมูลจาก ชาวบ้านในพื้นที่ บางคนบอกว่า จะสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง และญาติด้วย	นักเรียนสนใจที่จะค้นหาสถานที่สำคัญและภูมิปัญญาของชุมชน โดยตกลงกันว่าจะช่วยกันสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองและเพื่อน บ้านใกล้เคียงก่อนและนำเสนอข้อมูลที่ได้ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ หลังจากนั้นจะไปบ้านของตาปิ่น แดงน้อย และบ้าน ใกล้เคียงในเส้นทางนั้นโดยการเดินเท้า ในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของชุมชน ของดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและจดบันทึกไว้ เด็กชายอนุรักษ์เสนอว่าควรตั้งคำถามเพื่อความ เป็นระเบียบ เรียบร้อยในการเดินทาง นักเรียนทุกคนเห็นด้วยและช่วยกันตั้ง กติกา ดังนี้ ๑. ไม่เสียงดังระหว่างการเดินทาง ๒. เดินไปเป็นแถวไม่ออกนอกเส้นทาง ๓. ทุกคนต้องมาสมุดบันทึกไปเพื่อช่วยกันจดบันทึกข้อมูล ๔. ช่วยกันดูแลเพื่อนที่เดินใกล้ๆกัน เมื่อได้ตั้งข้อตกลงร่วมกันแล้ว ทุกคนสัญญาว่าจะปฏิบัติตาม ข้อตกลงที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นนักเรียนก็ได้ช่วยกันเตรียมคำถามที่จะ ใช้สอบถามตาปิ่นในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และจดบันทึกไว้ กันลืม เพราะเด็กๆบอกว่าถึงวันจริงกลัวจะตื่นเต้นจนลืม

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
10	ทดลองเก็บข้อมูลของตำบลเตยเนินบ้านตะเคียนหลบฟ้าจากคนใกล้ตัว	๑. เพื่อทดลองให้นักเรียนไปสอบถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่มีในชุมชน เช่น ภูมิปัญญาในการหาอยู่หากินทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สถานที่สำคัญในชุมชน สิ่งต่างๆ ที่เคยมีในอดีต การละเล่น เป็นต้น ๒. เพื่อทดลองสอบถามและบันทึกข้อมูล	๑. ให้นักเรียนไปสอบถามเรื่องราว สิ่งต่างๆ ที่เคยมีและยังมีอยู่ในชุมชน จากคนในครอบครัวหรือคนใกล้บ้าน ๒. ให้นักเรียนนำเสนอในห้องเรียน ๓. ครูสังเกตรวบรวม ผล บันทึกข้อมูลรายบุคคล สรุปผลร่วมกัน สะท้อน ปัญหาอุปสรรค และวางแผนลงพื้นที่จริง	นักเรียนแต่ละคนกลับไปสอบถามและค้นหาข้อมูลจากผู้ปกครอง คนในครอบครัวและคนใกล้บ้าน และเตรียมตัวนำเสนอให้เพื่อนๆ ฟังว่าตนเองได้ข้อมูลอะไรมาบ้าง	หลังจากที่ได้ไปสอบถามเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนจากคนในครอบครัว ข้อมูลที่นักเรียนนำมาเสนอให้เพื่อนฟังเป็นข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย แต่พอสรุปได้ว่า หมู่บ้านตะเคียนหลบฟ้าแต่เดิมนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ บริเวณหมู่บ้านเป็นป่าไผ่และทุ่งหญ้า ชาวบ้านจะพาวัวควายไปเลี้ยงที่ทุ่งหญ้า โดยใช้เชือกผูกไว้ คนในหมู่บ้านหาเลี้ยงชีพด้วยการเก็บหน่อไม้ เก็บใบไผ่ เก็บผักต่างๆ ไปขาย ซึ่งเด็กหญิงกมลชนก เด็กหญิงเพ็ญภา เด็กชายอนุรักษ์ ยังบอกอีกว่า ในสมัยก่อนนั้นไม่มีเสื่อด้วย วัวควายที่ชาวบ้านเลี้ยงมักจะถูกเสื่อเอาไปกินอยู่บ่อยๆ เมื่อการนำเสื่อจบลงนักเรียนได้ช่วยกันสรุปข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดรวมกัน และได้พบทบทวนศึกษาในการเดินทางกลับบ้านตาบิโนในวันต่อไป

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
11	ลงพื้นที่ค้นหาของดีภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลุบฟ้า	๑. เพื่อสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ของดี และ ภูมิปัญญา โดยเฉพาะเรื่องของไผ่ป่า ๒. เพื่อจัดทำแผนที่เดินดินเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ที่อยู่ของภูมิปัญญา และป่าไผ่ ๓. เพื่อสร้างความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในชุมชนของตน	๑. ครูและนักเรียนร่วมกัน ทบทวนคำถามที่เตรียมไว้ และเตรียมอุปกรณ์ในการจัดบันทึก ๒. นักเรียนช่วยกันทบทวน กติกาในการเดินทางก่อน ออกเดินทาง ๓. ครูสังเกตวิธีการ ผล บันทึกข้อมูลรายบุคคล สรุปผลร่วมกัน สะท้อน ปัญหาและอุปสรรค	นักเรียนมีความตื่นตัวและตั้งใจที่จะได้ออกนอกสถานที่ ก่อนออกเดินทางเกิดความ วุ่นวายเล็กน้อย เนื่องจาก เด็กชายอนุรักษ์กับเด็กชาย ตะวันมารวมกลุ่มเข้า เพราะ มัวแต่ไปเล่นทำให้เพื่อนต้อง ไปตาม ทำให้เสียเวลาในการ ทำงาน	เมื่อทุกคนมารวมกันเรียบร้อยแล้ว เด็กๆก็พากันเข้าแถวและเดินไปบ้านตาปิ่น ตลอด การเดินทางมีการพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน เมื่อไปถึงบ้านตาปิ่นปรากฏว่าตาปิ่นออกไป รุระ ยายซึ่งซึ่งเป็นภรรยาของตาปิ่นบอกให้รอก่อน เดี่ยวตาปิ่นก็กลับมา ระหว่างนั้นยาย ก็ชวนเด็กๆคุย ทุกคนพูดคุยกันอย่างสนุกสนานเพราะเคยเจอกันมาก่อน เด็กๆรู้จักยาย กันทุกคน ไม่นานตาปิ่นก็กลับมา รอนจนตาหายเหนื่อย เด็กๆจึงช่วยกันสอบถามเรื่องราว ที่อยากรู้ ทั้งตาปิ่นและยายช่วยกันตอบคำถามของเด็กๆแทบไม่ทัน จนต้องบอกให้ เด็กๆค่อยๆถาม เด็กๆทุกคนต่างก็สนใจที่จะจดบันทึกข้อมูลที่ได้ฟัง หยอกล้อกันบ้าง เล่นกันบ้าง แต่ก็ไม่ลืมที่จะบันทึกข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว เด็กๆก็กล่าวขอบคุณ ตาปิ่นและยายซึ่งพร้อมกันมอบของที่ระลึกให้ตาและยายก่อนที่จะลากลับ ระหว่างทาง กลับโรงเรียนทุกคนก็ชวนกันพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังในวันนี้กันอย่างเพลิดเพลิน เมื่อ เดินทางกลับมาถึงโรงเรียนนักเรียนแต่ละคนก็ตกลงกันว่าจะสรุปเรื่องราวทั้งหมดรวมกัน เพื่อนำเสนอในวันต่อไป พร้อมทั้งจัดทำแผนที่เดินดินเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ที่อยู่ของภูมิปัญญา และไผ่ป่า

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
12	ทดลองนำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาบ้าน ตะเคียนหลบ ฟ้า	๑. เพื่อทดลอง นำเสนอข้อมูลที่ได้ จากการลงพื้นที่ ๒. เพื่อร่วมกันให้ ข้อเสนอแนะ เดิม ๓. เพื่อสร้างการ รับรู้และความ ภาคภูมิใจในถิ่น เกิดร่วมกัน	๑. นักเรียนร่วมกัน สรุปและเตรียมพร้อม สำหรับการนำเสนอ สิ่งที่ได้จากการลง พื้นที่ ให้กับเพื่อน นักเรียนและคณะครู รับรู้ เดิมเดิม รับรู้ และความ ภาคภูมิใจในถิ่น เกิดร่วมกัน	หลังจากที่ได้ไปหา ข้อมูลที่บ้านตาปิ่นและ หาข้อมูลจากคนใน ครอบครัวแล้ว นักเรียนก็ช่วยกันสรุป เรื่องราวที่ได้และ เตรียมนำเสนอให้ นักเรียนชั้นอื่นๆได้ รับทราบ โดยให้ เด็กหญิงอังศวรา เด็กหญิงกมลชนก และเด็กหญิงปานิศา เป็นตัวแทนห้องเพื่อ นำเสนอข้อมูลของดี ภูมิปัญญาตะเคียน หลบฟ้าให้นักเรียนชั้น อื่นๆฟัง	เด็กหญิงอังศวรา เด็กหญิงกมลชนกและเด็กหญิงปานิศาได้นำเสนอข้อมูล ดังนี้ จากการที่นักเรียนชั้น ป. ๕ ได้ค้นหาข้อมูลของดีและภูมิปัญญาบ้านตะเคียนหลบฟ้าจากคนในครอบครัวและได้เดินทางไปสอบถามข้อมูลจากตาปิ่นและยายซัด แดงน้อย ซึ่งเป็นเก่าแก่ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมานานแล้ว ตาปิ่นและยายซัด อาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ ๑๔๕ หมู่ ๖ ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ ๕๐๐ เมตร ตาปิ่นเล่าว่า ตาอยู่ที่นี่มาตั้งแต่ยังเล็กๆ สมัยก่อนโน้นชุมชนแห่งนี้ยังไม่เจริญเหมือนสมัยนี้ ถนนหนทางยังไม่มี สมัยนั้นพ่อของตา พ่อของยายซัดและชาวบ้านในหมู่บ้านเลี้ยงวัวควายไว้หลายตัว ซึ่งโบสมัยนั้นจะต้องวัวควายไปเลี้ยงที่ทุ่งตะเคียน ซึ่งตามักจะตามไปด้วย เมื่อไปถึงเลี้ยงวัวควายไว้หลายตัวก็จะใช้เชือกล่ามวัวควายเอาไว้และปล่อยให้วัวควายกินหญ้าที่นั่น เมื่อล่ามวัวควายไว้ฝูงตะเคียนชาวบ้านก็จะใช้เชือกล่ามวัวควายเอาไว้และปล่อยให้วัวควายกินหญ้าที่นั่น ทำคางผักบ้าง บางคนก็นำมา แล้วชาวบ้านส่วนใหญ่ก็จะไปตัดต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณใกล้ๆมาทำค้ำไม้บ้าง ทำคางผักบ้าง บางคนก็นำมา เหลาและสานเป็นของใช้ในบ้าน เช่น สาดที่ (บั้งก็) ตะกร้า ที่ตากปลา ช้อน ไซ นาง ไว้ใช้หาปลาบ้างขายบ้าง บางคนก็เก็บไปไม่ไปทำขนมจิ้ง (ปะจ่าง) บางคนก็เก็บไปขายให้แม่ค้า ส่วนพวกผู้หญิงก็มักจะพากันไปหาหน่อไม้มาไว้ทำกับข้าว ซึ่งหน่อไม้เป็นอาหารหลักของชาวบ้านในสมัยนั้น เพราะหาง่ายนำมาทำอาหารได้หลายอย่าง เช่น ต้มกะทิ แกงกะทิ ลวกจิ้ม ผัดหน่อไม้ ยำหน่อไม้ ช่วงที่ออกหน่อเยอะๆชาวบ้านก็จะนำหน่อไม้มาดองไว้กิน บางทีก็นำไปขาย นอกจากหาหน่อไม้แล้วยังเก็บยอดผัก เช่น ยอดยาร่วง (มะม่วงหิมพานต์) ยอดโดน ยอดจิก ยอดมันปู ผักกาดคนเขา ผักกาดปลิว ยอดหมกหมก (ผักหวานป่า) มาทำกับข้าว ถ้าได้มากก็จะแบ่งให้เพื่อนบ้านหรือไม่นำมาทำไว้ขายในวันรุ่งขึ้น ตกก็ต้องไปช่วยแม่หาผักเหมือนกัน พอถึงหน้าร้อนเราก็จะได้อาหารจากรัฐมาอีกอย่าง นั่นก็คือไข่แดง ซึ่งในสมัยนั้นไม่มีรังมดแดงเยอะมากต่างจากสมัยนี้ที่หายากเต็มที่ กว่าจะได้ก็ต้องเข้าป่าแต่เมื่อก่อนนั้นสามารถหาได้ตามต้นไม้ข้างบ้าน ตา

				ชอบแยงมดแดงเพราะไข่มดแดงอร่อยมาก รังมดแดงแต่ละรังนอกจากจะมีไข่มดแดงแล้วยังมีแมงปอกอีกด้วย ซึ่งคนสมัยนี้กินไม่เป็นเวลา กินจะกินแต่ไข่มดแดง เพราะแมงปอกจะมีรสเปรี้ยว ไข่มดแดงก็จะมี ๒ แบบ คือ ไข่มดแดงกลมๆ แบบที่เราเห็นเขาขายกันกับอีกแบบจะเป็นไข่มดแดงเล็กๆ เรียกว่า สาร เพราะมีลักษณะคล้ายเมล็ดข้าวสาร สมัยก่อนนั้นผลไม้ไม่ต้องซื้อ อาศัยเก็บเอาตามข้างทางเวลาที่เอารั้วควายไปเลี้ยงที่ทุ่ง ตะเคียน ก็มักจะเจอลูกไม้ที่ออกตามฤดู เช่น ลูกม่วงคัน (มะม่วงป่า) ลูกยาร่วง (มะม่วงหิมพานต์) ลูกหว้า ลูกกำ (ระกำ) ลูกข่อย ลูกขี้แรด ซึ่งคนสมัยนี้ไม่รู้จัก ตามริมห้วยก็จะมีลูกสาตุ ซึ่งยายของป้าณิตาก็เล่าเกี่ยวกับต้นสาตุว่าเป็นต้นไม้สารพัดประโยชน์เหมือนต้นกล้วยเลย ใบสาตุสามารถนำมาเย็บจากไผ่มาถักเป็นถุงใส่ห่อขนมจากแทนใบจากก็ได้ นอกจากลูกสาตุที่กินได้แล้ว ต้นสาตุก็กินได้ด้วย ได้ฟังแบบนี้พวกเรา ก็คงสงสัยว่าต้นสาตุกินได้อย่างไร จริงๆ แล้วต้นสาตุสามารถนำมาทำขนมได้ ช่วงที่ต้นสาตุออกดอกแต่ดอกยังไม่ทันบาน ชาวบ้านก็จะไปโค่นต้นสาตุแล้วก็แบ่งกันไปทำแป้งสาตุ โดยการผ่าต้นสาตุออกเป็น ๒ ซีก แล้วใช้กบไล้เป็นแผ่นบางๆ จากนั้นก็นำไปตำจนละเอียดเป็นผง แล้วจึงนำไปแช่น้ำ แป้งสาตุก็จะจับตัวกัน ตกตะกอนอยู่ข้างใต้ เมื่อเหนียวทั้งก็จะได้แป้งสาตุที่มีลักษณะเหนียว ถ้านำไปรวนจะเก็บไว้ได้นาน บางคนก็นำแป้งสาตุที่ได้ไปกวนเป็นขนม บางคนก็นำมาปั้นเป็นเม็ดกลมๆ แล้วนำไปต้มใส่น้ำตาลใส่กะทิคล้ายๆ บัวลอยแต่มีกลิ่นหอมของแป้งสาตุ ถ้าต้มไม่หมดก็นำเม็ดสาตุที่ปั้นแล้วไปรวนเพื่อเก็บไว้ต้มในครั้งต่อไปก็ได้ ย้อนกลับมาฟังเรื่องที่ดาปิ่นเล่ากันต่อกว่า หลายคนคงเคยได้ยินว่าที่ชุมชนของเราในสมัยก่อนนั้นไม่มีเสื่อด้วย เมื่อพวกเขาถ่มเรื่องนี้กับดาปิ่น ดาปิ่นก็หัวเราะแล้วเล่าให้เราฟังว่า เมื่อก่อนถ้าจะนำวัวควายไปเลี้ยงที่ทุ่ง ตะเคียนนั้น จะต้องนำอาวุธไปด้วย อาวุธที่ชาวบ้านนำไปก็เป็นอาวุธที่ทำขึ้นเอง เช่น มีดพร้า ปืนนกตี ซึ่งเป็นคนที่ทำขึ้นเอง บรรจุนั้นประหลาดแล้วใส่ลูกปลายเล็กๆ (ลูกปลาย คือ ลูกเหล็กกลมๆ ขนาดเท่าหัวนิ้วก้อยเด็ก) เนื่องจากเมื่อก่อนนั้นบริเวณสำนักสงฆ์จะมีเสื่อมาหาหินอยู่ด้วย เล่ากันว่า เสื่อเหล่านี้มาจากเทือกเขา
--	--	--	--	--

					บรรทัด เดินมาทางโพรงจระเข้ ผ่านทุ่งกะบือ บ้านท่าวาว ความบกพร่อง แล้วกลับมาหาถิ่นแถวทุ่งตะเคียน ซึ่งเป็นที่เลี้ยงวัวควายของชาวบ้าน เมื่อเลี้ยวมาวัวควายจะได้กลิ่นเลือด มันจะยกหน้าขึ้นแล้วร้อง ส่งสัญญาณให้ตัวอื่นรู้ แล้วมันก็จะวิ่งมารวมกันเป็นผู้ ค้อนลูกเล็กๆ ให้อยู่กลางวง วัวควายอีกจะสู้กับเสือ เจ้าของวัวควายก็จะใช้ปืนยิง ส่วนมากจะยิงไม่ถูกเสือ แต่พอเสือได้ยินเสียงปืนมันจะตกใจกลัวแล้วก็หายไปสักพักก็จะกลับมาใหม่ บางครั้งพอเจ้าของเผละเสือก็จะเอาลูกวัวลูกควายไปกิน ตาป็นบอกว่าเมื่อก่อนนั้นชาวบ้านใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่ต้องดิ้นรนอย่างทุกวันนี้ อาหารการกินก็อุดมสมบูรณ์ สามารถหาเก็บเอาได้ทั่วไป ไม่จำเป็นต้องซื้อ ใครมีอะไรก็นำมาแบ่งปันกัน ฤดูฝนก็มีปลาชุกชุม ทั้งลูกปลาทิ้งปลาตกปลาซ่อนแทบไม่ต้องซื้อ ต่างจากเดี๋ยวนี้เมื่อชุมนุมเจริญขึ้น ชาวบ้านในชุมชนต้องดิ้นรนทำมาหากินเลี้ยงครอบครัว ส่วนมากจะไปทำงานในโรงงานหรือทำงานในตัวเมือง ไม่ค่อยมีใครทำอาชีพเก่าๆ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนก็ลดน้อยลง พังจากที่ตาป็นเล่าและข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จากคนในครอบครัวทำให้พวกเราสรุปได้ว่าปัจจุบันยังมีการหาเลี้ยงชีพแบบเก่าหลงเหลืออยู่ไม่มากนัก ที่พอจะพบเห็นได้ก็ได้แก่ การเก็บใบไผ่ขาย การหาเห็ดปลวกขาย การหาไข่มดแดงขาย การหาหน่อไม้ขาย เมื่อสิ้นสุดการนำเสนอในวันนี้เด็กๆบอกว่า ถ้าเกิดในสมัยก่อนก็ดีเพราะมีของกินเต็มไปหมดโดยไม่ต้องซื้อเหมือนสมัยนี้ แล้วคนสมัยก่อนก็รู้จักนำพืชผักต้นไม้ไปถั้วมาประกอบเป็นสิ่งของต่างๆ แต่เดี๋ยวนี้ยากได้อะไรก็ต้องซื้อ บางอย่างมีอุปกรณ์ก็จริงแต่ก็ไม่สามารถทำให้เองได้เพราะขาดความรู้ เพราะคนรุ่นใหม่ไม่ได้สนใจที่จะสืบทอดภูมิปัญญาเก่าๆให้คงอยู่ เด็กๆต่างก็รู้สึกเสียดยาที่ภูมิปัญญาพื้นบ้านจะค่อยๆหายไปจากชุมชน
--	--	--	--	--	--

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
13	วางแผนเก็บข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่”	๑. เพื่อวางแผนสืบค้นข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่” ๒. เพื่อเตรียมหัวข้อประเด็น สิ่งที่ยากก่อนลงพื้นที่	๑. นักเรียนและครูประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการสืบค้นข้อมูล ๒. นักเรียนช่วยกันคิดประเด็นหัวข้อที่เหมาะสมในการสืบค้น ๓. แบ่งงานกันตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคน	ในการวางแผนสืบค้นข้อมูล มีอะไรในกอไผ่ เด็กหญิงศิริวรรณเสนอว่าควรเริ่มจากการศึกษาต้นไผ่ก่อน เด็กชายอนุรักษ์และเด็กชายตะวันไฉนได้นั้นจึงบอกว่า ถ้าอย่างนั้นเราไปเดินดูกอไผ่รอบๆโรงเรียนกันไหม เพื่อนๆเห็นด้วยว่าควรไปเดินดูกอไผ่แต่ก่อนไปต้องวางแผนก่อนว่าจะไปดูอะไรบ้าง จะจัดบันทึกข้อมูลอย่างไร โดยเด็กหญิงเพ็ญภาเสนอว่าให้วาดรูปแต่เด็กหญิงอังศรวาบอกว่าวาดรูปอย่างเดียวเราจะได้อะไร เราต้องเขียนอธิบายลักษณะส่วนต่างๆของไผ่ลงในรูปที่เราวาดด้วย เมื่อตกลงกันได้แล้วเด็กก็กำหนดวันว่าจะไปดูกอไผ่ในวันพฤหัสบดีหน้า เนื่องจากวันนี้เวลาไม่พอ ให้ทุกคนได้เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนดีกว่า	เด็กๆตกลงกันว่าจะไปดูกอไผ่ในวันที่ ๑๑ สิงหาคม แต่เนื่องจากวันที่ ๑๒ สิงหาคมเป็นวันแม่แห่งชาติ ซึ่งในวันที่ ๑๑ สิงหาคมทางโรงเรียนอาจจะจัดพิธีถวายพระพร และหลังจากนั้นในสัปดาห์ต่อไปจะเป็นช่วงเวลาแข่งทักษะวิชาการของกลุ่มบูรพาอำนาจมัน ๒ (ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม – ๑ กันยายน) ครูจึงเสนอให้เลื่อนไปเป็นวันที่ ๘ กันยายนแทน นักเรียนทุกคนต่างก็เห็นด้วยและตกลงกันว่าจะเตรียมอุปกรณ์ในการจัดบันทึกมาให้พร้อม ซึ่งสิ่งที่นักเรียนจะบันทึกนั้น ได้แก่ ลักษณะของต้น ใบ ดอก ราก หน่อ ความหนาบางของเนื้อไม้ ความกว้าง ความยาวของปล้อง ความสูงของต้นและการนำมาใช้ประโยชน์ต่างๆ บอกว่าจะไปหาข้อมูลจากคนในครอบครัวด้วยตนเองก่อนการลงพื้นที่จริง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
14	"เที่ยวไปในป่า ไม่ได้ใกล้ โรงเรียน"	๑. เพื่อให้ทราบ ส่วนประกอบและลักษณะ ของไม้ ๒. เพื่อฝึกทักษะการ ซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันไป สำรวจกอไม้ในบริเวณ โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ๒. ช่วยกันสังเกตและจด บันทึกลักษณะต่างๆของไม้ ๓. นักเรียนช่วยกันสรุป ข้อมูลเพื่อเตรียมนำเสนอ	นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ เด็กหญิงกมลชนก เด็กหญิงจิระนันท์ เด็กหญิงศิริวรรณ เด็กชายตะวัน กลุ่มที่ ๒ เด็กหญิงอังศวรา เด็กหญิงปาณิดา เด็กหญิงเพ็ญภา เด็กชายอนุรักษ์ แต่ละกลุ่มได้แยกย้ายกันไปหาข้อมูล โดยกลุ่มที่ ๑ เริ่มต้นที่บริเวณ ป่าไผ่ทางทิศเหนือของโรงเรียน ซึ่งบริเวณนั้นมีไม้ป่าขึ้นอยู่เป็น จำนวนมาก ส่วนกลุ่มที่ ๒ ได้เริ่มต้นหาข้อมูลจากกอไม้บริเวณ ด้านหลังอาคารเรียน ๒ โดยแต่ละกลุ่มจะใช้เวลาในการเก็บข้อมูล ๒ ชั่วโมง หลังจากนั้นจะมาสรุปข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลในการจด บันทึกของแต่ละกลุ่มให้เพื่อนฟัง ปัญหา ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ปรากฏว่าเด็กๆต้องการที่จะดู ความหนาของเนื้อไม้ ซึ่งมีไม้ที่ไม่ใช่ป่าด้วยเพื่อเปรียบเทียบ แต่ นักเรียนผู้หญิงไม่สามารถตัดไม้ไม่ได้ วิธีแก้ เด็กชายอนุรักษ์อาสาไปขอมีดพร้าจากภารโรงมาตัดได้แล้วนำมาผ่า ให้ ทำให้นักเรียนได้ดูลักษณะภายในของกระบอกไม้ได้ด้วย	เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว สมาชิกทั้ง ๒ กลุ่มก็ กลับมารวมตัวกันที่ห้อง แต่ละคนต่างก็นำ ข้อมูลที่ตนเองจดบันทึกได้มารวมกับข้อมูล ของเพื่อนในกลุ่ม ช่วยกันเรียบเรียงข้อมูลเพื่อ เตรียมนำเสนอ พร้อมทั้งตกแต่งภาพวาดของ แต่ละคนให้สวยงาม หลังจากนั้นทั้ง ๒ กลุ่มก็ เตรียมตัวฝึกซ้อมการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม เด็กๆบอกว่าการออกไปทำกิจกรรมนอก สถานที่นั้นสนุกกว่าการเรียนเยินเยอะ อยาก ออกไปหาข้อมูลแบบนี้อีกบ่อยๆ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
15	ทดลองนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียน	๑. เพื่อทดลองให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับไฟ ๒. เพื่อฝึกทักษะการกล้าแสดงออก การคิด การพูด	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมก่อนการนำเสนอเล็กน้อย ๒. ช่วยกันจัดบันทึกข้อมูลเพื่อนำเสนอ ๓. เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มอื่นกับกลุ่มของตน	กลุ่มที่ ๑ เด็กหญิงกมลชนก เด็กหญิงจิระนันท์ เด็กหญิงศิริวรรณ เด็กชายตะวัน กลุ่มที่ ๒ เด็กหญิงอังศวรา เด็กหญิงปานิศา เด็กหญิงเพ็ญภา เด็กชายอนุรักษ นักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มต่างก็ช่วยกันจัดบันทึกข้อมูลที่ได้ฟังจากการนำเสนอของเพื่อนด้วยความสนใจ ปัญหา เด็กชายอนุรักษและเด็กหญิงเพ็ญภาไม่ค่อยได้ฟังการนำเสนอของเพื่อน เพราะมัวแต่คุยกัน รีรีแก้ เด็กหญิงปานิศาซึ่งนั่งใกล้เด็กหญิงเพ็ญภาและเด็กชายอนุรักษต้องคอยเตือนให้เพื่อนตั้งใจฟังและจดบันทึกข้อมูล ทำให้เด็กหญิงเพ็ญภาและเด็กชายอนุรักษกลับมาสนใจฟังการนำเสนอของเพื่อนอีกครั้ง	เมื่อถึงเวลานำเสนอข้อมูล ทั้ง ๒ กลุ่มได้นำเสนอข้อมูล ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ พบว่าไฟป่าจะขึ้นเป็นกองรวมกันหลายกอ ก่อแผ่แต่ละกองจะมีขนาดใหญ่ มีหนาม และมีรากรกแน่น วัดเส้นผ่าศูนย์กลางของต้นแรกได้ประมาณ ๕-๘ เซนติเมตร ปล้องยาวประมาณ ๒๕-๓๕ เซนติเมตร เนื้อหนา ๑-๒ เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว รูกระบอกมีขนาดเล็ก มีกาบหุ้มสีน้ำตาลที่กาบมีขนสีน้ำตาลอ่อน ปลายกาบกลม ขอบเรียบ ใบไม่มีสีเขียว ใบแก่กว้างประมาณ ๗-๘ เซนติเมตร ยาว ๒๓-๓๕ เซนติเมตร เส้นกลางใบแบน ก้านใบยาวประมาณ ๐.๕-๑ เซนติเมตร หน่อมีทั้งท่อนสั้นและท่อนยาว หน่อสั้นจะมีกาบสีน้ำตาล แต่หน่อยาวกาบเป็นสีเขียว เมื่อปอกกาบออกจะได้หน่อไม้ที่มีขนาดความกว้าง ๑.๕-๒.๕ เซนติเมตร เพราะหน่อมีขนาดเล็ก นอกจากนี้นักกลุ่มที่ ๑ ยังได้ทำแผนที กอเฝ่รอบบริเวณโรงเรียนมาด้วย กลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอข้อมูลว่า ข้อมูลของกลุ่มที่ ๒ คล้ายกันกับกลุ่มที่ ๑ แต่ที่ใบเฝ่นั้นจะมีขนสีน้ำตาลดำขึ้นอยู่ด้านหนึ่ง ใบเป็นรูปสามเหลี่ยม ปลายใบเรียวแหลม โคนใบป้าน ความกว้างและความยาวแตกต่างกันจากกลุ่มที่ ๑ เล็กน้อย ลำอ่อนจะมีสีเขียว ลำแก่จะมีสีเขียวเหลือง บริเวณข้อจะหนาขึ้นมาเล็กน้อย บริเวณลำจะแตกกิ่งเล็กจำนวนมากซึ่งใบจะขึ้นที่กิ่งเหล่านี้ กาบหุ้มลำ

					มีสี่เหลี่ยมเขียว มีแถบสีม่วงหนาๆสลับตามยาว เมื่อการนำเสนอของทั้งสองกลุ่มจบลง เด็กหญิงจิระนันท์บอกว่าตนได้ไปค้นหาข้อมูลจากโต๊ะ ซึ่งโต๊ะบอกว่าไม่มีดอกด้วย ดอกไม้จะเป็นช่อและออกดอกพร้อมกันทั้งกอ หลังจากที่ได้บอกกลายเป็นลูก ลูกไม้จะมีลักษณะเหมือนเมล็ดข้าว กอไม้กอนี้ก็จะตายทั้งกอ ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่เด็กๆให้ความสนใจเป็นอย่างมาก หลายคนยกเห็นดอกไม้ แต่บางคนจะไม่ะออกดอกสักทีทำให้หาดูได้ยาก เมื่อจบการนำเสนอเด็กๆต่างนำข้อมูลของทั้ง ๒ กลุ่มมาเปรียบเทียบกัน และนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปร่วมกันในชาร์ต เป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นหาข้อมูลทั้งหมดในครั้งนี้
--	--	--	--	--	---

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
16	วางแผนลงพื้นที่สืบหา “มีอะไรในกอไผ่” ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า ไผ่ป่า.. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้, กิน, เล่น หลากหลาย	๑. เพื่อวางแผนก่อนลงพื้นที่จริง ๒. เพื่อฝึกทักษะการคิด การตั้งคำถาม	๑. นักเรียนและครูประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการลงพื้นที่ สืบหา “มีอะไรในกอไผ่” ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า ไผ่ป่า.. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้, กิน, เล่น หลากหลาย ๒. นักเรียนช่วยกันเสนอแหล่งข้อมูลในพื้นที่ ๓. ช่วยกันเตรียมคำถามที่จะสอบถามข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและจัดบันทึกไว้	นักเรียนต่างตื่นเต้นเมื่อรู้ว่าในวันต่อไปจะได้ลงพื้นที่ไปหาข้อมูลอีกครั้ง หลายคนช่วยกันเสนอแหล่งข้อมูล เช่น เด็กหญิงจิรนนท์บอกว่า ไปบ้านน้องมัว (เด็กหญิงปานิศา) เพราะยายของน้องมัวทำขนมขายแต่น้องมัวบอกว่าขนมที่ยายของตนทำนั้นทำจากใบตองไม่ใช่ไผ่ เด็กหญิงกมลชนกเสนอให้ไปบ้านยายซัด แดงน้อย อีกครั้งเนื่องจากยายน่าจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้ได้ หลายคนเห็นด้วยเมื่อเด็กชายตะวันบอกว่าจะได้ถามข้อมูลกับตาป็นด้วยเด็กหญิงอังศวราได้เสนอว่าเราควรหาข้อมูลจากแหล่งอื่นบ้าง ทำให้เด็กหญิงศิริวรรณบอกว่า เราต้องกลับไปสอบถามดูว่าใครจะให้ข้อมูลเรื่องนี้ได้บ้างแล้วค่อยมาตัดสินใจว่าจะไปหาข้อมูลจากไหนบ้าง	เด็กทุกคนก็วางแผนไปสอบถามแหล่งข้อมูลจากผู้ปกครองก่อน จะมาสรุปแหล่งข้อมูลร่วมกันในวันพรุ่งนี้ ส่วนการค้นหาค้นหาข้อมูลนั้น คราวนี้จะไม่ไปตั้งปัญหาท้องถิ่น เรื่องของกิน ของเล่นและของใช้ที่ทำจากไผ่ ต้องจดบันทึกให้ละเอียด ถ้าเป็นไปได้ควรสอบถามวิธีการทำด้วย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทดลองทำจริง วันต่อมาคือวันศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๔ ทุกคนก็ได้ข้อสรุปร่วมกันว่าจะไปหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในชุมชนในช่วงภาคเรียนที่ ๒ เพราะช่วงนี้ก็ใกล้จะสอบแล้วต้องเตรียมตัวสำหรับการสอบก่อน ในช่วงปิดภาคเรียนทุกคนจะช่วยกันหาข้อมูลจากคนใกล้ตัวไปด้วย และจะออกพื้นที่ไปหาข้อมูลที่บ้านยายซัด แดงน้อย ในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ไปบ้านยายหลาด มากมูล ในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน และในวันที่ ๑ ธันวาคม ไปบ้านนายนิยน์ รองเดช พร้อมกันนั้นก็ช่วยกันเตือนให้เพื่อน ๆ อย่าลืมไปหาข้อมูลมาส่งหน้าในช่วงปิดเทอม และในการเดินทางเด็กทุกคนก็วางแผนว่าจะเดินเท้าไป โดยจะไม่ได้ออกมอเตอร์ไซด์ และจะไม่ออกนอกเส้นทาง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
17	การค้าเป็น กิจกรรม(ครั้งที่ ๔ ๒) วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔				๑. ครู นักเรียน ลงพื้นที่โดยการเดินทางไปบ้านยายหลาด มากมุล ตามที่ได้ประสานไว้ล่วงหน้า ๒. นักเรียนค้นหาคำการใช้ประโยชน์ของไผ่ป่า การดำเนิน ชีวิตจากอดีตถึงปัจจุบันของคนในชุมชนที่อาศัยการเลี้ยง ปากท้อง รายได้จากไผ่ป่า จาก พ่อ แม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น คนใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ ใบไผ่ คน กินหน่อไม้ คนหาขาย คนนำไผ่ไปใช้ประโยชน์โดยการ จักสาน หรือทำเครื่องมือประกอบอาชีพ คนทำของเล่น จากไผ่ รวมไปถึงการเจริญเติบโต การขยายพันธุ์ นิทาน บทขับร้อง คำกลอน เป็นต้น ๓. ช่วยกันสอบถามข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและจดบันทึกไว้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
18	การดำเนินกิจกรรม(ครั้งที่ ๓) วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔	๑. ครู นักเรียน ลงพื้นที่โดยการเดินทางไปบ้านนายนิษฐ์ รองเดช ตามที่ได้ประสานไว้ล่วงหน้า ๒. นักเรียนค้นหาคำการใช้ประโยชน์ของไม้ป่า การดำเนินชีวิตจากอดีตถึงปัจจุบันของคนในชุมชนที่อาศัยการเลี้ยงปากท้อง รายได้จากไม้ป่า จาก พ่อ แม่ ญาติ ญาติพี่น้อง ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น คนใช้ประโยชน์จากต้นไม้ ไม้ไผ่ คนกินหน่อไม้ คนหาขาย คนนำไปใช้ประโยชน์โดยการจักสาน หรือทำเครื่องมือประกอบอาชีพ คนทำของเล่นจากไม้ รวมไปถึงการเจริญเติบโต การขยายพันธุ์ นิทาน บทขับร้อง คำกลอน เป็นต้น ๓. ช่วยกันสอบถามข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและจดบันทึกไว้	นักเรียนตื่นต้นที่ได้ออกเดินทางไปขอสถานที่ ในระหว่างเดินทางมีการพูดคุย หัวเราะ ร้องเพลงกันไปตลอดทาง มีนักเรียนบางคนที่มีทักษะชอบแก่งเพื่อน เช่น ในระหว่างเดินทางไปบ้านยายซัด ซึ่งต้องเดินไปตามสวนยางเด็กชายอนุรักษ์ได้ตะโกนขึ้นมาว่า จู ทำให้เพื่อนตกใจ และพากันวิ่งหนี ซึ่งทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในช่วงระยะหนึ่ง เมื่อรู้ว่าโดนหลอก เด็กๆต่างก็หัวเราะ บางคนก็ไม่ยอมที่โดนแกล้ง ครูต้องคอยหวานล้อมให้อยู่ในความเรียบร้อย และออกเดินทางต่อไป โดยเด็กชายอนุรักษ์สัญญาว่าจะไม่แกล้งเพื่อนอีกแล้ว เมื่อไปถึงบ้านของแหล่งข้อมูลในแต่ละครั้งเด็กๆได้กล่าวทักทาย ทุกคนต่างก็เต็มใจให้ข้อมูล มีการพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน เป็นกันเอง ทำให้เด็ก ๆ มีความเพลิดเพลินจนลืมเวลากลับโรงเรียน เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วครั้ง กลับมาถึงโรงเรียนเด็กๆต่างก็นำข้อมูลของตนเองมาสรุปเพื่อหาส่วนที่ยังขาด เพื่อจะได้สืบถามจากแหล่งข้อมูลในการลงพื้นที่ครั้งต่อไป	ในการทำกิจกรรมครั้งนี้นักเรียนแต่ละคนต่างก็มีการจดบันทึกข้อมูลเป็นของตนเอง บางคนก็จดบันทึกได้ทั้งหมดก็จะละเอียด แต่บางคนที่ไม่สามารถจดบันทึกได้ทั้งหมดก็จะกลับมาสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากบันทึกของเพื่อน ซึ่งหลังจากกลับจากการลงพื้นที่แต่ละครั้ง นักเรียนแต่ละคนก็จะกลับมาสรุปข้อมูลของตนเอง จนกระทั่งการลงพื้นที่ครั้งสุดท้ายผ่านไป เมื่อกลับมาถึงโรงเรียนทุกคนตกลงกันว่าให้นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ทั้ง ๓ ครั้ง มาเรียบเรียงเป็นข้อมูลเดียวกัน โดยต่างคนต่างทำก่อนแล้วในวันที ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ทุกคนจึงนำข้อมูลของแต่ละคนที่สรุปแล้วมาสรุปร่วมกันอีกครั้ง เพื่อเป็นผลงานของห้องและจะได้นำเสนอผลงานนี้ให้เพื่อนๆฟังในครั้งต่อไป

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
19	การสรุปและนำเสนอข้อมูล “มีอะไรในกอไผ่” ที่บ้านตะเคียนหลบฟ้า ไร่ป่า..ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไข่, กิน, เล่นหลากหลาย	๑. เพื่อฝึกทักษะการพูด การคิดและการแสดงออกของนักเรียน ๒. เพื่อทดลองให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลให้นักเรียนจัดบันทึกและสรุปได้ ๓. เพื่อสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับไม่จากการลงพื้นที่หาข้อมูล	๑. ทดลองให้นักเรียนนำเสนอสิ่งที่ได้จากการไปสอบถามนำเสนอในห้องเรียน ๒. ครูสังเกตจุดอ่อน จุดเด่น และให้นักเรียนผลัดกันวิเคราะห์ การนำเสนอ อาจมีกิจกรรมแทรกที่สร้างความสนุกสนาน และเรียนรู้ไปพร้อมกัน ๓. ช่วยกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสรุปข้อมูลของตนเองมาแล้ว ยกเว้นเด็กชายอนุรักษ์และเด็กชายตะวัน ที่ยังสรุปข้อมูลไม่เสร็จ ครูให้เวลาทั้ง ๒ คนในการสรุปข้อมูลเล็กน้อย ระหว่างนั้นนักเรียนที่เสร็จแล้วต่างก็ตกลงกันว่าใครจะเริ่มนำเสนอข้อมูลก่อน บางคนก็บอกให้นำเสนอตามเลขที่ บางคนบอกให้ผู้ชาย ๒ คนที่ยังสรุปไม่เสร็จนำเสนอก่อนเพื่อเป็นการลงโทษ ซึ่งทั้ง ๒ คนก็ยินดี โดยเด็กชายอนุรักษ์บอกว่าจะนำเสนออยู่แล้วจึงต่อด้วยเด็กชายตะวัน แต่ขอเวลาทำให้เสร็จก่อน เพื่อนๆยินดีให้เวลา ส่วนนักเรียนที่เหลือได้ตกลงกันว่าจะจับฉลากเพื่อควมยุติธรรม โดยเด็กหญิงกมลชนกอาสาเป็นผู้ทำฉลาก เมื่อเด็กชายอนุรักษ์และเด็กชายตะวันสรุปเสร็จ จึงเริ่มการนำเสนอ	จากการลงพื้นที่ไปสอบถามแหล่งข้อมูลใกล้บริเวณโรงเรียน คือ ยายชิต แดงน้อย ยายหลาด มากมูล และนายนิมัย รองเดช เมื่อนำข้อมูลมารวมกัน ทำให้นักเรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้ในมานำเสนอ ซึ่งข้อมูลก็มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย เมื่อจบการนำเสนอทุกคนจึงนำข้อมูลที่ได้ไม่ครั้งนี้มาสรุปร่วมกันเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ ดังนี้ ไผ่เป็นพืชที่มีประโยชน์มาก เพราะเกือบทุกส่วนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ จากการที่ได้ลงไปหาข้อมูลกับคนในพื้นที่ ทำให้รู้ว่ามีประโยชน์ชุมชนแห่งนี้มีไผ่ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก วิถีชีวิตของคนในชุมชนล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับไผ่ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ การหาเลี้ยงชีพ อาหารการกิน ของเล่น ของใช้หลายอย่างมักทำจากไผ่ เพราะไผ่เป็นพืชที่หาได้ง่ายในชุมชนแห่งนี้ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วส่วนต่างๆ ประโยชน์และการใช้งานของไผ่ตามส่วนต่างๆ จากข้อมูลที่ได้ทำให้นักเรียนได้ทราบว่าไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ทุกส่วนของไผ่สามารถนำมาทำของเล่น ของกิน และของใช้ได้ ไผ่ยังเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน คนในชุมชนต่างก็ได้ประโยชน์จากไผ่ และสำหรับบ้านตะเคียนหลบฟ้า ไผ่ยังเป็นพืชที่หาได้ง่าย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
20	“น้องจำ...มา ดูซิ มีอะไรใน กอไผ่”	๑. เพื่อให้นักเรียนรู้พื้นที่ ถ่ายทอดความรู้ให้รู้น้อง ๒. เพื่อสร้างการรับรู้ ร่วมกัน ๓. เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน	๑. นักเรียนรุ่นพี่สอนความรู้ให้รุ่น น้องเกี่ยวกับเกี่ยวกับประโยชน์ของ ไผ่ ๒. ให้ครูและนักเรียนร่วมกัน ทดลองนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ทดลองทำ ทดลองกิน ๓. ช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับของ กินจากไผ่	นักเรียนเกิดความตื่นตัวที่จะได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไผ่ให้กับน้องๆ ช่วงชั้นที่ ๑ วันนี้ (๑๕ ธันวาคม) นักเรียนทุกคนจึงช่วยกันรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เคยส่งพื้นที่ไปหาความรู้มา เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำเสนอในวันที่ ๒๒ ธันวาคม โดยตกลงกันว่า จะให้ตัวแทนห้อง คือ เด็กหญิงอังคณา เด็กหญิงกมลชนก และเด็กหญิงปานนิศา เป็นเด็กหญิงกมลชนก และเด็กหญิงปานนิศา เป็นผู้นำเสนอข้อมูลให้เพื่อนๆ โดยเพื่อนที่เหลือช่วยกันเตรียมข้อมูลและเตรียมชาร์ตที่จะให้น้องๆ ดู โดยทำชาร์ตบอกส่วนประกอบของไผ่ และการใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ นักเรียนทุกคนต่างก็ช่วยกันทำงานด้วยความสนุกสนาน	เมื่อถึงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ในช่วงบ่าย (ชั่วโมงวิจัย) นักเรียนช่วยกันเตรียมสถานที่หน้าอาคารเรียน ๒ สำหรับการนำเสนอข้อมูล เมื่อถึงเวลานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ก็มารวมกันหน้าอาคารเรียน ๒ ตัวแทนนักเรียน คือ เด็กหญิงอังคณา เด็กหญิงกมลชนก และเด็กหญิงปานนิศา ก็ได้นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ให้น้องๆ ฟัง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ต่างก็ให้ความสนใจและตั้งใจฟังเป็นอย่างดี นักเรียนบางคนนำสมุดมาจดบันทึกด้วย การนำเสนอเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เมื่อการนำเสนอจบลงน้องๆ หลายคนก็ได้ซักถามสิ่งสงสัย หลายๆ คนได้ช่วยกันหาคำตอบให้น้องๆ น้องอีกหลายคนบอกว่าของเล่นที่พี่ๆ พูดถึงนั้นตนเองเคยเล่น เช่น จับโป้ง ทองโย่ง ว่าว และหลายๆ อย่างที่เคยเห็น เช่น ที่ตากปลา (ที่บ้านมีใช้) ค้างคาว และน้องบางคนได้เสนอว่าไม่น่าจะทำของอย่างอื่นได้อีก ซึ่งพี่ก็เห็นด้วยและได้ฝากการบ้านให้น้องกลับไปคิดว่าจะนำไผ่มาทำอะไรได้อีกบ้าง น้องๆ ต่างชอบคุณที่พี่ๆ ได้มาให้ความรู้วันนี้ น้องหลายคนบอกว่า จะลองกลับไปทำของเล่นมาให้ดูด้วย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
21	วางแผนสืบค้นข้อมูล ของกิน ของเล่น ของใช้ จากไม่	๑. เพื่อวางแผนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับของกิน ของเล่น และของใช้จากไม่ ๒. เพื่อสร้างทักษะการคิด การสังเกต การสืบค้น ๓. เพื่อฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ	๑. นักเรียนและครูร่วมกันประชุม เพื่อวางแผนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับของกิน ของเล่น และของใช้ ๒. นักเรียนจับคู่กันเพื่อช่วยกันหาข้อมูล	นักเรียนต่างเสนอวิธีการหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต คนในครอบครัว โดยนักเรียนเสนอว่าจะช่วยกันสืบค้นข้อมูลก่อนที่จะนำข้อมูลในแต่ละเรื่องมาสรุปร่วมกัน โดยการสืบค้นข้อมูลในครั้งนั้นจะต้องค้นหาข้อมูลในแต่ละเรื่องอย่างละเอียด	ในการวางแผนสืบค้นข้อมูลในครั้งนี้ จะแบ่งหัวข้อที่ต้องหาข้อมูลออกเป็น ๓ หัวข้อใหญ่ๆ คือ ๑. ของกิน ๒. ของเล่น ๓. ของใช้ การหาข้อมูลในแต่ละเรื่องจะต้องหาข้อมูลอย่างละเอียด ทั้งวิธีการทำ ส่วนประกอบ ส่วนผสม วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ โดยนักเรียนจะช่วยกันสืบค้นข้อมูลจากคนในครอบครัว หนังสือ และอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
22	สืบค้นข้อมูล ของกินจากไม่	๑. เพื่อค้นข้อมูลเกี่ยวกับของกินจากไม่ ๒. เพื่อสร้างทักษะการคิด การสังเกต การสืบค้น ๓. เพื่อฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ	๑. นักเรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับของกินจากไม่ ๒. ร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จาก การสืบค้น	นักเรียนให้ความสนใจช่วยกันสืบค้นและจดบันทึกข้อมูล ทั้งจากหนังสือ ใน ห้อง ส ม ค และอินเทอร์เน็ต บางคนบอกว่าได้ไปสอบถามข้อมูลมาจากคนในครอบครัวแล้วด้วย เด็กหญิงปาณิศาช่วยหาหนังสือเกี่ยวกับอาหารมาที่บ้านด้วย	จากการสืบค้นข้อมูลทำให้ทราบว่า ส่วนของไม้ที่สามารถนำมาประกอบอาหารคือ หม้อ ส่วนใบนั้นใช้เป็นเพียงส่วนประกอบในการทำขนม (ห่อขนม) อาหารที่ทำมาจากหน่อไม้มีนั้นเป็นที่ยอมรับว่าจะไม่สดหรือหน่อไม้ดองก็สามารถนำมาประกอบอาหารได้เหมือนกัน หน่อไม้ป่านั้นจะมีขนาดเล็กแต่ก็มีรสชาติอร่อยและเป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน แต่ก่อนจะนำหน่อไม้ไปทำเป็นอาหารจะต้องต้มน้ำทิ้งไปเสียก่อน ๑-๒ ชั่วโมง เพื่อลดความขม ทำให้อาหารที่ทำจากไม้ป่านั้นมีความอร่อยยิ่งขึ้น หน่อไม้ป่านั้นทำอาหารได้หลายอย่าง แต่ในการสืบค้นข้อมูลครั้งนี้จะเน้นเมนูจากไม้ป่านั้นเป็นที่ยอมรับในชุมชน ซึ่งได้แก่

				๑. แกงกะทิหน่อไม้ ส่วนมากนิยมใช้หน่อไม้สด โดยจะนำหน่อไม้มาซอยหรือหั่นเป็นชิ้น ต้มจนเดือดและแทน้ำทั้งไปก่อนเพื่อให้หายขม จากนั้นจึงนำไปต้มกับหางกะทิ ใส่เครื่องแกง (โดยนำ พริก ขมิ้น ตะไคร้ หอม กระเทียม ข่า ใบมะกรูด โขลกจนละเอียด ใส่กะปิ และใบโกลจนเป็นเนื้อเดียวกัน) ใส่เนื้อไก่ เนื้อหมู หรือปลาอย่างใดอย่างหนึ่งตามต้องการ ๒. ต้มกะทิหน่อไม้ ใช้หน่อไม้สดหั่นหรือซอยเป็นท่อนๆ ตมน้ำทั้งไปก่อน จากนั้นจึงต้มกับกะทิ ใส่เกลือและน้ำตาลเพื่อปรุงรส ต้มจนน้ำขลุกขลิก รับประทานกับน้ำพริก ๓. แกงเหลืองหน่อไม้ นิยมใช้หน่อไม้สด เพราะมีรสเปรี้ยวเล็กน้อยเหมาะกับแกงเหลือง นำหน่อไม้สดมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มกับเครื่องแกงเหลือง (ใช้ขมิ้น พริก หอม กระเทียม ตะไคร้เล็กน้อย ใบมะกรูด โขลกให้เข้ากัน) ใส่ปลาอย่างหรือปลาสลิกได้ ปรุงรสด้วยมะนาวให้มีรสเปรี้ยว ๔. แกงไตปลาใส่หน่อไม้ หั่นหน่อไม้สดต้มให้หายขม เหน้ำทั้ง พักไว้ ต้มไตปลาในน้ำเดือด ใส่เข้าหบเป็นท่อนๆ มะกรูด ตะไคร้ กรองเอาน้ำ ละลายเครื่องแกง (พริกสด ข่า ตะไคร้ หอม กระเทียม ขมิ้น พริกไทย โขลกให้ละเอียด) ตมน้ำแกงให้เดือดใส่น้ำต้มไตปลา เมื่อน้ำแกงเดือดอีกครั้งใส่ปลาอย่าง หน่อไม้ มันเทศหรือฟักทองหั่นเป็นชิ้นๆ ถั่วฝักยาว มะเขือ ปรุงรส รับประทานกับข้าวหรือขนมจีน ๖. หน่อไม้ต้องผัดไข่ นำหน่อไม้ต้องมาล้างให้สะอาด ต้มกะทิใส่น้ำมัน เติว
--	--	--	--	--

				กระเทียมให้หอม ใส่หน่อไม้ผัดจนสุก ใส่ไข่ปรุงรส ๗. ซุปหน่อไม้ นำหน่อไม้มาสับเป็นฝอย นำไปต้มน้ำจนจืด สะเด็ดน้ำ ใส่เครื่องปรุง คือ ข้าวคั่ว พริกผง หอมซอย น้ำปลา น้ำตาล มะนาว และน้ำปลาร้า ๘. แกงเลียงหน่อไม้ ใช้หน่อไม้สดหั่นเป็นชิ้นบางๆ ต้มน้ำทิ้ง จากนั้นจึงต้มต่อโดยใส่กะปิเล็กน้อย ใส่เกลือ ใส่ปลาย่างหรือกุ้งสด ปรุงรส ๙. หน่อไม้ลวกจิ้ม นำหน่อไม้สดมาสับเป็นท่อนๆ ถ้าเป็นหน่อเล็กๆอาจใช้ทั้งหน่อ ต้มกับน้ำเปล่า ใส่เกลือเล็กน้อย เมื่อสุกดีแล้วเทน้ำทิ้ง นำหน่อไม้ที่ได้มารับประทานกับน้ำพริก ทั้ง ๙ เมนูเป็นวิธีการประกอบอาหารจากหน่อไม้ไม่แพ้ที่ชาวบ้านในชุมชนนิยมรับประทาน ซึ่งจริงๆแล้วมีอาหารที่สามารถใช้หน่อไม้ทำได้อีกหลายอย่าง เช่น ยำหน่อไม้ แกงลาวใส่หน่อไม้ ห่อหมกหน่อไม้ ทอดมันหน่อไม้ เรียกว่าสามารถนำมาใส่ในแกงได้แทบทุกชนิด หรือจะนำมาทำเป็นของกินเล่นก็ได้ เช่น ชนมนหน่อไม้ฉมึน หน่อไม้ชุบแป้งทอด
--	--	--	--	---

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
23	สืบค้นข้อมูล ของเล่นจากไฟ	๑. เพื่อค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ของเล่นที่ทำจากไฟ ๒. เพื่อสร้างทักษะการคิด การสังเกต การสืบค้น ๓. เพื่อฝึกความสามัคคีใน หมู่คณะ	๑. นักเรียนช่วยกัน สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ของเล่นที่ทำจากไฟ ๒. ร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้ จากการสืบค้น	นักเรียน ช่วยกันสืบค้นและ จัดบันทึกข้อมูลทั้ง จากหนังสือใน ห้องสมุด และ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งหมดใน ครอบครัวและ เพื่อนบ้าน นักเรียนเกิดความ สนใจที่จะทดลอง ทำตามข้อมูลที่ได้ สืบค้นได้	ไม่สามารถนำมาทำเป็นของเล่นได้หลายอย่าง ของเล่นที่ทำจากไฟนั้นนอกจากจะน่าสนใจแล้วยังช่วยพ่อแม่ประหยัดเงินได้อีกด้วย และของเล่นที่ทำจากไฟนี้ยังมีความทนทาน เด็กก็ชอบเล่น ในชุมชนนิยมนำไปไม่ทำเป็นของเล่นให้เด็กพลายอย่างด้วยกัน เช่น ๑. จั๊ปปิ้ง เป็นของเล่นที่ใช้เล่นแทนปืน เด็กชอบมากเพราะสามารถนำมาใช้ยิงกันได้ ทั้งยังทำให้เกิดการเล่นได้อีกหลายเกม เช่น เกมตำรวจจับผู้ร้าย เกมนายพรานล่าสัตว์ หรือบางทีก็มีการใช้จั๊ปปิ้งแทนอาวุธปืนในการเลียนแบบละคร ฉับโป่งทำได้โดยการนำไม้ไผ่ลำเล็กๆ ที่มีรูไม่กว้างมาก มาตัดเป็นท่อน ๒ ท่อน ยาว ๓๐-๔๐ เซนติเมตร (ใช้เป็นกระบอกปืน) และ ๑๐ เซนติเมตร (เป็นด้ามยิง) เหล่าไม้ไผ่ยาว ๒๕ เซนติเมตร ให้ขนาดพอที่จะสอดเข้าไปในกระบอกปืนได้ โดยเว้นช่วงหนึ่งให้โตกว่าช่องกระบอกปืน นำส่วนนี้ไปเสียบเข้ากับด้ามยิง จากนั้นทดลองสอดในกระบอกปืนดูว่าสามารถยิงได้หรือไม่ โดยการนำลูกพลามาใช้แทนลูกกระสุน ยัดเข้าไปในกระบอกปืนแล้วยิง จะเกิดเสียงเล็กน้อย ถ้าไม่มีลูกพลาก็นิยมใช้กระดากชุบน้ำให้เปียกแล้วป็นเป็นก้อนกลมๆให้มีขนาดเท่ากระบอก สามารถนำมาเล่นได้เหมือนกัน ๒. จั๊ปติด นำไม้ไผ่ลำเล็กๆมาตัดเป็นท่อนยาว ๒๐ เซนติเมตร โดยตัดให้ติดข้อก่อนไปทางปลายด้านหนึ่ง ใช้เลื่อยเลื่อยตั้งแต่บริเวณข้อลงไปที่เล็กน้อย ตัดส่วนนี้ออกมาหลายอีกด้านหนึ่ง จะได้ช่องว่างสำหรับบรรจุลูกกระสุน (ลูกหิน) จากนั้นจึงเหลาไม้ไผ่อีก ๑ อัน ยาวเท่ากับช่องว่างที่ถูกต้องออกไปโดยเหลาให้แบนๆไว้สำหรับประดิษฐ์ลูกกระสุน นำไม้ติดมาทำเป็นไส้โดยดันไว้กับข้อไม้เล็กก่อนหิน ก้อนเล็กๆลงไปข้างหน้า แล้วจึงติดก้นหินออกไป แข่งกันว่าใครติดได้ไกลที่สุด แต่ต้องระวังไม่ให้ติด

				ไปโดนใครเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้ ๓. รถขึ้น นำกระป๋องนม ๒ กระป๋องมาเจาะรูตรงกลางทั้ง ๒ ด้าน ตัดไม่ให้ยาวกว่ากระป๋องนมทั้งสองประมาณ ๑๐ เซนติเมตร สอดไม้ไผ่เข้าไปในรูกระป๋องที่เจาะไว้ มัดด้านข้างให้แน่นไม่ให้กระป๋องหลุดออกมา ตัดไม้ไผ่อีกอันสำหรับทำเป็นด้ามจับ ยาวประมาณ ๑-๑.๕ เมตร นำมามัดระหว่างกระป๋องทั้ง ๒ ใบ จะได้รถที่สามารถวิ่งได้ นำมาวิ่งแข่งกัน ๔. ว่า สามารถทำได้หลายแบบ เช่น ว่าวปักเป้า ว่าวจุฬา ว่าววงเดือน ว่าวนก ขึ้นอยู่กับผู้ทำซึ่งต้องเหลาไม้ไผ่มาทำเป็นโครงว่าว โดยต้องให้ปีกว่าวทั้ง ๒ ข้างมีน้ำหนักเท่ากัน เพื่อที่ว่าจะลอยได้ไม่เอียงจนตกลงมา เมื่อได้โครงว่าวแล้วก็นำกระดาษแก้วมาติด ใช้เชือกผูกก็สามารถนำไปเล่นได้ ๕. ทองโยง ตัดไม้ไผ่มา ๒ ลำที่มีขนาดเท่าๆกัน ให้สูงกว่าผู้เล่นเพื่อที่เวลาเล่นจะได้มีที่จับ โดยดัดให้ติดบริเวณแขนของไม้ไผ่ และดัดกึ่งที่ไม่ออกจากแขนง เว้นแขนงไว้สำหรับวางเท้า โดยต้องตัดไม้ไผ่ให้แขนงอยู่ห่างจากพื้นประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เมื่อได้ทั้ง ๒ อันแล้ว ก็ขึ้นไปยืนบนแขนงที่เว้นไว้แล้วเดินแข่งกัน นอกจากนี้ยังมีของเล่นอีกหลายอย่างที่เล่นกันได้ ซึ่งนักเรียนบอกว่าจะลองคิดดูและอยากทดลองทำในครั้งต่อไป
--	--	--	--	---

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
24	สืบค้นข้อมูล ของใช้จากไฟ	๑. เพื่อค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ของใช้ที่ทำจากไฟ ๒. เพื่อสร้างทักษะการคิด การสังเกต การสืบค้น ๓. เพื่อฝึกความสามัคคีใน หมู่คณะ	๑. นักเรียน ช่วยกันสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับ ของใช้ที่ทำจาก ไฟ ๒. ร่วมกันสรุป ข้อมูลที่ได้จาก การสืบค้น	นักเรียนช่วยกัน สืบค้นและจดบันทึก ข้อมูลทั้งจากหนังสือ ในห้องสมุด และ อินเทอร์เน็ต รวมทั้ง คนในครอบครัวและ เพื่อนบ้าน และ อยากเห็นวิธีการทำ ของใช้ต่าง ๆ บางอย่าง เพื่อที่จะ ได้นำไปทำใช้เองที่ บ้านบ้าง	จากการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับของใช้จากไฟ พบว่ามีเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ไม่เสียปลุกขึ้น สุ่ม ช้อน นาง กระดัง ลัน โซ แจกัน ค้างผัก ฝาบ้าน ตับโกยง ไม้กวาด ไม้ขัดกระหะ ตะเกียบ ตะกร้า รังไก่ คัน เบ็ด บั้งก็ โต๊ะ เก้าอี้ กรงนก มูสิ เชิงปลาหู ไม้พาย ไม้เท้า ขน้า ที่ตากปลา ค้างผัก ไข่มุก โคมไฟ รั้ว ฯลฯ ซึ่ง จะยกตัวอย่างวิธีการทำเป็นบางอย่างที่สามารถนำมาทำใช้ในครัวเรือนได้ เช่น ๑. รังไก่ ตัดไม้ไผ่ลำแก่ทั้งลำยาว ๑ เมตร ฝาไม้ไผ่เป็นซี่ๆ โดยผ่าลงไปประมาณ ๑ ใน ๓ ของความยาว ระวางอย่าให้ขาดจากกัน ใช้กะล่ายัดลงไปตรงกลาง ตัดไม้ไผ่อีก ๑ ลำ ยาวเท่ากัน ฝาเป็นซี่เล็กกว่า ๑-๒ เซนติเมตร แต่งให้เรียบไม่ต้องเหลาให้บาง นำมาสานรอบตัวรังไก่ที่เตรียมไว้ โดยสานสลับร่อง เหมือนพื้นปลาและต้องสานให้แน่นเพื่อป้องกันตัวรังหลุด นำฟางมาวางข้างบน นำไปวางไว้ให้หมา วางไข่ ๒. ไม้ขัดกระหะ ตัดไม้ไผ่ยาว ๔๐ เซนติเมตร นำมาเหลาเป็นซี่เล็กๆ กว้าง ๐.๕ เซนติเมตร นำมามัด รวมกันให้แน่น ใช้เป็นไม้ขัดกระหะ ๓. ไม้กวาด ตัดไม้ไผ่แก่ทั้งลำยาว ๑.๕ เมตร ฝาไม้ไผ่ด้านปลายเป็นซี่ๆ สักประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เหลาไม้ไผ่แบบๆ กว้าง ๒ เซนติเมตร จำนวน ๕ อัน นำมาสานสลับร่องกับไม้ไผ่อีกอันที่ผ่าไว้ เว้นช่อง ให้แต่ละซี่ห่างเท่าๆกัน ใช้เชือกมัดให้แน่นก็จะได้ไม้กวาดไว้ใช้สำหรับกวาดไป ๔. ตับโกยง เหลาไม้ไผ่แก่เป็นซี่ๆ หน้า ๑ เซนติเมตร ยาว ๒๐ เซนติเมตร ฝาปลายด้านหนึ่งลึกเข้าไป ประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ไว้สำหรับเสียบเนื้อไก่ เนื้อหมูหรือปลา มัดปลาย แล้วจึงนำไปย่าง

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
25	สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการเล่นของใช้จากไม้	๑. เพื่อสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสืบค้นข้อมูล ๒. เพื่อฝึกทักษะการแสดงออก การพูด การคิด	๑. นักเรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการเล่นของใช้จากไม้ และของใช้ที่ทำจากไม้	นักเรียนสามารถสรุปและเรียบเรียงข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปสืบค้นมาแล้วได้ แม้ว่าบางคนจะทำการเอกสารหายไปบ้าง เช่น เด็กชายอนุรักษ เด็กหญิงจิรณันท์ แต่ก็พยายามคิดทบทวนข้อมูลที่เคยไปค้นหา	จากการสืบค้นข้อมูลในเรื่องไม้ป่าที่ผ่านการทำให้นักเรียนทราบว่า ไม้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ทำเป็นของเล่นก็ได้ ของกิน ของใช้ก็ได้ โดยแต่ละส่วนของไม้จะนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลายแตกต่างกัน ก่อนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้นั้นก็ต้องผ่านหลายขั้นตอน เช่น หน่อไม้ ก่อนที่จะนำมาใช้รับประทานหรือประกอบอาหารนั้น จะต้องไปหาไปขุด ก่อนที่จะนำมาใช้รับประทานหรือประกอบอาหารนั้น จะต้องใช้มีดขุดไปทิ้งโคนของหน่อไม้ ถ้าตัดมา ซึ่งค่อนข้างจะลำบาก เพราะต้องใช้มีดขุดไปที่โคนของหน่อไม้ ถ้าตัดเอาเฉพาะส่วนที่อยู่บนดินก็จะได้น้ำหนัมน้อยเกินไปเป็นส่วนมาก เมื่อขุดมาได้ก็ต้องมาลอกเปลือก เปลือกหน่อไม้มีมันข้นทำให้คัมก็คืดต้องระวัง ได้มาแล้วก็ต้องนำมาล้าง มาหั่นหรือซอยแล้วยังต้องนำไปต้มเพื่อให้หายขมก่อนที่จะนำไปรับประทานหรือประกอบอาหาร
					หลังจากช่วยกันสรุปเรื่อง ของเล่น ของกิน ของใช้ จากไม้ป่าเรียบร้อยแล้ว นักเรียนต่างก็บอกเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากลองทำจริงดู หลายคนสนใจอยากทำอาหารก่อน จึงได้ตกลงกันว่าในวันต่อไปจะมาร่วมกันวางแผนว่าจะทำอาหารอะไรจากไม้ป่า

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
26	วางแผน “น้ำใสป๋ามาลองทำลองกิน”	๑. เพื่อวางแผนการทดลองน้ำใสป๋ามาประกอบอาหารในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน	๑. นักเรียนช่วยกันวางแผนจะทำอาหารอะไร มีวิธีการทำอย่างไร ต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ๒. แบ่งกันรับผิดชอบว่าใครจะเตรียมอะไรมาบ้าง	นักเรียนตื่นเต้นและตั้งใจ ช่วยกันคิดและเสนอรายการอาหารที่จะทำ เช่น หน่อไม้ผัดไข่ ต้มกะทิหน่อไม้ แกงกะทิหน่อไม้ ไข่เจียวหน่อไม้ ส้มตำหน่อไม้ ฯลฯ ต่างคนต่างก็อยากทำอาหารที่ตนเองชอบ ในตอนแรกได้ตกลงกันว่าจะทำส้มตำ หน่อไม้ แต่เด็กหญิงกมลชนกได้ถามว่าใครจะเป็นคนตำ ปรากฏว่าไม่มีใครทำได้ เด็กชายสัญญาจึงเสนอว่าทำอย่างอื่นดีไหม เอาที่ทำง่าย ๆ คราวนี้ทุกคนตกลงจะทำแกงกะทิหน่อไม้ แต่เด็กหญิงปาณิสสาก็กลับมาจากห้องน้ำบอกว่า ได้อินพี ป.๖ คุยกันว่าจะทำแกงกะทิหน่อไม้ ต้มกะทิหน่อไม้ ยำ หน่อไม้ และห่อหมกหน่อไม้ เราควรทำอย่างอื่นที่ไม่ซ้ำกัน เพื่อนๆก็สงสัยว่าทำไมพี ป.๖ ทำหลายอย่าง เด็กชายอนุรักษ์บอกว่าจะลองไปสืบดูว่าจริงหรือเปล่า ปรากฏว่า ป.๖ แบ่งออกเป็นหลายกลุ่มเลยทำหลายอย่าง แต่สำหรับ ป.๕ ได้ตกลงกันก่อนแล้วว่า จะทำรวมกันทั้งห้องแค่ ๒ อย่าง จึงต้องหาเมนูใหม่	จากการวางแผนสรุปว่านักเรียนจะทำไข่เจียวหน่อไม้ และหน่อไม้ยัดไส้ซุบแป้งทอด ซึ่งสามารถใช้อุปกรณ์ร่วมกันได้ ทำให้สะดวกต่อการเตรียมอุปกรณ์ ซึ่งนักเรียนได้ช่วยกันเตรียมข้อมูลดังนี้ ๑. ไข่เจียวหน่อไม้ ใช้ไข่ ๖ ฟอง หน่อไม้สับผอยต้มสุก ๑ ถ้วยเล็ก มะเขือเทศ หอมใหญ่ โหระพา น้ำปลา ๒. หน่อไม้ยัดไส้ซุบแป้งทอด ใช้หน่อไม้หั่นเป็นท่อนยาว ๕ เซนติเมตร ใช้มีดหรือมีดจิ้มฟันยี่หน่อไม้โดยเว้นปลายทั้ง ๒ ข้างไว้ จากนั้นจึงนำไข่หรือกุ้งสับปรุงรสยัดเข้าไปในหน่อไม้ นำไปซุบแป้งแล้วทอดจนเหลืองกรอบรับประทานกับน้ำจิ้มไก่ หลังจากนั้นนักเรียนทุกคนก็รับอาสาจะนำวัสดุอุปกรณ์มาที่บ้าน ในการประกอบอาหารครั้งนี้จะใช้เตาถ่าน ซึ่งเด็กชายสัญญาบอกว่าจะเป็นคนนำมาจากพร้อมกระทะ ซึ่งนักเรียนทุกคนก็ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกัน และตกลงกันว่า จะเก็บเงินค่าใช้จ่ายคนละ ๓๐ บาท ซึ่งจะเก็บรวบรวมในวันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
27	“นำไข่ปามา ลองทำ ลอด กิน”	๑. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ ทดลองนำไข่มาใช้ ประโยชน์แบบภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ประโยชน์จากไข่ ปาด้วยการ ประกอบอาหาร ๒. เพื่อเป็น กิจกรรมที่สร้าง การมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ผัก การทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ เรียนรู้การลงมือทำ ด้วยตนเอง	๑. นักเรียนหา หน่อไม้บริเวณ โรงเรียนเตรียม ไว้สำหรับ ทำอาหารใน วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒. ให้ครูและ นักเรียนร่วมกัน ทดลองนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่น มาทดลองทำ ทดลองกิน ๓. ช่วยกันสรุป ความรู้เกี่ยวกับ ของกินจากไข่	นักเรียนได้เตรียมอุปกรณ์มาครบ ทุกคนตั้งใจที่จะได้ทดลองทำอาหาร ซึ่งผู้อำนวยการ อนุญาตให้เริ่มทำได้ตั้งแต่ ๓๐.๐๐ น. เพื่อให้เด็กเรียนรู้การทำเสร็จก่อนรับประทานอาหารเที่ยง เมื่อถึงเวลานักเรียนก็แยกย้ายกันไปทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เด็กชายตะวัน เด็กชาย อนุรักษ์และเด็กชายสัญญา รับอาสาจุดไฟ นักเรียนผู้หญิงก็เตรียมเครื่องปรุง โดยหน่อไม้ ได้มีการหั่นเตรียมไว้ตั้งแต่เมื่อวาน นักเรียนเป็นผู้หาและดูแลครูเกาะริมน้ำไปต้มให้ วันที่ทุกคนจึงช่วยกันใช้มีดและไม้จิ้มฟันยัดหน่อไม้ให้เป็นช่องสำหรับยัดไส้ โดยเด็กหญิงศิริ วิวรรณและเด็กหญิงจิระนันท์รับอาสาปรุงรสใส่กลับ เด็กหญิงปาณิศา เด็กหญิงอังศรา เด็กหญิงกมลชนกเตรียมหน่อไม้เมื่อปรุงรสใส่กลับเรียบร้อยแล้วจึงนำไปยัดใส่หน่อไม้ นำ หน่อไม้ที่ยัดไส้ด้วยปรุงรสแล้วไปคลุกในไข่ แล้วจึงไปชุบแป้งที่เตรียมไว้ ระหว่างนั้น นักเรียนช่วยกันบอกว่าไฟติดแล้ว เด็กหญิงอังศราจึงไปตั้งกระทะ ใส่น้ำมันและนำหน่อไม้ที่ยัด ใส่แล้วไปทอด เมื่อทอดเกือบหมด เด็กหญิงปาณิศาจึงเตรียมส่วนผสมของไข่เจียว นำมา รวมกับ ปรุงรสและตีให้เข้ากัน พอทอดหน่อไม้ยัดไส้เสร็จจึงเจียวไข่ต่อไปเลย ในระหว่างที่ ทำอาหารอยู่นั้น ตัวแทนของแต่ละกลุ่มก็ได้ไปเขียนขั้นตอนวิธีการทำอาหารของกลุ่มตน บาง กลุ่มก็ผลัดเปลี่ยนกันไป ซึ่งเด็กหญิงเพ็ญภาอาสาเป็นผู้ไปเขียนสลับกับเด็กหญิงศิริวรรณ และเด็กหญิงจิระนันท์ หลังจากกิจกรรมเสร็จสิ้นลงทุกคนก็แบ่งอาหารไปแลกกับกลุ่มอื่นและ รับประทานอาหารกันอย่างเอร็ดอร่อย ในช่วงบ่ายหลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้วเด็กจึง ช่วยกันทำความสะอาดพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาหาร	ในการทำกิจกรรมครั้งนี้ได้มีการให้คะแนน รสชาติอาหารของแต่ละกลุ่ม โดยคณะครูใน โรงเรียนเป็นกรรมการชิมและให้คะแนน ปรากฏว่าแกงกะทิหน่อไม้ปลาย่างของ นักเรียนชั้น ป.๖ ได้ที่ ๑ ส่วนของ ป.๕ นั้น ได้รับรางวัลที่ ๒ เด็กๆดีใจมากเพราะครูจริง ได้เตรียมของรางวัลมาให้ด้วย ทำให้เด็กๆได้ สมมติได้เป็นรางวัลคนละ ๑ เล่ม ในช่วงบ่าย เมื่อทำความสะอาดและเก็บล้างเรียบร้อยแล้ว แล้ว เด็กๆก็ได้มาช่วยกันเขียนสรุปขั้นตอน วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ เป็นต้นทุนในการทำ ซึ่งปรากฏว่าเงินที่เก็บ ไปนั้นไม่พอ เนื่องจากเด็กหญิงเพ็ญภาไม่มี เงินจ่าย ครูจึงจ่ายให้ในส่วนของเด็กหญิง เพ็ญภา หลังจากนั้นก็เรียนแต่ละกลุ่มก็ สรุปปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกลุ่มของ ตนเอง พร้อมทั้งบอกวิธีการแก้ไข

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
28	วางแผน “นำไผ่ปามาลองทำลองเล่น”	๑. เพื่อวางแผนการทดลองนำไผ่ปามาทำเป็นของเล่น ๒. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน	๑. นักเรียนช่วยกันวางแผนว่าจะทำอะไรของเล่นอะไร มีวิธีการทำอย่างไร ต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ๒. แบ่งกันรับผิดชอบว่าใครจะเตรียมอะไรมาบ้าง	นักเรียนตื่นเต้นและตั้งใจช่วยกันคิดและเสนอของเล่นที่จะทำหลายอย่างด้วยกัน เมื่อตกลงกันได้แล้วว่าจะทำอะไร ทุกคนจึงช่วยกันคิดว่าต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ใครจะเป็นผู้เตรียมมา	จากการวางแผนนักเรียนตกลงกันว่าจะทำแซ็ก ดมตรี ซึ่งใช้ไผ่เป็นแกน ใช้ฝาไซดาเป็นตัวทำให้เกิดเสียง โดยการเจาะรูที่ฝาไซดาแล้วใส่ในแกนไม่เรียงกันเป็นแถว ให้มีระยะห่างเท่ากัน ซึ่งครูจะเตรียมสว่านมาให้ ส่วนนักเรียนเตรียมฝาไซดา ไม่ไผ่ ค้อน และมีดมา

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
29	“นำไผ่ปามาลองทำลองเล่น”	๑. เพื่อให้นักเรียนทดลองนำไผ่มาใช้ประโยชน์แบบภูมิปัญญาท้องถิ่นประโยชน์จากไผ่ป่าด้วยการทำเป็นของเล่น ๒. เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง	๑. นักเรียนตัดสินใจไม่ในบริเวณโรงเรียน โดยตัดให้เป็นท่อนยาวประมาณ ๑๗ นิ้ว จากนั้นจึงตัดไม้ให้เป็นช่องทั้ง ๒ ข้าง โดยเว้นตรงกลางไว้ ๒ เซนติเมตร ๒. ตีฝาไซดาให้แบนจากนั้นก็ไม่นำไผ่มาเจาะรูโดยใช้สว่าน (ครูดูแลอย่างใกล้ชิด) สำหรับนักเรียนผู้หญิงครูช่วยเจาะให้ ๓. เหล่าไม้ให้พอตีสู่ หลังจากนั้นก็นำฝาไซดาใส่ไม้ที่เหลือไว้แล้วสอดเข้าไปในรูที่เจาะไว้ ๔. ช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับของเล่นจากไผ่	นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานที่ได้ทำทดลองทำของเล่นจากไผ่ด้วยตนเอง ในระหว่างที่ทำทุกคนก็ช่วยกันทำ ใครติดขัดตรงไหนก็ขอให้เพื่อน ๆ ช่วย ซึ่งเด็กชายอนุรักษกับเด็กชายตะวันเป็นคนอาสาไปตัดต้นไม้มาให้เพื่อน ๆ	หลังจากที่ทำทดลองทำกันด้วยความสนุกสนาน นักเรียนแต่ละคนก็ได้ของเล่นเป็น แซ็ก ดมตรีคนละ ๑ อัน มีนักเรียนบางคนที่ทำสำเร็จก่อนได้ทดลองทำของเล่นอย่างอื่นด้วย เช่น เด็กชายอนุรักษและเด็กชายตะวันทำอับโป่ง นักเรียนหญิงอยากทำบ้างจึงขอให้ทั้งสองคนช่วยสอน แต่หมดเวลาเสียก่อน ครูจึงอนุญาตให้ทำต่อในวันถัดไป

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
30	ลงพื้นที่ไป สัมภาษณ์ ข้อมูลอาชีพ เก็บไปเล่า	๑. เพื่อหา ข้อมูลอาชีพ คนเก็บไปเล่า ชาย ๒. เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้มา เตรียมวาง แผนการ ดำเนิน กิจกรรมครั้ง ต่อไป	๑. นักเรียน ผู้ชายชั้น ป.๖ และเด็กชาย อนุรักษ์ นักเรียนชั้น ป. ๕ จะออก พื้นที่ไป สัมภาษณ์ ข้อมูลการเก็บ ไปเล่าชายจาก ยายเก่า มาก มูล ๒. แบ่งหน้าที่ กันตั้งคำถาม และจดบันทึก	เนื่องจากโรงเรียน เตรียมกิจกรรมวันแม่ ทำให้ นักเรียนชายมีเวลาว่างจึงตกลง ที่จะไปทำกิจกรรมนี้ ซึ่งใช้ เวลาในการไปทำกิจกรรม ประมาณ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที โดยจะเดินทางไปบ้านยายเก่า ซึ่งอยู่หลังโรงเรียน เติบ ประมาณ ๕ นาทีถึงบ้านยาย เก่า ยายเก่าอยู่บ้านอดีต เด็กๆ กล่าวทักทายยายเก่า เมื่อหาที่ นั่งกันเรียบร้อยแล้ว ตัวแทน นักเรียนก็เป็นคนพูดชี้แจงถึง สาเหตุที่มา เพื่อสอบถามข้อมูล เรื่องอาชีพเก็บไปเล่าชายของ ยายเก่า และขอให้ยายเก่าเล่า ให้ฟัง ในระหว่างที่ฟังยายเก่า เล่าเด็กๆก็ทำหน้าที่ของตนเอง คอยสอบถามและจดบันทึก ข้อมูลที่ยายเก่าเล่าให้ฟัง	จากการลงพื้นที่หาข้อมูลในครั้งนี้ ยายเก่าเล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนแถวนี้มีไผ่ป่ามากยังไม่ตัดมากนักเหมือนสมัยนี้ ไผ่ป่าจะมีต้นขนาดเล็ก ในเรียวยาว หน่อก็มีขนาดเล็กเท่าหัวขมิ้น ใผ่ป่าเป็นพืชที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน หน่อไม้ไผ่ป่ามันเนื้อจะไม่เป็นเส้น ทำให้มีรสชาตอร่อยกว่าหน่อไม้อื่น สมัยก่อนเขาอยู่ใกล้ละ ๑.๕๐ บาท ตอนนี้ ก็ใกล้ละ ๒.๕-๓.๐ บาท ใผ่ป่ามันนำไปใช้หอยนางรม ขนถั่วตอย ต้นก็นำไปเป็นค้ำงปลูกผัก ทำคอกไก่ เครื่องจักร สาน ไม้ตีโป่ง ซึ่งจะขายกันเป็นมัดๆ มัดละ ๑๐๐ อัน ราคาตามขนาดของไม้ ถ้าขนาดเท่าหัวขมิ้น มัดละ ๑๐๐ บาท ถ้าขนาดเท่าหัวขมิ้นราคาจะแพงกว่า ยายจำไม่ค่อยได้เพราะไม่ได้ทำนานแล้ว การเก็บไปใผ่ป่ามันจะต้องเด็ดที่หัวใบ แล้วซ้อนกันเป็นมัด มัดละ ๕๐ ใบ พอได้ครบ ๕๐ ใบก็นำไปเผ้ามัดพอไว้ เก็บอีก ๕๐ ใบ นำมาประกบคู่ ๑ คู่ ๑๐๐ ใบ เวลาขายก็จะดูตามขนาดของใบ โดยประมาณขนาด ๓ นิ้ว (มือ) ราคา มัดละ ๑๒ บาท ถ้า ๔ นิ้ว มัดละ ๒๐ บาท พอดีที่รับซื้อไปจะส่งให้ร้านค้าอีกทอดหนึ่ง ยายจะเริ่มเก็บไปใผ่หลังจาก เก็บยางเสร็จ คือประมาณ ๘ โมงเช้า จนถึงบ่าย ๒ โมง ถ้าเก็บในช่วงเช้าจะดีไปจะไม่เหี่ยว แต่ถ้าเก็บตอนแดด ร้อนๆไปใผ่จะเหี่ยว เวลามาตัดจะรีบยาก ช่วงฝนตกเก็บได้ดี ไม่ร้อน การป็นขึ้นเก็บจะต้องค่อยๆเหยียบให้ต้นไผ่सान ไหวๆ แล้วค่อยๆป็นขึ้นไป เพื่อไม่ให้ต้นไผ่หัก ยกเว้นต้นที่แก่แล้วจริงจริงจะฟันแล้วเก็บใบ ส่วนใหญ่ขายจะไปกับ แถวบ้านแหลม คลองสีส้ม บ้านวังวน และที่หมู่บ้านเรา เคยมีเจ้าของที่ขายเข้าไปเก็บ เขาให้เก็บใบแต่ห้ามฟันต้น เพราะเดี๋ยวนี้ใผ่ป่าเริ่มหายาก บริเวณที่เก็บไปแล้วนั้นต้องเว้นช่วงไป ๑ เดือนจึงจะกลับไปเก็บได้อีก ส่วนใหญ่ใผ่ป่าที่นำไปขายนั้นจะส่งไปสงขลา ห่งสง ถ้าเป็นช่วงเทศกาลไปใผ่จะเป็นที่ต้องการประมาณวันละ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ ใบ ยายเก็บไปใผ่มาตั้งแต่อายุ ๑๖-๑๗ ปี เวลาไปเก็บไปใผ่จะเป็นกลุ่มๆ ไปช่วยกันเก็บ ในการไปเก็บข้อมูลในครั้งนี้ทำให้รู้ว่าอาชีพเก็บไปใผ่เป็นอาชีพที่ไม่เป็นอาชีพที่น่าสนใจ และมีแหล่งข้อมูลในการตามหาข้อมูลต่อที่ คนรับซื้อใผ่ (หาตลาด) ซึ่งถ้าเราตามต่อเราจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
31	วางแผน “นำใผ่ปามาลองทำลองใช้”	๑. เพื่อวางแผนการทดลองนำใผ่ปามาทำเป็นของใช้ ๒. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน	๑. นักเรียนช่วยกันวางแผนว่าจะทำอะไรทำอะไร วิธีการทำอย่างไร ต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ๒. แบ่งกันรับผิดชอบว่าใครจะเตรียมอะไรมาบ้าง	นักเรียนต่างช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเสนอรายการของใช้ที่อยากทำ แต่เนื่องจากบางอย่างหายากเกินไป ไม่มีผู้มาสอนครูจึงขอให้ให้นักเรียนทำของที่สามารรถทำได้ง่าย ใช้ได้จริง และเราสามารถนำมาใช้งานได้ภายในโรงเรียน	เมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าจะทำใผ่ปามาทำอะไรบ้างบริเวณที่รับผิดชอบ เพราะใผ่ปามาทำอะไรบ้างทั้งหมดแล้ว ทำให้ต้องไปยืมใผ่ปามาทำห้องอื่น และเขาก็ต้องใช้เหมือนกัน ทำให้นักเรียนตัดสินใจทำใผ่ปามาทำเป็นของตนเอง คนละ ๑ ตัว ซึ่งในการทำใผ่ปามาทำคนเดียวจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรมาเลย เพราะใช้แค่เชือก เลื่อยและมีด ซึ่งครูอนุญาตให้ใช้ของโรงเรียนได้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
32	“นำใผ่ปามาลองทำลองใช้”	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนทดลองนำใผ่ปามาใช้ประโยชน์แบบภูมิปัญญาท้องถิ่นประโยชน์จากใผ่ปาดำยการทำให้เป็นของใช้ ๒. เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนทดลองนำใผ่ปามาใช้ประโยชน์แบบภูมิปัญญาท้องถิ่นประโยชน์จากใผ่ปาดำยการทำให้เป็นของใช้ ๒. เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ฝึกการทำงานกลุ่ม ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง	นักเรียนต่างก็ตั้งใจทำใผ่ปามาทำของตนเอง ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียนชั้นอื่นๆ ในโรงเรียน	นักเรียนไม่ค่อยมีความสามัคคีกัน ไม่ช่วยเหลือเพื่อน เพราะอยากทำของตนเองให้เสร็จก่อน มีคนได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยในการทำใผ่ปามาทำ คือ เด็กหญิงกมลชนก โคนเสียนไม่มีใผ่ปามาทำ ในตอนที่ไปตัดไม้ใผ่ปามาทำได้เจอสัตว์มีพิษ นักเรียนบางคนก็เกียจ ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจทำโดยการเรียกให้นักเรียนมาดู และบอกให้นักเรียนทำและอธิบายให้นักเรียนฟังไปด้วย และต้องบอกให้ช่วยเพื่อนด้วยเพราะเพื่อนบางคนเลื้อยไม่ได้ บางคนที่ใผ่ปามาทำไม่ได้ เพื่อนที่นักเรียนจะได้เสร็จไปพร้อมๆกัน ในการตัดไม้ใผ่ปามาทำนักเรียนสัญญาว่าจะไม่เข้าไปตัดไม้บริเวณที่รกจนเกินไป และจะระวังตัวในระหว่างการทำกิจกรรมให้มากกว่านี้	นักเรียนได้มีใผ่ปามาทำเป็นของตนเองคนละ ๑ ตัว และสามารถถากวาดขยะได้จริง ทำให้ในวันต่อไปนักเรียนบอกว่าบริเวณเขตทำความสะอาดที่ห้อง ป.๕ รับผิดชอบนั้นต่อไปจะต้องสะอาดกว่าห้องอื่นแน่นอน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
33	นำเสนอผลงาน ของกิน ของ เล่น ของใช้	๑. เพื่อให้นักเรียนได้ ฝึกทักษะการนำเสนอ ข้อมูล ๒. เพื่อให้นักเรียนทุก ชั้นมีส่วนร่วมในการ รับรู้การดำเนิน กิจกรรมของนักเรียน ชั้นอื่นๆ	๑. คณะครูและนักเรียนชั้น ป.๑-ป.๖ มารวมกันที่ หน้าอาคารเรียน ๒ นักเรียนแต่ละห้องได้เตรียมตัว สำหรับการนำเสนอผลงานมาก่อนแล้ว ในวันนี้ทุก คนจึงคัดเลือกชิ้นงานที่ได้ทำมาห้องละ ๑ ชิ้น มา นำเสนอให้นักเรียนห้องอื่นๆได้รับรู้ ๒. ครูให้แต่ละชั้นประเมินผลการนำเสนอ	นักเรียนให้ความสนใจและมี ความกระตือรือร้นในการ นำเสนอ กล่าวแสดงออกมาก ขึ้น ทุกห้องมีการเตรียม ความพร้อมมาเป็นอย่างดี เตรียมชิ้นงานและวิธีการทำ บางห้องเตรียมอุปกรณ์มาให้ ดูด้วย	นักเรียนผู้ช่วยชวนกันคุย ทำ ให้เกิดเสียงดังรบกวนคนที่ ตั้งใจฟัง วิธีแก้ปัญหา สุ่มและสอบถามให้นักเรียน เล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของ การนำเสนอที่จบไป ทำให้ นักเรียนสนใจฟังมากขึ้น และ คุยน้อยลง	จากการนำเสนอผลงานของแต่ละ ห้องทำให้นักเรียนได้แสดง ความสามารถ ฝึกการแสดงออก การพูดในที่สาธารณะ และการมี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
34	ทดลองเก็บใบไม้	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนทดลองเก็บใบไม้ด้วยตนเอง ๒. เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึก ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง	๑. คณะครูและนักเรียนชั้น ป.๑-ป.๖ ไปทดลองเก็บใบไม้ในบริเวณโรงเรียน โดยมีนางลิ้มช่วยอำนวยการ (ใส่ของน้องฟาง) เป็นผู้สาธิตและให้ความรู้เกี่ยวกับการเก็บใบไม้ ๒. ช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการเก็บใบไม้	นักเรียนให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะไปร่วมเก็บใบไม้ในครั้งนี้ นักเรียนช่วยโม้วิธีระหว่างที่รอโต๊ะนั่งลง ฟางนั้น นักเรียนต่างก็พูดคุยกันถึงวิธีการเก็บใบไม้ ซึ่งครูได้เรียกนักเรียนให้มารวมกันที่ลานคุณธรรม เพื่อตั้งคตินักเรียนช่วยกันช่วยกันเสนอว่า - ไม่เล่น - ไม่ทะเลาะกัน - ช่วยกันจำและจดบันทึกความรู้ - กลับมาสรุปความรู้ในห้องเรียน จากนั้นครูบอกนักเรียนว่าเราจะนำไปใบไม้ที่เก็บได้นั้นมาทำจิ้งจก (ข้าวต้มม้าวิ่ง) ในวันพรุ่งนี้ นักเรียนตั้งใจมาก บางคนบอกว่าจะเก็บใบไม้เยอะๆ เราจะไม่มีใบไม้ทำขนมมากๆ เมื่อยายลิ้มมาถึง เด็กๆตื่นเต้นกันใหญ่ รีบเข้าแถวเพื่อที่จะได้ไปเก็บใบไม้เร็วๆ	นักเรียนชวนกันเล่นตลอดเวลา ทำให้สุดท้ายนักเรียนคนอื่นๆก็เล่นตามไปด้วย ไม่สามารถปรามได้ บางคนเข้าไปเล่นใกล้ๆบ่อน้ำ ครูต้องคอยเรียกให้ออกมาห่างๆตลอดเวลา วิธีแก้ปัญหา ครูต้องคอยควบคุมดูแลนักเรียนในชั้นเรียนของตนเองอย่างใกล้ชิด	จากการเก็บใบไม้ไปเก็บยาลึก เมื่อกลับมาสรุปความรู้ในห้องเรียน นักเรียนบอกว่าการเก็บใบไม้ในตอนแรกนั้นยาก ใบไม้เหนียว บางคนก็ดึงจนใบขาดทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ทำขนมได้ แต่เมื่อได้ฟังยาลึกก็อธิบายวิธีการเก็บให้ฟัง ทำให้รู้ว่าจริงๆแล้วการเก็บใบไม้ไม่ยากมาก แค่เราใช้วิธีบีบบริเวณข้อใบ ใบไม้ก็จะหลุดออกมาอย่างง่ายดายโดยไม่ต้องออกแรงดึง ในการเก็บนั้นจะต้องเก็บให้ได้ ๕๐ ใบ แล้วจึงนำมามัดโดยใช้ใบไม้ ๒ มัดมาจิ้งจก จากนั้นจึงเอา ๒ มัดมารวมกันเป็น ๑ คู่ จะได้ ๑๐๐ ใบพอดี เมื่อรู้วิธีการเก็บแล้วทำให้เก็บได้เร็วขึ้น ทำให้หายสงสัยว่าทำไมบางคนถึงเก็บได้ตั้งวันละ ๕,๐๐๐ ใบ

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
35	หัดทำ ลองชิม	๑. เพื่อให้ให้นักเรียนทดลองใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการประกอบอาหาร ๒. เพื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมสร้างจิตสำนึก ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้การลงมือทำด้วยตนเอง	๑. คณะครูและนักเรียนชั้น ป.๑-ป.๒ ได้ร่วมกันทำ จั๋งน้ำดัง (ข้าวต้มน้ำจืด) โดยยาลิสก็เป็นผู้ให้ความรู้และสาธิตวิธีการทำ ๒. ครูและนักเรียนทดลองทำ จั๋งน้ำดังด้วยตนเอง	นักเรียน มีความสนุกสนานและให้ความสนใจในการทำกิจกรรมครั้งนี้เป็นอย่างมาก บางคนสามารถห่อบะจ่างได้หลายลูก บางคนก็ห่อตั้งนานกว่าจะได้สักลูก แต่นักเรียนก็มียอมแพ้ได้บะจ่างฝีมือตนเองคนละพวงสองพวง มากน้อยแล้วแต่ความถนัด	จั๋งน้ำดัง เป็นการนำข้าวเหนียวมาแช่น้ำประสมหอม (ดินประสิว) ซึ่งต้องใช้ในปริมาณที่เหมาะสมจึงจะไม่เกิดอันตรายแก่ร่างกาย โดยแช่ทิ้งไว้ ๑ คืน จากนั้นจึงนำหั่น (ยาลิสก็เตรียมมาให้) แล้วนำไปผัดมาเป็นสามเหลี่ยม ใส่ข้าวเหนียวลงไป ห่อโดยการพับใบไม้ไปเรื่อยๆจนหมดความยาวของใบ ใช้เชือกมัดให้แน่นแล้วนำมาผูกรวมกันเป็นพวงๆ จากนั้นจึงนำไปนึ่ง จนได้ที่จะมีลักษณะเป็นเนื้อเดียวกัน คล้ายๆเคลือบด้วยวุ้น จั๋งกับน้ำตาลทรายแดง กว่าจะห่อบะจ่างเสร็จก็เกือบหมดเวลาถ้าจะนั่งที่โรงเรียนคงไม่ทัน เพราะยาลิสก็บอกว่าต้องใช้เวลาถึง ๒ ชั่วโมงทุกคนตกลงกันว่านำกลับไปนึ่งที่บ้าน บางคนก็เผลอฝากให้เพื่อนไปนึ่งแล้วนำมาชิมในวันรุ่งขึ้น ซึ่งปรากฏว่าขนมที่นำมาชิมนี้มีความเหนียวและอร่อยมาก นักเรียนต่างก็ประทับใจที่ได้ทำขนมในครั้งนี้

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
36	วางแผน ตามรอยวิถีคนเก็บไข่	๑. เพื่อวางแผนเส้นทางกิจกรรมตามรอย ไข่ไข่ ๒. เพื่อให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และมีจิตสำนึกรักในอาชีพดั้งเดิมของตน ๓. เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกทักษะการสังเกต การบันทึก	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนตามรอยไข่ไข่ การเก็บ การนำไปขายตลอดไป จนถึงการนำไปทำเป็นขนม	นักเรียนตั้งใจที่จะได้ออกไปเรียนรู้นอกสถานที่ และช่วยกันวางแผน และบอกแหล่งข้อมูลที่จะไปติดต่อเพื่อติดตามเส้นทางไข่ไข่	ครูภูมิพิทย์ ครูเตีย และที่ปรึกษา สกว. จะเป็นผู้ควบคุมดูแลและร่วมเดินทางไปกับนักเรียนในครั้งนี้ โดยนักเรียนที่ไปร่วมกิจกรรมคือ นักเรียนชั้น ป.๔-ป.๕ และนักเรียนชั้น ป.๑ อีก ๓ คน โดยครูจะเป็นผู้ไปติดต่อและประสานงานกับชาวบ้านในการติดตามการเก็บไข่ไข่จนไปถึงสิ้นสุดที่โรงขนม การเดินทางครั้งนี้จะไปด้วยดี เนื่องจากมีระยะทางไกลและไปหลายที่ ครูภูมิพิทย์เป็นผู้รับผิดชอบเรื่องอาหารกลางวันและนำทีมของนักเรียน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
37	วิถีคนเก็บไข่	๑. เพื่อตามรอยไข่ไป ๒. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีจิตสำนึกรักในอาชีพดั้งเดิมของตน ๓. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการบันทึก	๑. ในตอนเช้าหลังจากเข้าแถวเสร็จ ครูเคียง ครูกลมลทิพย์ ที่ปรึกษา สกว. และนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมได้มารวมตัวกันที่ลานโพธิ์ เพื่อทบทวนข้อตกลงในการเดินทางร่วมกันเพราะจะต้องลงพื้นที่และต้องนั่งรถไปไกล ๒. เมื่อรถมาถึงและครูภูมิปัญญา ที่ จ ะ น ะ น ำ เตรียมพร้อมสำหรับการเดินทาง ทุกคนก็ช่วยกันขนน้ำและข้าวกล่องซึ่งเตรียมไปเป็นอาหารกลางวัน ทุกคนก็เข้าแถวไปขึ้นรถและออกเดินทางตามรอยไข่ไป ๓. สรุปความรู้ที่ได้โดยการเขียนเรียงความ	-นักเรียนที่ได้เดินทางออกนอกสถานที่ ทุกคนมีการเตรียมสมุดไปเพื่อจดบันทึก เด็กๆสัญญาว่าจะทำตามกติกาที่ได้ตกลงกันไว้ การเดินทางผ่านไปอย่างเรียบร้อยและกลับถึงโรงเรียนอย่างปลอดภัยในตอนเย็น -นักเรียนได้เห็นวิถีของไข่ตั้งแต่ตั้งแต่การเก็บจนถึงการนำไข่ไปใช้ประโยชน์ของมัน -ครูภูมิปัญญามีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมและจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนรุ่นต่อไป -ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ที่ได้รับรู้กิจกรรมที่โรงเรียนทำมิได้ให้ความร่วมมืออย่างดี และเห็นด้วย การวิธีการพาเด็กเรียนรู้เรื่องราวในห้องชั้นบ้านเกิดของตนเอง	ครูภูมิปัญญาที่ร่วมเดินทางไปให้ความรู้ในครั้งนี้ มี ๔ คน คือ ๑. นางชดช้อย ลิบยก (ป้าสาว) อายุ ๕๑ ปี ๒. นางโสม รอดแข็ง (ป้าโสม) อายุ ๕๐ ปี ๓. นางสาวสิเกน ศรมณี (ป้าเกน) อายุ ๔๙ ปี ๔. นายตาต ลิบยก (ชายตาต) อายุ ๕๐ ปี ครูภูมิปัญญาได้พานักเรียนไปเก็บไข่ในพื้นที่นบยักษ์ ซึ่งป้าสาวเล่าให้ฟังว่า มียักษ์มาทำเขื่อนเอาไว้จึงเรียกกันว่านบยักษ์ เมื่อก่อนมีที่พักด้วย ช่วงที่น้ำแห้งสามารถเดินผ่านได้ ถึงแม้มีด่านน้ำแก่ง ป้าสาวบอกว่าเก็บไข่ได้มาประมาณ ๑๕ ปี เมื่อก่อนมาหาหน่อไม้เห็นในใบงาก็เก็บไข่ไปส่ง เห็นว่ารายได้ดีก็เก็บต่อมาเรื่อยๆ ไม่ต้องลงทุนอะไร ในแต่ละวันเก็บได้ประมาณ ๕,๐๐๐ ไข่ ได้เงินประมาณ ๖๕๐ บาท ป้าสาวมีลูก ๓ คน ทั้ง ๓ คนก็เก็บไข่ไปขาย ลูกป้าสาว กรรติยาง หาหน่อไม้และเก็บไข่ไปขาย ป้าเกนบอกว่าป้าไม่มีความทำก็เลยมาเก็บไข่ไปขาย เก็บได้วันละ ๓๐๐ บาท ป้าโสมบอกว่าป้าก็เหมือนป้าเกนคือไม่มีงานทำก็เลยมาเก็บไข่ไปขาย เก็บวันละ ๔ ชั่วโมง ได้เงิน ๓๐๐ บาท ปกติออกจากบ้าน ๐๘.๓๐ น. กลับถึงบ้าน ๑๓.๐๐ น. เวลาเก็บให้รีบในใจไม่ค่อยหยุดกับใคร นับจนครบ ๕๐ ไข่จึงนำมามัด แล้วจึงนำ ๒ มัดมารวมกันเป็น ๑๐๐ ไข่ ไข่ที่เก็บได้จะนำไปขายให้พ่อค้าซึ่งจะส่งไปขายที่ตลาดหาดใหญ่ บางทีก็มีคนโทรมาสั่ง ไข่ขนาดกลางร้อยละ ๑๓ บาท ไข่ใหญ่ร้อยละ ๑๕ บาท ถ้าฝนตกจะเก็บง่ายไข่ไม่เหี่ยวแล้วก็ไม่คั้น

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
38	วางแผนการ ปิดโครงการ	๑. เพื่อวางแผนการปิดโครงการ ๒. เพื่อให้ให้นักเรียนแต่ละห้องได้แบ่งความรับผิดชอบในการปิดโครงการตามความถนัด ๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการปิดโครงการ “มืออะไรในกอไผ่” ๒. นักเรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละห้อง	นักเรียนต่างพูดคุยและปรึกษากันว่าในแต่ละห้องควรมีการจัดกิจกรรมอย่างไร เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และเพื่อนๆสามารถมีส่วนร่วมได้ทุกคน	กำหนดวันปิดโครงการในวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยจะจัดงานในช่วงเช้าถึงเที่ยง เพื่อให้นักเรียนชั้น ป.๖ ได้มีส่วนร่วมในเวทีปิดโครงการครั้งนี้ด้วย โดยมีการจัดกิจกรรมทั้งส่วนกลางและจัดชุมนุมของแต่ละห้อง ซึ่งในส่วนกลางนั้นจะส่งตัวแทนห้องไปแสดงร่วมกับนักเรียนชั้นอื่น ส่วนกิจกรรมในชุมนุมนั้นจะทำชุมนุมจากไม่ไผ่และมีการจัดโชว์ผลงาน ชิ้นงานที่ได้ทำไปแล้ว บางอย่างก็ต้องทำใหม่ เช่น ไม่กวาดเพราะของเก่าใช้กันจนพังแล้ว ในส่วนของการจัดชุมนุมนั้นนักเรียนบอกว่าจะให้ผู้ปกครองมาช่วยทำ และต้องจัดแสดงสาระความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม สกว. ด้วย ซึ่งเด็กก็เสนอให้นำใบงานและชาร์ตที่เคยทำไว้ไปจัดแสดง

ประมวลกิจกรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

ครูผู้รับผิดชอบ นายมนัส หลั่งเจนน้อย

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัย "มีอะไรในกอไผ่" ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

ครูผู้รับผิดชอบ นายมนัส หลังเจนนัย

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
1	ประชุมชี้แจงนักเรียน	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ 2. เพื่อกำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการศึกษา เนื้อหา ขอบเขต รวมทั้งคำถามหรือข้อสงสัยที่จะศึกษาข้อมูล 3. เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน	1. ครูประชุมชี้แจงนักเรียนว่า เราจะทำโครงการวิจัยเรื่องอะไร จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ไหน จะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันไหน เวลาใด จะเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องการเตรียมตัวอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละครั้งใช้เวลานานเท่าไร และมีใครเกี่ยวข้องกับการเรียนบ้าง 2. ครูประเมินผลโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้จากการประชุมในวันนี้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน	นักเรียนมีความรู้สึกตื่นเต้นดีใจที่จะได้ไปเรียนนอกห้องเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนุกสนาน ให้ความสนใจ และร่วมพูดคุยสนทนากันอย่างมีความสุข นักเรียนหลายคนถามว่า ครูจะพาไปเมื่อไร นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากไปเรียนเร็ว ๆ	นักเรียนรับทราบวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม ความจำเป็นในการเรียน สามารถบอกความรู้สึก บอกความต้องการและสรุปได้ว่าในวันพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนจะต้องเรียนรู้เรื่อง "มีอะไรในกอไผ่" โดยใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีผู้ปกครองเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการไปทำกิจกรรมแต่ละครั้งอาจมีผู้ปกครองไปร่วมและช่วยดูแลนักเรียนด้วย ในการลงพื้นที่แต่ละครั้ง นักเรียนจะต้องเตรียมตัวในการจัดบันทึกข้อมูล ในการเรียนเรื่อง "มีอะไรในกอไผ่" นี้จะบูรณาการกับกลุ่มสาระต่างๆ ตามความเหมาะสม ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง นักเรียนจะมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้น

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	สรุปกิจกรรม
2	ประชุมชี้แจง ผู้ปกครองและ ผู้เกี่ยวข้อง	1. เพื่อทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของโครงการ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3. เพื่อให้ชุมชนเกิด ความรู้สึกรักหวงแหนต่อ โรงเรียน	1. ครูนัดหมายผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญา และผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมและรับทราบ แนวทางในการปฏิบัติ 2. ครูชี้แจงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและขอ ความร่วมมือที่จะใช้กระบวนการวิจัยตามโครงการ “มืออะไรในกอไผ่” ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง มี กิจกรรมอะไรบ้าง แหล่งเรียนรู้อยู่ที่ไหน นักเรียน จะไปเรียนกับใคร ไปอย่างไร ไปวันเวลาไหน จะ เรียนรู้อย่างไร มีวิธีการใดบ้าง นักเรียนต้องเตรียม ตัวอย่างไร มีใครไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ้าง ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมและช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างไร และขอความร่วมมือผู้ปกครองพบครู ประจำชั้นเดือนละครั้ง และให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการเสนอแนะหรือเพิ่มเติมรายละเอียดใน การจัดกิจกรรม “มืออะไรในกอไผ่” ให้แก่นักเรียน 3. ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมสรุปแนวปฏิบัติ และข้อตกลงร่วมกัน	ผู้ปกครองเข้าใจและยินดีให้ความ ร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมทุก ครั้ง ผู้ปกครองยินดีที่จะไปร่วม กิจกรรมกับนักเรียนและครูเมื่อ ทางโรงเรียนต้องการ มีผู้ปกครอง เสนอให้จัดกิจกรรมในช่วงบ่าย เพราะในช่วงเช้าผู้ปกครองจะต้อง กรีดยางทำให้ไม่สะดวกในทาง มาร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองเห็น ด้วยในการจัดกิจกรรมดังกล่าว และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เต็มที่	ในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยท้องถิ่นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการจัด กิจกรรมและมีความยินดีในการให้ความร่วมมือและจะลง พื้นที่ไปช่วยดูแลนักเรียนด้วย และผู้ปกครองพร้อมที่จะ ช่วยเหลือและเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ของนักเรียน

ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	สรุปกิจกรรม
3	ค่ายเสริมทักษะ นักวิจัยน้อย	1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วิธีการ หาข้อมูลที่ต้องการ จาก การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์และการลง มือปฏิบัติจริง 2. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ในการทำงานกลุ่ม 3. เพื่อให้เด็กเรียนรู้มี ระเบียบวินัยและดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ตาม ข้อตกลงได้ 4. เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี ความมีน้ำใจ ระหว่างนักเรียน	นักเรียนให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นอย่างดี มี ความสามัคคีกัน มีน้ำใจคอยช่วยเหลือ กันช่วยกันเสนอและแสดงความคิดเห็น อย่างเต็มความสามารถ และสามารถ สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับไผ่ป่าได้ นักเรียนมีความสนุกสนานและให้ความ สนใจในการทำกิจกรรมมาก ช่วยกัน เขียน ช่วยกันบันทึก นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก	นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เช่น เด็กชายวิสุทธิ์ เด็กหญิงเมธวี เด็กหญิงอริรัตน์ รับฟังเพื่อนอย่างเงียบๆ และมี เพื่อนบางคนไม่ยอมเข้ากลุ่มกับ นักเรียนเหล่านี้ แต่บางคน เช่น เด็กชายชาญวิทย์ เด็กชาย สรภัญญะ เด็กชายอนุรักษ์ เด็กชายรัชชานนท์ เด็กชายภู วนนท์ ชอบพูดคุยเสียงดังขณะที เพื่อนกำลังทำงานและนำเสนอ	ครูต้องบันทึกข้อมูลของนักเรียน เป็นรายบุคคล พยายามให้ นักเรียนทุกคนได้พูดคุยแสดง ความคิดเห็น เริ่มจากเรื่องใกล้ตัว เรื่อยๆ เริ่มจากเรื่องใกล้ตัว ก่อน โดยครูคอยกระตุ้นถาม ชมเชยและให้กำลังใจ ครูต้อง พยายามหลอมพฤติกรรมของ นักเรียน ไม่ให้มีการรังเกียจกัน ในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เด็กเรียนมี ความรัก ความสามัคคีกันมาก ขึ้น	ในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ กลุ่มในครั้งนี้ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้ความ ร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็น อย่างดี มีความรักใคร่สามัคคีกัน ระหว่างพี่กับน้อง และร่วมมือกัน ทำกิจกรรมช่วยกันเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นอย่างเต็ม ความสามารถ นักเรียนสามารถ ทำงานกลุ่มและทำตามกติกาของ กลุ่มได้

บทที่ 4

บทสรุป

สรุปการวิจัย

โครงการ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุ่ฟ้า จังหวัดตรังซึ่งมีโจทย์คำถามว่า กระบวนการศึกษาเรื่องไผ่ป่าจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมของนักเรียนและครู โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุ่ฟ้าตั้งแต่ อ.1 – ป.6 ลักษณะโครงการจะใช้เรื่องไผ่ป่า มาสร้างการเรียนรู้กับนักเรียนทุกชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถม ความละเอียดของเนื้อหาขึ้นอยู่กับตัวชีวิตของเด็กในช่วงชั้นโดยครูจะเป็นผู้ประเมิน เป้าหมายที่ต้องการในตัวเด็กจะมีเกณฑ์อยู่อย่างไรที่สอดคล้องกับจุดเน้นของหลักสูตร

การจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม คือ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมรับผิดชอบไปพร้อมกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน กับสิ่งที่ดำเนินการมาถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้ครูเปิดโอกาสในการดึงนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ บนเงื่อนไขงานวิจัย ผ่านกระบวนการการร่วมคิด วางแผนหาวิธีการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่โครงการวางไว้ในแต่ละกิจกรรม มีการลงมือปฏิบัติร่วมระหว่างครูและเด็กนักเรียน โดยให้เด็กเป็นผู้นำครูมีหน้าที่สังเกตและอยู่เบื้องหลัง และนำมาสรุปร่วมกัน ทบทวนซักถามแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ข้อมูลเพียงพอหรือยัง และดำเนินการต่อกิจกรรมต่อไป อย่างเป็นขั้นตอน

แม้ว่าเงื่อนไขการเลือกเรื่องจะถูกกำหนดมาโดยครูตั้งแต่จุดเริ่มต้นงานวิจัย และหากครูมีประสบการณ์ในทอมต่อๆไปครูมั่นใจและเข้าใจในกระบวนการวิจัยก็สามารถที่จะเริ่มต้นเลือกเรื่องไปพร้อมกับเด็ก ซึ่งปัญหาอย่างหนึ่งของการดำเนินการขั้นนี้ คือความเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็ก หลายครั้งที่ครูไม่เชื่อมั่นว่าเด็กจะมีความคิดที่ดี แต่จากการเรียนรู้กระบวนการวิจัยเรื่องมีอะไรในกอไผ่ มีหลายเรื่องที่นักเรียนคิดและแสดงความคิดเห็นออกมาแล้วทำให้ครูยอมรับ และทิ้งกับความคิดที่เด็กแสดงออก

อีกประเด็นในวัตถุประสงค์ที่ต้องการสร้างการมีส่วนร่วม อีกระดับคือ การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากกระบวนการวิจัยทำให้โรงเรียนต้องเปิดประตูออกสู่ชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แม้ว่าเดิมทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่นตามศักยภาพและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้นๆ ซึ่งแต่ละหลักสูตรที่ได้หาวิธีการต่างกัน

การสร้างการมีส่วนร่วมโรงเรียนจะเริ่มตั้งแต่การชี้แจงทำความเข้าใจ เนื่องจากการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ปกครอง เพราะความเข้าใจการเรียนหนังสือ ต้องเรียนในห้องเรียน ต้องท่องจำเนื้อหารายวิชา ครูต้องให้การบ้าน ต้องติวเข้มก่อนสอบวัดผล การศึกษาวัดการที่คะแนนสอบ การจะพาเด็กเรียนรู้กระบวนการคิด พาเรียนพาเล่น เรียนเรื่องราวในห้องอื่น เรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการจึงเป็นเรื่องใหม่ที่โรงเรียนจะต้องหมั่นชี้แจงทำความเข้าใจเสมอ

การที่เด็กลงพื้นที่ไปสอบถามข้อมูลประวัติชุมชน ข้อมูลไผ่ป่า อาชีพการเก็บไผ่ป่า ฯลฯ เป็นการทำให้ชุมชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการศึกษาแท้จริงที่บ่งชี้ถึงศักยภาพของเด็กอย่างแท้จริง การคิดการตั้งคำถามของเด็ก หากเด็กถามไม่เป็น จดบันทึกไม่ได้ คิดเชื่อมโยงไปสู่เรื่องอื่นๆ หรือการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ เป็นพื้นฐานทักษะการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสำคัญ เพราะหากเด็กได้ถูกฝึกจนพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพ เมื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในห้องเรียนยิ่งทำให้เด็กเก่งมากขึ้น

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลในตลาดนัด การคำนวณราคาสินค้าที่ขายในตลาด การสอบถามที่ไปที่มาของสินค้าจากแม่ค้า ทำให้ผู้ใหญ่เข้าใจว่าการเรียนรู้แบบนี้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้จริง เด็กสัมผัสได้ เข้าใจมากกว่าการตั้งใจย่นเรียนบนกระดานดำ อีกกรณีที่เด็กได้ลงพื้นที่ไปดูการนำไผ่ไปทำขนมมะม่วงในเมืองตรัง เมื่อครูได้พูดคุยเจ้าของร้าน ยังเห็นด้วยกับสิ่งที่โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบัวทำ และอยากให้วิธีคิดนี้ได้ถูกนำไปใช้ในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองตรัง

เมื่อครูพาเด็กลงพื้นที่บ่อยๆก็ยิ่งเป็นการสร้างความเข้าใจกับชุมชน เมื่อทัศนคติเรื่องการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไป การดึงเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาก็จะง่ายขึ้น ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เรื่องของการสร้างการมีส่วนร่วมนักเรียน ครู ชุมชน

การทำโครงการวิจัย มีอะไรในกอไผ่ ฯ ตอบวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการจะเน้น การวางแผน การลงมือทำ และการสรุป และมีการตั้งกติกาข้อตกลงร่วมกันเป็นสร้างวินัยภายใต้ระเบียบที่นักเรียนช่วยกันกำหนด การใช้กติกาจะเป็นการฝึกวินัยเด็กไปในตัว ให้เขาสามารถอยู่ในกติกาของตกลงคนส่วนใหญ่ได้

วัตถุประสงค์ของโครงการต้องการให้นักเรียนรู้ประโยชน์และคุณค่าของไผ่ป่า เนื่องจากจุดเด่นของชุมชนบ้านตะเคียนหลบัวที่ชุมชนอื่นไม่มีคือ เรื่องการประกอบอาชีพเก็บไผ่ป่าขายแหล่งใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง ถือว่าไผ่ป่าเป็นพืชที่มีคุณค่าต่อวิถีชีวิตคนในชุมชน และมีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการเรียนตามแผนกิจกรรมที่ต้องมีการเก็บข้อมูลความเป็นมาประวัติชุมชน การเก็บข้อมูลไผ่ป่า การใช้ประโยชน์น้ำของ

กิน ของเล่น ของใช้ และความสำคัญที่ต้องอนุรักษ์ไม้ป่าจึงเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งที่จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ ข้อมูล สถานการณ์ ความสำคัญของไม้ป่า และหาวิธีการทำให้ไม้ป่าเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ซึ่งจากกระบวนการวิจัย จะค่อยๆพาเด็กสืบค้นข้อมูลเรื่องของไม้ จนกระทั่งกระบวนการในช่วงท้ายใช้ การตั้งคำถาม เมื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของไม้ป่าเช่นนี้ จะมีวิธีการอนุรักษ์หรือเพิ่มจำนวนไม้ป่าให้เพิ่มขึ้น อย่างไร ซึ่งเมื่อเด็กตอบวิธีตามที่เด็กคิดก็เกิดจากความคิดที่เห็นคุณค่าของไม้ป่าและต้องการให้ไม้ป่าเพิ่ม จำนวนขึ้น ก็ถือว่าเด็กตอบวัตถุประสงค์

สรุปผลการวิจัย

จากการพาเด็กเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ ทำให้เด็กเปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนพฤติกรรม เด็กได้เรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม เด็กกล้าแสดงออก เด็กได้ร่วมกันวางแผน คิดร่วม ทำร่วม เด็กค้นพบองค์ความรู้ด้วยตัวเอง อันนี้เป็น สิ่งสำคัญ จากการวิจัยแบบมีส่วนร่วมนี้ เด็กได้ และเด็กมีความสุขนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กเปิด เจตคติที่ดีต่อไม้ นำไปสู่การอนุรักษ์ แกบบอกว่า ต้นไม้ต้องเว้นไว้ให้ใหญ่ (โต) จะได้เอาหน่อ เอาใบไปขาย เด็ก มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเองได้

นักเรียนได้ความรู้เรื่องประโยชน์ คุณค่า ได้รู้ส่วนต่างๆ ของไม้ อาจเป็นทางเลือกในการประกอบ อาชีพสำหรับคนที่ไม่ได้เรียนต่อ เช่น การเก็บใบไม้ ได้รู้ว่าอาชีพนี้สร้างตัวได้ มีราคา ทำรายได้ดี

จากงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 3 ส่วนเกิดประโยชน์กับเด็กมาก เด็กมีทักษะ การพูด กล้าคิด กล้านำเสนอผลงาน สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศจากห้องเรียนสู่ ชุมชน เห็นการดำรงชีวิต ทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและนำไปใช้ได้จริง สามารถปรับใช้ในชีวิตจริงได้ บาง เรื่องสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพได้ ครูเองก็รู้สึกที่นักเรียนเก่งขึ้น ต่อไปครูก็จัดการเรียนการสอนได้ ง่าย ต่อไปก็เด็กเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเด็กมีทักษะเพิ่มขึ้นแล้ว

ในส่วน of ครู พบว่าครูเปลี่ยนวิธีการสอน เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ ครูพาเด็กเรียนนอกห้อง ครูต้อง เรียนรู้กระบวนการวิจัย ตามขั้นตอน วางแผน ลงมือทำ สรุป และทบทวนทำซ้ำ โดยที่ครูต้องเรียนรู้ปรับ ตนเอง ให้ใจเย็นรอให้เด็กเกิดการคิดเอง ซึ่งมีบ่อยครั้งในช่วงแรกที่ครูยังทำหน้าที่แทนเด็ก แต่เมื่อได้เน้นย้ำ กระบวนการทำให้ครูต้องหยุดเป็นคนบอกข้อมูลเด็ก ควบคู่กับการสังเกตเด็กรายบุคคล เด็กแต่ละคนไม่ เหมือนกันเพราะฉะนั้นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ไม่เหมือน สิ่งนี้สำคัญที่ครูจะต้องวิเคราะห์หรือรู้จักเด็กให้มาก มิฉะนั้นครูก็จะนำวิธีนี้ใช้กับเด็กทั้งห้อง และคาดหวังว่าเด็กทุกคนต้องได้ผลเหมือนกัน ซึ่งนี่คือหัวใจการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนยังต้องเน้นการบูรณาการเอาความรู้ที่ได้จากเรื่องของไฟฟ้า บูรณาการเข้าสู่สาระวิชาต่างๆ ให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นการเชื่อมโยงให้เห็นว่าเนื้อหาความรู้ใดๆก็ได้ สามารถหยิบมาสร้างการเรียนรู้และพาโยงวิชาการที่เป็นเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนด

ในส่วนของโรงเรียน โรงเรียนได้ประโยชน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารับรู้ รับทราบ ถามความคืบหน้าโครงการว่าเป็นอย่างไร ได้อะไรบ้าง ครูก็ภูมิใจ โรงเรียนก็ภูมิใจ เราได้ทำงานร่วมกับ สกว. อบต. วันปิดโครงการ อบต.รู้สึกว้าดี ถ้าคุณจะทำวิจัยก็ทำต่อนะ จะสนับสนุนมีส่วนร่วมตรงนี้ ชุมชนก็ตอบรับเป็นอย่างดี แม้กระทั่งหัวหน้า ศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แก้วก็บอกว่าเป็นโครงการที่ดีมาก อยากให้เด็กได้ทำต่อไป ถ้าโรงเรียนต้องการนำนักเรียนไปเรียนรู้เรื่องการเกษตร ก็ยินดี เป็นผลพลอยได้จากการที่มาปิดโครงการ นายอำเภอคันฉั่ง ก็บอกว่าเป็นกิจกรรมที่ดี หรือแม้แต่การจัดการไม่สุจริตก็สร้างรายได้สิ่งสวยงาม ก็โอเค ดีมาก ถ้าเราได้นำไปต่อยอด จะนำไปสู่การสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้ชุมชน ก็ได้แนวคิดหลายอย่างที่เป็นประโยชน์ เช่น การนำเศษของไม้ไผ่มาทำเป็นกระบอกน้ำดื่ม มันเป็นคุณค่าทางใจ เพิ่มมูลค่า ฝรั่งชอบ อีกส่วนคือ ที่กั้นหนังสือ เขียนตัวอักษร คำกลอน วาดดอกไม้ ขายได้ ช่วยแก้ปัญหาการทำงานหารายได้ของนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนต่อได้ ใช้ชีวิต ใช้ทักษะนี้ได้ เพราะไม่สามารถสร้างรายได้หมื่นได้ เป็นเรื่องที่ดี

จากเวทีเสวนาวันนั้นเราได้อะไรจากอ.สุนทรี คล้ายกับหลักสูตรท้องถิ่น แต่ของเราทำลึกมากกว่า ว่าเราต้องทำอะไร จะเลือกกิจกรรมอย่างไร ทำอย่างไร การลงพื้นที่ การบันทึก แต่หลักสูตรท้องถิ่นไม่ถึงขนาดนี้

เรื่องการมีส่วนร่วมพบว่าผลที่เกิดขึ้นได้ระดับหนึ่ง ชุมชนได้มีความภาคภูมิใจ มีส่วนร่วมให้ความสำคัญ เห็นความสำคัญในการพาเด็กทำวิจัย สะท้อนความรู้เด็กไปยังผู้ปกครอง เพราะเด็กกลับไปเล่าทำให้ผู้ปกครองภูมิใจ อยากมีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ด้วย แต่จากโครงการเป็นเพียงจุดเริ่มที่เมื่อผู้บริหารและครูเห็นผลที่เกิดขึ้นแล้ว จะต้องเพิ่มความเข้มข้น สร้างกลไกดึงชุมชนเข้ามาร่วมมาก ขึ้น จากโครงการยังเป็นการมีส่วนร่วมเชิงกิจกรรม โดยชุมชนให้ความร่วมมือ เป็นครูภูมิปัญญาถ่ายทอดความรู้ให้เด็กนักเรียน แต่ยังไม่สามารถร่วมคิดวางแผนกำหนดขอบเขต เนื้อหา หรือข้อมูลที่เหมาะสมที่จะถ่ายทอดให้เด็ก หรือบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาก็เป็นเพียงให้ความร่วมมือ สนับสนุน บอกข้อมูล แต่ยังไม่สามารถเข้าร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า

แต่ความพิเศษของคนในชุมชนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า แม้ผู้ปกครองหรือในชุมชนจะไม่ค่อยมีเวลา ต้องประกอบอาชีพทำมาหากิน หารายได้เลี้ยงครอบครัว แต่หลายคนให้ความสนใจและใส่ใจการเรียนรู้ของบุตรหลานมาก ได้ถามข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครูเสมอ และหากพบว่าโรงเรียนดำเนินการไม่เหมาะสม

จะมีการเรียกร้องให้โรงเรียนรับผิดชอบหน้าที่อยู่เสมอ จนครูหลายคนสะท้อนว่าผู้ปกครองเด็กนักเรียน โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบัวหัวแข็ง มีปัญหาดินหนอยก็ร้องเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งแท้จริงเป็นบทบาทและสิทธิของผู้ปกครอง ที่จะเป็นตัวประเมินติดตามการทำงานของครูในโรงเรียน ซึ่งถ้าสามารถผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ จะเกิดประโยชน์และเป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับสถานการณ์โรงเรียนขนาดเล็ก ที่ต้องอิงบนฐานชุมชน

อภิปรายผล

การสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นระหว่างครู นักเรียน และชุมชน ผ่านกระบวนการวิจัยเรื่อง ไม้ป่า กลไกสำคัญที่เป็นปัจจัยให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมก็คือ การใช้เรื่องไม้ป่า เป็นเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วม เพราะไม้ป่าผ่านการวิเคราะห์จากครู เนื้อหา ความเหมาะสมในการเรียนสามารถจัดการให้เหมาะกับเด็กได้ทุกวัย ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ศักยภาพของเด็ก/ตัวชี้ในการเรียนรู้แต่ละชั้น เป็นตัวกำหนดความยากง่ายของเนื้อหา

การเลือกเรื่องที่เด็กสามารถสัมผัส เรียนรู้ลงมือปฏิบัติได้จริง ก็จะแตกต่างกับการเรียนการสอนเดิมที่ใช้เนื้อหาจากหนังสือที่เขียนกำหนดมาเรียบร้อย ที่ครูก็เพียงสอนตามหนังสือ ตามคู่มือคำอธิบายพร้อมในแบบเรียน ครูแทบไม่ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแต่อย่างใด แต่เมื่อต้องพาเด็กมาเรียนเรื่องไม้ป่าซึ่งมีครูหลายคนยอมรับว่าเป็นเรื่องที่ครูก็ไม่มีความรู้มาก่อน ไม่รู้จะเริ่มอย่างไร เอาเนื้อหาตรงไหนก่อน ยิ่งส่งผลดีให้ครูต้องชวนช่วยเรียนรู้เรื่องราวไปพร้อมกับเด็ก บางเรื่องเด็กรู้เยอะกว่าครู

เรื่องไม้ปายังส่งผลสร้างการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนและชุมชน ด้วยไม้ป่าเป็นเรื่องที่อยู่ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาหรือผู้รู้ก็เป็นคนในชุมชน การที่โรงเรียนเปิดห้องเรียน ครูพาเด็กลงไปสืบค้นหาข้อมูล ประวัติชุมชน เรื่องไม้ป่า ก็ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี โรงเรียนได้ครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยสอน ดึงการมีส่วนร่วมจากชุมชน คนในชุมชนก็เกิดความภาคภูมิใจ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งเรียนที่ชุมชนสอนและถ่ายทอดสู่เด็กก็เป็นเรื่องที่เป็นวิถีชีวิต เป็นสิ่งที่ปฏิบัติจนเป็นทักษะความชำนาญ เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวคน นอกจากจะเชิญครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยถ่ายทอดความรู้ ยังมีกิจกรรมต่างๆที่ต้องขอความร่วมมือจากชุมชนผ่านการประชุมเพื่อชี้แจงเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนได้จัดการเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ชุมชนเข้าใจวิธีการสอนแบบใหม่ที่จะเน้นพัฒนาศักยภาพเด็ก และรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน

ไม่ใช่โรงเรียนจะมีนโยบายจัดการศึกษาอย่างไรก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียน แต่โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมเสนอความคิด แลกเปลี่ยนความเห็นในการจัดการศึกษาให้ลูกหลานของเขา และยังมีการติดตาม สอดส่องดูแลเป็นระยะ เพราะฉะนั้นเมื่อโรงเรียนวางเป้าหมายเรื่องการมีส่วนร่วม จะต้องหาวิธีดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อดึงผู้ปกครองที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมคิด ร่วมการตัดสินใจ จากเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสระ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและ การเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

จากการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการจะช่วยพัฒนาทักษะของเด็กได้ไม่ยาก ใช้กระบวนการทำงาน มีการสร้างข้อตกลง มีการชี้แจง มีการวางแผนการทำงานร่วมกันโดยเน้นกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิดเอง มีการลงมือปฏิบัติ มีการสรุปผล ทบทวนถ้าจะทำให้คิดว่านี่ต้องเตรียมการอย่างไร เป็นการกระตุ้นคิดทำครั้งต่อไป มีสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุงตรงไหน เป็นการชี้ให้เด็กคิดเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วกว่าการบอกของครู เมื่อทำซ้ำจนเด็กนำไปใช้ในการเรียนปกติ จะทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงทักษะต่างๆ โดยเฉพาะเด็กจะมีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนก็เกิดการพัฒนา ทั้งนี้ครูจะต้องประเมินเด็กรายบุคคลไปด้วยอย่างต่อเนื่อง

จากโครงการที่เป็นผลให้เด็กได้เกิดการพัฒนาตนเอง คือ การที่เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุก เมื่อเด็กรู้สึกมีความสุขขณะที่เรียนวิชาวิจัย เมื่อครูใส่กิจกรรมอะไรลงไปเด็กก็จะตั้งใจทำอย่างเต็มที่ เช่น กิจกรรมทดลองทำอาหาร กลุ่มเด็กผู้ชายชั้น ป.5-ป.6 ที่เป็นกลุ่มเด็กที่ไม่สนใจเรียน เป็นเด็กหลังห้อง กลับตั้งใจทำอย่างเต็มที่ แม้ว่าอาหารของกลุ่มตนเองจะเสร็จหลังเพื่อนไม่ได้เข้าประกวดตัดสินให้คะแนน แต่เด็กจะมีความสุขอยากให้ครูชม ทานฝีมือที่พวกเขาได้ร่วมทำ และขณะที่ทำก็มีการกระบวนการสรุปความรู้ระหว่างการทำอาหารด้วย เพราะครูประเมินว่าหากให้เด็กสรุปกิจกรรมหลังเสร็จการทำอาหาร อาจจะทำให้เด็กลืมบรรยากาศต่างๆไป จึงทำอาหารไป ส่งตัวแทนเขียน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ ที่อาศัยแรงจูงใจภายในในการทำงานที่เป็นเหตุเป็นผล โดยเมื่อเด็กมีความพึงพอใจ มีความสุขที่จะเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เด็กจะเป็นการค้นหามีความหมายมากขึ้น เรียนรู้ และพยายามจนกว่าจะเข้าใจ

ความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาศักยภาพ จากโครงการวิจัยครูได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีการฝึกทักษะต่างๆในกิจกรรมและหาประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงบ่อยครั้งและต่อเนื่องกัน บนเงื่อนไขเรื่องไม่ป่าที่ทำเรื่องเดียวทุกชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง จึงมี

การจัดเวลาชั่วโมงวิจัยขึ้นในตารางเรียน โดยจัดในวันอังคาร ช่วงบ่ายเป็นต้นไป ซึ่งเป็นเงื่อนไขบังคับให้ครูต้องดำเนินการเมื่อถึงเวลา

วัตถุประสงค์สุดท้ายของโครงการคือ นักเรียนรู้ประโยชน์และคุณค่าของไผ่ป่า ไผ่ป่า เป็นพืชที่ถูกมองว่าเป็นพืชที่ไม่มีประโยชน์ ไม่สามารถสร้างรายได้ ไว้สำหรับเอาหน่อไผ่ไปทำอาหาร และคนปัจจุบันก็นับปลูกยางพาราเป็นพืชหลักที่ให้ผลเศรษฐกิจสร้างรายได้ที่ดี ต้นไผ่ป่าจึงลดจำนวนลง หลายคนไม่สนใจการศึกษาหาข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ สอบถามและสรุปความรู้จากครูภูมิปัญญาที่มีอาชีพเก็บใบไผ่ขาย จากการบอกเล่าประสบการณ์ทำอาชีพนี้ จนสามารถส่งลูกซึ่งก็เป็นศิษย์เก่าที่เคยเรียนที่โรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า จนจบระดับปริญญาตรี เมื่อเด็กๆ ได้ฟังจะค่อยๆ ซึมซับเรียนรู้คุณค่าจากประสบการณ์ รวมทั้งการลงมือทำของกิน ของเล่น และของใช้จากไผ่ป่า ทำให้เด็กได้เห็นประโยชน์ไผ่ป่าที่สามารถทำได้จริง

นอกจากนักเรียนจะเห็นคุณค่าแล้ว การศึกษาเรื่องไผ่ป่าของโครงการวิจัย ยังทำให้นายกองคังการบริหารส่วนตำบลบางหมาก ได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมกิจกรรมเวทีนำเสนอผลการวิจัยของโรงเรียน และได้เกิดแนวคิดในการอนุรักษ์ และหาพื้นที่สาธารณะประโยชน์และจัดการปลูกไผ่ เพื่อเพิ่มจำนวนไผ่ป่าให้มากขึ้น อีกทั้งวิธีการจัดเก็บใบไผ่ ที่จะระมัดระวังไม่ทำให้กอไผ่ได้รับความเสียหาย หัก โค่น และการจัดเก็บแบบหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนไปเป็นรอบๆ เพื่อให้ไผ่ได้มีการฟื้นตัว และสามารถผลิตใบให้จัดเก็บได้อีก

บทที่ 5

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

สภาพบริบทโรงเรียนก่อนเริ่มวิจัย

โรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกันตัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นโรงเรียนที่อยู่ชอบๆเมือง อยู่ห่างจากถนนสายหลักเข้าไปประมาณ 7 กิโลเมตร โรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้าเคยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก่อน จนกระทั่ง 3-4 ปีที่ผ่านมาเด็กนักเรียนลดจำนวนลง จัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีเด็กต่ำกว่า 120 คน ผู้ปกครองที่ส่งลูกเข้ามาเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ปกครองมองว่าเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน การให้ลูกเรียนโรงเรียนใกล้บ้าน ผู้ปกครองก็จะสามารถดูแลติดตามให้อยู่ในสายตาได้ง่ายทั้งเรื่องของเด็กและเรื่องของครู สะดวกในการรับส่ง ประหยัดค่าใช้จ่าย ไว้วางใจกับการเรียนการสอนของครู และเรียนที่ไหนก็ได้ไม่ต่างกัน เป็นต้น

การเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลาบฟ้า เด็กนักเรียนที่เป็นผลผลิต ตัวชี้วัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ที่ผ่านมานักเรียนเรียนตามตารางที่โรงเรียนกำหนด ตาราง รายวิชา สารการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมทักษะ เหมือนยังโรงเรียนอื่นๆ เน้นการเรียนในห้องเรียน ท่องจำเนื้อหาสาระต่างๆ สอบวัดความจำความรู้ผ่านก็เลื่อนชั้นเรียน ถึงช่วงเทศกาลการทดสอบต่างๆของการศึกษาระดับประเทศ O-net NT ก็ต้องเพิ่มเวลาเรียนตัว เรียนเสริมมากขึ้น เพื่อจะได้มีโอกาสทำคะแนนให้ดี ให้สูง ส่วนหนึ่งเพื่อตนเองเอง อีกส่วนก็เพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน จากนั้นก็เรียนไปตามระบบ มีความสุขบ้าง ไม่มีความสุขบ้าง **ความสุขของเด็กส่วนใหญ่คือการได้อยู่นอกห้องเรียน**

โรงเรียนตะเคียนหลาบฟ้าเป็นโรงเรียนที่มีพื้นที่กว้าง มีสนามฟุตบอลขนาดใหญ่ มีสวนป่าข้างโรงเรียน และยังมีพื้นที่เป็นสวนยางพาราที่เป็นรายได้เสริมให้โรงเรียน ดังนั้นเด็กนักเรียนจะชอบที่จะเดินสำรวจ เดินเที่ยวในมุมต่างๆรอบโรงเรียน โดยเฉพาะเด็กผู้ชายทุกครั้งที่ได้ออกนอกห้องจะมีความสุขมาก

เมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษา บางคนก็เลือกเรียนต่อ บางคนก็หยุดเรียน แต่ตามฐานะของครอบครัวพอมีกำลังในการส่งเสียให้เรียนต่อหรือไม่ ซึ่งเมื่อเด็กเรียนจบก็สิ้นสุดหน้าที่ของครูชั้นประถม เป็นเรื่องของเด็กที่ต้องก้าวไปเผชิญโลกกว้างต่อไป

ครูที่โรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้า โดยเฉพาะครูผู้สอน ส่วนใหญ่จะเป็นครูในพื้นที่ และทำการสอนที่โรงเรียนนี้มานาน ครูบางคนบรรจุที่โรงเรียนนี้เป็นแห่งแรกและไม่เคยย้ายไปไหนอีกเลย

ด้านการเรียนการสอนของครู จะเน้นสอนตามแบบเรียนที่ใช้ เรียนในห้องเรียน เน้นการท่องจำ ทำแบบฝึกหัด การบ้าน และสอบประเมินวัดความรู้ความจำ ในภาระหน้าที่ของครูก็จะมีการรับผิดชอบงานต่างๆ ของโรงเรียนตามความถนัดและการมอบหมายจากผู้บริหาร นอกจากนั้นยังมีงานการพัฒนาศักยภาพของครู ทั้งการไปอบรมต้นท่อม กลางท่อม ปลายท่อมอยู่เสมอ รวมไปถึงการทำโครงการต่างๆ ที่มาจากต้นสังกัดและโครงการของโรงเรียนเอง

ด้านการบริหารจัดการผู้บริหารโรงเรียน จะเน้นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมุ่งผลสัมฤทธิ์จัดการให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและมีคุณภาพ โดยยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล และเน้นเสริมสร้างความเข้มแข็งจากการร่วมมือของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ

จุดเริ่มต้นการนำกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้าสู่โรงเรียน

ความเป็นมาที่ผู้บริหารและครูสนใจนำกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปใช้ เนื่องจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารซึ่งในขณะนั้นคือ นายชัยศักดิ์ โพธิ์พิชญกุล มีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่มีความหลากหลาย ปรับเปลี่ยนจากวิธีการสอนแบบเดิมที่ครูใช้มานาน โดยมีจุดมุ่งหมายคือเด็กมีการพัฒนาศักยภาพทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะการคิดของเด็กซึ่งต้องมีการประเมินการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และได้มีโอกาสเข้าร่วมสังเกตการณ์เวทีพิจารณาโครงการวิจัยของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดตรัง เมื่อปี 2552 จึงได้เชิญผู้ประสานงานประเด็นการศึกษา ร่วมประชุมกับคณะครู เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน

จากการคุยทำให้ครูทุกคนเห็นสภาพปัญหาของโรงเรียน ทั้งตัวเด็ก ที่เป็นผลผลิตการสอนของครู และปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนประสบปัญหาความเข้าใจของผู้ปกครองและชุมชน และเมื่อมีการตกลงที่จะนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในโรงเรียนจากความคิดเห็นของทุกคนแล้ว จึงได้เลือกเรื่องที่จะเป็นเครื่องมือการพาเรียนพารู้ ซึ่งได้ข้อสรุปคือเรื่องของไผ่ป่าที่มีความน่าสนใจ เป็นทั้งพืชที่ไม่ค่อยมีใครทำการศึกษามาก่อน เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน อีกทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติได้

เมื่อมีการประชุมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงได้สรุปว่าโครงการที่ดำเนินการคือ “มีอะไรในกอไผ่” กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า จังหวัดตรัง ซึ่งมีโจทย์คำถามว่า กระบวนการศึกษาเรื่องไผ่ป่าจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมให้ของนักเรียนและครู โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า ตั้งแต่ อ.1 – ป.6 ได้อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการและเพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์และคุณค่าของไผ่ป่า

การดำเนินการ

เมื่อโรงเรียนได้ข้อสรุปจัดทำโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินการ โครงการผ่านการอนุมัติจาก จะดำเนินการพร้อมๆกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ด้านครู และผู้บริหาร
2. ด้านนักเรียน
3. ด้านผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน
4. หน่วยงานอื่นๆ

โดยทั้ง 4 ส่วนที่เกี่ยวข้องจะมีการดำเนินการควบคู่กันไปในระยะเวลาทำโครงการ ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาท หน้าที่และความสำคัญในแต่ละกิจกรรม

1. ด้านครูและผู้บริหาร

ด้านครู

กระบวนการที่ครูพาเด็กเรียน สรุปได้ว่าครูต้องดำเนินการ คือ

1. ในการเรียนวิจัยต้องเลือกหัวข้อที่เหมาะสมกับเด็ก และเป็นเรื่องที่ต้องมีความรู้ในชุมชน เรียนในห้องเรียนอยู่ ดีๆ จะให้เด็กตั้งโจทย์เอง เด็กทำไม่ได้ ครูต้องชี้แนวทาง หรือยกตัวอย่างให้เด็กก่อน จากนั้นให้นักเรียนตั้งคำถามบอกเป็นหัวข้อ สิ่งที่ต้องรู้ แยกเป็นหัวข้อย่อยๆ หลังจากนั้นนักเรียนนำเสนอ มา 10 เรื่อง เราก็ให้นักเรียนลงมติว่าจะสนใจทำเรื่องอะไรก่อน เพราะเหตุผลอะไร
2. เมื่อได้หัวข้อแล้ว ครูจะออกแบบกิจกรรม และบอกรายละเอียด โดยมีการวางแผนกิจกรรม เช่น จะทำกิจกรรมอะไรบ้าง

3. กระตุ้นให้เด็กตั้งคำถามสิ่งที่ได้กอยากรู้จากหัวข้อวิจัย
4. วางแผนหาความรู้ ความรู้เรื่องนั้นอยู่ที่ไหน จะหาได้อย่างไร จากใคร จะหาได้เมื่อไหร่ ทำอย่างไร แบ่งหน้าที่อย่างไร จะต้องตั้งกติกางานอย่างไร
5. ลงพื้นที่ทำตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งการจดบันทึกตามศักยภาพของเด็ก หรือถ้าเป็นเด็กชั้น ป.1-ป.2 หรือที่เขียนไม่คล่องก็ใช้วิธีการจำ แล้วกลับมาสรุปเรียบเรียง
6. การนำเสนอข้อมูลแต่ละครั้งมีความสำคัญ คือเป็นการสรุปความรู้ เป็นการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ นอกจากเนื้อหาความรู้แล้วยังต้องสรุปสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ที่เป็นการสรุปความคิดรวบยอด การบอกถึงความรู้สึก สรุปบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมในครั้งนั้น
7. เสริมทักษะ ศักยภาพนักเรียนในด้านที่อ่อน เช่น การฝึกการตั้งคำถาม การจดบันทึก เป็นต้น

บทบาทครู

- เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ คอยกระตุ้นให้คิด โดยใช้คำถาม
- ให้เด็กเป็นผู้ดำเนินการ ลงมือคิด ลงมือทำ ลงมือสรุปด้วยตัวของนักเรียนเอง
- ให้โอกาส ใจเย็น สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ไม่พยายามเข้าไปแทรกแซง
- คอยควบคุมดูแล ในการนำพานักเรียนเรียนอย่างใกล้ชิด
- หมั่นใช้กติกา ซึ่งเป็นกติกา ข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียนกับครู
- ต้องนำความรู้จากนอกห้องเรียนสอดแทรกกับบทเรียน ให้นักเรียนเชื่อมโยงเพิ่มเติม
- พยายามบูรณาการ
- แทรกคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ
- ควบคุมดูแลให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- จัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตร การจัดการศึกษาชาติ
- หาแหล่งเรียนรู้
- บันทึกข้อมูล
- ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชน
- สังเกตพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กรายคน และพยายามเสริมทักษะให้เหมาะแต่ละคน

ด้านผู้บริหาร

การดำเนินการผลักดันงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ครูใช้จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ปรับเปลี่ยนจากวิธีการสอนเดิมๆ โดย

- การจัดการอบรมพลังกลุ่ม การทำงานอย่างมีความสุข เพื่อให้ครูได้เข้าใจตนเอง เข้าใจเพื่อนร่วมงานและมีการทำงานอย่างมีความสุข เป็นการเปิดใจ และสร้างความสามัคคีมากขึ้น
- การศึกษาดูงานดูตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน
- การประชุมประจำเดือน เพื่อเป็นการนิเทศติดตาม รับทราบปัญหาอุปสรรคของครูในการดำเนินการงานวิจัย และช่วยหนุนเสริม ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ
- ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ทราบสิ่งที่โรงเรียนกำลังดำเนินการ
- การให้กำลังใจ ติดตามการทำงานของคณะครูอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

บทบาทผู้บริหาร

- ต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจบุคลากร ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เพื่อให้การทำงานดีขึ้น พัฒนาขึ้น
- ส่งเสริมการฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้
- จัดงบประมาณให้ดำเนินการได้เหมาะสม
- เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- ควบคุม และตรวจสอบการทำงานของครูแต่ละชั้น
- เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นระหว่างคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน
- เข้าร่วมประชุมติดตาม เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นการศึกษา จังหวัดตรัง

2. ด้านนักเรียน

นักเรียนจะมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครู ผ่านกิจกรรมโครงการวิจัย โดยเน้นกระบวนการ

- ก่อนเริ่มกิจกรรมต่างๆจะต้องมีกติกาที่เหมาะสมทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมของห้อง
- การประชุมวางแผนชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียน กระตุ้นให้ร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อไปสู่เป้าหมายของกิจกรรมนั้น ผ่านกระบวนการทำงานกลุ่ม
- ลงพื้นที่ เก็บข้อมูล พร้อมการบันทึก

- สรุปข้อมูล ทั้งข้อมูลเนื้อหาเรื่องไผ่ป่า และสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้
- นำเสนอ และฟังข้อเสนอแนะจากเพื่อนๆ

บทบาทนักเรียน

- ได้ฝึกการกล้าคิด กล้าแสดงออก
- ต้องปรับตัวกิจกรรมเพื่อเข้ากลุ่มทำงานร่วมกับเพื่อนได้ ฝึกการคิด การพูด การถาม
- สืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
- ต้องสร้างผลงานของตัวเองได้
- เกิดเรียนรู้ด้วยตัวเองได้
- พัฒนาตัวเองได้ จากการทำกิจกรรม เช่น ทักษะการแสดงออก ทักษะที่เหมาะสม ประชาธิปไตยเบื้องต้น การอยู่ร่วมกับสังคม ชุมชน
- มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการเล่าเรื่องที่ดี
- เกิดทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

3. ด้านผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน

โรงเรียนจะดำเนินการประชุมชี้แจงผู้ปกครอง เพื่อบอกเล่าสิ่งที่โรงเรียนจะทำโครงการวิจัย และเพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน และขณะทำโครงการก็จะมีชี้แจงทำความเข้าใจการจัดการเรียนสอนที่พาเด็กออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ทราบเป็นระยะ รวมทั้งเมื่อมีกิจกรรมการนำเสนอข้อมูล การทดลองทำของใช้ ทดลองทำของกิน ทดลองทำของเล่น ก็เชิญผู้ปกครองที่มีความรู้มาร่วมเป็นครูภูมิปัญญาสอนเด็กๆในโรงเรียน และในเวทีนำเสนอผลการวิจัยก็เชิญเขามาร่วมดูความสามารถของเด็กๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

บทบาทผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน

- ถ่ายทอด บอกเล่า ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลเรื่องราวที่ตนเองทราบ
- สอนทักษะและประสบการณ์ให้เด็ก
- ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน
- ติดตามการทำกิจกรรมการทกิจกรรมของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
- มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน
- เป็นคนเผยแพร่บอกเล่าเรื่องราวที่โรงเรียนทำให้คนอื่นทราบและเข้าใจ
- สอนทักษะชีวิต มารยาท กาลเทศะ การเข้าหาผู้ใหญ่ให้กับเด็ก
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและผู้ใหญ่
- เข้าใจครู เข้าใจเด็กมากขึ้น

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้าร่วมในกิจกรรมเวทีตรวจสอบข้อมูล กิจกรรมลงพื้นที่หาความรู้ เช่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (ศูนย์เพาะเลี้ยงพันธุ์พืช) ที่ทางโรงเรียนนำเด็กไปเรียนรู้เรื่องของต้นไม้ และพันธุ์อื่นๆได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 ที่ทางโรงเรียนได้นำเสนอโครงการวิจัยที่ดำเนินการให้ทราบ และการนำโครงการที่โรงเรียนดำเนินการหารือ ขอคำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความร่วมมือ ประสานงาน ให้ข้อมูล
- อบต. ให้ความร่วมมือ พร้อมคำชี้แจง และสนับสนุนข้อมูล อุปกรณ์
- สกว. สนับสนุนการทำวิจัย พี่เลี้ยงให้ข้อเสนอแนะและให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน
- ศูนย์เพาะเนื้อเยื่อพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดแหล่งเรียนรู้ เสริมทักษะความรู้วิชาการ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม
- โรงเรียนเครือข่ายวิจัย ให้คำแนะนำ จุดเด่น จุดด้อย เพื่อการพัฒนา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยน ประสานงานการทำวิจัย
- ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สิ่งที่ต้องปรับ เพื่อรองรับการกับทำงานวิจัย

- การเลือกเรื่อง จะเลือกเรื่องที่มีอยู่ในท้องถิ่น สัมพันธ์กับคนในชุมชน มีภูมิปัญญาบอกเล่า และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน และในชุมชน
- การจัดการเวลาทำวิจัย จะใช้เวลาในตารางเรียนโดยใช้การบูรณาการเข้าไปในสาระวิชา ซึ่งโดยส่วนใหญ่โรงเรียนขนาดเล็กมีความยืดหยุ่นในการจัดการเวลาเรียนอยู่แล้ว ยิ่งนโยบายเปิดให้เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการบูรณาการ ยิ่งทำได้ง่าย โดยอาศัยการทำแผนบูรณาการ เวลาที่เหมาะสมต่อการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมใช้เวลา 2 ชั่วโมง หรือยังเป็นกิจกรรมลงพื้นที่ที่ยังใช้เวลามากขึ้น สำหรับโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าได้จัดเวลาเรียน ชั่วโมงวิจัยในวัน
- การปรับของครู ครูต้องปรับอันดับแรกคือการปรับใจรับ และเรียนรู้กับงานวิจัย เข้าใจวัตถุประสงค์ เข้าใจเป้าหมาย ทำเพื่ออะไร จากนั้นก็ค่อยเรียนรู้และทำตามแผนของโครงการ โดยมีพี่เลี้ยงเข้ามาช่วยชี้แนะ สอบถาม ให้คำปรึกษา
- วิธีเรียน วิธีเรียนจะเน้นกระบวนการคือ จะทำกิจกรรมใด ครูจะชวนนักเรียน การวางแผน ลงมือทำ สรุป และทำซ้ำ โดยเน้นการตั้งคำถามหาสิ่งที่อยากรู้ หรือต้องรู้ เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงสู่การคิด ลงมือทำ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง มีการนำเสนอทุกครั้งที่เราเรียนรู้ ผ่านกระบวนการทำงานกลุ่ม เรียนรู้ การอยู่ร่วมกัน และการช่วยเหลือในการทำงาน เรียนรู้จุดเด่น จุดด้อยของเพื่อนในกลุ่มผ่านกิจกรรมวิจัย
- การบริหารจัดการของผู้บริหาร จะเน้นประชุม พูดคุยชี้แจงทำความเข้าใจ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงการร่วมกันแลกเปลี่ยนหาทางแก้ หรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่พบ

กระบวนการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

• ผู้บริหารกับครู

- กระบวนการที่ผู้บริหารใช้การประชุมภายใน เพื่อทำความเข้าใจ ให้ครูเปิดใจยอมรับกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเมื่อครูได้ดำเนินการก็ต้องมีการประชุมประจำเดือนเพื่อรับฟังสถานการณ์ และรับทราบปัญหา เป็นผลให้ครูเปิดใจยอมรับงานวิจัยเข้าไปทดลองใช้ในการสอน และจากการประชุมทำให้ครูแสดงความคิดเห็น และเกิดการแลกเปลี่ยน เหตุผล ในการทำงาน เกิดความเข้าใจซึ่งกัน สิ่งที่คุณทำเป้าหมายคือเพื่อพัฒนาเด็ก

- กระบวนการ PDCA ที่ผู้บริหารนำมาใช้ ร่วมคิดวางแผนร่วมกันกับครู จากนั้นครูลงมือปฏิบัติ และมี การสรุป ซึ่งเป็นเสมือนการนิเทศติดตามงาน โดยผู้บริหารก็จะสังเกตครู และคอยหาวิธีปรับเปลี่ยนแก้ไข
- การอบรมพลังกลุ่มเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสนับสนุนให้ ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเข้าอบรม เพื่อให้ทุกคนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเอง และเข้าใจผู้อื่น เปิดมุมมองความคิดที่มีต่อคนอื่นในแง่ดีมากขึ้น และเพื่อสร้างพลังการทำงานเป็นทีม เมื่อครูเข้าอบรมพลังกลุ่ม สิ่งแรกที่ครูสะท้อนคือไม่เคยพบการ อบรมแบบนี้มาก่อน เคยเจอแต่การอบรมที่มีคนมาบรรยายให้ความรู้ ถึงเวลาพักทานอาหาร ทานของ ว่าง จากกระบวนการทำให้เห็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ และมีการถอดความรู้จากการลงมือทำกิจกรรม ทำให้ระหว่างการถอดสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ครูก็ได้เรียนรู้ตนเองและเรียนรู้เพื่อน เกิดความเข้าใจ มากยิ่งขึ้น สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน

● ครูกับนักเรียน

- ครูมีการชี้แจงทำความเข้าใจถึงการเรียนการสอนแบบวิจัย ที่ต้องไปเรียนรู้นอกห้องเรียนเรื่องไม้ป่า ต้องค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ต้องฝึกตั้งคำถาม ต้องจดบันทึก และต้องตามหาว่าไม้ป่านำไปใช้ ประโยชน์ได้บ้าง จากที่ครูชี้แจงทำให้เด็กๆ ตื่นเต้น อยากรู้อยากเรียนเร็วๆ เพราะอย่างน้อยกระบวนการ เรียนนี้ก็แตกต่างจากการเรียนการสอนเดิม และการออกไปเรียนนอกออกก็สนใจเด็ก

● นักเรียนกับนักเรียน

- กระบวนการวิจัยระหว่างนักเรียนกับนักเรียนจะเกิดขึ้นจากกระบวนการทำงานกลุ่ม ร่วมกัน โดยเด็กจะ เรียนรู้ข้อดี ข้อด้อยของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม เช่น เด็กเรียนเก่งจะมีความสามารถในการทำงานเขียน งานสรุป หรือทำงานดี แต่เด็กเรียนปานกลางหรือไม่เก่งจะมีทักษะชีวิตสูง สังเกตจากการลงพื้นที่ เด็ก กลุ่มนี้จะกล้าถาม และประเด็นคำถามจะแตกต่างกับเด็กเรียนเก่ง บางคำถามเป็นคำถามที่ตีความ หรือ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เด็กไม่เก่งจะทำได้ดี เพราะฉะนั้นจุดเด่น จุดด้อยที่เด็กได้เรียนรู้จากการลงพื้นที่

● โรงเรียนกับชุมชน

- โรงเรียนเป็นบทบาทหนึ่งที่สำคัญในเน้นการสร้างการมีส่วนร่วม โดยครูและผู้บริหาร ต้องทำความเข้าใจ ชี้แจงให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้าร่วม โดยใช้ไม้ป่าเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นการใช้ โอกาสในการประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นเป็นกระบวนการสำคัญ ที่จะสร้างความเข้าใจการ

จัดการเรียนรู้เน้นพาเด็กเรียนรู้นอกห้องเรียน และการขอความร่วมมือเข้ามาเป็นครูภูมิปัญญาถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ที่มีแก่เด็ก และการร่วมกำหนดทิศทางอยากให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานอย่างไร และร่วมกิจกรรมวิจัย

- ผู้บริหาร ครู และพี่เลี้ยง

-กระบวนการวิจัยที่ทำร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู และพี่เลี้ยง สกว. เป็นกระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ การชี้แจงทำความเข้าใจแนวคิด วิธีการ ของงานวิจัยท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้ครูและผู้บริหารเข้าใจ มีการซักถามแลกเปลี่ยนเหตุผล สาเหตุที่ต้องดำเนินการ การเสริมทักษะความรู้ แนวคิดจากการอบรมพลังกลุ่ม เพื่อรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นด้วยกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติและการถอดบทเรียนตนเองโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทำให้ครูเข้าใจตนเอง และผู้อื่น รวมถึงการสร้างพลังในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การอบรมทักษะความรู้การนำงานวิจัยทำเป็นแผนบูรณาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร การร่วมศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานวิจัยกับโรงเรียนในเครือข่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดตรังโรงเรียนอื่นๆเพื่อเป็นแนวทางนำประสบการณ์มาปรับใช้ และการนำเสนอสิ่งที่โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบดำเนินการและประสบผลแก่โรงเรียนเครือข่ายฟัง ทั้งยังเป็นการกระตุ้นการทำงานเพื่อจะได้ขยายไปพร้อมกับโรงเรียนอื่นๆ สร้างพลังในการดำเนินงาน การศึกษาดูงานโรงเรียนลำปลายมาศ พัฒนา ถึงจุดเด่นในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นโรงเรียนลำปลายมาศฯได้ดำเนินการจนเป็นที่ยอมรับว่าสามารถจัดการศึกษาที่เน้นผลที่เกิดขึ้นที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย เป็นนโยบายที่ครูต้องดำเนินการ และการประชุมติดตามประจำเดือนยังเป็นกระบวนการติดตามความคืบหน้าของงาน และการแก้ไขปัญหาหรือของติดขัดที่ครูพบ หรือไม่เข้าใจ เพื่อให้ทำงานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ

ความสำคัญของกระบวนการนี้ การร่วมคิด การให้โอกาสแสดงความคิดเห็น รับฟังทุกคนให้ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิด และร่วมกับประเมินทางออกหรือข้อเสนอที่มีความเห็นตรงกันว่าเป็นไปได้ร่วมกัน เป็นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมรับผิดชอบ ไปด้วยกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบเก่าและแบบใหม่ในบทบาทต่างๆ

บทบาทครูผู้สอนกับการจัดการเรียนการสอน

แบบเก่า	แบบใหม่
-ครูสอนโดยใช้หนังสือ -ครูบอกเล่าเนื้อหาสาระความรู้ให้เด็ก -สอนในห้องเรียน -แจกใบความรู้ มีใบงาน การบ้าน -เน้นกระบวนการเรียนรู้รายบุคคล -วัดประเมินผลจากการทำข้อสอบ -สอนตามเวลาเรียน ตามชั่วโมงเรียน -สอนตามแผนการสอน -เน้นสร้างทักษะทางวิชาการแก่เด็ก -ถึงเวลาตัว ยัดเยียดความรู้เข้าสู่เด็ก -สอนสิ่งที่ครูอยากสอน	-ไม่มีแบบเรียน -ต้องเน้นการสอนวิธีการหาความรู้ -เน้นกระบวนการ -เรียนรู้นอกห้องเรียน ใช้ชุมชนเป็นที่เรียนรู้ -ภูมิปัญญา ผู้ปกครองเป็นครู -ครูสังเกตพฤติกรรมเด็ก พัฒนาการเด็ก -ประเมินจากการเรียนรู้ของเด็ก รายบุคคล -เน้นเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม -ใช้เวลานาน -เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะชีวิต

บทบาทผู้บริหาร

แบบเก่า	แบบใหม่
-บริหารตามอำนาจ -สื่อสารทางเดียว -นิเทศตามบทบาทหน้าที่ -ทำงานไม่เป็นระบบ ไร้ระเบียบ -ไม่เน้นการมีส่วนร่วม -ทำงานตามหน้าที่ ไม่เสียสละ -อยู่โรงเรียนน้อย -ประชุมเป็นกิจวัตร	-บริหารแบบมีส่วนร่วม ครู ชุมชน หน่วยงานอื่นๆ -สื่อสารแบบสองทาง รับฟังความคิดเห็นเพื่อนครู -สนับสนุน ส่งเสริม การทำงานที่มีประสิทธิภาพ -ติดตาม นิเทศ อย่างต่อเนื่อง ให้คำปรึกษาแก้ปัญหา -แบบกัลยาณมิตร -เน้นการประชุมอย่างต่อเนื่อง -มุ่งมั่น เอาจริงเอาจัง -ทำงานเป็นระบบ

บทบาทผู้ปกครองและชุมชน

แบบเก่า	แบบใหม่
- การเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของครู และโรงเรียน - ไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน - เรียกมาประชุมผู้ปกครองนั่งฟัง รับรู้และไม่แสดงความคิดเห็น - ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา - ให้ความร่วมมือน้อย มาร่วมน้อย - มีการนิทาอยู่ข้างหลัง ไม่เอาปัญหามาพูดกันต่อหน้า - คิดว่าโรงเรียนเป็นของครู	- มีส่วนร่วมมากขึ้น - กล้าแสดงความคิดเห็น - กล้าเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน - มีความรู้สึกร่วมว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน - ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น - ปกป้องโรงเรียน - ไว้วางใจโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้ลูกหลานตนเอง - มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อครูมากขึ้น ไม่กลัวครู

ผลที่เกิดขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นต่อเด็ก การพาเด็กเรียนอย่างเป็นกระบวนการ ทำให้เกิด

- เด็กจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการวิจัย แบ่งเป็นหัวข้อได้ 5 หัวข้อ เป็นการกำหนดปัญหา โดยครูจะนำปัญหา ขึ้นมาสักหนึ่งตัวอย่าง ให้นักเรียนร่วมกันคิดแก้ปัญหา ตั้งสมมติฐาน วางแผนแก้ไข ค้นคว้าหาข้อมูล โดยครูเป็นคนจัดกิจกรรมจัดหาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ปราศญ์ ในการให้สอนเด็ก จากนั้น เก็บข้อมูล โดยนักเรียนเก็บของนักเรียน ครูก็เก็บของครู ครูเป็นคนรวบรวมข้อมูลหลักของชั้นเรียน
- นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
- นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมจากการที่ครูพาเรียนเรื่องใหม่ โดยครูจะทำการชี้แจงบอกถึงวัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติผ่านการลงมือทำจริงอย่างเป็นกระบวนการ โดยมีการวางแผน ลงมือทำและมีการสรุป
- นักเรียนได้ฝึกการกล้าคิด กล้าแสดงออกทั้งที่เป็นชิ้นงานเดี่ยว และงานกลุ่ม
- นักเรียนมีการคิดอย่างมีเหตุผล จากการตอบคำถามจะต้องมีการถามถึงเหตุผลที่ได้คำตอบ
- มีการคิดเชื่อมโยงจากสิ่งที่ได้ลงมือทำ เป็นประสบการณ์และเหตุผล
- นักเรียนมีความสุข และเกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว
- นักเรียนและครูจะช่วยกันรวบรวม เรียงเรียงข้อมูล จากที่ได้มาจากการลงพื้นที่ สรุปปัญหา อุปสรรคการทำงาน เพื่อปรับปรุงการทำงานครั้งต่อไป

- นักเรียนเกิดจิตสำนึกรักถิ่นฐานท้องถิ่นตนเองมากขึ้น
- เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต
- เห็นคุณค่า ประโยชน์ของไฟ่ มากขึ้น
- เด็กค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง
- เด็กเกิดความไว้วางใจครู
- เข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคม
- เด็กอยากมาโรงเรียน มีความสุขกับการเรียน

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ชุมชน
- ครูเข้าใจ รู้จักชุมชนมากขึ้น ได้เรียนรู้การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพคนในชุมชน
- ครูได้ประสานความสัมพันธ์และสร้างทัศนคติที่ดีต่อชุมชน มีผลต่อความร่วมมือระยะยาว
- ครูค้นพบความสามารถของเด็ก
- ครูเปลี่ยนวิธีการสอน
- โรงเรียนได้เด็ก และครูที่มีประสิทธิภาพ
- เกิดการบูรณาการวิชาต่างๆ เช่น อังกฤษ การงาน ไทย ศิลปะ สังคม ลักษณะและสภาพแวดล้อม ชุมชน
- ครูรู้จักการวางแผนการทำงานที่ดีขึ้น
- มีการวางแผนการสอนล่วงหน้า
- มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากขึ้น
- เกิดความสามัคคีมากในคณะครู
- รักและเข้าใจชุมชนมากขึ้น
- ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน และระหว่างเพื่อนเครือข่ายวิจัย เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกัน

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

- ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการให้ความรู้กับนักเรียน
- ใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ฯลฯ
- ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมเรียนรู้กับเด็ก
- ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน รักโรงเรียน
- เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ได้ความรู้เรื่องไฟเพิ่มขึ้น ในกลุ่มที่ทำอาชีพเก็บใบไม้ขาย
- ผู้ปกครอง ได้รู้เรื่องในชุมชน รู้ว่าโรงเรียนทำอะไร สอนอะไรอย่าไร ให้เด็กทำอะไร
- มีส่วนร่วมกับการสอน
- สำนึกรักถิ่นท้องถิ่นมากขึ้น
- มีแนวทางสร้างรายได้
- สร้างทางเลือกอาชีพ
- กล้าคิด กล้าทำมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาครู

- ครูทำกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่สั่นไหว ไม่ได้ต่อเนื่อง ขาดตอน ต้องมาเริ่มกันใหม่พบทบทวนใหม่ ยาก
- บางทีกิจกรรมอื่นเยอะ เรื่องงานวิจัยของ สกว. หยุดไปบางทีเป็นเดือน ต้องมารื้อกันใหม่ ยากยิ่งกว่าเดิม
- ครูไม่มีความรู้เรื่องไฟลึกซึ้ง ไม่หาความรู้เพิ่มเติม
- ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชนมีน้อย เพราะครูเพิ่งเข้ามาสอนใหม่ที่โรงเรียนนี้
- ครูยังไม่เข้าใจหลักการ แนวทางการทำวิจัย ว่าต้องทำอะไร ทำอะไร
- ครูภาระงานเยอะ ไม่ค่อยได้สอน เมื่อถึงในคาบชั่วโมงวิจัย ปลดปล่อยเด็กว่าง ให้งานไว้เด็กก็ไม่ทำ
- ครูไม่รู้ว่าต้องเริ่มสอนจากอะไร จะเอาตรงไหนมาเริ่ม
- ครูกับนักเรียน ขาดความรู้เรื่องการทำวิจัย
- ครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ เข้าใจว่าเป็นการทำงานเพื่อ สกว.
- ครูไม่ค่อยมีการบูรณาการการเรียนการสอนเท่าไร

- “จริงๆ แล้วไม่อยาก ถ้าเราได้อัฒสสร ต่อเน่อง ตลอด ฒมมท่าย เรออยากให้มำซ้แงรยละเอียดกับครูที่มำใหม่ ไม้รู้ว่ต้องเริ่มตรงไหน ทำง ฐดม่งหมำยอย่งไร การจัดกิจกรรมขอบเขตงำน พอมาถึงก็ทำเลย เราก้ไปไม้ถูก แต่ถ้ำเป็นแบบนี้ก็ไม้ได้ยักสัทเท่ำไร”
- ครูกระตุ้นไม้ขึ้น ไม้อยักกระตุ้น
- ครูไม้เปิดโอกำสให้เด็ก
- ครูไม้ใจเย็น ฐรอให้เด็กคิดและเกิดการเรียนรู้เองไม้ได้

ปัญหำเด็กนักเรียน

- เด็กไม้ค่อยกล้ำดั่งค้ำถำม ไม้รู้ว่จะถำมอะไร ถำมไม้เป็น
- เด็กไม้ร่วมมือ ไม้สนใจ ไม้รับผิดชอบในบงคน
- เด็กบงคนไม้ยอมรับสมำชิกในกลุ่ม ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลำง
- เด็กบงคนไม้ค่อยสนใจเวลำวิทยำกรสอน อำจเพร่ำสนทกับวิทยำกรคุ่นเคยดี
- ในการทำงานหรือทำขึ้นงำน และต้องใช้เครื่องมือเป็นของมีคม เด็กไม้ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ขั้นตอนผ่นการสำธิตของครูภูมิปัญญำ หรือครูทำให้อูเท่ำนั้น
- นักเรียนคิดว่อยัก ขอบเขตของเรื่องมำกเกินไป เพร่ำต้องเอำทุกเรื่อง
- เด็กขำดควำมรับผิดชอบ
- เด็กแย่งกันทำ อยักเป็นคนเด่น
- บงคนไม้ยอมให้เพื่อนทำ กันทำ ไม้ให้เขำกลุ่ม
- ชอบจะเป็นผู้นำ
- มีกรรังเกียจเพื่อนไม้เห็นควำมสมำรถของเพื่อน แ่งแยก
- เด็กนำเสนอไม้ได้ รู้แต่พูดไม้เป็น ต้องให้ครูถำมนำก่อน
- เด็กถำมไม้เป็น เพร่ำตัวครูไม้ได้กระตุ้นให้เด็กกล้ำพูด กล้ำถำม กล้ำผิด กล้ำเพื่อนล้อย ไม้กล้ำดัดสินใจ เด็กไม้คิด
- พูดได้ เล่ำได้ แต่เขียนไม้ได้ เขียนไม้เป็น ไม้รู้ว่จะเริ่มตรงไหน เขียนอย่งไร
- เขียนเป็นประโยคไม้เป็น เขียนเรียงควำมไม้ได้เลย (มีกรณีตัวอย่างใหม่ มีขึ้นงำนใหม่) ทำคนเดียวขำดควำมมั่นใจ เขียนผิดเยอะ
- เด็กชอบทำงำนกลุ่ม

- เรื่องของการนำเสนอ เด็กมักพูดสั้น ๆ ขยายความไม่เป็น ไม่กล้าพูด
- แต่ก็เป็นการพัฒนาจากเดิม บางคนเพิ่มขึ้นถึง 80%
- เรื่องการฟัง ถติกา การทำงานกลุ่ม เด็กส่วนมากเป็นคนพูดแทรก ไม่ค่อยเคารพกติกาการฟัง พูดยังไม่จบ มักพูดแทรกขึ้นมาก่อน บางคน
- จับใจความไม่ได้ พูดแล้วต้องพูดอีก
- สมาธิสั้น บางคนไปลงพื้นที่ไม่ค่อยฟังภูมิปัญญา ไม่ค่อยฟังคนใกล้ชิด

วิธีแก้

- ครูต้องช่วยปราม
- แบ่งกลุ่ม ให้ความรู้กันเอง
- ให้มีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบ คนที่เอาเพื่อนอยู่
- ครูบอกว่า มีการทดสอบหลังการฟัง คะแนน
- ใช้คำชมกระตุ้น
- ดุขึ้นงาน
- ให้ออกไปพูดหน้าห้อง
- ขวนทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น แต่จะเน้นเรื่องพฤติกรรม ไม่เน้นเนื้อหา

ปัญหาผู้ปกครอง/ชุมชน

- ผู้ปกครองไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญ ไม่สนับสนุน ถือเป็นเรื่องไร้สาระ ถือว่าการเรียนต้องอยู่ในห้อง
- ไม่เข้าใจ ไม่เห็นด้วย ที่จะให้เด็กไปตะลอนในป่าไผ่
- ชุมชน ผู้ปกครอง บางท่าน มีเจตคติไม่ดีต่อโรงเรียน ทำให้พูดในทิศทางอื่น เช่น บางคนจะไล่ ผอ.
- ผู้ปกครองไม่เข้าใจว่า ทำวิจัยเพื่ออะไร “เขาไม่สอนกันแล้วรี ทำวิจัยไผ่กันอย่างเดียว” ครูชี้แจงเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง
- ผู้ปกครองมีภาระงานที่บ้าน ไม่มีเวลามาร่วมทำกิจกรรม
- ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไม่ค่อยดีเท่าไร เพราะผู้ปกครองอาจมีอคติกับครู กับโรงเรียน ทำให้ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือนัก
- ผู้ปกครองบางคนไม่รู้ว่า เราทำไปเพื่ออะไร กลัวลูกไปสอบเข้าโรงเรียนอื่นไม่ได้ มัวทำของเล่นไม่ได้เรียนวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อครู

- ครูต้องความรับผิดชอบ การมีสำนึกในหน้าที่ ความมุ่งมั่นในการทำงาน พยายามทำให้ดีที่สุด
- การตระหนักในวิชาชีพความเป็นครูให้มาก
- เติมสิ่งที่ขาดให้เต็ม เพื่อให้เด็กทุกคนมีคุณลักษณะตามวัย ตามช่วงชั้น ที่หลักสูตรกำหนด
- การปูพื้นฐาน ให้เด็ก ตั้งใจพร้อม ร่วมมือกัน เด็กต้องรับผิดชอบว่านี่ไม่ปล่อยปละละเลย
- การทุ่มเทให้เด็กเต็มชั่วโมง
- **สอนให้ประติบัติประต้อ**
- อนุบาล ตัวหลักสูตรกำหนด เป็นการเตรียมความพร้อมร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ แต่เราก็เติมทักษะ คณิตศาสตร์ ไทย ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ลักษณะพึงประสงค์
- เวลาและความทุ่มเทในหน้าที่การเป็นครู
- อยากให้เติมความรู้วิชาการให้แน่นกว่านี้ในทุกสาระวิชา
- อยากหาสื่อการสอนมาใช้กับเด็กให้มากกว่าเดิม
- วิธีการสอนที่ทำให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์ ให้มากกว่านี้
- เพิ่มความรอบคอบในการทำงาน
- ความแม่นยำในเนื้อหา บางวิชาไม่เคยสอน ก็อยากให้แน่นขึ้น
- ศิลปะการพูด เคยมีครูคนหนึ่ง ขอบวิธีการสอนของเขา สิ่งที่ยากแต่เขาทำให้ง่ายขึ้น
- ต้องหาเกมมาใช้ให้มากขึ้น แต่ก็กังวลเหมือนกัน เพราะเด็กเราบางทีก็เล่นไปเลย ไม่ได้เรื่องเรียนเลย
- เพิ่งเริ่มสอน อยากมีเทคนิคการสอน จะสอนอย่างไรให้นักเรียน สุข สนุก กับการเรียน และสอนให้เด็กเข้าใจง่ายๆ อย่างไร
- เนื้อหารายวิชา เพราะจบคอมพิวเตอร์มา พอเป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา
- ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นในการทำงาน พยายามทำให้ดีที่สุด
- ถ้าจะบูรณาการให้ได้ ต้องมีการเตรียมตัว วางแผนการสอนก่อน เช่น ถ้าเราจะทำกิจกรรมนี้ ครูต้องคิดก่อนว่าเราจะพาไปสอนวิชาอะไรได้บ้าง เช่น คณิตศาสตร์เราจะบูรเรื่องอะไร เช่น การวัด การกำหนดพื้นที่
- ครูต้องกระตุ้นเด็กให้มากขึ้น

- ครูต้องปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับโครงการนี้มากขึ้น
- การประสานงานให้ดี ติดต่ोजริงจัง

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารผู้บริหาร

- ต้องช่วยคลี่คลายปัญหา ชี้แนะแนวทางทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมมากกว่านี้
- ต้องเป็นผู้นำในทุกเรื่องให้มากขึ้น ต้องประชุม หรือมากกว่าเดิม ติดตามผลสอบ ดูแล การเรียนการสอน เลิกเกรงใจครู การนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะต่อ สกว.

- สกว.ต้องติดตามการทำงานให้มากกว่าเดิม
- ควรนำตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง ไปศึกษาดูงานที่มีการทำวิจัยอยู่แล้วด้วย
- อยากให้มีการประสานงานกับชุมชนมากกว่านี้
- หาวิทยากรที่รู้เรื่องนั้นจริงมาสอนนักเรียน
- ขอความร่วมมือหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อโครงการ
- การให้ค่าตอบแทน ค่าเหนื่อย เสียสละเวลาให้กับผู้รู้บ้าง ที่ผ่านมาระบอขอความช่วยเหลือ
- ระยะเวลาในการดำเนินการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาของระบบโรงเรียน
- การเลือกเรื่องเหมือนกันทั้งโรงเรียนทำให้ครูไม่มีอิสระในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- การวิเคราะห์เนื้อหาให้เหมาะสมกับศักยภาพเด็ก
- การให้อิสระในการเลือกเรื่องตามความสนใจของเด็ก
- การดิงนักวิชาการที่มีความรู้เข้ามาเติมเต็มความรู้ให้มากขึ้น

ภาคผนวก

ความรู้เรื่อง

ไม้ป่าบ้านตะเคียนหลบฟ้า

ไม้ เป็นพืชสกุลหญ้า ใบเล็กเรียวยาวแหลม ต้นไม้ไม่มีรากแก้ว มีแต่รากฝอย รากแตกจากโคนและง่ามจมนดิน การแพร่พันธุ์ของต้นไม้ตามธรรมชาติมีอยู่ 2 ทาง คือทางหนึ่งแตกพันธุ์จากเมล็ด เมล็ดของไม้มีลักษณะคล้ายเมล็ดข้าว เมล็ดไม้หากปล่อยให้แก่จัดคาคันจะร่วงหล่นจากต้นลงพื้นดินและงอก แพร่พันธุ์หน่อเป็นอีกทางหนึ่ง หน่อไม้เจริญจากปุ่มง่ามอ่อนโคนไม้ใต้ดิน เป็นปุ่ม กลายเป็นปลีปลายแหลมค่อยเติบโตใหญ่แข็งแรงงอกโผล่ขึ้นมารับอากาศบนดิน

ไม้มีประโยชน์นับตั้งแต่รากจนถึงยอด หน่อใช้รับประทานใบใช้ห่อขนม ลำไม้ใช้ทำประโยชน์ได้ตั้งแต่ไม้จิ้มฟัน ตะเกียบ เครื่องจักสาน ทำกระบอกใส่น้ำ ทำเฟอร์นิเจอร์ ทำบ้านเรือน ทำรั้วบ้าน ทำอุตสาหกรรมกระดาษ ทำท่อน้ำ ราน้ำ ทำแปลูกบวบ ปลุกเป็นไม้ประดับ ฯลฯ ไม้ในเมืองไทยมีหลายชนิด เช่น ไม้ป่า ไม้สีสุก ไม้บง ไม้หน้าเต้า ไม้เหลียง ไม้ข้าวหลาม ไม้ฉนวน ไม้ด้ามพร้า ไม้ทางช้าง ไม้ค้าย ไม้หลอด ไม้ตง ไม้รวก เป็นต้น

"ไม้ป่า" เป็นชื่อพันธุ์ไม้พวกหนึ่ง เป็นกอ ลำต้นสูง และเป็นปล้องๆ ไม้ป่าเป็นพันธุ์ไม้ที่มีลักษณะเฉพาะที่แปลกไปจากพืชและพันธุ์ไม้อื่นๆ ไม้ป่าขยายพันธุ์ด้วยการแตกหน่อ เพราะหนึ่งในร้อยปีไม้ป่าจึงอาจจะออกดอกสักครั้ง และหลังจากออกดอกแล้วก็ตาย ไม้จะเติบโตอย่างรวดเร็วและจะโตเต็มที่ภายในสองเดือน และจะคงขนาดเช่นนั้นไปตลอดชีวิตของมัน ลำต้นของไม้ป่าจะมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ ๐.๗ - ๑.๓ นิ้ว สูง ๑ - ๕ ฟุต ไม้ป่าขึ้นได้ทั้งในบริเวณที่มีอากาศอบอุ่น ไม้ป่าโตเร็วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ภายในเวลา ๑ - ๔ ปี และใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ตั้งแต่รากไม้เป็นสมุนไพรอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นยารักษาโรคได้ หน่อไม้หรือหน่อไม้ใช้ทำอาหาร กาบหรือใบไม้ใช้ห่ออาหารหรือหมักปุ๋ย กิ่งและแขนงใช้ทำรั้ว ลำต้นใช้ประโยชน์ได้สารพัดอย่าง ตั้งแต่นำมาใช้ปลูกสร้างที่พักอาศัยและแปรรูปเป็นเครื่องจักสานและเครื่องมือเครื่องใช้มานานชนิดจนถึงนำมาใช้เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย

คนตะเคียนหลบฟ้า มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รักธรรมชาติ ยิ้มแย้มแจ่มใสใจดี รักศิลปะเสียงเพลงและดนตรี มีนิสัยอ่อนโยนอ่อนน้อมถ่อมตนและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่ใกล้มือในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวันได้อย่างสวยงามโดยเฉพาะไม้ป่า เป็นวัตถุดิบจากธรรมชาติที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์โดยตรงหรือแปรรูปให้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต คนตะเคียนหลบฟ้า รู้จักคุ้นเคยและมีความผูกพันอย่างชนิดแยกไม่ออกมาตั้งแต่เกิดจนตาย กลายเป็นวัฒนธรรมสืบทอดกันต่อมา นอกจากนี้ไม้ป่า ยังใช้เป็นอาหารใน

ครัวเรือนได้ด้วย ไม้ปามีลำต้นตรงและกลวงคล้ายหลอดและมีปล้องข้อคั่นเป็นปล้องๆ ลักษณะพิเศษของไม้ไผ่ป่านี้นำนามาใช้สร้างอาคารที่พักอาศัยได้ โดยนำมาทำเป็นโครงสร้างของบ้านเรือน ใช้เป็นพื้นเรือน ฝาเรือน เนื้อไม้ปามีเป็นเส้นตรงมีความยืดหยุ่นในตัวเองและสามารถคืนตัวสู่สภาพเดิมได้ เมื่อนำไม้ไผ่ปามาแปรรูปก็จะสามารถใช้ประโยชน์ได้ดี เพราะเนื้อไม้ไผ่ปามีเป็นเส้นตรง นำมาจักเป็นปื้นบางๆ หรือเหลาเป็นเส้นได้ดี จึงใช้ทำเครื่อง จักสานนานาชนิดได้ มีความแข็งแรงมั่นคง ไม้ปามีคุณลักษณะพิเศษต่างไปจากภาชนะที่ทำจากวัตถุดิบชนิดอื่น ไม้ไผ่ปามีความสวยงามในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นผิวที่มีสีต่างๆ กันเมื่อแห้งแล้วมักจะมีเหล่านี้อยู่เหนือนันตลอดไป เนื้อไม้ไผ่ปายังมีลักษณะพิเศษต่างจากเนื้อไม้อื่นคือ มีเส้นยาวขนานกันเป็นเส้น จึงแปรรูปเป็นเส้น เป็นปื้น หรือเหลาให้กลมได้ง่าย และเมื่อแก่เต็มที่แล้วจะเป็นเส้นละเอียดแข็ง มอดแมลงไม่กิน

คนตะเคียนหลบฟ้า ที่มูฐณะทางเศรษฐกิจไม้คันทันมักสร้างหน้า(กระท่อม)เป็นที่อยู่อาศัย เพราะสามารถสร้างได้เองโดยใช้ไม้ไผ่ปามีและวัสดุที่มีในท้องถิ่นของตนมาประกอบกันเป็นเรือนที่พักอาศัย รูปแบบหน้า(กระท่อม)จะแตกต่างกันไปตามความนิยมของเจ้าของ ที่ออกแบบโดยทั่วไปจะใช้ไม้ไผ่ปามีเป็นวัสดุหลักในการสร้าง นอกจากการใช้ไม้ไผ่ปามีสร้างที่อยู่อาศัยแล้วยังใช้ไม้ไผ่ปามีสร้างสะพานข้ามห้วยที่มีความกว้างไม่มากนัก โดยนำไม้ไผ่ปามีที่แก้จัดทั้งต้นมาวางเรียงและใช้เชือกผูกกรองต้นไม้ไผ่ปามียึดติดกับเสาหลักไม้ให้เคลื่อนที่ รวมทั้งการนำไม้ไผ่ปามีมาทำรั้วบ้าน ทำคอกวัว คอกควาย เล้าเป็ด เล้าไก่ ด้วยว่าไม้ไผ่ปามีเป็นสิ่งหาง่ายในท้องถิ่น งานไม้ไผ่ปามีที่ใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนและชีวิตประจำวัน งานไม้ไผ่ปามีประเภทนี้มีความเกี่ยวเนื่องกับชีวิตมนุษย์มาช้านานและอาจจะเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่ง เฉพาะอย่างยิ่งคนตะเคียนหลบฟ้า นั้น มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ไผ่ปามีแทบโบราณ เช่น ตะเกียบไม้ไผ่ปามี เป็นเครื่องมือการกินอาหารที่ทำอย่างง่ายๆ แต่ใช้ประโยชน์ได้ดี

นอกจากนี้ยังใช้ทำเครื่องใช้สอยในครัวเรือน เช่นตะกร้า กระจาด ส้าแหวก กระบอกเป่าไฟ กระซอน ตะเกียบ ชะลอม ที่เสียบมีด กระบอกเก็บสาก ทัพพี ช้อน ตะหลิว ทำพัด ดับปั้งปลา ทำพิน ด้ามเครื่องมืออื่นๆ ไม้กวาด ใช้เป็นไม้ค้ำยันในการทำการเกษตร เช่นไม้ค้ำต้นส้ม ค้ำผัก ค้างถั่ว ฯลฯ ไม้ไผ่ปามีใช้เป็นหลักปักกองฟาง ทำโต๊ะ เก้าอี้ ไม้ไผ่ปามีที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ไม้ไผ่ปามีประเภทนี้มีใช้กันอย่างกว้างขวาง ในสังคมเกษตรกรรมของคนตะเคียนหลบฟ้า เพราะไม้ไผ่ปามีเป็นวัสดุที่หาได้ไม่ยากและชาวบ้านสามารถใช้สอยได้เอง เฉพาะอย่างยิ่งคนที่มีอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนาทำไร่จำนวนมากจึงทำมาจากไม้ไผ่ เช่นด้ามคราด คานหลาว คานกระบุง ฯลฯ

เป็นเครื่องเรือนและเครื่องตกแต่ง ทำเป็นโต๊ะ เก้าอี้ แคร่นอน แม้บางชนิดจะดูเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายๆ ไม่มีราคามากนัก แต่ใช้ประโยชน์ได้ดีเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศ เช่น คนไทยใช้ไม้ไผ่ปามีทำแคร่ ทำ

เปลวไฟอันร้อนในฤดูร้อน เพราะแคร่และเปลไม้ไผ่ที่โปร่ง อากาศผ่านได้จึงไม่ร้อน มีอีกประเภทหนึ่ง คือ เครื่องดนตรีที่ใช้ไม้ตีลงบนไม้ไผ่ป๋อย่าง "กรับ" ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้เสียงกระทบกันของไม้ไผ่ที่มีขนาดต่างกัน ทำให้เกิดเสียงต่างกัน นับเป็นเครื่องดนตรีที่เกิดจากคุณสมบัติพิเศษของไม้ไผ่ป๋อย่างแท้จริง

งานไม้ไผ่ป๋ที่ใช้เป็นอาวุธ งานไม้ไผ่ประเภทนี้ ทำขึ้นจากคุณสมบัติพิเศษของไม้ไผ่ป๋ ที่มีเนื้อเป็นเสี้ยนยาวตลอดลำจึงทำให้มีเนื้อเหนียวไม่หักง่ายและมีแรงดัดคืนตัว การนำไม้ไผ่ป๋มาปาดให้แหลมเป็นปากฉลามที่เรียกว่า "ขวาก" ใช้ดักคนหรือสัตว์ที่รุกร้าเข้ามาในเขตหวงห้าม เป็นต้นงานไม้ไผ่ที่ใช้เกี่ยวกับพิธีกรรมและความเชื่อไม้ไผ่ป๋มีความสัมพันธ์กับความเชื่อของคนตะเคียนหลบฟ้า มาช้านาน ไผ่ป๋เป็นไม้มงคลและเป็นสัญลักษณ์ของความแหลมและเจริญอภิมหาของสติปัญญาดุจเดียวกับความแหลมคมของหนามไผ่ หน่อไผ่และการเติบโตอย่างรวดเร็ว

สำหรับคนไทยนั้น ไม้ไผ่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น คนไทยโบราณมักสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่ เมื่อทารกคลอดออกมาจากครรภ์มารดาวันที่แรกๆ ที่เรียกว่า ตกฟาก นั้นเพราะทารกตกลงบนพื้นเรือนที่ทำด้วยไม้ไผ่ที่ผ้าและเหลาเป็นซี่ๆ ที่เรียกว่า "ฟาก" นั่นเอง

หลังจากนั้น เมื่อถึงเวลาตัดสายสะดือหมอดำแยก็ใช้ไม้ไผ่มาผ่าเป็นซี่ แล้วลนไฟ เพื่อใช้ตัดสายสะดือทารก แทนการใช้เหล็กหรือของมีคมอื่นๆ ความเชื่อนี้มีอยู่ทั่วไปในคนตะเคียนหลบฟ้า หลังจากตัดสายสะดือแล้วจะนำเด็กนอนไว้ใน "กระดัง" ซึ่งสานด้วยไม้ไผ่คลุมด้วยแห เพื่อป้องกันผีร้าย สิ่งเหล่านี้เป็นความเชื่อเกี่ยวกับไม้ไผ่ที่มีมาช้านาน เมื่อเกิดอยู่นานร่างกายชราภาพก็ต้องใช้ไม้ไผ่มาทำเป็นไม้เท้า ครั้นถึงเวลาตายก็ต้องนำศพไปวางบนแคร่ไม้ไผ่ เวลาเผาศพ ก็ต้องตัดไม้ไผ่ลำตรงๆ สดๆ สำหรับแทงศพกลับไปกลับมาเพื่อให้ไหม้ให้หมด เรียกไม้ไผ่ชนิดนี้ว่า "ไม้เสียผี" ประเพณีทำขวัญข้าว เมื่อข้าวเริ่มตั้งท้อง ชาวนาจะเอาไม้ไผ่มาสานชะลอมแล้วนำเครื่องแต่งตัวของหญิง เช่น แป้ง น้ำมันไผ่ผมน้ำอบไทย หวี กระຈกใส่ในชะลอมพร้อมด้วยขนมหวาน ๒ - ๓ อย่าง ส้มเขียวหวาน ส้มโอแกะกลีบ ปีกเส้าไม้ไผ่แล้วเอาชะลอมแขวนไว้ในนา เพื่อให้แม่พระโพสพแต่งตัวและสวยสิ่งของนั้น จะได้ออกรวงได้ผลดียาหม้อไทยแผนโบราณ จะใส่หม้อดินเอาใบตองปิดปากหม้อเอาตอกรัดไว้ ทำพิธีลงยันต์เสกเป่า แล้วเอาตอกไม้ไผ่มาขัดไขว้เป็นรูปยันต์ ๕ มุม ปักไว้ที่ปากหม้อ

ประเพณีเผาศพพระ ก็ใช้กระบอกลไม้ไผ่บรรจุดินปืนเป็นเชื้อเพลิงผูกติดกับลวดสลิงจุดไฟให้เชื้อเพลิงผลัดกันเอากระบอกลไม้ไผ่วิ่งไปตามเส้นลวดอย่างรวดเร็ว จนปราสาทโลงศพจำลองที่เรียกว่า "จุดลูกหนู" ไม้ไผ่ที่ใช้เป็นยารักษาโรค คนไทยใช้รากไผ่ และใบไผ่ผสมกับสมุนไพรบางชนิดใช้เป็นยารักษาโรค

ไม้ไผ่ป่าที่นำมาทำอาหาร คนไทยและคนตะเคียนหลบฟ้า นำหน่อไม้มาทำเป็นอาหารต่างๆ ประเภท แกง ผัด ต้ม ทอด ยำ จนถึงใช้กระบอกไม้ไผ่เป็นภาชนะประกอบอาหาร ได้แก่ ใช้เป็นกระบอกข้าวหลาม เป็นต้น

ไม้ไผ่ป่าเป็นคติสอนใจ เมื่อเจริญเติบโตเป็นกอใหญ่ก็แตกหน่อทวีคูณขึ้นเรื่อยๆ ลำต้นที่เป็นแม่เปรียบเสมือนหัวแม่มือให้ลูก(หน่อ) แม่จะหาอาหารมาทำนุบำรุงให้เจริญเติบโตแก่ลูกแล้วก็ตายไป แต่ก็ยังมีน้องต่อไปอีก เหมือนนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางและนิ้วก้อย แม่จะมีส่วนเลี้ยงหน่อไม้รวมทั้งลูกคนแรกด้วย จนวาระสุดท้ายที่เรียกว่า "กอไผ่ตายชู้ทั้งกอ" เมล็ดไผ่ก็จะงอกเจริญเติบโตเป็นลำไผ่ แตกเป็นกอตามธรรมชาติอีก นับว่า กอไผ่ป่าเป็นระบบสังคมที่มีวัฒนธรรมไม่ผิดกับวัฒนธรรมของมนุษยชาติคำพังเพยที่ว่า "ไผ่ลำเดียวไม่เป็นกอ ปอต้นเดียวไม่เป็นป่า " จะเห็นว่าไผ่แต่ละลำของกอไผ่ป่านั้นต่างช่วยเหลือประคับประคองซึ่งกันและกัน โอกาสที่ลมพายุจะพัดให้โคนล้มนั้นว่าเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีลำต้นคอยพยุงค้ำจุนและยึดเหนี่ยวกันอยู่ ผิดกับต้นไม้ใหญ่ๆ ที่อยู่โดดเดี่ยวจะถูกลมพายุพัดพาหักโค่นลงได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ ครูจึงสอนนักเรียนในเรื่องความสามัคคีว่า แขนงไผ่อันเดียวหักได้ ถ้าเอาแขนงไผ่หลายๆ อันมามัดรวมกันไม่สามารถจะหักออกได้ ครูหลายคนบอกว่าการสั่งสอนอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี ขยันหมั่นเพียรอยู่ในระเบียบวินัยต้องอาศัย " ต้นกอ ไผ่ " หมายความว่า ครูต้องรู้จักชมเชยสรรเสริญเยินยอนนักเรียนที่กระทำความดี เพื่อให้เกิดกำลังใจและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่นด้วย ถ้านักเรียนคนใดซมก้แล้ว เอาใจก้แล้ว ยังต้อด้าน เกลเกลออกนอกกลุ่มนอกทางก็ต้อใช้ กอไผ่ (เรียวไผ่) เสี้ย บ้างให้หลาบจำ เพราะคำโบราณที่ว่า "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี " ยังมีประโยชน์อยู่

แม้ไผ่ป่าจะโตเร็วและปลูกง่ายก็ตามแต่ปริมาณการใช้ไม่สมดุลกับไผ่ป่าที่มีอยู่แล้ว ในอนาคตโลกอาจจะขาดแคลนไม้ไผ่ป่าก็ได้ เฉพาะอย่างยิ่ง ในชุมชนตะเคียนหลบฟ้าซึ่งเคยเป็นแหล่งที่มีไม้ไผ่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยการใช้ไผ่ป่าอย่างฟุ่มเฟือยและไม่ใคร่เห็นคุณค่า ทุกวันนี้ "ไม้ไผ่ป่า" จึงเป็นวัตถุดิบที่เริ่มขาดแคลนแล้ว และหากไม่มีการปลูกทดแทนและใช้ไม้ไผ่ป่าอย่างเห็นคุณค่า คนตะเคียนหลบฟ้า ก็อาจจะขาดแคลนไม้ไผ่ป่าวัตถุดิบธรรมชาติที่มีความผูกพันกับชีวิตของคนไทยมาช้านานก็เป็นได้ สมควรที่เราคนไทยจะได้มองเห็นคุณค่าของไม้ไผ่ป่า ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ไม้ป่าและงานไม้ไผ่ป่าให้คงอยู่สืบไป

ประโยชน์และการใช้งานของไม้ตามส่วนต่างๆได้ ดังนี้

๑. ราก

- ทำเชื้อเพลิง
- ยารักษาอาการร้อนใน
- ปลุกกล้วยไม้

๒. ลำต้น

- แฉก	- กระบอกละเกด
- ไม้กวาด	- กระบอกละชัน
- ไม้เสียบลูกชิ้น	- ตั๊กโป่ง
- ไม้ขีดกระดาษ	- ดอกบิด
- ตะกร้า	- ไซ
- รังไก่	- สุ่ม
- ตะเกียบ	- ฝ้าย
- คันเบ็ด	- ร้า
- ค้อมไม้	- ค้างคาว
- โต๊ะ	- ไม้พิน
- แก้ว	- หลาว
- แหวน	- กระดิ่ง
- ตะแกรง	- ฟาก
- บั้ง	- ฉับโป่ง
- กรับ	- ทองโย่ง
- กรงนก	- ไม้สอยผลไม้
- มู่ลี่	- ไม้เท้า
- ไม้พาย	- ขน
- เข่งผักเข่งผลไม้	- เข่งปลา
- แพน	- ที่ตากปลา
- ช้อน	- ไม้จิ้มฟัน
- นาง	- ถัง
- จง	- หวด

- ยอ
- ว่าว
- ที่เกี่ยวข้าว (แกร)
- พัด
- ฝาชี
- เปี้ยว
- กรอบรูป

๒. กิ่ง

- ตกแต่งแจกัน
- ตกแต่งกรงนก (ให้นกเกาะ)
- ไม้เสียบอ้อยควั่น

๓. ใบ

- ห่อปะจ่าง
- มุงขนา
- ทำเปี้ยว
- ห่อขนมถั่วตอย
- ห่อข้าวต้มน้ำวัน
- ทำหางลูกกลม

๔. ดอก

- อาหารนก
- ตกแต่งบ้าน
- ใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ขยายปลูกต่อไป

๕. หน่อ

- ทำอาหาร (ตอง, ผัด, แกง, ต้มกะทิ, ลวกจิ้ม)
- ขาย

จากข้อมูลที่ได้ทำให้นักเรียนได้ทราบว่าไผ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ทุกส่วนของไผ่สามารถนำมาทำของเล่น ของกินและของใช้ได้ ไผ่ยังเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน คนในชุมชนต่างก็ได้ประโยชน์จากไผ่ และสำหรับบ้านตะเคียนหลบฟ้า ไผ่ยังเป็นพืชที่หาได้ง่าย

ประโยชน์ของไผ่ป่า

- นำหน่อไม้มาทำอาหาร แกง ผัด ต้ม ทอด ยำ
- นำหน่อไม้สดไปขาย
- นำหน่อไม้ไปถนอมอาหารโดยการดอง ต้มและตากแห้ง
- นำใบไม้ไผ่ไปขาย ทำของใช้(เปียว กั้นฝาบ่าน มุงหลังคา) ของกิน(ห่อขนม)
- นำต้นไม้ไผ่ มาทำด้ามไม้กวาด ไม้กวาด ไม้ตบปิ้งปลา ปิ้งไก่ ไม้เสียบลูกชิ้น ตอกบด คันเบ็ด กรรงก รั้วบ้าน ฝาบ่าน ฯลฯ
- นำรากไม้ไผ่ มาต้ม นำน้ำต้มมาดื่มเป็นยาเย็น ลดไข้ ขับปัสสาวะ
- นำดอกไม้ไผ่ มาใส่แจกันกระบอกไม้ไผ่ประดับตกแต่งบ้าน
- นำหน่อไม้มาทำอาหาร แกง ผัด ต้ม ทอด ยำ ห่อหมก ห่อปิ้ง
- นำหน่อไม้สดไปขาย แบ่งเพื่อนบ้าน
- นำหน่อไม้ไปถนอมอาหารโดยการดอง ต้มและตากแห้ง
- นำใบไม้ไผ่ไปขาย ทำของใช้(เปียว กั้นฝาบ่าน มุงหลังคา ทำทางลูกลม ทำนบกั้นน้ำ) ของกิน (ห่อขนมมะจิง ขนมตูปต๊ับ ขนมถั่วต้อย ขนมเขากวาย ห่อข้าวต้มน้ำอุ่น)
- นำต้นไม้ไผ่ มาทำด้ามไม้กวาด ไม้กวาด ไม้ตบปิ้งปลา ปิ้งไก่ ไม้เสียบลูกชิ้น ตอกบด คันเบ็ด กรรงก รั้วบ้าน ฝาบ่าน ไม้กวาด แหวน ไม้เสียบต้มยำ ไม้เสียบอ้อย ค้างผัก คันแร้วกระบอกใส่เกลือ กระบอกใส่ช้อน ไม้ขีดกระหะ ตะกร้า รั้วไก่ ตะเกียบ แก้วน้ำ ค้อมไก่ ไซ สุ่ม โต๊ะ เก้าอี้ บั้งกี ไม้พิน โพงพาง แหวนหลาว ไม้สอย ตะแกรง ฟาก กรับ ฯลฯ
- นำรากไม้ไผ่ มาต้ม นำน้ำต้มมาดื่มเป็นยาเย็น ลดไข้ ขับปัสสาวะ รักษาอาการร้อนใน ไข้ กรรงก ให้นักเกาะ ปลุกไม้เลื้อย ทำรั้วบ้านกันขโมย
- นำดอกไม้ไผ่ มาใส่แจกันกระบอกไม้ไผ่ประดับตกแต่งบ้าน อาหารนก ไก่
- นำกิ่ง ก้านไม้ไผ่ มาตกแต่งบ้าน ตกแต่งแจกันไม้ไผ่ ตกแต่งกรรงก เสียบอ้อยควั่น
- เป็นรายได้เสริมแก่คนในชุมชน

เมนูจากไผ่ป่าที่เป็นที่นิยมในชุมชน ซึ่งได้แก่

๑. แกงกะทิหน่อไม้ ส่วนมากนิยมใช้หน่อไม้สด โดยจะนำหน่อไม้มาซอยหรือหั่นเป็นชิ้น ต้มจนเดือดและเติมน้ำทิ้งไปก่อนเพื่อให้หายขม จากนั้นจึงนำไปต้มกับหางกะทิ ใส่เครื่องแกง (โดยนำ พริก ขมิ้น ตะไคร้ หอม กระเทียม ข่า ใบมะกรูด โขลกจนละเอียด ใส่กะปิ และโขลกจนเป็นเนื้อเดียวกัน) ใส่เนื้อไก่ เนื้อหมู หรือปลาอย่าง ใส่หัวกะทิ ประปรสตามต้องการ
๒. ต้มกะทิหน่อไม้ ใช้หน่อไม้สดหั่นหรือซอยเป็นท่อนๆ ตมน้ำทิ้งไปก่อน จากนั้นจึงต้มกับกะทิ ใส่เกลือและน้ำตาลเพื่อประปรส ต้มจนน้ำขลุกขลิก รับประทานกับน้ำพริก
๓. แกงเหลืองหน่อไม้ นิยมใช้หน่อไม้ดอง เพราะมีรสเปรี้ยวเล็กน้อยเหมาะกับแกงเหลือง นำหน่อไม้ดองมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มกับเครื่องแกงเหลือง (ใช้ขมิ้น พริก หอม กระเทียม ตะไคร้เล็กน้อย ใบมะกรูด โขลกให้เข้ากัน) ใส่ปลาอย่างหรือปลาสดก็ได้ ประปรสด้วยมะนาวให้มีรสเปรี้ยว
๔. แกงไตปลาใส่หน่อไม้ หั่นหน่อไม้สดต้มให้หายขม เติมน้ำทิ้ง พักไว้ ต้มไตปลาในน้ำเดือด ใส่ข่าทุบเป็นท่อนๆ มะกรูด ตะไคร้ กรองเอาน้ำ ละลายเครื่องแกง (พริกสด ข่า ตะไคร้ หอม กระเทียม ขมิ้น พริกไทย โขลกให้ละเอียด) ตมน้ำแกงให้เดือดใส่น้ำต้มไตปลา เมื่อน้ำแกงเดือดอีกครั้งใส่ปลาอย่าง หน่อไม้ มันเทศหรือฟักทองหั่นเป็นชิ้นๆ ถั่วฝักยาว มะเขือ ประปรส รับประทานกับข้าวหรือขนมจีน
๖. หน่อไม้ดองผัดไข่ นำหน่อไม้ดองมาล้างให้สะอาด ต้มกระหะใส่น้ำมัน เจียวกระเทียมให้หอม ใส่หน่อไม้ผัดจนสุก ใส่ไข่ ประปรส
๗. ซุปหน่อไม้ นำหน่อไม้มาสับเป็นฝอย นำไปต้มน้ำจนจืด สะเด็ดน้ำ ใส่เครื่องปรุง คือ ข้าวคั่ว พริกผง หอมซอย น้ำปลา น้ำตาล มะนาว และน้ำปลาร้า
๘. แกงเลียงหน่อไม้ ใช้หน่อไม้สดหั่นเป็นชิ้นบางๆ ตมน้ำทิ้ง จากนั้นจึงต้มต่อโดยใส่กะปิเล็กน้อย ใส่เกลือ ใส่ปลาอย่างหรือกุ้งสด ประปรส
๙. หน่อไม้ลวกจิ้ม นำหน่อไม้สดมาสับเป็นท่อนๆ ถ้าเป็นหน่อเล็กๆอาจใช้ทั้งหน่อ ต้มกับน้ำเปล่า ใส่เกลือเล็กน้อย เมื่อสุกดีแล้วเติมน้ำทิ้ง นำหน่อไม้ที่ได้มารับประทานกับน้ำพริก

ทั้ง ๙ เมนูเป็นวิธีการประกอบอาหารจากหน่อไม้ไผ่ป่าที่ชาวบ้านในชุมชนนิยมรับประทาน ซึ่งจริงๆแล้วมีอาหารที่สามารถใช้หน่อไม้ทำได้อีกหลายอย่าง เช่น ยำหน่อไม้ แกงลาวใส่หน่อไม้ ท่อหมกหน่อไม้ ทอดมันหน่อไม้ เรียกว่าสามารถนำมาใส่ในแกงได้แทบทุกชนิด หรือนำมาทำเป็นของกินเล่นก็ได้ เช่น ขนมห่อไม้หนึ่ง หน่อไม้ซุบแป้งทอด

ของเล่นที่ทำจากไม้ปา

๑. ดับโป่ง เป็นของเล่นที่ใช้เล่นแทนปืน เด็กชอบมากเพราะสามารถนำมาใช้ยิงกันได้ ทั้งยังทำให้เกิดการเล่นเก๋ได้อีกหลายเกม เช่น เกมตำรวจจับผู้ร้าย เกมนายพรานล่าสัตว์ หรือบางทีก็มีการใช้ดับโป่งแทนอาวุธปืนในการเลียนแบบละคร ดับโป่งทำได้โดยการนำไม้ไผ่ลำเล็กๆ ที่มีรูไม่กว้างมาก มาตัดเป็นท่อน ๒ ท่อน ยาว ๓๐-๔๐ เซนติเมตร (ใช้เป็นกระบอกปืน) และ ๑๐ เซนติเมตร (เป็นด้ามยิง) เหลาไม้ไผ่ยาว ๒๕ เซนติเมตร ให้มีขนาดพอที่จะสอดเข้าไปในกระบอกปืนได้ โดยเว้นช่วงหนึ่งให้โตกว่าช่องกระบอกปืน นำส่วนนี้ไปเสียบเข้ากับด้ามยิง จากนั้นทดลองสอดในกระบอกปืนดูว่าสามารถยิงได้หรือไม่ โดยการนำลูกพลามาใช้แทนลูกกระสุน ยัดเข้าไปในกระบอกปืนแล้วยิง จะเกิดเสียงเล็กน้อย ถ้าไม่มีลูกพลาก็นิยมใช้กระดาษชุบน้ำให้เปียก แล้วปั้นเป็นก้อนกลมๆให้มีขนาดเท่ากับกระบอก สามารถนำมาเล่นได้เหมือนกัน

๒. จับตืด นำไม้ไผ่ลำเล็กๆมาตัดเป็นท่อนยาว ๒๐ เซนติเมตร โดยตัดให้ติดข้อค่อนไปทางปลายด้านหนึ่ง ใช้เลื่อยเลื่อยตั้งแต่บริเวณข้อลงไปเล็กน้อย ตัดส่วนนี้ออกมาถึงปลายอีกด้านหนึ่ง จะได้ช่องว่างสำหรับบรรจุลูกกระสุน (ลูกหิน) จากนั้นจึงเหลาไม้ไผ่อีก ๑ อัน ยาวเท่ากับช่องว่างที่ถูกตัดออกไปโดยเหลาให้แบนๆไว้สำหรับติดลูกกระสุน นำไม้ติดมาทำเป็นโค้งโดยดันไว้กับข้อไม้ไผ่ก่อนหินก้อนเล็กๆลงไปข้างหน้า แล้วจึงติดก้อนหินออกไป แข่งกันว่าใครติดได้ไกลที่สุด แต่ต้องระวังไม่ให้ติดไปโดนใครเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

๓. รถเข็น นำกระป๋องนม ๒ กระป๋องมาเจาะรูตรงกลางทั้ง ๒ ด้าน ตัดไม้ไผ่ให้ยาวกว่ากระป๋องนมทั้งสองประมาณ ๑๐ เซนติเมตร สอดไม้ไผ่เข้าไปในรูกระป๋องที่เจาะไว้ มัดด้านข้างให้แน่นไม่ให้กระป๋องหลุดออกมา ตัดไม้ไผ่อีกอันสำหรับทำเป็นด้ามจับ ยาวประมาณ ๑-๑.๕ เมตร นำมามัดระหว่างกระป๋องทั้ง ๒ ใบ จะได้รถที่สามารถวิ่งได้ นำมาวิ่งแข่งกัน

๔. ว่าว สามารถทำได้หลายแบบ เช่น ว่าวปักเป้า ว่าวจุฬา ว่าววงเดือน ว่าวนก ขึ้นอยู่กับผู้ทำซึ่งต้องเหลาไม้ไผ่มาทำเป็นโครงว่าว โดยต้องให้ปักว่าวทั้ง ๒ ข้างมีน้ำหนักเท่ากัน เพื่อที่ว่าจะลอยได้ไม่เอียงจนตกลงมา เมื่อได้โครงว่าวแล้วก็นำกระดาษแก้วมาติด ใช้เชือกผูกก็สามารถนำไปเล่นได้

๕. ทองโย่ง ตัดไม้ไผ่มา ๒ ลำที่มีขนาดเท่าๆกัน ให้สูงกว่าผู้เล่นเพื่อที่เวลาเล่นจะได้มีที่จับ โดยตัดให้ติดบริเวณแขนงของไม้ไผ่ และตัดกิ่งที่ไม้ออกจากแขนง เว้นแขนงไว้สำหรับวางเท้า โดยต้องตัดไม้ไผ่ให้แขนงอยู่ห่างจากพื้นประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เมื่อได้ทั้ง ๒ อันแล้ว ก็ขึ้นไปยืนบนแขนงที่เว้นไว้แล้วเดินแข่งกัน

ของใช้ในครัวเรือนที่ทำจากต้นไม้

๑. รังไก่ ตัดไม้ไผ่ลำแก่ทั้งลำยาว ๑ เมตร ผ่าไม้ไผ่เป็นซี่ๆ โดยผ่าลงไปประมาณ ๑ ใน ๓ ของความยาว ระวังอย่าให้ขาดจากกัน ใช้กะล่ายัดลงไปตรงกลาง ตัดไม้ไผ่อีก ๑ ลำ ยาวเท่ากัน ผ่าเป็นซี่เล็กๆกว้าง ๑-๒ เซนติเมตร แต่งให้เรียบไม่ต้องเหลาให้บาง นำมาสานรอบตัวรังไก่ที่เตรียมไว้ โดยสานสลับร่องเหมือนฟันปลา และต้องสานให้แน่นเพื่อป้องกันตัวรังหลุด นำฟางมาวางข้างบน นำไปวางไว้ให้ไก่มาวางไข่
๒. ไม้ขัดกระทะ ตัดไม้ไผ่ยาว ๔๐ เซนติเมตร นำมาเหลาเป็นซี่เล็กๆ กว้าง ๐.๕ เซนติเมตร นำมามัดรวมกันให้แน่น ใช้เป็นไม้ขัดกระทะ
๓. ไม้กวาด ตัดไม้ไผ่แก่ทั้งลำยาว ๑.๕ เมตร ผ่าไม้ไผ่ด้านปลายเป็นซี่ๆ ลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เหลาไม้ไผ่แบนๆกว้าง ๒ เซนติเมตร จำนวน ๕ อัน นำมาสานสลับร่องกับไม้ไผ่อีกอันที่ผ่าไว้ เว้นช่องให้แต่ละซี่ห่างเท่าๆกัน ใช้เชือกมัดให้แน่นก็จะได้ไม้กวาดไว้ใช้สำหรับกวาดใบไม้
๔. ตับไก่ย่าง เหลาไม้ไผ่แก่เป็นซี่ๆ หนา ๑ เซนติเมตร ยาว ๒๐ เซนติเมตร ผ่าปลายด้านหนึ่งลึกเข้าไปประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ไว้สำหรับเสียบเนื้อไก่ เนื้อหมูหรือปลา มัดปลาย แล้วจึงนำไปย่าง

วิธีการเก็บใบไม้

การเก็บใบไม้นั้นจะต้องเด็ดที่ข้อใบ แล้วซ้อนกันเป็นมัด มัดละ ๕๐ ใบ พอได้ครบ ๕๐ ใบ ก็นำไปผ่ามามัดห่อไว้ เก็บอีก ๕๐ ใบ นำมาประกบคู่ ๑ คู่ ๑๐๐ ใบ เวลาขายก็จะดูตามขนาดของใบ โดยประมาณขนาด ๓ นิ้ว (มือ) ราคามัดละ ๑๒ บาท ถ้า ๔ นิ้ว มัดละ ๒๐ บาท พ่อค้าที่รับซื้อไปจะส่งให้ร้านค้าอีกทอดหนึ่ง ยายจะเริ่มเก็บใบไม้หลังจากเก็บยางเสร็จ คือประมาณ ๘ โมงเช้า จนถึงบ่าย ๒ โมง ถ้าเก็บในช่วงเช้าจะดีใบไม้จะไม่เหี่ยว แต่ถ้าเก็บตอนแดดร้อนๆใบไม้จะเหี่ยว เวลามัดจะรัดยาก ช่วงฝนตกเก็บได้ดี ไม่ร้อน การป็นขึ้นใบเก็บจะต้องค่อยๆเหยียบให้ต้นไม้อานไขว้กัน แล้วค่อยๆป็นขึ้นไป เพื่อไม่ให้ต้นไม้หัก ยกเว้นต้นที่แก่แล้วจริงๆจึงจะฟันแล้วเก็บใบ ส่วนใหญ่ยายจะไปเก็บแถวบ้านแหลม คลองชีล้อม บ้านวังวน และที่หมู่บ้านเรา เคยมีเจ้าของที่ที่ยายเข้าไปเก็บ เขาให้เก็บใบแต่ห้ามฟันต้นเพราะเดี๋ยวนี้ไม้ป่าเริ่มหายาก บริเวณที่เก็บไปแล้วนั้นต้องเว้นช่วงไป ๑ เดือนจึงจะกลับไปเก็บได้อีก

ส่วนใหญ่ใบไม้ที่นำไปขายนั้นจะส่งไปสงขลา หู่งสง ถ้าเป็นช่วงเทศกาลใบไม้จะเป็นที่ต้องการประมาณวันละ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ ใบ ยายเก็บใบไม้มาตั้งแต่อายุ ๑๖-๑๗ ปี เวลาไปเก็บใบไม้จะไปกันเป็นกลุ่มๆ ไปช่วยกันเก็บ ในการไปเก็บข้อมูลในครั้งนี้ทำให้รู้ว่าอาชีพเก็บใบไม้เป็นอาชีพที่น่าสนใจ และมีแหล่งข้อมูลในการตามหาข้อมูลต่อที่คนรับซื้อไม้ (หวาดาด) ซึ่งถ้าเราตามต่อเราจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น

การนำใบไผ่ไปใช้ห่อจิ้งจั่งน้ำดอง เป็นการนำข้าวเหนียวมาแช่ในน้ำประสานทอง (ดินประสิว) ซึ่งต้องใช้ในปริมาณที่เหมาะสมจึงจะไม่เกิดอันตรายแก่ร่างกาย โดยแช่ทิ้งไว้ ๑ คืน จากนั้นจึงเทน้ำทิ้ง (ยายลิก็เตรียมมาให้) แล้วนำใบไผ่มาฉ้วนเป็นสามเหลี่ยม ใส่ข้าวเหนียวลงไป ห่อโดยการพับใบไผ่ไปเรื่อยๆจนหมดความยาวของใบ ใช้เชือกมัดให้แน่นแล้วนำมาผูกรวมกันเป็นพวงๆ จากนั้นจึงนำไปนึ่ง จนมที่ได้จะมีลักษณะเป็นเนื้อเดียวกัน คล้ายๆเคลือบด้วยวุ้น จิ้มกับน้ำตาลทรายแดง

นอกจากนี้ป้าสาวเล่าให้ฟังว่าตอนที่นักเรียนไปทัวร์เส้นทางใบไผ่ป่าที่นบยักษ์ว่า ที่นี้มีเรื่องเล่ามียักษ์มาทำเชื่อนเอาไว้จึงเรียกกันว่านบยักษ์ เมื่อก่อนมีที่พักด้วย ช่วงที่น้ำแห้งสามารถเดินผ่านได้ ลิงที่นี้ดำน้ำเก่ง ป้าสาวบอกว่าเก็บใบไผ่มาประมาณ ๑๕ ปี เมื่อก่อนมาหาหน่อไม้เห็นใบงามก็เก็บใบไปส่ง เห็นว่ารายได้ดีก็เก็บต่อมาเรื่อยๆ ไม่ต้องลงทุนอะไร ในแต่ละวันเก็บได้ประมาณ ๕,๐๐๐ ใบ ได้เงินประมาณ ๖๕๐ บาท ป้าสาวมีลูก ๓ คน ทั้ง ๓ คนก็เก็บใบไผ่ขาย ลูกป้าสาว กริธยาง หาหน่อไม้และเก็บใบไผ่ขาย

ป้าเคนบอกว่าป้าไม่มีงานทำก็เลยมาเก็บใบไผ่ขาย เก็บได้วันละ ๓๐๐ บาท

ป้าโสมบอกว่าป้าก็เหมือนป้าเคนคือไม่มีงานทำก็เลยมาเก็บใบไผ่ขาย เก็บวันละ ๔ ชั่วโมง ได้เงิน ๓๐๐ บาท ปกติออกจากบ้าน ๐๘.๓๐ น. กลับถึงบ้าน ๑๓.๐๐ น.

เวลาเก็บให้นับในใจไม่คุยไม่พูดกับใคร นับจนครบ ๕๐ ใบจึงนำมามัด แล้วจึงนำ ๒ มัดมารวมกันเป็น ๑๐๐ ใบ ใบไผ่ที่เก็บได้จะนำไปขายให้พ่อค้าซึ่งจะส่งไปขายที่ตลาดหาดใหญ่ บางทีก็มีคนโทรมาสั่ง ใบขนาดกลาง ร้อยละ ๑๓ บาท ใบใหญ่ร้อยละ ๑๕ บาท ถ้าฝนตกจะเก็บง่ายใบไม่เหี่ยวแล้วก็ไม่คัน

รายชื่อภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับใบไผ่

- นายเผ่น แดงน้อย
- นางซัด แดงน้อย
- นางสาวร้อย บุญยง
- นางตลาด มากมูล
- นางนงลักษณ์ รongเดช
- นายนิธย์ รongเดช
- นายตาด ลิบก

สรุปรายงาน

การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานของคณะครูโรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า

ระหว่างวันที่ 3-7 กุมภาพันธ์ 2556

ณ โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนงามพัฒนา ชมปราสาท
พนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์ ชมมูลนิธิพระพุทธรูปอาจารย์พรหมรังสี

และฟาร์มโคนมโชคชัย จังหวัดจันทบุรี นครราชสีมา

สมาชิกที่ร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน มี 42 คนจากโรงเรียน มีดังนี้

โรงเรียนหนองหัว 10 คน โรงเรียนบ้านท่าคลอง 2 คน โรงเรียนหาดทรายทอง 6 คน

โรงเรียนไทรงาม 10 คน โรงเรียนบ้านตะเคียนหลบฟ้า 8 คน ศพต.วัดแจ้ง 1 คน

โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมณีนิมิต) 2 คน เจ้าหน้าที่ สกว. 2 คน

สถานที่อบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน

- การจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา
- การดำเนินชีวิตของชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนงามพัฒนา
- ปราสาทพนมรุ้ง
- ปราสาทเมืองต่ำ
- มูลนิธิพระพุทธรูปอาจารย์พรหมรังสี
- ฟาร์มโคนมโชคชัย
- กตিকা ช้อดกลอง
- เปิดใจกว้าง
- ไม่หนี ไม่ทิ้งกัน
- สร้างความรู้สึกรัก
- ยอมรับ ทำใจ
- เก็บเกี่ยวประสบการณ์

กิจกรรมบนรถทัวร์

- แนะนำตนเอง
- บอกความรู้สึก
- บอกความคาดหวัง
- เล่างานวิจัยของตนเอง

แต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 ถึงโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2556 รับประทานอาหารเช้า และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ผู้อำนวยการชื่อนายวิเชียร ไชยบัง

โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา เป็นโรงเรียนที่

- ไม่มีการสอน
- ไม่มีเสียงระฆัง
- ไม่มีดาวให้ผู้เรียน
- ไม่ต้องใช้แบบเรียน
- ไม่มีครูอบรมหน้าเสาธง
- ไม่ได้จัดลำดับความสามารถของผู้
- ครูสอนเสียงเบาที่สุด
- พ่อแม่ต้องมาเรียนรู้ร่วมกับลูก
- ทุกคนเรียนรู้อย่างมีความสุข

เป็นโรงเรียนที่

- ผ่านการประเมินของสมศ. รอบ 2 ระดับดีมาก 13 มาตรฐาน ระดับดี 1 มาตรฐาน
- มีคุณภาพระดับนานาชาติ จากมหาวิทยาลัยทสมาเนีย ประเทศออสเตรเลีย

เจ้าของโรงเรียน

- คุณเจมส์ คลาร์ก เจ้าของห้างในประเทศอังกฤษ

คติ

- ความกลัว ทำให้เราไม่กล้า
- การยึดติด ทำให้เราอยู่กับที่
- การเปลี่ยน ก่อให้เกิดสิ่งใหม่

- กล้าที่จะก้าว กล้าที่จะเดิน เพื่อเรียนรู้และเปิดกว้างกับสิ่งใหม่

ข้อมูลโรงเรียน

- โรงเรียนมีเนื้อที่ 52 ไร่
- เด็กที่เข้าเรียนต้องจับฉลาก
- จ่ายเฉพาะค่าอาหาร
- นักเรียนไปกลับ
- เปิดสอนมาแล้ว 8 ปี
- มีนักเรียน 200 กว่าคน
- มีครู 30 กว่าคน มีอาสาสมัครชาวอเมริกาชื่อมารีสา มาสอนภาษาอังกฤษ

กิจกรรมยามเช้าหน้าเสาธง

- เข้าแถวหน้าพระคณา
- เคารพธงชาติ นักเรียนอนุบาลเชิญธงชาติ
- สวดมนต์ ไหว้พระ
- สวดขอพร
- ครูพูดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้เด็กยืนไว้อาลัย
- เข้าห้องเรียน

การจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล

- อนุบาลมีนักเรียน 49 คน อนุบาล2 มีนักเรียน 20 คน อนุบาล 1 มีนักเรียน 29 คน
- หลังจากกิจกรรมหน้าเสาธงครูจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะพานักเรียนเดินทรงตัวบนขอบฟุตบอล
- พาเด็กเข้าห้องให้เด็กนั่งหน้าห้อง เก็บเด็กด้วยเพลงดอกบัวน้อย ให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงความเกรงใจ(เพลงดอกบัวน้อย ดอกบัวน้อยลอยชูช่อ รอรูณ เหมือนรอไออุ่นจากดวงชีวี)(เพลงความเกรงใจ ความเกรงใจเป็นสมบัติของคนดี ตรองดูซีทุกคนก็มีหัวใจ เกิดเป็นคนถ้าหากไม่เกรงใจใคร คนนั้นไซ้ไร้คุณธรรมประจำตน)
- เล่านิทานประกอบภาพ ให้เด็กเข้าห้องเรียน กิจกรรมโอบกอด เด็กหมุนเวียนกันไหว้และกอดกับครู สวัสดีคะคุณครู สวัสดีคะผู้ใหญ่ใจดี กิจกรรมนอนสมาธิ
- การเรียนการสอนจะใช้มาตรฐานเป็นตัวชี้วัด

ตารางกิจกรรมประจำวันของชั้นอนุบาล

- 7.30-8.30 รับนักเรียน ผู้ปกครองลงชื่อรับส่งนักเรียน นักเรียนส่งการบ้าน
- 8.00-8.30 กิจกรรมหน้าเสาธง บำเพ็ญประโยชน์
- 8.30-9.00 กิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายและสุนทรียภาพ
- 9.00-9.30 กิจกรรมจิตศึกษา (กอดเด็ก)
- 9.30-10.10 กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา
- 10.10-10.30 กิจกรรมรับประทานอาหารว่าง ยิม คินนังสือ
- 10.30-11.00 กิจกรรมพัฒนาการคิดและจินตนาการ(กิจกรรมสร้างสรรค์ ศิลปะ)
- 11.00-12.00 กิจกรรมรับประทานอาหารกลางวัน อาบน้ำ นอน
- 14.00-15.00 กิจกรรมตื่นนอน รับประทานอาหารว่าง
- 15.00-16.00 กิจกรรมกิจกรรมพัฒนาการคิด เล่านิทาน ร้องเพลง เกม วาดภาพ ปั้น

กิจกรรมหลักที่จัดมี 4 กิจกรรม

- พัฒนาด้านร่างกายและสุนทรีย์
- จิตศึกษา
- พัฒนาการด้านสติปัญญา
- พัฒนาการด้านการคิดและจินตนาการ

เป้าหมายของครูที่มีนักเรียน

- ให้นักเรียนเป็นคนดี
- ให้นักเรียนมีความรู้
- ให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้

จุดเด่น

- นักเรียนเรียนรู้กับนักเรียน
- ผู้ปกครองอาสาสอน
- โรงเรียนเลี้ยงตัวเองได้
- ปลูกผัก ปลูกผักกินเอง

โรงเรียนนอกกะลา ปาฏิหาริย์ การเปลี่ยนแปลง

- เป้าหมาย พัฒนาผู้เรียน พัฒนาค้นสมอง ความฉลาดภายใน
- การเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นความฉลาดภายนอก
- ดู VDO การจัดกิจกรรมของโรงเรียน

ให้ครูเขียนความพอใจ

- มีความสุขเมื่อรู้ว่าจะได้มาที่นี่
- พอใจที่จะได้ความรู้ใหม่
- พอใจที่ได้เพื่อนพอใจในการจัดการเรียนการสอน
- พอใจบรรยากาศ สถานที่
- พอใจพฤติกรรมของนักเรียน
- พอใจในอัยาศัยของครูที่นี่

มีคำถาม คุณครูอยากเรียนรู้อะไร

- กระบวนการสอน 4 กิจกรรมในระดับปฐมวัย
- หลักสูตรที่ใช้
- ครูเตรียมวิธีการสอนอย่างไร
- การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- การรับครู การบริหารจัดการ
- ลักษณะความเป็นอยู่ของครู นักเรียน
- บริหารอย่างไรให้เด็กมีความสุข
- วิธีการเก็บเด็ก
- การมีส่วนร่วมของชุมชน

บ่ายวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2556

- นอนสมาธิ(ครู)

- เข้ากลุ่มให้ครูอ่านบทความเกี่ยวกับการคิดของไอสไตน์ ร่วมกันแสดงความคิด

กิจกรรมก่อนหินทุกก้อนไม่ได้โง่

- รูปร่างของก้อนหินไม่เท่ากัน เปรียบเหมือนเด็ก เด็กที่ไม่ฉลาดอย่าคิดว่าเขาโง่ เขาสามารถทำอย่างอื่นได้ความรู้อีก ไม่ได้ทำให้เรามีความสุข ความรู้เป็นเครื่องมือให้เราหาประโยชน์จากคนที่รู้比我们

เช้าวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556 รับประทานอาหารเช้า และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและทำกิจกรรมร่วมกัน

- การดำเนินชีวิตเมื่อห้าพันปีที่แล้ว ชัดหอกให้แม่น
- การดำเนินชีวิตเมื่อสามพันปีที่แล้ว แต่งตัวดี ไปทำงานทันเวลา
- การดำเนินชีวิตปัจจุบัน ชีวิตยุ่งเหยิง มีหนี้สิน
- อนาคต จะเป็นอย่างไร

-โรงเรียนเปรียบเสมือนนักเดินทาง รูปแบบการจัดการเรียนการสอน มุ่งสู่ความสำเร็จ จัดแบบไหนก็ได้ให้ประสบความสำเร็จ

การประเมินผลที่ดี

- ดรรชนีดี
- กระบวนการดี
- คนดี

การให้ที่บ้าน

- การบ้านเป็นการฝึกความรับผิดชอบของเด็ก ไม่ได้เพิ่มทักษะ เพิ่มความสามารถ

การทอด

- เป็นความรักนำมาซึ่งความเข้าใจ
- ความรัก ความเข้าใจนำมาซึ่งความสำเร็จ

สิ่งที่ได้จากโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา

การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานของคณะครูโรงเรียนบ้านตะเคียนทลพฟ้าจำนวน

8 คน เป็นการพัฒนานุคลากรเพื่อให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องให้มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอนเข้าใจเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด การพัฒนานุคลากรเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น โรงเรียนมุ่งดำเนินการกำกับดูแลการพัฒนานุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ให้ครอบคลุมทุกกระบวนการ ประกอบกับโลกปัจจุบันเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ครูเป็นบุคคลที่ต้องอบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่นักเรียน ให้ทันต่อเหตุการณ์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ด้านต่างๆ อยู่เสมอเพื่อนำมาพัฒนางานของตนเองให้ก้าวหน้า

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด การพัฒนานุคลากรเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนมุ่งดำเนินการกำกับดูแลการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ให้ครอบคลุมทุกกระบวนการ ประกอบกับโลกปัจจุบันเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ครูเป็นบุคคลที่ต้องอบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่นักเรียน ให้ทันต่อเหตุการณ์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ด้านต่างๆ อยู่เสมอ

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3R 4C มีองค์ประกอบดังนี้ 3R ได้แก่ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) 4C ได้แก่ การคิดวิเคราะห์(Critical Thinking) การสื่อสาร(Communication) การร่วมมือ(Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการศึกษา แนวใหม่(Creativity) การเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ เข้ากับบริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง กรอบแนวคิดดังกล่าวได้กลายเป็นนโยบายการศึกษาไทยสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนตอบสนองความเปลี่ยนแปลง การสร้างภาวะผู้นำที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เรียนรู้ด้วยตนเองและมีทักษะที่เตรียมพร้อมในการดำเนินชีวิตในอนาคต การมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนเป็นอีกทางหนึ่ง ที่จะเติมเต็มการจัดกระบวนการเรียนการ

ให้ครูพัฒนาดตนเองศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ 21ให้มีความรู้ความสามารถทันต่อเหตุการณ์ ปัจจุบัน ศึกษาการพัฒนาศักยภาพ รูปแบบการประเมิน และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการวิจัยประเด็นการศึกษาพื้นที่อื่นๆ ได้แนวคิด วิธีการการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนใหม่ๆและการวิจัยมาปรับใช้

การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานของคณะครูโรงเรียนบ้านตะเคียนหลุบฟ้าในครั้งนี้ คณะครูได้อบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง บ้านดอนงามพัฒนา ชมปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์ ชมมูลนิธิพระพุทธรูปทองคำพรหมรังษี และฟาร์มโคนมโชคชัย จังหวัดจังหวัดนครราชสีมา

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน

- การจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา
 - การสอนแบบ PBL
 - การจัดสิ่งแวดล้อมภายในภายนอก
 - การจัดทำแผนการสอน
 - วิธีการพัฒนาดตนเองของครู
- การดำเนินชีวิตของชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนงามพัฒนา
 - การทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- การทำการเกษตรแบบครบวงจร
- ปราสาทพนมรุ้ง
 - ประวัติความเป็นมา
 - วัตถุประสงค์ที่สร้าง
- ปราสาทเมืองต่ำ
 - ประวัติความเป็นมา
 - วัตถุประสงค์ที่สร้าง
- มุสณิธิพระพุทธรูปอาจารย์พรหมรังสี
- ฟาร์มโคนมโชคชัย